Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101



Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

169
G 101
CA 722

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſitio hymnorum cum nota-

bili ꝯmento quod ſemper implicat hiſtorias cū optimis allega
tionibus ſacre ſcripture illoꝝ ſanctorū vel ſanctarū de quibus
tales hymni decantantur· ex quibꝰ poſſunt faciliter de eiſdem
ſanctis colligi ſermones peroptimi. ſubiunctis quorūdam vo
cabulorum expoſitionibus



Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage

169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Iſte liber dicitur liber hymno-

rum. Hymnus dicitur laus dei cū cantico. Quatuoꝛ aūt fuerūt ꝑncipales autoꝛes qui hymnos ꝯpoſuerūt. ſcꝫ. Gregoꝛius. Prudentius Ambroſius. ⁊ Sedulius ¶ Sed quidā vir prudens nomine Hilarius vidēs illos ſic multos hymnos compoſuiſſe. dignū duxit placuitqꝫ quoſdaꝫ in vnum colligere cōpendioſe. ⁊ vnū breuē et vtilem tractatum cōponere in quo omnes hymni cōtinerētur. Prima huius intētio fuit deſcribere illos qui cantantur in prima feria. ⁊ ſic deinceps ꝯſequenter ſm̄ oꝛdinem Utilitas auteꝫ maxima eſt in hoc libello. quia eo perlecto et intellecto cognitionem habere poſſumus vnitatis ⁊ trinitatꝫ Supponitur aūt theoꝛice. i. diuine ꝯtemplationi ¶ Sed qꝛ mentionem fecerat de feria. videamus ꝗd ſit feria. Feria eſt ſolemnis dies. Beatus aūt Silueſter vel Gregoꝛius vidēs hebꝛeos dixiſſe. prima ſabbati. ſecunda ſabbati. et ſic deinceps. Similiter videns gentiles nomina ſuoꝛum deoꝛum vel ſtellarum poſuiſſe. vt dies lune. dies martis ⁊c̄. voluit mutare moꝛes eoꝛum. ſcꝫ hebꝛeoꝛum ⁊ gentiliū. ⁊ ideo inuenit hoc nomen feria. Sed in fine ſeptimane ſeruauit ſabbatū. quod fecit ad figurā. qꝛ ſabbatum interpꝛetatur requies. et nos per totam hebdomadaꝫ. id eſt ꝑ totum ſpacium vite noſtre (quod currit ſeptem dierum) debemus laboꝛare ſummo conamine vt perueniamus ad requiem ⁊ ad eternā beatitudinem. Unuſquiſqꝫ eñi hymnus habet ſuam materiā. In illis qui ſunt de nocte accipit medium ipſum tempus. id eſt ſignificationem ipſius tempoꝛis. ſcꝫ vt expellat a nobis tenebꝛas ignoꝛantie ⁊ vicioꝛum et infoꝛmet nos virtutibꝰ ⁊ ſancti ſpūs charitate In illis vero qui ſunt de die accipit medium ipm̄ lumen. Et vult depꝛecari deum vt quēadmodū illuminat ſua claritate ⁊ ſplendoꝛe ſolis in coꝛpoꝛe. ſic illuminet nos ſancti ſpiritus gratia in mente. Amen

Rimo dierum omnium quo mundus extat conditus. vel quo reſurgēs cōditoꝛ. nos moꝛte vita liberet. Pulſis ꝓcul toꝛpoꝛibꝰ. ſurgamus omnes ocius. et nocte queramus pium. ſicut pꝛophetaꝫ nouimus

Rimo dierum omnium. Materia huius hymni eſt commendatio dominici diei. et ꝯmendat eū ꝑ ꝑtes. He ſunt partes ꝙ mundus conditus fuit tali die quo chꝛiſtus reſurrexit. Et ꝑ hanc commendationem beatus Gregoꝛius vult monere nos ad honoꝛē dominice diei de lecto mane ſurgere. Dominicus vero dies merito cū diſcretione omnium dierū pꝛimus dicitur. qꝛ dicitur pꝛimus reſpectu omniū creaturarum Tercius etiā dicitur reſpectu reſurrectōis dn̄i. quia tercia die reſurrexit. Octauus etiaꝫ dꝛ reſpectu octaui diei. quia in octaua die oēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

reſurgere debemus ad eternā vitā. Et ideo queramus in dominico die quo xp̄s reſurrexit. vel in die iudicij qui dicitur ſacratus. quia bona bonis mala malis reddentur. Deſcendendo ad litterā dico dn̄icā diē maiorem eſſe omnib⁹ alijs. qꝛ tūc mūdus fuit ꝯditus. ⁊ xp̄s reſurrexit eodē die. ergo habet primatū ſuper omnes alios dies. ergo maior eſt alijs diebus. per locum a partib⁹ enumeratis vel a poſitione antecedētis (O fratres om̄es ſurgamus in primo die dierū omniū) id ē in dominica die (ocius) id eſt citius q̄z in alijs temporibus (quo) ſcz dominico die (mundus extat conditus) id eſt factus. vel pro et quo die (conditor) id eſt creator omniū creaturaꝝ (reſurgens a morte. nos liberauit ab iferno vl'a potestate dyaboli

Noſtras preces vt audiat ſuāqꝫ dexteram porrigat. vt expiatos ſordib⁹ reddat polorū ſedibus. Et quiqꝫ ſacratiſſimo huius diei tempore horis quietis pſallimus. donis beatis muneret. Jam nunc paterna claritas te poſtulamus affatim. abſit libido ſordidans. omnis actus noxius

(Surgam⁹) dico (a noſtris torporib⁹) id eſt peccatis et vicijs et non ſolūmodo ſurgamus. ſed queramus ꝑ obſeruationem mandatorum (pium) id eſt deum in hac nocte ſicut nouimus prophetam. Dauid deum qu eſiuiſſe. ſicut ipſe ait. Media nocte ſurgebam ad ꝯfitendū nomini tuo ⁊c. Iterum dt. Lauabo ꝑ ſingulas noctes lectū meū lachrymis meis ſtratum meum rigabo. Vn̄ in homelia beati. Gregorij legitur de quodam viro. qui poſtq̄z aliquantulum ſoporis corpori ſuo decliſſet. extra mediam noctem ſurgebat ⁊ vigilans perorabat. qui tam diu hoc fecit donec facta eſt vox de celo a domino dicens. Peccatum tuū dimiſſum eſt tibi. ſurge ⁊ noli ammodo peccare. Tunc ibi. (Noſtras preces Surgamus inquam et queramus pium vt audiat (noſtras preces) id eſt orationes pro vitandis vicijs et pro acquirendis virtutibus. et (porrigat ſuam dexteram) id eſt ſuū auxilium (vt expiatos) id eſt nos abſolutos et purgatos a vicijs vel a ſordib⁹ viciorū (reddat ſedibus polorum) id eſt celorum ⁊ angelorum. id eſt ponat nos in regno celorum. Tunc ibi (Et quiqz ſacratiſſimo) Reddat inquam nos polorum ſedibus (vt muneret) id eſt appremiat nos (beatis donis) id eſt donis celeſtib⁹ (quiqz) id eſt quicūqz (pſallimus) id eſt canimus. ſcz domino deo noſtro (quetis horis) id ē horis noctis. in (tp̄e ſacratiſſimo). i. ſanctiſſimo quo criſt⁹ reſurrexit (huius diei) ſcz dominice. vel muneret in ſacratis tēporib⁹. id eſt in die iudicij. qui dicit̄ ſacratus. quia bona bonis ⁊ mala malis reddētur. Sed qꝛ ſuperiora ꝑ nos habere nequiuimus vertit ſe nūc ad chriſtū et mouet nos ꝙ deprecemur ipſum quatenus om̄is libido ⁊ om̄is macucula facta a nobis remoueat̄. Tunc ibi. (Jam nūc paterna claritas) (Jam poſtulamus te nūc o paterna claritas affatim) id ē habūdanter (vt libido) id eſt luxuria et mala ꝯcupiſcentia. Libido dico (ſordidans)

Ne feda ſit vel lubꝛica noſtri compa-
pago coꝛpoꝛis. per quod auerni igni-
bus ipſi crememur acrius. Ob hoc re
demptoꝛ queſumus vt pꝛobꝛa noſtra
diluas. vite perhennis ꝯmoda nobis
benigne conferas. Quo carnis actu
exules. effecti ipſi celibes. vt pꝛeſtula
mur cernui. melos canamus gloꝛie
Pꝛeſta pater piiſſime. patriqꝫ ꝯpar
vnice cum ſpiritu paraclito. regnans
per omne ſeculum Amen

coꝛpoꝛa noſtra ⁊ omnis actus noxius. ⁊ nociuus. ⁊ omne malū opus ab ſit. id eſt longe ſit remotum. ne anima cum coꝛpoꝛe ſoꝛdeſcat Ne feda ſit. Et ideo te poſtulamus ne feda ſit. id eſt ſoꝛdibus plena. vel lubꝛica. i. labilis ad luxuriam. compago noſtri coꝛpoꝛis. id ē coniunctio noſtri coꝛpoꝛis et anime. que tunc dicitur feda quando caro pꝛeeſt virtuti. ⁊ ratio eſt pulcra quādo pꝛedominatur coꝛpoꝛi. vel depꝛecemur vt caro ſubeat menti. per quam ſcilꝫ compaginē male vſam crememur aīa et coꝛpoꝛe id eſt cruciamur. actius id eſt valde acriter. ignibus. id eſt doloꝛibꝰ ⁊ cruciatibus. auerti. id eſt inferni. Auernus dicit̄ ab a quod eſt ſine. et ver veris quod eſt delectatio q̄ſi ſine vere. id eſt ſine delectatione. Auernus autem eſt locus in inferno vbi ſemꝑ ē ignis, in quo impij cremabunt̄. qui in hac vita, in peccatis et vanitatibꝰ mundi vixerunt Tunc ibi. (Ob hoc redemptoꝛ queſumus) Et quia timemus vt ignibus crememur. ideo o redemptoꝛ queſumus. id eſt cum deſiderio querimus ⁊ rogamus. ob hoc. id eſt ꝓpter hoc. vt diluas noſtra pꝛobꝛa. id eſt peccata. que pꝛobꝛāt aīām et coꝛpus. benigne cōferas. id eſt cōcedas nobis ꝯmoda ſcꝫ vtilia et perpetua perhennis vite. id eſt eterne gloꝛie Tunc ibi (Quo carnis) Quo pꝛo vt exules nos peregrini a celeſti patria actu. id eſt operatione carnis. quemadmodum ipſe (qui eſt alienus a patria) dicitur exul ⁊ peregrinus. id eſt longe remotꝰ a patria. Sic ⁊ nos debemꝰ eſſe remoti ab actu carnis per bona opera. vt ſic cernui. i. humiles. pꝛeſtulamur. id ē expectemur. Vnde verſus. Pꝛeſtoloꝛ expecto. pꝛeſtoloꝛ querere dico. Ve reamur effatim celibes. i. celeſtes ⁊ vitam eternā ducentes. Vel cernui inclinati ⁊ oculos ſurſum tendentes ad dominū. canamus. id eſt pꝛoferamus. melos id eſt dulcem cantū oꝛe et coꝛde. gloꝛie. id eſt ad honoꝛē tue laudis. Bene enim cantat qui a peccatis ceſſat ⁊ bona opera facere nō pigritetur. ¶ Tunc ibi (Pꝛeſta pater piiſſime. O piiſſime qui mundaſti nos a vicijs. pater. id eſt o creatoꝛ ⁊ actoꝛ omnium rerū. ⁊ o vnice id eſt o chꝛiſte fili dei viui. vnice dico compar. id eſt equalis ſm̄ diuinitatem patri omnipotenti in pugillo celum ⁊ terrā cōtinenti. tu ſcꝫ chꝛiſtꝰ regnans. ſupple es. cum ſpiritu paraclito. id eſt ꝯſolatoꝛe per omne ſeculum. id eſt ante om̄ia ſecula pꝛeſta. id eſt dona ſeu ꝯcede. nobis ea que ſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

pra diximus.ſcʒ vt a viciis abſtinendo in virtutib⁹ pſeuerare valeamus. Amen.i.fiat ſine fine et ſine defectu

Eterne rerum conditor)⁹ Materia hui⁹ hymni eſt ꝯmendatio et laudatio dñici diei eterne.id eſt ſine initio et fine. Et diſtinguit quid diſtat inter eternū.perpetuū.ſempiternū.et tēporale.Eternum eſt quod caret principio ⁊ fine vt deus Perpetuū habet principium cum tempore. et habebit finem vt mundus Sempiternū eſt qd habet principium ſub tempore nec habebit finem. vt anima Temporale eſt. qd incipit cū tempore et etiā habet finē. vt corp⁹ noſtruʒ ¶ Eterne rerum conditor.id eſt factor. qui regis id eſt diſponis et gubernas.noctem. id eſt peccatorem vel dyabolum.et q̄ tegis diem.id eſt deū vel iuſtū.⁊ das tempora. id eſt diuerſitates.tempoꝝ.id eſt ſpacioꝝ huius vite.vt alleues faſtiduuʒ id eſt remoueas laborem noſtrum Eterni dei ſapientia fuit vt hominis ſubleuaret faſtidia temporum mita delectatione variatoꝝ Nam ſi ſemper nox eſſet homo deficeret ⁊ periret. ⁊ etiā ſi ſemper dies eſſet homo nimio laboris ſtudio affectus periret et deficeret. Et ideo dominus deus miſertus eſt noſtri diei ⁊ noctis ſpaciū conuenienter ponendo terminū et tpibus tempora dedit cōuenientia. Et nota ꝙ quemadmodū ann⁹ cōſtruit̄ ex quatuor partib⁹ ſeu quatuor temporib⁹.ſcʒ ex vere eſtate autumno ⁊ hyeme.ita homo ꝯſtat ex quatuor elementis. ſcʒ ex aqua terra aere ⁊ igne Tunc ibi (Preco diei) Preco diei.id eſt iohannes baptiſta.vel preco diei.id eſt chriſtus.iam ſonat.id eſt nūciat.diem.id ē chriſtū. preco dico peruigil noctis profunde.id eſt inferni profundi.nocturna lux id eſt iohannes qui ante lucem ſurexit vt luceret hominibus qui erant in tenebris huius mundi.viantibus.id eſt volentibus ire ad chriſtuʒ ſegregans noctem a nocte.id eſt peccatū a peccatore.quia quos vult aſſumit et quos vult in ſuo ſinit errore. Preco id eſt dominus noſter premium ſuis dilectis.diei.id eſt patris.ſonat.id eſt manifeſtat euangelicā predicationē per pdicatores ſuos. Ipſe vero peruigil.id eſt cognoſcens noctis profunde culpam.nocturna lux lucet viantib⁹.id eſt preſens eccleſia que lucet in huius mundi tenebris. Et vult deus omnes homines ſaluos fieri non ſegregans aliquam animam peccatricem agentē penitentiam de cōmiſſis peccatis a gratia ſua. Tunc ibi (Hoc excitatus lucifer) Hoc excitatus lucifer.id eſt quo domino predicante vel iohanne. lucifer. id eſt verus predicator lucem diuine gratie ferens aliis. excitatus inquam (ſoluit) id eſt abſoluit (polum caligine) id eſt animam fidelē ab

Eterne rerū ꝯditor noctē diem
q̄ qui regis. ⁊ tempoꝝ das tēpora. vt alleues faſtidiū. Preco diei iam ſonat. noctis profunde peruigil. nocturna lux viantib⁹. a nocte nocteʒ ſegregans. Hoc excitatus lucifer ſoluit polum caligine. hoc om̄is errorum chorus. viam nocendi deſerit

Hoc nauta vires colligit. pontiqꝫ mi
teſcūt freta. hoc ipſa petra eccleſie ca
nente culpam diluit: Surgamus er
go ſtrennue: gallus iacētes excitat. et
ſomnolentos increpat. gallus negan.
tes arguit. Gallo canente ſpes redit.
egris ſalus refunditur. mucro latro
nis conditur. fides lapſis reuertitur.
Jheſu labentes reſpice. et nos vidē
do corrige ſi reſpicis lapſi cadunt. fle
tuqꝫ culpa ſoluitur

omni nigredine viciorum. ⁊ hoc (omnis chorus errorum) id eſt exercitꝰ
maligni dyaboli (deſerit) id eſt dimittit (viam nocendi) id ē offendendi
Supple iheſu excitante peccator currit ad portum. id eſt ad dominum
deum nr̄m vt ibi requieſcat ⁊ vires bone operationis reſumat. et preco
ne canente omnis decep
tio dyaboli vel exercitꝰ
cius vel (chorus) id eſt
conuenticulus (errorū)
id eſt hereticorum (deſe
rit viā ſuā) dimittit ma
ledictam ſententiam (no
cendi) id eſt faciendi alijs
nocumentum ſeu impe
dimentum. Tunc
ibi (Hoc nauta vires)
Sicut nauta pre nimio
dolore ex maris tempeſ
tate fatigatus tendit ad
portum vt ibi recolligat
vires aliquantulum req̄
eſcens. ſic anima fatiga
ta ex nimio labore vicio
rum et peccatorū tendit
ad portum. id eſt ad chriſ
tum per confeſſionez. vt
ſibi requieſcat et vires bone operationis recolligat. ¶ Cōſtrue (nauta)
id eſt nauis ductor (colligit vires) id eſt virtutes (hoc) ſcꝫ deo precone.
id eſt chriſto (freta) id eſt ebulitiones viciorum (ponti) id ē huius mū
di (miteſcunt) id ē manſueſcunt. ⁊ (hoc) ſcꝫ per chriſtum (ipā petra eccle
ſie (id ē petrus qui eſt fundamentū eccleſie (diluit) id eſt remouet (ca
nendo) id ē flendo ⁊ penitendo (culpaꝫ) ſcilꝫ trine negationis. quia ipſe
ter negauit dominum. Tunc ibi (Surgamus ergo ſtrennue) Et
quia (gallus) id eſt chriſtus vel predicator. nos (excitat) id eſt euigilat ad
bene agendum (ſurgamus) ſcilicet a peccatis (ſtrennue) id ē feſtinātē
(gallus excitat) id ē admonet ad penitentiam (iacentes) id eſt in pecca
to permanentes (ſomnolentos) id eſt tardos in bonis operibus (incre
pat) id eſt redarguit quia ſicut ille qui dormit tardus eſt ad omne opus
ſic anima in peccatis manēs inanis efficit̄. ideo (arguit) id eſt reprehēdit
(negantes) id eſt nolentes ſurgere de peccatis Tunc ibi. (Gallo ca
nente (Gallo canēte). i. predicatore p̄dicante (ſpes redit). i. fiducia recu
perandi reddit̄. ⁊ (ſalus). i. vita eterna (refundit). i. largit̄ ꝑ penitenciam
(egris). i. pctōribꝰ (mucro latronis cōdit̄). i. inſidie dyaboli q̄ vt mucro
cedunt homines ⁊ cruciant animā eternaliter. ⁊ ſic gallo canente (fides
lapſis). i. peccatoribꝰ (reuertit̄). i. renouat̄ Tunc ibi (Jheſu labentes)
Et qꝛ gallo canente ſpes redit. o (iheſu) ſaluator mūdi (reſpice). i. miſe
rere (labentes) sᶜ in pctis (⁊ nos videndo). i. miſerēdo (corrige). i. caſtiga

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ſi reſpicis.id eſt miſereris.lapſi. id eſt labentis in peccatis a peccatis ꝑ gratiam dei reſurgent.peccata cadūt.id eſt delentur.quia pro fletu culpa.id eſt peccatum ſoluitur.id eſt purgatur.fletu.i. lachrymarum gemitu ¶ Tunc ibi (Tu lux refulge ſenſibꝰ) Et qꝛ peccata cadunt ſi miſereris.id eſt remittuntur. ideo O tu lux.id eſt tu chriſte qui es lux mūdi illuminans noſtras mētes. diſcute. id eſt remoue.ſomnū mentis. id eſt peccatum vel torporem noſtrum. et hoc ad honorē tuū. ſcꝫ vt n..tra vox ſonet.id eſt laudet te.id ē nomen tuum. o chriſte. primū.i.maxime. et pſallamus .id ē applaudamꝰ ore ſcilicet. voce et corde. tibi.ſcꝫ ad honorem ⁊ gloriam tui.

Tu lux refulge ſenſibꝰ. mentiſqꝫ ſomnum diſcute.te noſtra vox primuꝫ ſonet.et ore pſallamus tibi

Nocte ſurgentes vigilemus omnes ſemper in pſalmis meditemur atqꝫ viribus totis domino canamus dulciter hymnos. Ut pio regi pariter canentes.cum ſuis ſanctis mereamur aulam ingredi celi ſimul et beatam ducere vitam

Nocte ſurgentes In hoc hymno nos hortādo admonet Beatus gregorius vt qꝫdiu in hoc mundo laboramus ⁊ nocti. id eſt peccato ſubditi ſumus cum omni ſtudio ꝓ executione ⁊ ꝯſeruatione bonoꝝ operū vigilare debemus. quaſi ſi vigilia noſtra ſoli deo intēdendo fuerit prouida. ad aures omnipotentis dei proculdubio perueniet. Materia ergo huiꝰ hymni eſt laudatio nominis dei et ipſi totis viribus decantare laudes intentio. Et cauſa figuralis eſt vt noſtram vitam emendando ſurgamus a vicijs et adhereamus virtutibus. Diſtinguamus ergo ſic. O fratres vos oēs ſurgentes nocte.id eſt de peccato. vigilemus. id eſt deuote perſeueremus in laude dei et hic ſemper eſt ſine fine.in pſalmis.id eſt in bonis operibꝰ. meditemur id eſt cogitemus ⁊ pſeueremus vigilando.⁊ canamus.id eſt dicamꝰ domino.id eſt ſaluatori noſtro.dulciter.id eſt ſuauiter.hȳmos.id eſt laudes totis viribꝰ.id eſt animo ⁊ corpore Uigilare em̄ debemꝰ ſine fine.qꝛ neſcimus quando dominus veniet.an mane an ſero.an media nocte. Nocte em̄ dixit.quia de nocte venit dominus.ſcꝫ in nubibꝰ. id ē in velamine carnis.q̄ fuit quaſi nox quando incarnatus fuit in beata virgine maria.quia deitas latebat in carne.⁊ ideo in nocte.id eſt in hac preſenti vita vigilare debemus et nō tota nocte dormire.qꝛ in nocte veniet dominus Unde dicitur in euangelio.vigilate quia neſcitis dieꝫ neqꝫ horā.et ideo vigilemus in proſperis ⁊ etiā in aduerſis.non horreamur.ſed iugiter indefeſſe laboremus.vnde non q̇ inceperit.ſed qui perſeuerauerit. vſqꝫ ad finem hic ſaluus erit. Inchoata em̄ v̄tus non proficit niſi ad finem ꝑducatur. Tunc ibi.(Ut pio regi) Canamus hymnos vt nos canētes.i.laudes dei ꝑſoluentes.pio regi.i. chriſto.pariter.ſ. corpore et anima

mereamur ingredi aulam celi.i.regnum eterne beatitudinis.⁊ ducere.i.
habere ſimul vitam eternam.vel beatam.i.puram vel ſcām. Tunc ibi
Preſtet hoc nobis. Dixi ꝙ debemus canere pio regi.vt mereamur celi
ingredi ianuam.⁊ beata deitas.i.deus vnus.ſcȝ pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanc-
tus preſtet.i.donet nobis omnibꝰ hoc.i. ea que ſupra orauimus.gloria.i.

Preſtet hoc nobis deitas beata pa-
tris ac nati pariterqȝ ſancti . ſpiritus
cuius roboat in omni gloria mundo.
Amen

Ecce iam noctis tenuatur vm
braculis.aurora rutilans cho
ruſcat.viribus totis rogitemus oēs
cunctipotentem
Ut deus noſter miſeratus omnē pel
lat languorem tribuat ſalutem. donet
et nobis pietate patris regna polorū
Amen

Iam lucis orto ſidere deum ꝑ-
cemur ſupplices . vt in diurnis
actibus nos ſeruet a nocentibus

laus cuiꝰ sᶜ deitatis re-
boat .i.claret in oi mūdo
.i. vbiqȝ. Unde dr̄ q̇cq̇d
fit ꝑ ip̄ius fabricationem
fit .ſ. dn̄i ꝑ quez et in quo
ſunt omnia. Omnia em̄
illi ſoli famulant̄.celum ⁊
terram ego implebo dicit
dominus.

Ecce iam noctis ⁊c.
Materia hꝰ hymni
eſt miſeratio criſti et con-
tinuat̄ hymno ſuperius
dicto ſic.ꝙ ſurreximꝰ no-
cte.i.de peccato cauendo
nox deponit̄. et ecce dies
appropinq̄t . q̇a ſicut ille
qui gallo canente in noc
turnis horis iter diſponit
agere.ſic ille qui in nocte
huius mundi ad celeſtia
ire deſiderat.gallo canen
te.i.p̄dicatore predicante
ſurgit et iter incipit ꝑ bo
nam operationem . Con-
ſtructio.Ecce vmbra.id ē
ignorātia vel obſcuritas
noctis.i. dyaboli iam te-
nuatur.i.annihilatur.aurora lucis.i.xp̄s filius dei patris rutilans.i.ſplē-
dorem emittens.choruſcat.i.ſplendet. Et nota ꝙ ſicut aurora pellit no
ctem.ſic xp̄s deuicit dyabolū.qꝛ xp̄s eſt princeps noſtre humanitatis au
rora.i.xp̄s qui quaſi aureum colorem habȝ.choruſcat.i.ſplendet. id ē deo
oēs rogitemꝰ.i.deprecemur totis viribꝰ.i.cum omnibꝰ virtutibꝰ anime
et corporis cunctipotentem.qꝛ omnia in manu ſua ſunt . Ut deꝰ noſter
miſeratus noſtri.ſ.qꝛ in miſerendo nos redemit pelat .i. remoueat oēm
languorem.i.om̄e pctm̄. ⁊ pellendo pectatum tribuat ſalutem. id eſt vi-
tam corporis ⁊ anime.qꝛ per dei gratiam non ꝓprijs meritis vita datur
donec ergo nobis pietate patris.i.ip̄ius miſericordia regna polorum.i.pa
triam celeſtem.Amen
Iam lucis ⁊c. Materia huiꝰ hymni eſt deprecatio ad dn̄m. vt orto
ſidere.i.xp̄o qui dignetur nos ſe gregare a vicijs peccatoꝝ.⁊ nos in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

duendo virtutibꝰ repellat ſupbiaꝫ.⁊ nos faciat humiles.⁊ qm̄ vmbra no
ctis.i.pctm̄ receſſit a nobis.ideo lux vera.i.xp̄s iam habitat in cordibꝰ no
ſtris Vel ſic ſidere iam orto.i.xp̄o nato.qui refulſit in mundo ſicut ſol qꝛ
eſt ſol iuſticie. et ſuo ſanguine eripuit nos de tenebris ⁊ vmbra mortis.i.
a peccato.et nos ſupplices.i.humiles precemur deū.i.valde oremꝰ apud

Linguam refrenās temperet ne litis
horror inſonet.viſum fouendo conte-
gat.ne vanitates hauriat

Sunt pura cordis intima. abſiſtat et
vecordia. carnis terat ſuperbiam cibi
potuſqꝫ parcitas.

Ut cum dies abceſſerit. noctēqꝫ ſors
reduxerit mundi ꝑ abſtinentiā ipſi ca
namus gloriam.

deum vt in diurnis acti-
bus.i. aſſiduis bonis opi
bus ſeruet nos a nocenti
bus.i. cuſtodiat et prote-
gat nos a peccatis et ab
omnibus aduerſis. Tūc
ibi. Linguam refrenans
Dico vt nos obſeruet a
nocentibus gr̄a xp̄i.et re-
frenans .i. cōpeſcens lin-
guam et tēperet eam. ne
horror litis .i. ꝯtentio vel
ſeditio dyaboli inſonet.i.
interius in corde ſonet ⁊
ꝯtegat viſum fouendo ⁊
quare ne hauriat vanita
tes . id eſt ne videamꝰ ea
que non ſunt videnda . et non ſolum viſus oculorum ſit mundatus ſed
etiā cor.vt pigri ⁊ ſenes gaudiū vanitatis nō q̄ramꝰ.i.in delectatiōibꝰ et
ꝯcupiſcentijs nō gaudeamus.Unde ait dn̄s. Nō mihi poſſunt viuere q̄
non ſunt mortui mundo Eſtimamꝰ em̄ temere ſi deo et mūdo volumꝰ
perfrui Et alibi.Non eſt conuentio xp̄i aduerſus belial.dyablus em̄ et
belial non bene ꝯueniunt.nec in vna ſede morantur. Et ait dn̄s in euā
gelio. Nemo poteſt duobus dominis ſeruire.ſ.deo ⁊ mammone.i.pecu
nie male acquiſite ⁊ diuitijs Et nota ꝙ inter amorem dei ⁊ huiꝰ mundi
hec eſt differentia.qꝛ amor huius mundi in principio dulcꝫ eſſe videtur.
ſed finem habet amarum. Amor dei ab amaritudine incipit. ſed vltima
eiꝰ dulcedine.plena ſunt.hec eſt ſalutaris manſio ſcꝫ deus Hec em̄ ſunt
tabernacula iuſtorum.in quibus vox leticie ⁊ exultationis ſonat ſemper
vbi beati habitabūt.ſcꝫ in ipſo cuiꝰ decorem ꝓpheta ꝯcupiuit. cuiꝰ habi
tationem optauit.cuius deſiderium flagrauit. Tunc ibi Sint pura
Intima cordis ſint pura.i.mūda a mala cogitatōe. vecordia.i.ſtulticia.
que facit hominē vecordem eſſe abſiſtat.i. abſit a nobis procul. qꝫ pro et
parcitas.i.abſtinentia cibi ⁊ potus terat.i. deprimat ſuberbiam carnis.i.
peccatum ⁊ ſtimulos eius.quia niſi habeamus parcitatem cibi et potus
omnia ſupradicta in ꝯtrariū nobis eueniet. nec poterimus refrenare lin
guam noſtrā.nec noſtra intima erunt pura ſed ſordida.⁊ error in ea ſoci-
abitur.⁊ ſic ꝑ cetera non ſaluabimur Tunc ibi. ¶ Ut cū dies abceſſe-
rit.i. xp̄s receſſerit a nobis ꝑ mala opa nr̄a.qꝫ ꝓ et ſors. id eſt diuina diſ-
penſatio reduxerit noctē.i.mortē. Uel ſm̄ aliquos ſol ꝑ ſuā abſentiam

reduxit noctem.i.peccatum. qꝛ dies nihil aliud eſt ꝙ̄ illuminatio ſolis ꝑ aerem.vel aer a ſole ꝑcuſſus.noctem inquā.i.peccatum.nos ꝑ abſtinentiam viciorum mundi.i. pn̄tis ſeculi purificati canamus glām.ſ.ſempiternā ipi s^c xp̄o.⁊ qꝛ nox receſſit ⁊ dies venit referamus gloriā deo.et hoc de iure Tunc ibi. (Deo patri). Referamus gloriā deo ⁊ hoc iure dico.qꝛ tot et tanta cōtulit nobis.quia in morte ſua liberauit nos . et ad vltimū nos in filios adoptauit. Glā.i.laus ſit deo patri.qꝫ ꝓ ⁊ ſoli filio eius.ſ. iheſu xp̄o.et hoc cū ſpiritu paclito .i.conſolatore. Spūſſanctus em̄ ꝯſolator dicitur .i. aduocatus primus.ideo qꝛ diſcipulorum corda . que fuerunt meſta de morte xp̄i reddidit ꝯſolationi.⁊ nunc id ē in pn̄ti et in ꝑpetuum .i. ſine fine. Amen

Deo patri ſit glā eiuſqꝫ ſoli filio . cū ſpiritu paraclito: ⁊ nunc ⁊ in ꝑpetuū Amen

Nunc ſancte nobis ſpiritus. vnus patri cum filio: dignare promptus ingeri . noſtro profuſus pectori

Os lingua mens ſenſus vigor cōfeſſionem perſonet: flammeſcat igne caritas.accendat ardor proximos

Nunc ſancte. Materia huius hymni eſt deprecatio ſancti ſpiritꝰ vt dignetur in pectoē noſtro deſcendere.quam ſcꝫ deprecationem facimꝰ in hora tercia. In hora em̄ tercia peccauit adam ꝓthoplaſtus in paradiſo. ꝓpter quod peccatū inde electus eſt.ideo facimꝰ hanc orōnem. vt ſicut ab adam ꝑ ſuggeſtionem dyaboli ſeꝑatus eſt. ita ꝑ eius correctionē noſtro pectori ingeri dignetur.vt ſicut inflammauit apoſtolos de ſpiritu ſancto in hora tercia ſic dignetur etiā ingeri in cordibus nr̄is vel infundi.vt mereamur verꝫ deū laudare.⁊ hoc eſt qđ d̄r. O tu ſancte ſpūs s^c exiſtēs vnus.i.idem ineſſentia patri.ſ.deo cū filio.i.iheſu xp̄o. dignare promptus.i. paratꝰ vel benignus ingeri.i.infundi vel immitti nobis s^c hominibus nunc.i.in preſenti tempore. ⁊ hoc dico s^c tu ſancte ſpiritus exiſtens profuſus noſtro pectori Id eſt vt infundas nobis ſpiritumſanctum.vt ſimus repleti ſpirituſancto vt ꝯſequamur remiſſionē peccatorum ꝑ eum qui eſt vnus cū pr̄e et filio in eēntia vel in poteſtate. Unū em̄ d̄r per quandā eſſentiā trium ꝑſonarum.vnus em̄ ꝑtinet ad ſubſtantiā.non ad ꝑſonā. ⁊ hoc eſt quod d̄r vnus patri cū filio. Tunc ibi (Os lingua ⁊c. Os ⁊ lingua pertinent ad corpus. mens vero ad animā.⁊ ſenſus ad vtrunqꝫ ꝑtinet.⁊ ſilr̄ codeꝫ modo ſpūſſanctus ꝑtinet ad vtrūqꝫ.ſcꝫ ad patrem et filiū.qꝛ procedit ab vtroqꝫ.⁊ tn̄ non ſunt tres dij ſed vnus eſt deus ſm̄. Athanaſium in ſimbolo. ¶ Et nota ꝙ in ſole tria ſunt. ſcꝫ ſpera claritas ⁊ calor ipſius. Sicut em̄ ſpera ſolis naturaliter ſplendēs eſt ⁊ calens. ſic ſumus pater naturaliter ſapiens et amans eſt. Et ſicut ſpera ſolis et ſplendor

et calor non ſunt tres ſoles ſed vnus ſol Sūmus pater ⁊ ſapiētia ⁊ amor eius nō ſunt tres dij.ſed vnus eſt deus. In ſpera ſolis ignea patrem intelligere debemus.in ſplendore filiū.in calore ſpiritūſanctū Os lingua .i.corpus ⁊ mens.i.anima,ſenſus.i.vterqȝ .ſ. tam corpus ꝙ̃ anima vigor .i.virtus perſonet.i.credat vel ꝯfiteatur ꝯfeſſionem.i.trinitatē.ſ.patrem et filium ⁊ ſpiritūſanctū eſſe vnum deū.amor dei et proximi flameſcat.id ē ardeat in nobis igne id ē ſpirituſancto. ardor ſue caritatis accendat.i. illuminet ſpūali amore ꝓximos .i. amorem dei deſiderantes

Rector potens verax deus qui temperas rerum vices: ſplendorē mane inſtruis ⁊ ignibꝰ meridiez

Extingue flammas litium aufer calorem noxium: confer ſalutem corporū veram qȝ pacem cordium

Rerum deus tenax vigor immotus in te permanens lucis diurne tp̄a ſucceſſibꝰ determinans.

Rector potens ⁊c. Materia hꝰ hymni ſumitur contra qualitates aeris ex hoc.ſ.ꝙ maximus calor ſolet eſſe aliqn̄ in meridie.et qn̄que ſolet nocere corpori. vnde deū rogare debemus . vt in nobis extiuguat flammas vicioꝝ noſtrorum.⁊ tribuat nobis ſuā charitatem in cordibꝰ noſtris. ⁊ nō ſolum in hora tercia deuz rogare debemꝰ ſed etiam in ſexta hora in qua adam eiectꝰ fuit de paradiſo ꝑ ſuperbiam ſuam.vt vnde ꝑ tranſgreſſionem fuit eiectus. illuc redeamus ꝑ bonam opationem xp̄o annuente. qui eadem hora in cruce poſitus fuit mortez ꝓ nobis paſſus.⁊ hoc innuit Gregorius cum dt̄ O tu rector.i.o deꝰ qui regit omnia potens.i.qui potes omnia facere que velis.quia manus tua .i.potentia.qr in ea omnis poteſtas ⁊ fortitudo. verax deꝰ. qui nunq̃ȝ mētiris quia tuipſe es veritas.⁊ verax es in verbis ⁊ ꝓmiſſis tuis que nūq̃ȝ fallunt.qui temperas.i.moderas vices.i.viciſſitudines reruz.⁊ tu inſtruis.i.decoras mane.i.hoies incipiētes bona opa facere. ſplendore ſolis.id ē lumine xp̄i qui eſt verus ſol iuſticie. ⁊ inſtruis meridiem.i.hoies q̇ in bonis opibus perſeuerant.ignibꝰ id eſt charitate inflammata Tunc ibi.

Extingue flammas ⁊c. Extingue id eſt remoue flammas.i.calores ⁊ eſtuationes litium.i.mundanarum temptationū. Uel extingue flammas.i.mortifica in nobis ardores litium.i.libidinis ⁊ ꝯcupiſcētie vel litium.i.odiorū ⁊ diſcordiaꝝ.aufer calorē noxium.i.remoue in nobis amorem ⁊ appetitū noxiarū rerum.qr tu bonus calor exiſtens et ſol vite eterne confer.i.dona nobis ſalutem corporum. qȝ ꝓ et confer veram pacem id eſt ſecuram tranquillitatem cordium.i.animarum

Rerum deus tenax ⁊c. Materia huiꝰ hymni eſt.ꝙ nō ſoluz in hora ſexta deprecandus ⁊ laudandus eſt deus.ſed etiā in nona hora.in q̄ xp̄s poſtq̃ȝ aiam ſuam patri ꝯmendauerat ſpiritū emittens migrauit de hoc mundo. vt poſſimus tranſire de vicijs ad ꝟtutes ⁊ bonas opatiōes

O deus tenax a teneo es ere.qui creando omnia tenes ſb poteſtate tua et pietate vigor.i.ꝟtus rerū ꝑmanens in te motus.i.nō variabilis. quia nunq̃ȝ in ſeipſo mouetur determinans.i. diuidens tempora luc ȝ diurne .i.quotidiane ſucceſſibꝰ.i.quibuſlibet diſtinctionibꝰ Tunc ibi. Largi re clarum veſpere. Et qꝛ hoc facis largire.i.concede clarum veſpere.i. finem noſtre vite ⁊ exitū quo. id eſt ꝓut noſtra vi ta nuſquā decidat.i. non cadat in aliq̊ graui pecca to. ſed perhenuis gloria. ſcȝ illa que eſt ſine pecca-to. ſcȝ premiū mortis ſa-cre inſtet nobis ꝑ remiſſi onem peccatoꝝ noſtrorū

Largire clarum veſꝑe quo vita nuſq̃ȝ decidat.ſed premium mortis ſacre ꝑ-hennis inſtet gloria

Lucis creator optime lucem dierū proferens primordijs lucis noue mundi parans originem.
Qui mane iunctum veſperi diem vo cari precipis. tetrum chaos illabitur. audi preces cū fletibus
Ne mens grauata crimine vite ſit ex ul munere: dum nil perhenne cogitat ſeqȝ culpis illigat

Lucis creator ꝛc.
Materia huiꝰ hymni eſt inuocatio quam facit beatꝰ Gregorius ad do-minū. vt ſicut p̄cepit ma ne iunctum veſperi voca ri diem. vt ita exaudiat p̄ ces noſtras. et commen-dat diem dominicum ꝑ opus quod in eo factum eſt. et in eodem die fecit lucem que cauſat dieȝ. et id circo dixiſti fiat lux ⁊ facta eſt lux. O optime creator lucis.i.filij tui vel angelorū ꝓferens.i.tribuens lucem.i.filiū tuū dierum.i apoſtoloꝝ tuoꝝ qui dies vocant̄.parans originē.ſ. qn̄ dixiſti fiat lux.i.initium noue lucis primordijs mūdi.i.apoſtoli qui lux interpretātur. Vn̄ dꝛ Uos eſtis lux in iſta vita illuſtrantes omnia. vos eſtis ſal terre ꝯdientes morum tēpe-rantiam.iꝑi em̄ apoſtoli paſtores ſunt populoꝝ om̄ia ꝯſeruantes.

Tunc ibi. Qui mane ꝛc. Et qꝛ tu precipis mane iunctum veſperi vocari diem.i.diem ⁊ noctem.qui eſt dies naturalis. Unde dꝛ Geneſis primo. Factum eſt veſpere ⁊ mane dies vnus. Uel aliter Tu qui preci-pis mane iunctum veſperi vocari dieȝ.i. deitatē iunctā carni noſtre que obſcura eſt. vel veſperum vocari diem.i.xp̄m qui eſt verus.tetruȝ chaos .i.nox ⁊ peccatum ⁊ obſcuritas viciorum illabit̄.i.cadit in nos. ⁊ ideo au-di preces noſtras cum fletibus id eſt cum deſiderijs lachrimaꝝ. Tunc ibi. Ne mens ḡuata. Dico audi p̄ces noſtras ⁊ quare ne mens.i. ani ma noſtra ſit grauata.i.ponderata crimīe.i. peccato vicioꝝ. ſit exul.i. pri uata munere.i.dono eterne beatitudinis vite.i.xp̄i qui eſt vera vita om nium hominū.dū nil perhēne cogitat.i. perpetuum.qȝ ꝓ et illigat.i.illa-queat ſeſe culpis.i.peccatis vicioꝝ. Tūc ibi. Celoꝝ pulſet inicium. Er-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

go et nos debemus accipere xp̄m vel eternam beatitudinem. ⁊ vt hoc fi at mens pulſet.i. inquirat initium celorum id eſt chriſtum vitale p̄miū id eſt eternam beatitudinem.ergo.vitemꝰ omne noxium.i. omne pecca tum quātum ad corpus.et purgemus.i. emundemus omne peſſimum id eſt omne peccatum quantum ad animam noſtram.

Te lucis ante ⁊c.

Materia hꝰ hym- ni eſt deū deprecari in in- ceptione noctis . vt ſicut deprecamur deum in in ceptione diei vt ſcilicꝫ cu ſtodiat nos ꝑ totam diēꝫ ita in inceptione noctis vt nos cuſtodiat ꝑ totaꝫ noctē deū dep̄camur. O rerū creator poſcimuꝰ.i. petimus te ante terminū lucis.i. anteꝗ̄ꝫ de mundo exeamus vel antequā di es recedat. vt ſis preſul id eſt ſpeculator vel cuſtos ad cuſtodiaꝫ. vel ſis p̄ſul ad cuſtodiā id ē ad cuſto diēdum animum

Tunc ibi. Procul re- cedant ⁊c.

Celorum pulſet intimū. vitale tollat premium. vitemꝰ omne noxium . pur gemus omne peſſimum

Te lucis ante terminum rerum creator poſcimus . vt ſolita cle mentia ſis preſul ad cuſtodiam

Procul recedant ſomnia. ⁊ noctium fantaſmata. hoſtemqꝫ noſtrum repri me ne polluantur corpora

Chriſte q̄ lux es et dies nocti tenebras detegis . luciſqꝫ lu men crederis lumen beatū predicās.

Dico ſis preſul ad cuſto diam procul recedant ſomnia.id eſt longe ſint a nobis remote illuſiones demonum.vel praue delectiones carnis et fantaſmata.id eſt occulte de- ceptiones vel ſuggeſtiones vel noctiū apparitiones.i.malignorum ſpiri tuum. Nox diuiditur in ſex partes.ſcꝫ ſero.conticinium.intempeſtū.gal liciniū.crepuſculū.mane. Sero eſt quando nox imminet. Conticiniuꝫ eſt hora quādo homines cubitum ꝑgunt. Intempeſtum eſt quādo ho- mines nihil opantur Galliciniū eſt quando galli emittunt voces. Cre puſculum eſt quādo dubium eſt inter diem ⁊ noctem. Mane eſt quan- do aurora apparet. ⁊ comprimit noſtrum hoſtem.i.dyabolum vel carnē noſtrā.ne corpora nr̄a polluantur.ſcꝫ a malo aliquo vel corꝑali pollutōe

Chriſte qui lux. Materia huius hymni eſt. ꝙ dep̄cari debemus deū vt det nobis quietam noctē. ⁊ vt defendat nos a ꝑfido hoſte. ⁊ oculi ſic ſomnum capiant ꝙ cor ſemꝑ ad deum vigilet.et hoc eſt qd̄ dicit. O chriſte qui es lux angelorum ⁊ illuminator omnium ſanctoꝝ. Unde ip ſe dixit Ego ſum lux mundi.dies .i. xp̄s qui illuminat omnem diē ⁊ pa rat omnem lucem . Cum aūt mirabile ſit.q̇a ſicut pater eſt lux. et filius ſit lux.ita ⁊ ſpūſſanctꝰ ſit lux.nō tn̄ tres luces.ſed pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſan- ctus vna ⁊ inſeꝑabilis eſt lux. ſicut in hac dcōe lux ſunt tres lr̄e et vnus

ſonus.cui ad ꝑcationem ipſius ſenſus aliq̇d addi vel minui nō pt. ſic q̄q̄z tres pſone ſꝫ.vna aūt deitas eſt naturaliter cui addi vl' minui nō pt.non em̄ deus tres luces eſt.q2 ſi eēnt diuerſe eēntie vna lux nō eſſet.q2 q̇cquid corpal'r diuidi nō poteſt in illa ſubſtantia q̄ diuiſionē nō patit' nō pt dici et detegis.i.aparis tenebras.i.vſutias noctꝫ.i.dyaboli.⁊ crederis lumē lu cis.i.patris.ſc tu p̄dicans.i.ꝓmittens apoſtolis. btm̄ lumē.i.ſpm̄ ſanctuꝫ

Precamur ſancte dn̄e: defende nos in hac nocte·ſit nobis in te reqes quie tam noctē tribue

Ne grauis ſomnus irruat·nec hoſtis nos ſurripiat· nec caro illi conſentiēs nos tibi reos ſtatuat

Oculi ſomnum capiant.cor ad te ſem per vigilet.dextera tua ꝓtegat famu los qui te diligunt

Defenſor noſter aſpice inſidiātes re prime guberna tuos famulos. quos ſanguine mercatus es

Memēto noſtri dn̄e in graui iſto cor pore.qui es defenſor anime adeſto no bis domine

¶ Precamur O ſancte dn̄e p̄camur .i. rogamus tu defende nos a vicijs ⁊ ab inſidiatoribus noſtris .ſ. demonibꝰ.qui tanquā leones rugientes circum eunt q̄rentes queꝫ deuo rent.in hac nocte.i.in pre ſenti vita. ⁊ reqes ſit no bis in te.id eſt vt quieſca mus tecū in celeſti patria et tribue.i.cōcede quietaꝫ noctem.i.tranquillam ¶ Ne grauis ſomnus .i. ne graue pctm̄ vel dele ctatio peccati irruat.i. op primat nos. nec hoſtis .i. dyabolus ſurripiat nos. .i.fraudulenter decipiat ne caro noſtra ꝯſentiens illi.ſ.dyabolo in peccatis ſtatuat nos reos tibi. id ē culpabiles et pctōres. ¶ Oculi ⁊c.q̄uis dico ꝙ grauis ſomnus non irru at.tamen nō dico ꝙ oculi ſomnū non capiant.immo aliquantulū capiant.et hoc ē qd dicit Oculi ſomnū capiant.ſ.moderate.⁊ cor.i.mens noſtra vigilet ſemꝑ ad te. ⁊ dex tera tua.i.miſericordia tua ꝓtegat famulos qui te diligunt. Defenſor O defenſor noſter aſpice nos.⁊ reprime inſidiātes.i.demones q̇ ſemꝑ in ſidiantur nobis.⁊ nos id petimus vt deus eos reprimat ⁊ reſtringat. ne tantū nocere valeant q̄tum volunt.Et notandū eſt ꝙ maligni ſpūs tres hn̄t habitaciones.ſ.in inferno.in terra.⁊ in aere. Illi qui in terra manent diuidūt in duas ptes.⁊ vocātur lerue ⁊ lerues.lerue in nocte ledūt.⁊ ler ues in die.guberna tuos famulos q̄s mercatꝰ es.i.redemiſti ſanguie tuo Tūc ibi. Memēto Et q2 redēpti ſumus ſanguine xp̄i iheſu.ideo debe mus voluntati eiꝰ ſatiſfacere.et preceptis ſuis ꝓ ſalute nr̄a noſmetipſos onerare ⁊ iugiter applicare. vn̄ Dauid Preceptum dn̄i lucidum illumi nans oculos. O dn̄e memento noſtri in iſto graui corpore.ſ.corruptibili. o domine adeſto nobis .i. ad defenſionem noſtraꝫ qui es defenſor anime

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſicio hymnorũ

Somno refectis artubꝰ. Materia huius hymni eſt ꝙ debemus ſurgere de lecto. i. de peccato. ⁊ deprecari deum vt dimittat nobis peccata. ſ. pñtia preterita ⁊ futura. cũ facimus inuocationez ad deũ patrem. ſic debemus dicere O deus pater refectꝫ artubꝰ ſomno. i. ſenſibꝰ noſtris repletis mundana delectione. ſurgamus ſpreto cubili. i. ipſa delectatione quia poſtq̄ȝ fuerint membra noſtra refocillata ſõno. ⁊ reparata virtute debemus ſpenere et ad dei ſeruicium feſtinare. ⁊ tũc deus aderit nobis (depoſcimus). i. deprecamur. (te ad eſſe). ſ. preſentem (nobis canentibꝰ) id eſt laudantibus. Tunc ibi. Te lingua primum ⁊c.

Somno refectis artubꝰ ſpreto
cubili ſurgimus nobis pater
canentibus adeſſe te poſcimus

Te lingua primum concinat. te mẽtis
ardor ambiat. vt actuum ſequentum
tu ſancte ſis exordium

Cedãt tenebre lumini et nox diurno
ſideri. vt culpa quam nobis intulit lu
cis labeſcat munere

Precamur idem ſupplices noxas vt
omnes amputes. et ore te canentium
lauderis imperpetuum

Et ideo non ſolũ corde. ſed etiaz lingua te depcamur o dñe. ⁊ hoc lingua noſtra (concinat) id eſt laudet (te primum. i. maxime ſuper oĩa (ardor). i. amor mentis noſtre (ambiat) id ẽ deſideret te. ad quid (vt tu pater ſancte ſis exordium). i. principium noſtrorꝫ. actuum ſequentiũ. vt omnis noſtra actio a te incipiat ſempꝛ et ꝑ te incepta finiatur. Tunc ibi. Cedant tenebre ⁊c. (Tenebre) id eſt vicia vl̾ peccata (cedant) id eſt locum dent (ſideri) id eſt criſto) et nox). id eſt ſordes peccatorum ſc̾ cadat (diurno ſideri). ſ. xp̄o (vt culpa) id eſt peccatuꝫ (quam intulit nobis). ſ. dyabolus (labeſcat). i. euaneſcat (munere) id ẽ gratia (lucis). i. xp̄i vel ſpũſſancti. facit repeticionem. Tũc ibi. Precamur idem. (Nos ſupplices). i. humiles (precamur idẽ). i. illud. et ad q̇d (vt amputes). i. auferas (omnes noxas). i. oĩa peccata ⁊ vicia) vt lauderis in perpetuum ore canentiũ te) id eſt laudantium.

Splẽdor paterne glorie de lu
ce lucem proferens lux lucis ⁊
fons luminis dies diem illuminans

Splendor paterne. ⁊c. Materia huiꝰ hymni eſt patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti credulitas. ⁊ ꝙ tm̃ pater ſit in filio. ⁊ filius in patre. ⁊ ſpiritusſcũs procedens ab vtroqꝫ. Et ꝑ iſtam credulitatẽ rogamꝰ ip̄m vt confirmet. i. cõcedat nobis grãm. et vt ſit nobis cibus et potus in celeſti patria. O xp̄e qui es (ſplendor paterne glorie). i. patris tui celeſtis. quia xp̄s ꝑ patrez ſuum glorificatur (ꝓferens lucẽ). i. ſpiritũ ſanctũ de luce. i.

de parte vel proferens(manifeſtans lucem) id eſt te ipſum eternā lucē venientem in hunc mundū de luce paterna(O lux)id eſt filius (lucis) id eſt patris ⁊ fons ⁊ origo luminis vel ſpūſſancti.ſupple tu es(dies illuminans diem)id eſt illos quos p̄dicatione apoſtoloꝝ vis illuminari
Tunc ibi (Veruſqz ſol) Et tu o chriſte qui es verus ſol (illabere) .i.

Ver uſqz ſol illlabere. micans nitore perpet i. iubarqz ſancti ſpiritus infunde noſtris ſenſibus. Votis vocemus te. patrem perhennis glorie. patrem potentis gracie. culpā releget lubricā Informet actus ſtrennuos: dentē retundet inuidi. caſus fecūdet aſperos donet gerendi gratiam. Mentē gubernet et regat. caſto fideli et corpore fides calore ferueat. fraudis venena neſciat Chriſtuſqz ſit nobis cibus potuſqz noſter ſit fides. leti bibamus ſobriam ebrietatem ſpiritus

deſcende (micans nitore ꝑpeti) id eſt perpetuo lumine virtutū(⁊ infūde) id eſt immitte (iubar) .i. ſplendorē(ſpūſſancti noſtris ſenſibus) .i. noſtris mentibꝰ. vt non ſolū vocemus te f..ū ſed patrē Tunc ibi(Votis vocemus) Et nō ſolū dicimus te filium. ſed(votis vocemus) id eſt cognoſcimus(te patrē perhennis glorie(id eſt perpetue quia infinita erit. Et qꝛ vocemꝰ te vt pater (potentis gratie releget) .i. recolligat vel mittat in exiliū(culpā lubricā) .i. libidinē. que facit hominē cito labi de bono ad malū Tūc ibi. (Informet actꝰ) Dixi vt inuocemus vt pater (informet)id eſt ꝯponat(actus ſtrennuos) id eſt honeſtos ſcz bonas operationes. ⁊ (retundet)id eſt frangit(dentem)id eſt fortitudinem (inuidi)id ē dyaboli. Et queadmodū aliquis mordet eſcam. ita dyabolus mordet ⁊ ſeducit chriſtianos inſtigando eos ad mala opera. ⁊ (fecundet id eſt faciat proſperos(caſus noſtros aſperos)ſcz caſtigando nos ſepiſſime faciant fecundare. ſupple chriſtus(donet nobis gratiam gerendi) id eſt paciendi eoſdem caſos aſperos Tunc ibi (Mentem gubernet) Modo conuertit ſe ad fideles. quaſi diceret. merito filius dei infundit nobis iubar ſancti ſpiritus. quia ille multum vtilis eſt nobis vt (gubernet) id eſt regat et diſponat(mentē) id eſt animam noſtram eam caſtam conſeruando et in fide catholica(fideli corpore) .i. ſancte eccleſie. vt (fides noſtra ferueat(id eſt ardeat. in (calore) ſcz charitatis vel amore ſpiritusſſancti et (neſciat) .i. ignoret(venena)id ē hereſes(fraudis)id eſt maligni ſpiritus Tunc ibi (Chriſtuſqz nobis ſit) Ut mens ſit nobis neſcia fraudis(chriſtus ſit nobis cibus) .id eſt. predicatio dei que ſaciat nos in charitate et in dilectione proximi. vt cibus ſatiat corpus. et hac ita comeſtione id eſt predicatione. habeamus(potum) id eſt fidem . Fides eſt charitas

predicationis (q3) pro et (chriſtus eſt cibus celeſtis. ⁊ fides) ſcz catholica ſit (noſter potus. leti) .i. alacres vel hilares (bibamus ſobriam ebrietatem) ſcz infuſionē ſpiritusſancti. vt nos ſeruet a peccato. Ebrietas em̄ ſpūs ē ſobria. i. modeſta et temperata. q2 homines inflāmat amore dei et reſeruat ab amore peccati. q2 ſicut ille q̇ ebrius eſt vino omnia tradit obliuioni nec recordat̄ quicq̄3 ſic qui plen⁹ ē ſpiritu ſancto vl' gratia ſpiritus ſancti om̄a mūdana obliuiſcitur

Letus dies hic tranſeat. pudor ſit vt diluculum. fides velut meri dies. crepuſculum mens neſciat

Amor curſus prouehit. aurora totus prodeat: in patre totus filius. ⁊ totus in verbo pater

¶ Tunc ibi. (Letus dies. Hic dies) id eſt preſens vita (letus tranſeat) id ē extermine tur. q2 letus dies. ſcz xp̄s veniet ad nos. et (pudor) id eſt caſtitas ſeu verecūdia (ſit vt diluculū) id eſt vt aurora luceat (fides ſit velut meridies) .i. ferueat amore ſpūſſancti. quia meridies feruet. et (mēs crepuſculū neſciat id ē pctm̄ ignoret q2 crepuſculum eſt lux inter diem ⁊ noctē Tunc ibi (Amor curſus. Amor) id eſt pater (prouehit curſus) id ē ducit filium ſuū ad iſta inferiora (aurora prodeat) id eſt manifeſtat (totus) ſcz in ſubſtantia deitatis. quia filius in ſubſtantia deitatis totus eſt in patre (et pater totus eſt in verbo) id eſt in filio. quia totus vnus eſt deus

Immenſe celi cōditor. qui mixta ne ꝯfunderet. aque fluēta diuidens. celum dediſti limitem

Immenſe celi. Materia huius hymni ē. vt homines diuidant ſe a malis opibus et adhereant bonis. q2 queādmodum chriſtus aquas ab aquis in ſecunda feria ſeparauit. patrem in terra relinquendo. ⁊ patrem in celo attrahendo ꝓpter nimietatē aque. et hoc ideo quia terra ꝯfuſa erat ⁊ vt calor ſolis diſſiparet res mūdanas. ita intendit diuidere mentes noſtras a malis operibns. ¶ Sed queritur cur partem attulit ad celum. Dicitur ꝙ ꝓpter elementū ignis. quia niſi autor nature interpoſuiſſet aliqđ elementū terra nō ita leuiter poſſet inhabitari. Et ſi querat̄ qualiter aque manent ſuper ignem Dicit beatus Auguſtin⁹ ꝙ fortitudo ignis aquam coagulat ⁊ coartat ⁊c. Item querit̄. ſi celū mobile ē rotundū. quomodo aque manent ſurſum. Ambroſius dat de hoc exemplū. q2 multa corpora exterius ſunt rotūda que interi⁹ ſunt quadrata. ⁊ ſic forte poteſt eſſe celum Celeſtes namq3 nature ignee ſunt vnde ſpiritus dicitur purus ether. quia rogus id eſt ignis niſi vnda ſuperior et inferior temperaret totā terram incenderet ⁊ ruptā in puluerem diſſiparet. ⁊c. ¶ Conſtrue. O chriſte (ꝯditor immenſe celi (id ē ſine menſura. ⁊ o chriſte ſupple qui es (diuidens fluenta aque) id eſt aq̄rum curſus (ne mixta) id eſt confuſa (confunderet) id eſt deſtrueret ſup faciem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

terre) id eſt confuſionem faceret (celum dediſti limitem (id eſt terminū inter aquas ſuperiores et inferiores ¶ Tunc ibi. (Firmans locum) Supple tu es (firmās locum) ſcz inter aquas celeſtes et inter aquas terreſtres (celeſtibus) .i. angelis aquis. et (ſimul riuulis terre) .i. fluminibus vel peccatoribus (vt vnda) id eſt aqua (temperet) id eſt moderet.

Firmamus locum celeſtibus ſimulq̧ terre riuulis: vt vnda flāmas temperet· terre ſolum ne diſſipet. Infunde nūc piiſſime donū perhennis gratie fraudis noue ne caſibꝰ nos error atterat vetus Lucem fides inueniat ſic luminis iubar ferat· hec vana cūcta terreat hanc falſa nulla cōprimant

Conſors paterni luminis lux ipſe lucis et dies noctem canendo rumpimus. aſſiſte poſtulantibus

Aufer tenebras mentium. fuga cateruas demonū. expelle ſomnolentiam ne pigritantes obruat

(flammas) id eſt ignem firmamenti (ne flamme diſſipent ſoluz terre) id ē ſoliditatē terre. ¶ Tunc ibi (Infunde nūc piiſſime) O tu (piiſſime infunde nūc) id eſt in preſenti vita. (bonum perhennis gratie) id eſt ſpūſſancti. (ne error ſcilicz idolatrie vel originale peccatum. (vetus) id eſt antiquuz (atterat) id eſt conterat. (nos caſibus noue fraudis) id eſt hereſis vel dyaboli. Nouū dicitur originale peccatum. quia primum erat peccatum. ¶ Tunc ibi (Lucem fides inueniat. Fides noſtra inueniat lucē) .ſ. tuā o tu chriſte. et inueniēdo ferat iubar) id eſt ſplendorem ſpūſſancti (luminis) id eſt chriſti. et ferendo iubar tribuat ſe nobis (hec) ſcz fides (terreat cuncta vana) id eſt cunctam prauitatem hereticam (nulla falſa cōprimant) id eſt deprimāt (hanc) ſcz fidem.

Conſors paterni luminis) Materia hꝰ hymni ē ſurrectio noctis quia ſicut nos ſurgendo rumpimus noctem. ita chriſtus ſurgendo rupit mortem. id eſt vicit peccatū. vel ſicut dies adueniens noctis vmbras effugit. ſic adueniente vero lumine. chriſtus viciorum. id eſt peccatorum tenebras cōpulſit et ſic totum mūdum illuminauit. Cōſtrue. o chriſte (ꝯſors) id ē equalis vel ꝯſcius eius nature. quia eſt pater. qr vnuz eſt lumen patris et filij et ſpiritusſancti (paterni luminis) o tu chriſte ſupple tu es (lux) id eſt filius (lucis) id eſt patris (et dies) ſcz dierū omnium luminum (rumpimus noctem) id eſt peccatum (canendo) .i. laudādo te. et ideo (aſſiſte poſtulantibꝰ) ſcz te cum precibus ¶ Tunc ibi. (Aufer tenebras mentium) ſupple o chriſte (aufer) id ē remoue (tenebras) id eſt ignorātias (mentium) ſcz noſtrarum (fuga cateruas demonum) id eſt acies malignoꝝ ſpiritū (expelle) .i. reijce (ſomnolentiam) .i. anime

pigritiam (ne illa ſomnolentia) id eſt peccatoꝝ dormitio (obruet) .i. precipitet (pigritantes) id eſt in peccatis permanētes. Tunc ibi (Sic chriſte nobis (Sic) id ē taliter. o (chriſte indulgeas) .i. miſeraris (omnibꝰ credentibus nobis. vt qd precinentes (id eſt laudantes (pſallamꝰ) id eſt laudamus ſcʒ ore ⁊ corde. qr (vt pro ſit exorantibꝰ) id eſt proficiat nobis deprecantibus

Sic chriſte nobis omnibus. indulgeas credentibus. vt proſit exorantibꝰ qd precinentes pſallimus

Les diei nūcius. lucem propinquā precinit. nos excitator mētium iam chriſtus ad vitam vocat

Auferte clamat lectulos. egros ſopore deſides. caſtiqȝ recti ac ſobrij. vigilate iam ſum proximus. Jheſum ſciamus vocibꝰ: flentes precantes ſobrie intenta ſupplicatio dormire cor mundum vetat. Tu chriſte ſomnum diſcute. tu rumpe noctis vincula. tu ſolue peccatū vetus: nōnūqȝ lumen ingere

Les diei (Materia huius hymni ē exhortatio chriſti ad nos. vt ſurgamus a vicijs. et adhereamus virtutibus. Et premittit exemplum alietis .i. galli. Sicut em̄ galli cantus nos excitat vel vocat lucente die. ſic chriſtus excitat mentes noſtras et vocat nos ꝑ ſcripturas ſacras prenūciās ꝙ eſt venturꝰ iudicare ſuꝑ iuſtos et iniuſtos. Unde bene dicit̃. Surgite ⁊ vigilate quia neſcitis diē neqȝ horam ⁊c. (Ales) id eſt gallus (nuncius diei precipit) id eſt predixit (lucem) id eſt diem. nobis (propinquam. chriſtus excitator mentiū) ſcʒ noſtrarum (vocat nos iam ad vitam) id eſt nunc vocat nos ad ſe. Tunc ibi (Auferte clamat) Chriſtus (clamat) id eſt vocat et precipit nobis. (auferte) id eſt relinquite (lectulos. o deſides) id eſt o pigri. ſupple relinquite lectulos (egros) id eſt carnalitatem (ſopore) id eſt peccato. et (vigilate caſti) id eſt non petulantes (recti) id eſt non tortuoſi (ſobrij) .i. non ebrij. Et bn̄ debetis facere hoc. qr ſupple ego chriſtus (iam proximus ſum vobis) .i. propinquus Uel ſm aliā lr̄am. o (caſti) ſcʒ anima ⁊ corpore. ⁊ o (recti) verbo et opere. ⁊ o (ſobrij) id eſt temperati cibo et potu (vigilate quia iam ſum proximus) Tunc ibi (Jheſum ſciamꝰ) Et qr xp̄s eſt ꝓximus. o fr̄es (ſciamus) .i. ꝯgnoſcamꝰ (iheſum) dico (flentes) .i. triſtātes. et ꝑcantes illū ſobrie) .i. ſine oi feditate. qa (intenta ſupplicatio) .i. aſſidua deꝑcatio (vetat cor mūdū dormire (.i. ꝑmanere in pctō Tunc ibi (Tu chriſte) O (tu xp̄e diſcute) .i. diſſipa vel diuide (ſomnū) id eſt peccatum ſeu dyabolum (ne nos decipiat. ⁊ tu rumpe) .i. diuide (vincula noctis) id ē laquei dyaboli vel penas inferni que dicūtur nox vt nos non decipiant. o hō (tu ſolue peccatū vetus) id ē

oꝛiginale.⁊(ingere) id eſt immitte(nouum lumen) id eſt ſpiritū ſanctū qui merito dicit̄ nouū lumen. qꝛ eijciendo a nobis vetera nos renouat.

Elluris ingens conditoꝛ mun-di ſolum qui eruens. pulſis at-qꝫ moleſtijs. terram dediſti immobi-lem Vt germen aptum pꝛoferens ſul uis. decoꝛa floꝛibus fecunda fructu ſi ſiſteret. paſtumqꝫ gratum redderet. Mente peruſte vulnera: munda vi-goꝛis gratia. vt facta fletu diluat mo tuſqꝫ pꝛauos atterat: Juſſis tuis ob temperet. nullis malis appꝛoximet. bonis replere gaudeat. et moꝛtis ac-tum neſciat

Elluris ingens conditoꝛ) Materia huiꝰ hymni eſt depꝛecatio quam facimus ad deum. quia ſicut deus pater fecit celum ⁊ ter ram. ⁊ diuiſit ſuperioꝛa ab inferioꝛibꝰ. ita ſua pietate noſtra pec-cata dimittet. Et ſicut dedit terram immobilez vt daret fructum gratū ita faciat mēbꝛa noſtra acceptabilia ad fructifi-candum et ſeruiendūz ſi bi ¶ Conſtrue. O (in-gens) id eſt magnꝰ) con-ditoꝛ telluris) id eſt fac-toꝛ totius oꝛbis(qui eru-ens) id eſt diuidens (ſo-lum mundi) id eſt terraz (ab aquis) ſcꝫ ab inferio ribꝰ ⁊ ſupeꝛioꝛibꝰ (atqꝫ) ꝑ et(dediſti terram immo bilem) id eſt terraz ſtabi-lem. et hoc(pulſis mole-ſtijs) id eſt elementis que valde moleſta erant duz intermiſcerentur confu-ſis id eſt. ſimul mixtis Tunc ibi. (Vt germen aptum pꝛoferens) ſupple terra(pꝛoferens) id eſt pꝛoducens(germē ap-tum) id eſt fructum ꝯgruum hominibꝰ.⁊(vt ſiſteret) id eſt permaneret (fecunda) id eſt fructuoſa(fructu) ſcꝫ acceptabili. ſupple illa terra.(deco ra) id eſt ſpecioſa eſt(fuluis floꝛibꝰ) id eſt rubeis et albis floꝛibus) qꝫ pꝛo et(gratum paſtum) id ē cibum ſeu nutrimētum acceptabilem (redde-ret) id eſt ꝯcederet tam hominibꝰ qꝫ̄ pecudibus. Et ergo omnis homo tenetur ſumma diligentia ad laudandum deum

¶ Tūc ibi(Mentis peruſte vulnera) O chꝛiſte(munda) .i. purga (vulnera) id eſt peccata (peruſte mentis) id eſt maculati ſeu viciati ho-minis. et hoc dico (gratia vigoꝛis) id eſt mediante gratia ſpiritusſancti. (vt diluat) id ē emūdet(facta) id eſt malefacta ⁊ peccata cōmiſſa(fletu) id eſt coꝛdis gemitu.⁊(atterat) id eſt auertat ⁊ refrenet (pꝛauos motꝰ) id eſt malas inclinationes ab omni actu illicito

¶ Tunc ibi(Juſſis tuis ob temperet) ſupple vnuſquiſqꝫ peccatoꝛ (ob temperet) id eſt aptet ſe ⁊ obediat(iuſſis tuis) id eſt mandatꝫ vel p̄-ceptis tuis.⁊ ſupple aliquis hō (nullis malis) id eſt nō vllis ſcꝫ operibꝰ malis(appꝛoximet) id eſt accedat. ſed (gaudeat) id eſt letetur(repleri) id eſt adimpleri(bonis) ſcꝫ operibꝰ(⁊ neſciat id eſt nō cognoſcat(actum moꝛtis) id eſt moꝛtale peccatū. a quo ſe vnuſquiſqꝫ abſtinere tenetur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

O(rum creatoꝛ optime) Materia huius hymni eſt inuocatio
auxilij diuini. vt deus dignetur criminibꝰ noſtris ignoſcere. vt ſi
cut ſurgimus de lecto ⁊ rumpimus noctem. ſic chꝛiſtus rumpat
peccata noſtra ⁊c. Cōſtrue O optime creatoꝛ oim rerū. et o rectoꝛ noſ-
ter aſpice nos) id eſt reſpice sᶜ oculus miſericoꝛdie. ⁊ nos (libera a quicte

Erum creator optime. rectoꝛqꝫ
noſter aſpice. nos a quiete noxia mer
ſos ſopoꝛe libera. Te ſancte chꝛiſte
poſcimus ignoſce tu criminibus. ad
cōfitendum ſurgimus: moraſqꝫ noc-
tis rumpimus. Mentes manuſqꝫ tol
limus pꝛophetam ſicut nouimus. no
bis gerendum pꝛecipit. pauluſqꝫ geſ-
tis cenſuit Vides malum quod geſſi
mus occulte noſtra pandimus pꝛeces
gementes fundimus: dimittte qđ pec
cauimus

Ox ⁊ tenebꝛe ⁊ nubila. confuſa
mundi et turbida. hic intrat al-
beſcit polus. chꝛiſtus venit diſcedite

noxia).i.mala. qꝛ q̄ carnē
delectant mala ſunt ſan-
cte anime. et ſupple libe-
ra nos (miſeros ſopoꝛe)
id eſt peccato. quia peccā
do miſeri ſnmus
¶ Tunc ibi. (Te
ſancte chriſte poſcimus)
Ideo (poſcimus) id eſt
depcamur (te ſancte chꝛi
ſte (ignoſce) id eſt parce
(criminibꝰ) id eſt oibus
peccatis noſtris. et ergo
qꝛ peccauimꝰ (ſurgimꝰ)
ſcꝫ de virtute in virtuteꝫ
et ad cōfitendum) sᶜ tibi
peccata (rumpimus mo
ras) id eſt impedimen-
ta (noctis) id ē dyaboli
Tunc ibi (Men-
tes manuſqꝫ tollimus)
id eſt ſubleuamꝰ (men-
tes) id eſt cogitatiōes (et
manus) id eſt opationes
(ſicut nouimꝰ ꝓphetaꝫ
ſcꝫ dauid (pꝛecipit) id eſt
iubet (nobis gerendū).i.
faciendū ⁊ ſurgendū no-
ctibꝰ dicens. Media nocte ⁊c. (Paulus cenſuit).i. in ſcripturis ſuis in-
dicauit dicens. Hoꝛa eſt nos iam de ſomno ſurgere (geſtis) id eſt factis
ſuis. qꝛ paulus de nocte laboꝛabat ⁊ in die pꝛedicabat Et nota ꝙ pau-
lus plus laboꝛabat ceteris apoſtolis. qꝛ in nocte cophinos faciebat vnde
victualia habuit. et quod ſupererat pauperibꝰ erogabat. ¶ Tunc ibi.
(Vides malum quod geſſimus) Et qui es creatoꝛ omniū rerū (vides
malum quod geſſimus) id eſt facimus. et quia vides ideo (pandimꝰ oc-
culta noſtra) id ē manifeſtamus peccata. ſcꝫ per cōfeſſioneꝫ (gementes)
id eſt ſuſpirantes (fundimꝰ tibi pꝛeces).i. oꝛōnes. et ideo (dimitte).i. do
na nobis veniā. de hoc (qđ peccauimꝰ) id eſt cōmiſimus
Ox ⁊ tenebꝛe) Materia huius hymni eſt exclamatio quam fa-
cimus ꝯtra dyabolū. et imploꝛatio auxilij dei vt diuerſitas pec-
catoꝛum et eoꝛūdem enoꝛmitas a nobis recedant. ¶ Conſtrue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

O (nox) id ē o dyabole ⁊c. Itē nox multis modis accipit̄. aliqñ pro ira aliqñ pro tpe. aliqñ pro dyabolo. ⁊ aliqñ pro obſcuritate. Et notate ꝙ iō illa noīa. ſcꝫ nox tenebre ⁊ nubilia poſuit. ad tenendū. qꝛ tenebrarum terrores voluit ꝑ illa exprimere. ideo (o tenebre). i. peccata (⁊ nubila). ſ. diſcordie hereticoꝝ. ⁊ (turbida mūdi). i. turbationes et ſeditiones) confuſa) id eſt permixta (diſcedite) id eſt recedite. quia ſicut nox diē ⁊ ſicut columba accipit rem fugit. ſic peccatum iuſticiā et dyabolus chriſtum fugit. Recedite inquam et operamini. quia (lux) id eſt chriſtus (intrat) ſcilicꝫ mentes fideliuꝫ (polus) id eſt corpus (albaſcit) id eſt niteſcit. ſcꝫ bonis operibus. ⁊ ſic bene et ſancte viuendo chriſtus intrat corda noſtra Tunc ibi

Caligo terre ſcinditur percuſſa ſolis radio. rebuſqꝫ iā colox redit vultu nitenti ſideris. Te chriſte ſolum nouimus. te mente pura et ſimplici flendo et canēdo queſumus. intende noſtris ſenſibꝰ· Sunt multa fuſcis illita. que luce purgentur tua. tu lux eoꝝ ſideris vultu ſereno illumina

Celi deus ſanctiſſime qui lucidum centrū poli candore pingis igneo. augens decoro lumine

(Caligo terre ſcindit̄.) (Caligo terre) id eſt obſcuritas noſtra. vel ſecretum hereticorum (ſcinditur) id eſt diuidit̄. et hoc dico (percuſſa radio ſolis id eſt diuino verbo. et (calor) id eſt vigor ſpiritus ſancti. qui ſcilicet receſſit propter preſentiam tenebrarum (iam redit) id eſt reuerſus eſt (rebꝰ). i. corporibus ⁊ animabus noſtris (vultu nitenti ſideris). i. ſplendore ſpiritus ſancti qui eſt verus ſol Tunc ibi. Te chriſte ſolum nouimus ¶ O (xp̄e nouimus te ſolum) ſcꝫ redēptorem ⁊ illuminatorem ergo (te) et nō alium (pura mente ⁊ ſimplici). i. ſine hypocriſi (queſumus (flēdo) ſcꝫ peccata noſtra (⁊ canendo). i. laudando te de beneficijs tuis (intēde) id eſt prebe aſſenſum (noſtris ſenſibꝰ) id eſt intentionibus. Tunc ibi. Sunt multa) Multa id eſt multe virtutes (ſunt illita nobis. i. iuncta vel vncta (fuſcis) id eſt nigris coloribꝰ. Fuſcus color dicitur falſus color qui mixtus inter alios colores offuſcat nos (que) ſupple mala (purgentur tua luce) id eſt tuo ſplendore. bene dico (tua luce) qꝛ o (tu chriſte es (lux eoꝝ ſideris) id eſt orientalis ſcꝫ patris. et ideo nos (illumina ſereno vultu) id eſt claritate ſpiritus ſancti.

Celi deus) Materia huius hymni eſt laus quam ꝯſona voce ſcꝫ corde ⁊ opere tenemur deo ꝑſoluere. qꝛ ad vtilitatē noſtrā omnia produxit. ſcꝫ celum ⁊ terram ⁊ multa alia Nam ꝑmo fecit celum ⁊ terrā. poſtea mare. deinde ſolem ⁊ lunam ⁊c. rogamus ergo vt ad brauium ſue remuneratōis nobis omnis dimittendo peccata nos ad ſui amoris gratiā faciat ꝑuenire O (ſanctiſſime deus celi. qui pingis. id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

decoras (lucidum poli centrum) id eſt ſpacium vel punctū poli ſeu zodiacum per quem ſigna decurrunt. Item zodias animal interpretatur Centrum vero eſt medietas ſpere. ſed hic poſuit centrū pro toto celo (igneo candore) id eſt ſplendore (augens decoro lumine) ſcꝫ cū pictura planetarum et diuerſarum ſtellarum Tunc ibi (Quarto die ⁊c.)

Quarta die qui flammeam ſolis rotam ꝯſtituens lune miniſtrans ordinem: vagos recurſus ſiderum Ut noctibus vel lumini direptionis terminum. primordijs et menſium ſignum daret notiſſimum: Illumina cor hominum. abſterge ſordes mentium. reſolue culpis vinculum. euerte moles criminum

Ox atra rerū contegit terre caloris omnium. nos confitentes poſcimus. te iuſte iudex cordium

Supple tu qui es (ꝯſtituens totam ſolis flāmeam) id eſt ardentē) quarto die) ¶ Notandum ꝙ ꝑ quatuor dies mundus ſine ſole permanſit. q̇a prima die facta eſt angelica creatura. Secūda die factuꝫ eſt celum et aer. Tercia die facta ē terra et aqua. Quarta die factus ē ſol et luna Quita auteꝫ die facti ſunt piſcis et aues. Sexta vero die facta ſtꝫ animalia et homines. Et tu ſupple es (miniſtrans .i. tribuens (ordinē lune et vagos ſiderum recurſus) .i. varios curſus. qꝛ ſtelle non ſemper currūt eodem curſu. vel dicitur q̄ꝫtum ad planetas. nam planetarum vagus eſt curſus. qꝛ aliꝰ eſt curſus ſolis. alius lune. alius ſiderum ⁊c. Tunc ibi (Ut noctibus Et quare fecit deus predicta. vt luna (daret terminum direptionis) id eſt ſeparationis ſeu diuiſionis (noctibus vel lumini) id eſt diei (vt daret notiſſimum) .i. certiſſimum (ſignum primordijs) id eſt principijs (menſiuꝫ) quia menſis habet triginta dies parum plus vel minus ⁊c.

Tunc ibi. (Illumina cor hominū. Et quia tu feciſti hec oīa (illumina cor hominum ⁊ abſterge) .i. munda (ſordes) id eſt prauas cogitationes (mentium) .ſ. noſtrarum. ⁊ (reſolue vinculū culpis) .i. peccatis. ⁊ (euerte moles criminum) .i. magnitudines peccatorum.

Ox atra) Materia huius hymni eſt rogare deum vt ip̄e caliginem mentis ⁊ corporis a nobis expellat. Rogamus etiaꝫ in hoc hymno clemētiam omnipotentis dei vt nos defendat et protegat ab antiquo hoſte ſcꝫ dyabolo. ⁊ expellat intrinſecaꝫ obſcuritatē mentis ⁊ corporis. ⁊ vt dignetur nobis ſui luminis claritatem ꝯcedere reſeruando nos a peccatis ¶ Conſtrue (Atra nox) id eſt dyabolus vel peccatum (cōtegit) .i. obtenebrat (calores) id eſt illuminatōes (omniū rerum terre. Nā ob hoc nō neceſſe eſt nec etiā vtile ibi morari vbi ſcimꝰ ꝙ noctis obſcuritas oīa contegit. calores herbaꝝ ⁊ ceteraruꝫ rerum in ſuis

pꝛofundis tenebꝛis obducit ⁊ ſepelit. Sed cũ hoc ꝙ nũc lucem ſideris habeamus in mẽte. ⁊ hoc in medijs noctibꝰ. i. cũ mundus ſedet in tenebꝛis et plus creſcunt incendia carnis. tunc ſurgamꝰ ꝯfitentes deum. ſ. iudicẽ cordium noſtroꝝ Rogamus ergo iudicem. vt auferat a nobis caliginez peccatorum. et det nobis ſue gracie dulcedinẽ. et ideo (nos tibi ꝯfitẽtes)

Tu auferas piacula. ſoꝛdeſqȝ mentis abluas: doneſqȝ chꝛiſte gratiam: vt arceantur crimina

Mens ecce toꝛpet impia. quã culpa moꝛdet noxia. obſcure geſtit tollere. ⁊ te redemptoꝛ querere

Repelle tu caliginem. intrinſecus ꝗ maxime. vt in beato gaudeat ſe collocari lumine

Lux ecce ſurdit aureo pallens fatiſcat cecitas. ꝗ noſmetipſos in pꝛeceps diu erroꝛe traxit deuio

Hec lux ſerenũ conferat puroſqȝ nos pꝛeſtet: ſibi nihili loquamur ſubdolũ voluamus obſcurum nihil

peccata noſtra (poſcimꝰ te). i. rogamꝰ ea que ſunt vite ſcȝ miſericoꝛdiam Tunc ibi. Tu auferas O iuſte iudex coꝛdium. i. aiaruz noſtrarum (auferas (id ẽ deleas (piacula) . i. grauia peccata. ⁊ (abluas). i. purges (ſoꝛdes). i. ſuggeſtiones dyabolicas que pungunt nos ꝗ ꝑ et (o chꝛiſte dones) id ẽ tribuas (gratiam) ſpũſſancti. et ad quid (vt crimina id eſt peccata (arceãtur) expellantur a nobis Tũc ibi. Mens ecce ⁊c. Dico ꝙ expellantur crimina. ⁊ quare. quia (ecce impia mẽs). i. aia peccatrix (toꝛpet). i. pigreſcit (quã) ſc mentem (culpa noxia). id eſt mala (moꝛdet). id ẽ pungit. ⁊ mens (geſtit) id ẽ cupit (tollere id eſt depellere a ſe (obſcura). i. pctã. et geſtit. i. cupit (q̃rere te) ſc criſtũ (o redemptoꝛ. i. iheſu ſaluatoꝛ Tunc ibi Repelle tu Et qꝛ mens geſtit te querere tu (repelle). i. remoue (intrinſecus). i. ex anima (caliginem). i. cecitatem peccatoꝛuz (ꝗ maxime). i. pꝛecipue. vt ipſa mens (gaudeat ſe collocari in beato lumine). i. in etna beatitudine. ſ. in regno celoꝝ

Lux ecce ſurgit. Hymnus iſte ꝯtinetur in ſupioꝛi hymno. ſed intentio verſus eſt hec. ne ſcȝ oculi peccent. Hic ponitur anapeſtus pꝛo ſpondeo. ⁊ ſpondeus ſecundo loco ponitur pꝛo iambo. Nox vſqȝ modo texit coloꝛes terre. ſed modo diſcedit. quia (ecce lux aurea). i. euangelica ꝑdicatio (ſurgit) in coꝛda noſtra. ⁊ ideo (omis cecitas pallens). i. dyabolus (fatiſcat). i. euaneſcat (que) cecitas (traxit. i. duxit (noſmetipſos in pꝛeceps). i. in ruinam vel in pꝛecipitium (diu). i. multum (deuio erroꝛe) Tunc ibi. (Hec lux ſerenum) Dicit ꝙ lux ſurrexit. ⁊ ideo (hec lux ꝯferat). i. donet nobis (ſerenum). i. virtutem ſpirituſſancti. ⁊ (pꝛſtet nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

puros).i.mundos ab omni peccato(ſibi).i.ad honorem ſuū. ⁊ hoc ſic(lo quamur nihil ſubdolum).i.nihil deceptorium(⁊ nihil voluamus obſcurum).i.nullū cogitemus peccatum Nūc ibi. Sic tota ⁊c. Tota dies).i.totum tempus vite noſtre(decurrat ſic) ſcꝫ non loquēdo ſubdolū (nec lingua mendax ſit) .i.non dicat mendacium (nec manus peccent).i. non faciant aliquid mali (nec oculi lubrici peccēt) ſcꝫ non videndo illicita. (nec noxa).i. culpa corruptionis(inquinet) vel polluat (corpus) noſtrū Tunc ibi. (Speculator aſtat Et nolite peccare.quia(ſpeculator) id eſt dominꝰ(aſtat) id eſt proſpicit (nos deſuꝑ) id ē de celo(omnibus diebus) id eſt quotidie. qꝫ pro et (et proſpicit).i. a longe videt (noſtros actus).i. noſtra opera (a prima luce (id eſt a natiuitate. et (vſqꝫ in veſperum) id eſt vſqꝫ ad finem vite noſtre

Sic tota decurrat dies. nec lingua mendax. nec manus. oculi nec peccēt lubrici. nec noxa corpus inquinet

Speculator aſtat deſuper: qui nos diebꝰ omnibꝰ actuſqꝫ noſtros ꝓſpicit a luce vſqꝫ in veſperum

Magne deus potentie. qui ex aquis ortū genus partim remittis gurgiti. partim leuas in aera

Diuerſa lympis imprimens. ſubuecta collo irrigans. vt ſtirpe vna prodita diuerſa rapiant loca

Magne deus ⁊c. In hoc hymno ꝯtinetur opus qđ deus fecit in quinto die. quia tunc creauit piſces ⁊ aues ex aqua. et ipoꝝ que ex aq̄ fecit miſit ꝑtem gurgiti.i.mari.ſ.piſces. ⁊ ꝑtem leuauit in aera.ſ. aues Creauit quoqꝫ cete grandia benedixitqꝫ eis dicens Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replete aq̄s maris. aueſqꝫ multiplicentur ſuꝑ terram. et ſic piſces et aues orti ſunt ex aqua. ſed quia aues non comedunt omni tēpore ſicut piſces. qđ ideo fit quia aues per coitum generantur ſicut et nos. qđ non eſt in piſcibus Vel quia aues ſunt calidioris nature q̄ piſces. Intendit etiā autor rogare deū. vt nos qui ſumus ablati et mundati in ſacro baptiſmate ab originali crimine. ſic ſeruet nos vt neſciamus lapſus criminū. et vt dyabolus non deprimat nos ꝑ criminalia peccata. et hoc eſt qđ dicit (O deus magne potentie).i.poteſtatis(qui remittis genus).i. piſces et aues. genus dico.(ortum ex aquis) baptiſmatis(ſed ꝑtim gurgiti) id eſt mari ſcꝫ inferno. vt piſces.i.malos homines. ⁊ (leuas) id ē ſubleuas) partim in aera(.i.in regnum celoꝝ. vt aues.i.bonos homines. quaſi diceret ſicut in aere aues collocaſti. ita in celo homines ſanctos diſpoſuit Nūc ibi. Diuerſa limphis ⁊c. O tu deus(imprimens) id eſt ſubmergens (diuerſa) id eſt deorſum merſa vt piſces.i. malos homines(lymphis) id eſt aquis infernalibus (et irrogans) id eſt ſubleuās (ſubuecta)

id eſt ſurſum vecta vt aues id eſt bonos homines(collo)id eſt capite(ꝑdita)id eſt orta(vna ſtirpe) id eſt vno baptiſmate renati (rapiant) id eſt accipiant(diuerſa loca).i.diſtinctas manſiones. ſcꝫ aerem et aquā .i. vitam eternam vel eternā damnationem Uel (diuerſa loca) .i. varia habitacula in celo.quia manſiones multe ſunt in regno celoꝝ iuxta diſtinctos gradus beatorū. qꝛ quilibet ſanctorū hominum ſpecialē habet locū vel graduꝫ leticie in celo iuxta bona opera ſua. q̄ fecit in hoc mūdo. Tunc ibi.

Largire cunctis ſeruulis: quos mundat vnda ſanguinis. neſcire lapſus criminum. nec ferre mortis tedium
Ut culpa nullum deprimat. nullū leuet iactantia. eliſa mens nec concidat eleuata mens nec corruat
Tu trinitas vnitas. orbem potenter qui regis. attende laudū cantica. que excubantes pſallimus
Jam lectulo cōſurgimus noctis quieto tempore. vt flagitemus vulnerum a te medelam omnium

Largire cunctis. Et tu qui omnia feciſti (largire) id eſt tribue (cunctis ſeruulis).i.omnibus famulis tuis (neſcire) .i.non ſentire(lapſus criminū).i.caſus peccatorum. que dimiſſa ſūt in baptiſmo quos ſeruulos vnda) id eſt effuſio (ſanguinis tui mūdat) .i.lauat a peccatis(nec) pro et non(et largire ſeruulos tuos non ferre).i. non pati(tedium mortis).i.penam dyaboli ¶ Tunc ibi Ut culpa

Ad hoc largire(vt culpa).i.graue peccatum(non deprimat) id ē nō aggrauet vel arguat (vllum)ſupple criſtianum(et iactantia) id eſt ſupbia de bonis (non leuet) .i.non extollat(vllū.ꝛ mens)id ē anima(eliſa) .i.leſa a peccato(non concidat) id eſt non incidat in deſperationē (nec) pro et non(mens eleuata) id ē inflata per ſuperbiam (corruat).i. cadat ſupple in eternam damnationem

Tu trinitatis. In hoc hymno autor nos hortatꝰ de ſomno ſurgere. et medelam vicioꝝ q̄rere. Intendit etiaꝫ in hoc hymno ip̄am trinitatem laudare vel inuocare.per quā mūdus regitur.vt impleat nos ſuo lumine. vt q̇cquid peccauimus fraude demonū. ip̄e xp̄s abſtergat celitꝰ .i.de celo. ꝛ hoc eſt qd̄ dt (O tu vnitas).i. o ſancte ſpiritus qui ꝓcedis a patre ꝛ filio(trinitatis)ſcꝫ ꝑſonaꝝ(qui regis).i.gubernas (portentur).i. potentia tua(orbem).i.mundum(attende cātica laudū).i.hymnoꝝ(q̄) ſc cātica nos(excubātes) .i. vigilantes(pſallimus).i.cātamꝰ ¶ Tunc ibi Jam lectulo. Nos(ↄſurgimus iā lectulo).i. ex deſidia Lectus em̄ dr ab electis ꝛ mollibꝰ herbis.ſup quas antiqui req̇eſcebāt(quieto tp̄e noctis) et ad q̇d (vt flagitemus).i.rogemꝰ(a te medelā oīm vulneꝝ).i.pctōꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Quo fraude quicquid. Quo prout. et vt poteſtas glorie tue.i. tue lau-
dis (abſtergat) .i. abluat vel purget(celitus).i. diuinitus(illud) s^c pec-
catum(quicquid)s^c viciorꝫ(delinquimus).i.committimus (fraude).i.
deceptione(demonum).i.dyabolorꝫ(in noctibus).i.in tenebris viciorū
Tunc ibi Nec corpus Nec ꝓ non et(⁊ corpus noſtrum nō aſſit
.i.non ſit (ſordidum).i.pollutū vel fetidū(nec torpor) .i.pigricia vel ma-
licia(cordium noſtrorꝫ in-
ſtet nobis. et cōtagio) .i.
macula criminis(non aſ-
ſit nobis.⁊ ardor ſpiritus
.i. amor vel gratia ſpiri-
tusſancti(non tepeſcat)
.i. non deficiat in nobis
Tunc ibi (Ob hoc
redemptor). Ut amor
tue gratie nō deficiat in
nobis(ob hoc)id eſt ꝓp-
ter hoc (o redemptor q̄-
ſumus). id eſt rogamus
te(reple nos) peccato-
res(tuo lumine) id eſt
tuo ſplēdore(per quod)
lumen (nō ruamus) nō
cadamus(nullis actibꝰ
.i.nullis peccatis)circu-
lis dierū).i.in reuolutio-
nibus dierum

Quo fraude quicq̇d demoniū in no-
ctibus delinquimus. abſtergat illud
celitus tue poteſtas glorie
Nec corpus aſſit ſordidum. nec tor-
por inſtet cordium. nec criminis con-
tagio tepeſcat ardor ſpiritus
Ob hoc redemptor queſumus: reple
nos tuo lumine: per quod dierum cir-
culis nnllis ruamus actibus

Terna celi gloria beata ſpes
mortalium celſi tonantis vni-
ce caſteqꝫ proles virginis
Da dexteram ſurgentibus. exurgat
et mens ſobria flagranſqꝫ in laudem
dei grates rependat debitas

Terna celi gloria.
Matera huiꝰ hym-
ni eſt inuocatio ad criſtuꝫ
filium beate virginis. vt
dignetur nobis ſuam mi-
ſericordiā tribuere.dexte-
ram porrigere. vt merea-
mur corroborationem fidei ⁊ charitatis obtinere. et hoc eſt quod dicit
O chriſte tu exiſtens(eterna gloria) ſcꝫ angelorū et beatorum hominuꝫ
vel quia pater tuus celeſtis per te glorificatur.⁊ (o beata ſpes mortaliū)
id eſt chriſtianorum hominū.et (o vnice celſi tonantis) id eſt celeſtis pa-
tris ſm diuinitatem.qꝫ ꝓ et(⁊ o proles) .i.o fili (caſte virginis).ſ.marie
s^c ſm humanitatem ſuā Tunc ibi. Da dexterā ſurgentibꝰ. O tu
chriſte(da dexterā).i.auxilium tuū nobis(ſurgentibꝰ) s^c a viciciȷs ⁊ ita
(mens noſtra).i.anima noſtra(ſobria).i.abſtinens(exurgat) ſcꝫ ad lau-
dem tuam(qꝫ ꝓ et)s^c mens(flagrans).i.ardēs (in laudem).i.in hōrem
(dei)omnipotentis(rependat).i.ꝑſoluat (debitas grates) .i.grāꝝ actio-
nes in hymnis et canticis deo omnipotēti. Tunc ibi Natus refulget

¶ Tunc ibi (Natus refulget Lucifer).i.terra matutina (natus) id eſt chriſtus (refulget).i.ſplendet mūdo (qꝫ) ꝓ et (nūciat) ſcꝫ mūdo (ſparſam lucem).i.natam. vere nūciat.qꝛ (caligo noctiū).i.obſcuritas diaboli (cadit) ſc in mūdo.⁊ ideo (lux ſancta).i.xp̄us ſua ſanctificatione (nos illuminet) id eſt corda noſtra illuſtret lumine ſpiritusſancti ⁊c.

Natus refulget lucifer ſparſamqꝫ lucem nunciat. cadit caligo noctiuꝫ. lux ſancta nos illuminet. Manenſqꝫ noſtris ſenſibꝰ noctē repellat ſcl'i omniqꝫ fine diei purgata ſuet pectora Queſita iam primuꝫ fides radicet noſtris ſenſibus. ſecunda ſpes cum gaudeat qua maior extat charitas

Laſmator hominis deus (qui cuncta ſolus ordinans) humū iubes producere repetantis et fere genus.

¶ Tūc ibi. (Manenſqꝫ noſtris ſenſibꝰ) Ut ipſa lux (manens noſtris ſenſibꝰ).i.in nobis qui habemus quinqꝫ ſenſus corporeos. et (repellat a nobis noctem).i.diabolum (ſeculi).i.mundi et illa lux (ſeruet pectora noſtra purgata) ſcꝫ a vicijs (omni fine diei) id ē omni tempore vite noſtre

¶ Tunc ibi (Queſita iam Fides queſita a nobis).ſ.in baptiſmo) iam primū).i. cito. ideo dicit primū. qꝛ fides eſt ꝓma inter oēs virtutes. vt ibi fides.ſpes et charitas (radicet) id eſt ponat radices (ſenſibus noſtris) id eſt in mente noſtra. et (ſecunda ſpes) ſcꝫ a fide, ꝑ quam ſcꝫ ſperamus vitam (congaudeat.et (charitas) id eſt talis virtus (extat maior) id eſt virtuoſior. iuxta illud Maior autem horum eſt charitas

Laſmator hois deus In hoc hymno cognoſcitur illud qđ fecit deus in ſexta die. Creatis ſiquidē omnibus reptilibus.ſcilꝫ piſcibus auibus ⁊ alijs beſtijs quinta die.ſexta die formauit deus hominem ad ymaginem ſuam.⁊ precepit omnibꝰ aialibus dicens.creſcite et multiplicamini ⁊ replete terrā.et dixit homini. dominamini piſcibus maris.volatilibꝰ celi.⁊ vniuerſis que viuūt ſuꝑ terrā. poſuitqꝫ eū in paradiſo deliciaꝝ vt oparet̄ ⁊ cuſtodiret illuꝫ. Intendit itaqꝫ autor rogare deū.vt ſicut deus fecit hominē ſuꝑiorem cūctis aiantibꝰ. ſic dignet̄ nos cuſtodire vt non efficiciamur inferiores brutis animalibus ꝓpter pctā noſtra. Cur ergo homines creauit quos futuros preſciebat malos. ideo quia ſicut preuidit quid mali eſſent facturi.ſic etiam preuidebat quid boni eſſent facturi. Uel dicitur. quis nouit ſenſum domini aut quis ꝯſiliarius eius fuit ad Romanos.xi°. ¶ O (deus plaſmator).i. creator (hois) ſcꝫ ade (qui ſolus ordinans cuncta) id eſt diſponens omnia (iubes) id eſt promittis (ꝓducere humum).i. eccleſiam ſcilicꝫ bonos et malos homines. Eccl'a aūt eſt congregatio fidelium (et genus reptan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

tis).i.ſerpētis(fere).i.beſtie. ¶ Tunc ibi (Qui magna) O tu deus qui feciſti (dictu iubentis).i.verbo filij tui (magna coꝛpa) id eſt iumē-ta pecoꝛa beſtias.omniū ſcz(rerum) diuerſarū (viuida) id eſt anima-ta.⁊ (ſubdens) id eſt ſupponens illa animalia(dediſti homini vt ſerui-ant) ſcz homini(per oꝛdinem)ſcz vt vnūquodqz animal ſeruiant homi ni in illo ad qḋ oꝛdinatū eſt a natura vt oues le-poꝛes poꝛcos ad cōmen-dendum ⁊c. ¶ Tunc ibi. (Repelle a ſeruis) Et o deus (repelle) id ē remoue (a ſeruis tuis quicquid ſuggerit).i. in fert(ſe ꝑ immundiciaz) id eſt ꝑ aliquā ſupfluita-tem vel ꝑ ſoꝛdidam com meſtionez (aut moꝛibꝰ) ſcz malis.qui ſcz ex ꝯſue-tudine peccandi ſe abſti-nere non poſſunt a pec-catis (aut interſerit).i. miſcet(ſe actibus) ſcilz peruerſis ¶ Tunc ibi. (Da gaudioꝝ) O deus (da p̄mia).i.remunera-tionem (gaudioꝛū) ſcilz eternoꝛum (da munera gratiarum) id eſt dona ſpirituſſancti (diſſolue vincula litis) id eſt pec-cata odij ⁊ (aſtringe) cō iunge(federa pacis).i. concoꝛdiam ſalutis

Qui magna rerum coꝛpoꝛa dictu iu-bentis viuida: vt ſeruiant per oꝛdinē ſubdēs dediſti homini. Repelle a ſer uis tuis quicquid per immundiciam aut moꝛibus ſe ſuggerit. aut actibus ſe interſerit Da gaudioꝛū p̄mia. da gratiarum munera. diſſolue litis vin-cula: aſtringe pacis federa

Umme deus clementie mun-diqz factoꝛ machine. vnus potē cia liter trinuſqz ꝑſonaliter Noſtros pius cum cāticis fletus benigne ſuſci-pe quo coꝛde puro ſoꝛdibus te perfru amur largius

Ommedeus) Materia huius hymni eſt cognitionem habere trinitatis in vnitate.⁊ vnitatis in trinitate. Intendit etiā autoꝛ rogare deū vt cingat lumbos noſtros cingulo caſtitatis. et adu-rat id eſt inflammet vel repleat coꝛda noſtra igne ſpirituſſancti. vt caſto coꝛpoꝛe ⁊ mūdo coꝛde deo ſeruire mereamur. ¶ Conſtrue O (deus ſumme clemētie.i.alte pietatis. ⁊ o (machine ſanctoꝝ).i.creatoꝛ vniuer ſi.ſupple qui eſt (potentialiter vnus)id eſt in potentia ſm diuinitatē.⁊ (trinus ꝑſonaliter) id eſt trinus in perſonis ¶ Tunc ibi. (Noſtros pius) Et tu(pius) ibi nominatiuus ponit̄ pro vocatiuo (ſuſcipe beni gne noſtros fletus) id eſt lachꝛimas (cum canticis) id eſt cum hymnis vel laudibus (quo) ꝑut (ꝑfruamur te largius) id eſt amplius. et hoc coꝛde puro).i.mundo (ſoꝛdibus) id eſt a vicijs ¶ Tunc ibi (Lum-bos iecurqz moꝛbidum) O deus (Adure).i. accende (igne congruo)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

id eſt ſpirituſancto (lumbos noſtros et iecur) id eſt epar. ¶ Et nota ꝙ hec tria .ſ. iecur. cerebrū. ⁊ lumbi cogunt hoiem peccare (vt ſint accincti) id eſt vt lumbi ſint caſti ꝯtra libidinem (perpetim) .i. ſemper (remoto peſſimo luxu) .i. depoſita peſſima luxuria. que multos proch dolor ducit ad gehennam ¶ Tūc ibi (Ut quiqꝫ. Ut qꝗꝫ) .i. quicūqꝫ (ꝯcinendo) .i. pſallēdo (rūpimus) .i. ꝑ vigilias diuidimus (horas noctiuꝫ) quia

Lumbos iecurqꝫ morbidum. adure igne congruo. accincti vt ſint perpetim. luxu remoto peſſimo Ut quiqꝫ horas noctium nunc ꝯcinendo rumpimꝰ donis beatis patrie: ditemur omnes affatim

Aurora iam ſpargit polum terris dies illabitur. lucis reſultat ſpeculum: diſcedat om̄e lubricū Fantaſma noctis decidat. mentis reatus ſubruat: quicquid tenebris horriduꝫ nox attulit culpe cadat. Ut mane illud vltimum: quod preſtolamur cernui. in lucem nobis effluat. dum hec canore concrepat

tunc bonū et quietuꝫ eſt orare vt (ditemur) .i. diuites efficiamur (affatim .i. habundanter (beatis donis patrie) .i. beatitudine patrie celeſtis ad quā nos deus dignetur ꝑducere amen.

Aurora iā) Hymnus iſte ꝯtinuatur ſuperiori qꝛ nos rumpimus horas noctium. vt nos oēs ditemur et diuites efficiamur in xp̄o. et ecce (Aurora) .i. xp̄us (iam ſpargit poluꝫ) .i. illuminat corda hominuꝫ Hortat̄ etiam nos. vt ſic nos viuamus in hoc ſeculo vt illud verbuꝫ lete audire mereamur .ſ. Venite benedicti patris mei ⁊c. nam finito mūdi termino pctōres perpetuis tradent̄ tenebris. fideles vero et iuſtos nō in noctem ſed in lucē ponet. et hoc eſt qd̄ p̄camur (aurora) .i. xp̄s (illabit̄) .i. mergit̄ terris. ⁊ aurora. id ē chriſtus (ſpargit polū) .i. illuminat mentes vel eccleſiā et (ſpeculum) id eſt pulchritudo vel aſpectus (lucis) .i. claritatis (reſultat) id eſt gaudet et ideo (oē lubricū) .i. peccatū (diſcedat) ſcꝫ a nobis ¶ Tunc ibi. Fantaſma noctis (Fantaſma) id eſt fantaſia vel illuſio (noctis) id eſt dyaboli (decidat) id eſt recedat a nobis. et (reatus) id eſt culpa mentis (ſubruat) id eſt cadat a nobis. et (quicquid horridum) id eſt deforme (nox) id eſt dyabolus vel nocturna cogitatio (attulit nobis tenebris id eſt obſcuritatꝫ (cadat) .i. recedat a nobis ⁊c. ¶ Tunc ibi. (Ut mane (Ut mane illud vltimū) id eſt iudiciū futurū vel aduentus chriſti in iudicio (qd̄ p̄ſtolamur) id eſt ſperamus vel expectamus (cernui) id eſt proſpici (effluat) id eſt eueniat (nobis in lucem. dum hec) .i. nox (concrepat) id eſt reſonat (canore) id eſt cantu ſeu laude.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſitio hymnorum

Lux beata) In hoc hymno materia ſumit̃ circa qualitatẽ tem poris die recedente ⁊ nocte adueniente. Intẽdit eñ autor inuo care trinũ deũ in pſonis. ⁊ trinitatẽ in vnitate vt infundat in cor dibus noſtris lumen ſpiritusſancti. vt laudare mereamur deum tam in proſperis q̃ in aduerſis. et ita cõcedat nobis tranſire diem et noctem ſine peccato ⁊ ſine impedimẽ to ſathane ¶ Conſtrue O (beata trinitas .i. o deus. ſupple qui eſt. (lux) hominũ vel mundi vel angelorũ. et (vnitas pncipalis) id ẽ. que hꝫ principatũ ſup oẽ quod eſt (iam ſol igneus) id eſt chriſtus (recedit) ſcilicꝫ a nobis. et ideo (infunde lumen) .i. dona ſpiritum ſanctum (cordibus) .i. in ſenſibus noſtris. vt ſcꝫ illud habere mereamur ¶ Tunc ibi (Te mane) Et o chriſte infunde ſpiritumſanctum te deprecemur. et vt adiuues nos (laudum carmine) ſupple laudamꝰ (te mane) id eſt ſemper. qꝛ omni hora et omni tempore debemus laudare deum ſcilicet mane meridie et ſero Iuxta verbum prophete. Veſpere ⁊ mane ⁊ meridie ⁊c. (te depre cemur id eſt rogemus (veſperi) id eſt in fine mundi. ⁊ (noſtra ſupplex) id eſt humilis (gloria laudat te) ſcilicet chriſtum (per cuncta ſecula) .i. omne tempus. qꝛ ſemper laudandus eſt deus. vt dictum eſt

Lux beata trinitas. et principa lis vnitas. iam ſol recedit igne us. infunde lumen cordibus. Te ma ne laudũ carmine. te depcemur veſpe ri. te noſtra ſupplex gloria per cuncta laudet ſecula

Conditor alme ſiderum. eterna lux credentium. chriſte redem ptor omnium exaudi preces ſupplicũ Qui ꝯdolens interitu. mortis perire ſeculum. ſaluaſti mundũ languidum donans reis remedium

Conditor alme) Materia huius hymni eſt de aduentu chriſti et de incarnatione eiuſdem. qꝛ deus de celo deſcendens ſe exinani uit formam ſerui accipiẽs ⁊ humiliauit ſe vſqꝫ ad mortem ⁊ qua liter egreſſus de honeſtiſſima clauſura virginis tanq̃ ſponſus de thala mo ſuo. cui ſponte oĩa obediunt. ſ. terreſtria celeſtia ⁊ infernalia. Intẽ dit etiam rogare deũ vt p hanc incarnationem noſtras preces exaudire dignetur et a ſagitta dyaboli liberari ¶ Conſtrue. O (alme conditor) id eſt ſancte creator (ſiderum) id ẽ ſtellarum. o (eterna lux) id eſt per petua ſalus (credentium) id eſt chriſtianorũ fidelium. o (chriſte redẽp tor omnium) .ſ. hominũ (exaudi preces ſupplicum) id ẽ humiliũ ſup plicantiũ. ¶ Tunc ibi. (Qui condolens. Qui condolens) id eſt qui eſt nobiſcũ dolens (perire ſeculum) .i. damnare (interitu mortis) .i. pe na infernali (ſaluaſti) .i. liberaſti de ptãte diaboli (mũdũ languidũ) .i. in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

peccatis (donans remedium) id eſt redēptionem (reis) id eſt peccatori-
bus. ¶ Tunc ibi. Vergente mundi (Vergente mundi veſpere) id eſt
appropinquante fine mūdi. es ſic (egreſſus vti) id eſt ſicut (ſponſus) e-
greditur (de thalamo. egreſſus inquā (de honeſtiſſima) id eſt caſtiſſima
(clauſula matris virginis) id eſt de vtero v̾ginis marie ¶ Tunc ibi.

Vergente mundi veſpere vti ſpōſus
de thalamo · egreſſus honeſtiſſima v̾-
ginis matris clauſula Cuius forti po
tencie genu flectuntur omnia. celeſtia
terreſtria fatentur nutu ſubdita. Te
deprecamur agie venture iudex ſecu-
li. conſerua nos in tempore hoſtis a te
lo perfidi. Laus honor virtus gloria.
deo patri et filio. ſancto ſimul paracli
to in ſempiterna ſecula

Amen

Erbum ſupernum prodiens
a patre olim exiens. qui natꝰ
orbi ſubuenis curſu decliui temporis
Illumina nunc pectora tuoqꝫ amore
concrema· audito vt preconio ſint pul
ſa tandem lubrica

(Cuius forti) Et ideo
qꝛ egreſſus es vel quia
ſaluaſti mundum (forti
potencie. cuius) ſcꝫ chri-
ſti flectuntur genu) ſcili
cet laudando ipſuꝫ (cele
ſtia) id eſt angeli (terreſ-
tria) id eſt homines (fa-
tentur ſubdita) id eſt cō-
fitentur illi ſubiecta (nu
tu) id eſt ſponte. ſcilꝫ ad
tuam voluntatem ꝛc.
¶ Tūc ibi (Te depreca-
mur) ergo quia ita eſt vt
dictum eſt (deprecamur
agie) id eſt o ſancte chri-
ſte (iudex venture ſeculi
.ſ. in extremo iudicio (cō-
ſerua nos in tempore) id
eſt in hac vita (a telo ho-
ſtis ꝑfidi) id eſt ſuggeſti-
one dyaboli que ſagitta
dicitur. ¶ Tunc ibi.
Laus honor. Et qꝛ deꝰ
miſit filium ſcꝫ chriſtum
vt nos redimeret. ideo
ſit (laus honor virtꝰ glo-
ria deo patri et filio. ſimꝉ
id eſt pariter (paraclito)
id eſt ſpiritui ſancto (in ſempiterna ſecula) .i. ſine fine. Amen

Erbum supernū. Iſte hymnus cōtinuatur ſuperiori quia chri-
ſtus egreſſus eſt de vtero virginali ſicut ſponſus de thalamo ſuo
et ideo omnia ei humiliantur. ꝛ non eſt mirum quia ipſe deſcen
dit de patre. id eſt de celo. et hec eſt reſpōſio cōtra hereticos qui dicebant
chriſtum non veniſſe de patre. quibꝰ per iſtuꝫ hymnum reſpondendum
eſt (O ſupernum v̾bum) id eſt dei filius (prodiens) id ē manifeſtans
te ineffabiliter (exiens) id eſt veniens (olim a patre) quādo ſcꝫ incarna-
tus fuit. ſupple q̄ es (natus) ſcꝫ a patre (ſubuenis) id ē ſuccurris (orbi)
id ē mūdo (curſu) id eſt in plenitudine tēporis (decliui) id eſt proni. vel
declinantis ad finem ſeculi. ¶ Tunc ibi (Illumina nunc) Et tu qui
talis es (illumina nunc) .i. in preſenti. ſcꝫ tuo lumine (et ꝯcrema) id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

accende(noſtra pectora tuo amore) id eſt tua gratia (vt audito p̄conio .i. predicatione apoſtolorum vel audito preconio prophetarum (lubrica)i d eſt peccata(ſint pulſa) id eſt remota a noſtris cordibus(tandem) id eſt in ſeparatione auime a corpore

❡Tunc ibi. Judexqꝫ cum aderis. O(t o tu ſupnum v̄bum) id eſt o fili dei volens(rimari) .i. experiri(facta pectoris) id eſt peccata cogitationis. vt (cum aderis) id eſt cuꝫ affueris(iudex poſt) id eſt in fine mũdi fis (reddens vicem) id ẽ remunerationem (pro abditis) id ẽ pro occultꝫ peccatis (et iuſtis) id eſt ſanctis(regnuꝫ) ſcꝫ eternum (pro bonis) ſcilicet operibus que in preſenti ſeculo operati ſunt.

❡Tunc ibi. Non demuꝫ arcemur malis. Et (non arcemur) id eſt nõ ꝯſtringamur (demum) id eſt ad vltimum (malis) id eſt peccatis (pro qualitate criminis) id ẽ pro magnitudine peccatorum (ſed ſimus cõpotes) id ẽ ſimul potentes (cum beatis) id eſt ſanctis (perhennes) id eſt ꝑpetualiter. vel (perhennes) .i. habitatores celorum(celibes) id eſt celeſtem vitam ducentes.

Judexqꝫ cum aderis rimari facta pectoris: reddens vicem pro abditis: iuſtiſqꝫ regnum pro bonis: Non demũ arcemur malis ꝓ qualitate criminis ſed cum beatis compotes ſimus perhennes celibes

Vox clara ecce intonat obſcura queqꝫ increpat: pellantur eminus ſomnia ab ethere chriſtus promicat Mens iam reſurgat turbida que ſorde extat ſaucia. ſidus refulget iam nouũ vt tollat omne noxium: E ſurſum agnus mittitur laxare gratis debitum omnes pro indulgentia vocem demus cum lachrymis

Vox clara). Materia huius hymni ſimilis eſt ſicut in predicto hymno. vbi dictum eſt ꝙ chriſtus venit olim a patre. et iam dicitur ſic. (Ecce clara vox) id ẽ iohannes baptiſta (intonat) id eſt terribiliter predicat(et increpat queqꝫ obſcura) id ẽ om̄ia vicia ſeu peccata. et iõ omnia(ſomnia) id eſt vana peccata(pellãtur) id eſt remouẽtur (eminus) id eſt longe. quia chriſtus iam promicat) id eſt fulget (ab ethere) .i. a celo ❡Tũc ibi (Mens iam) Et ideo(mens noſtra turbida) id eſt maculata(reſurget) ſcꝫ a vicijs(que ſupple mens(extat ſaucia) id eſt manet vulnerata(ſorde) id eſt peccato. et bene dicit ꝙ ſurgat mens. quia(ſidus) id eſt chriſtus(refulget iam) id ẽ reſplendet per ſpm̄ ſanctũ (nouum) ſcꝫ natũ de virgine(vt tollat) id eſt vt remoueat a nobis peccatoribus(omne noxium) id ẽ omne peccatum

❡Tunc ibi. E ſurſum agnus mittitur(Agnus) id ẽ dei filius(mit-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

titur) .i. deſtinatur (e ſurſum id eſt de celis (laxare) id ē remediare (debitum) id eſt originale peccatū vel penas peccati (gratis) id eſt dono ſeu ſponte ſua et ſine aliqua remuneratione. ⁊ ideo (omnes demus) ſcilicet deo (vocem cum lachrimis) .i. confeſſionem peccatorum cum contritione (pro indulgentia) id ē pro remiſſione peccatoꝝ. ¶ Tunc ibi. Secūdo vt cum fulſerit) Bene dico demus vocē cū lachrimis. vt cum ille agnꝰ (fulſerit) id eſt fulgens aduenerit (ſecundo aduentu) id ē in iudicio (et horror) id ē pauor (cinxerit) id ē circūdederit (mundum) id ē mundanos. (non vt puniat) id eſt damnet (pro reatu) id eſt pro peccato (ſed pius) ſcilicet chriſtꝰ. nos tunc protegat) ideſt defendat a poteſtate diaboli.

Secundo vt cum fulſerit mundumqȝ horror cinxerit. non pro reatu puniat ſed pius nos tūc protegat. Preſta pater piiſſime ⁊c.

Veni redemptor gentium oſtende partū virginis. miretur omne ſeculum: talis decet partus deum Non ex virili ſemine. ſed miſtico ſpiramine. verbum dei factum eſt caro: fructuſqȝ ventris floruit: Aluus tumeſcit virginis clauſtra pudoris pmanent. vexilla virtutum micant. verſatur in templo deus

Veni redemptor gentium. Materia huiꝰ hymni eſt inuocatio ad deum vt veniat oſtendere nobis partum virginis non fuiſſe ex virili ſemine ſed diuino ſpiritu cooperāte eſſe factum. ⁊ qualiter egreſſus eſt a patre et regreſſus ad patrē et qualiter eſt equalis patri. et loquitur de preſentia tā q̄ȝ de futuro. Vel dicere poſſumus ſm litterā ſic. ſupple o chriſte qui es (redēptor gētiū) .i. oim hoim (veni) .i. accede in mētibꝰ noſtris (⁊ oſtēde .i. pande nobis (partū ꝟginis) ſcȝ marie ⁊ ideo (oēe ſeculū) .i. totꝰ mundus (miret̄) .i. ammiret̄. q2 (talis ptus decet) .i. decēs eſt (deū) ſcȝ creatorem celi et terre naſci ſine ſemine virili. ¶ Tūc ibi (Nō ex virili ſemine) Vere talis partus decet deū. q2 (nō ex virili ſemine) ſupple natus ē chriſtus (ſed miſtico ſpiramine) id eſt ſecreta opatione ſpūs ſancti (verbum dei) .i. filius dei (factū eſt caro) .i. hō. et (fructus vētris) ſcȝ marie. floruit) ſicut flos creuit. q2 beata ꝟgo maria fuit ramus. ⁊ filius eius ieſus chriſtus eſt flos ¶ Tūc ibi. Aluus tumeſcit. Et ecce (aluus virginis) .i. vēter marie (tumeſcit) .i. creſcit. et tn̄ clauſtra pudoris) .i. clauſura ꝟginitatꝭ (permanēt) ſcȝ integra ⁊ illeſa. q2 ꝟginitas in ea nō eſt violata. et vexilla ꝟtutū) .i. ſancta miracula (micant) .i. fulgēt ſcȝ ꝑ totū mūdum. vel virtutū quarū deus eſt vexillum .i. cuſtos ⁊ ideo (deus verſatur in templo) q2 receptus eſt a ſymeone in templo. vel verſat̄ in templo) id eſt in vtero beate marie virginis ⁊c.

¶ Tunc ibi (Procedens) ſupple chriſtus (procedens de thalamo ſuo) id eſt de vtero matris. qꝛ illa fuit illi lectus caſtitatis. ſ. de regia aula pudoris) id eſt de pallatio regali. exiſtens (gygas gemine ſubſtantie) id eſt diuinitatis ⁊ humanitatis. quia eſt deus et homo. Gygas em̃ dicitur eo ꝙ inſeparabiliter ⁊ irreuocabiliter ad vitam huiꝰ mundi nobis occurrit. vnde Dauid Exultauit vt gygas ꝛc. (vt alacris) id ē velox (currat viam) id eſt tranſeat de hoc mũdo ad patrem ¶ Tunc ibi Egreſſus eius (Egreſſus eius a patre) ſupple fuit quando deſcendit in vterum virginis (regreſſus eius ad patrem) qñ redijt in celum. vñ Dauid A ſummo celo ꝛc. et regreſſus eiꝰ vſqꝫ ad ſummum eius Et ipſe ait in euangelio. Ego veni a patre in mundum. iterum relinquo mundum et vado ad patrem (excurſus vſqꝫ ad inferos) id ē deſcendit ad inferna recurſus ad ſedem dei) id eſt aſcendit ad dexterã patris ¶ Tunc ibi Equalis eterno. Et tu chriſte ſupple es equalis eterno patri) ſm̃ diuinitatē (accingere tropheo id eſt victoria (carnis) quia per carnem triumphauit diabolum. ſupple tu chriſte (firmans) id eſt roborans (perpetim) id eſt perpetue (virtute) id eſt cum virtute (infirma corporis) id eſt vicia et fragilitatis noſtri corporis ¶ Tunc ibi (Preſepe iam) Uere ꝓcedis de tholamo o tu chriſte quia (preſepe tuum) id eſt eccleſia (iam fulget) ſcꝫ virtutibus. et (nox ſpirat) id ē emittit (nouũ lumen) id eſt filiũ natuꝫ ſine peccato (quod) ſupple lumen (nulla nox) id eſt nulla obſcuritas hereticoruꝫ. qꝛ heretici dicũt deum nõ accepiſſe carneꝫ (interpollet) id eſt obſcures. et (luceat) ſcꝫ lumē tuũ (iugi fide) id eſt aſſidua virtute.

Procedens de thalamo ſuo pudoris aula regia. gemine gygas ſubſtantie alacris vt currat viam. Egreſſus eiꝰ a patre. regreſſus eius ad patrem excurſus vſqꝫ ad inferos. recurſus ad ſedem dei. Equalis eterno patri carniſqꝫ tropheo accingere. infirma noſtri corporis. virtute firmans perpetiꝫ

Preſepe iam fulget tuum lumen qꝫ nox ſpirat nouum quod nulla nox interpollet fideqꝫ iugi luceat

Chriſte redemptor gentium ex patre patria vnice. ſolus ante principium natus ineffabiliter

Chriſte redemptor). Materia huius hymni eſt inuocatio quam facimus ad chriſtum. vt ſicut ipſe dignatus eſt accipere carnem humanam et illam ſibi vnire ꝓpter nos. ita preces noſtras exaudire dignetur ⁊ nos a peccatis noſtris liberare ꝛc. ¶ Conſtrue O (chriſte redemptor gentiũ) .i. hominũ. quia om̃es gentes redemiſti tuo ſanguine. ⁊ o tu (vnice) .i. o tu vnigenite (patris) ſcꝫ ꝓcedēs a pr̃e. tu (ſolꝰ

natus ineffabiliter ſcḋm diuinitatem. Vñ ait ſcriptura Generationē eius quis enarrabit ante principium.i. ante mundi ꝯſtitutionē Tunc ibi. Tu lumen. O chriſte(tu es lumen ⁊ ſplendor patris) quia per te pater innotuit mundo(tu es ſpes ꝑhennis).i.ꝑpetua(omnium) hominum (intēde).i.audi(p̄ces).i.orōnes(quas) p̄ces(tui famuli fundūt).i.effūdūt(ꝑ orbem).i.ꝑ vniuerſum mūdū vbi gētes habitant aſſidue apud te orantes.

Tu lumen et ſplendor patris.tu ſpes perhennis omnium intēde quas ſun dunt preces tui per orbem famuli.

Memento ſalutis autor. ꝙ noſtri quondam corporis ex illibata virgine naſcendo formam ſumpſeris

Sic preſens teſtatur dies currēs per anni circulum. ꝙ ſolus a ſede patris mundi ſalus adueneris

Hunc celum terra. hunc mare. hunc omne quod in eis eſt auctorem aduē tus tui laudans exultat cantico

Nos quoqꝫ qui ſancto tuo redempti ſumus ſanguine. ob diem natalis tui hymnum nouum concinimus

Tunc ibi. Memento ſalutis. Dico ꝙ debes preces noſtras intendere qꝛ aſſumpſiſti humanaꝫ carnem ex intacta virgine.et hoc eſt qḋ dicit. O (autor ſalutis) nr̄e(memento).i. recordare(ꝙ ſumpſeris).i. aſſumpſeris(q̄ndam).i.olim (naſcendo formam).i.ſimilitudinem (noſtri corporis) humani(ex illibata virgine).i. ex intacta et inmolata v̄gine maria. q̇a ante ꝑtum et poſt ꝑtum in partu v̄go permanſit

¶ Tunc ibi. Sic preſens(Preſens dies) ſcilꝫ natiuitatis(teſtatur ſic) .i.taliter (currens per circulū anni).i. ꝑ vnūquēqꝫ annum(ꝙ ſolus) id ē nullo comitāte ſ[e] exiſtēs (ſalus mundi)adueneris).i. deſcenderis(de ſede patris).i. de excelſo throno dei ¶ Tūc ibi Hunc celum(Celū).i. angeli qui paſtorib[9] apparuerūt dicentes cum gaudio. Gloria in excelſis deo. vel celū.i. ſtelle quia ſtella apparuit trib[9] magis.i.trib[9] regib[9] ducens eos ab oriente in bethleem (terra).i. terrena poteſtas(exultat).i.gaudendo laudat (cantico).i.cū hymno(hūc) diem (mare).i. tyrānica poteſtas laudat(hunc)diem.⁊ (om̄e quod eſt in eis) ſcꝫ in celo in terra ⁊ in mari(exultat cantico hunc) diē laudās.i. ꝯmendās(auctorem).i.diſpoſitorem(aduentus tui) in hunc mundū

Tunc ibi. Nos quoqꝫ. Et nō ſolū celum et terra ⁊ mare laudant te ſꝫ etiā(nos) xp̄iani(qui ſumus redempti).i. ſaluati a morte etna(tuo ſancto ſanguine) ſcꝫ in paſſione tua effuſo(cōcinimus).i.cantam[9](nouum hymnū).i.nouā laudē (ob diem natalis tui).i. natiuitatis tue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſicio hymnorū

Solis ortus. Metrum eſt idem quod in ſuperiori. In hoc hymno agitur de incarnatione dn̄i. ⁊ de natiuitate eius quouſqꝫ puerpera enixa eſt illū qui vniuerſa ex nihilo creauit. ⁊ nō abhorruit iacere in preſepio. ⁊ ꝯtinuatur iſte hymnus cum ſupiori. Dixi em̄ ꝙ celū t̄ra ⁊ mare ⁊ om̄ia q̄ in eis ſunt canūt deo. qꝛ ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſum vniuerſus mundus laudat deum Uel aliter dixi ꝙ eius preſepe iam fulget nouo lumine. et ideo canamus natum de maria virgine. Et hoc eſt quod dicit. Nos xp̄iani (canamus) .i. laudamꝰ (a cardine ortus ſolis) id ē ab origine mūdi vel a (cardine ortus ſolis) .i. ab oriente mundi. vſqꝫ ad limitem terre) id eſt vſqꝫ ad occidentē (xp̄m principem) .i. regem (natum) .i. genitum (maria virgine) id ē ex vtero virginis marie ❡ Tunc ibi Beatus autor. bene dico ꝙ debemus deum laudare. quia (beatus autor) .i. factor (ſeculi) .i. mundi (induit) .i. aſſumpſit (ſuile corpus) .i. humanā carnem (vt ipſe liberans carnem) .i. noſtram humanitatem (carne) ſꝫ ſua (ne) ꝑ vt nō (perderet) homines illos (quos condidit) .i. creauit. ❡ Tunc ibi Caſte parentis. Et vere induit ſeruile corpus. quia (celeſtis gratia) ipe xp̄s (intrat viſcera) .i. vterum (caſte parentis) .ſ. virginis marie. ⁊ ſic (vēter) id eſt vterus (puelle) ſcꝫ marie (baiulat) .i. portat (ſecreta) .ſ. celeſtia (que) ſecreta (non nouerat) ſcꝫ an̄ conceptionē. ❡ Tunc ibi. Domus pudici. Et vere baiulat ſecreta que nō nouerat. qꝛ (domus) .i. aluus (pudici pectoris) .i. puri cordis .ſ. marie (fit) .i. efficitur (repēte) .i. cito (templum dei) .i. hoſpiciū. domus dico intacta) .i. incorrupta (neſciēs viruꝫ) per carnis ꝯmixtionē (concepit filiū) ſcꝫ xp̄m (verbo) .i. ꝑ verbuꝫ quod ipſa dixerat ad gabrielem dicens. Ecce ancilla domin fiat mihi ſm̄ verbum tuū. vel (verbo) .i. per verbum quod dixit gabriel ad ipſam. vnde dixit Ecce concipies et paries filium. ❡ Tunc ibi Enixa eſt. Dico ꝙ ꝯcepit et vere. quia (puerpera) id ē maria pariens puerum (enixa eſt)

Solis ortus cardine ad vſqꝫ terre limitem chriſtū canamꝰ principem natum maria virgine

Beatus autor ſeculi ſeruile corpus induit. vt carne carnem liberans ne perderet quos condidit

Caſte parentis viſcera celeſtis intrat gratia. venter puelle baiulat. ſecreta que non nouerat

Domus pudici pectoris templum repente fit dei. intacta neſciens virum verbo concepit filium

Enixa eſt puerpera quē gabriel predixerat. quem matris aluo geſtiens clauſus iohannes ſenſerat

id ē peperit filiū (quem) filium (gabriel) ille archangelus (p̄dixerat naſciturū. ꝛ (quē iohannes) baptiſta (clauſus) .i. incluſus (aluo) .i. in vtero (matris) ſue elizabeth (ſenſerat) .i. cognouerat (geſtiēs) id ē gaudēs
¶ Tunc ibi Feno iacere. Et poſtq̄ xp̄s natus eſt ex virgine maria (ꝑtulit) .i. paſſus ē (iacere) .i. q̇eſcere (feno) .i. in feno. ꝛ (nō abhorruit) .i. nō refutauit (p̄ſepe .i. ſtabulum ꝛ sͨ chriſtus (paſtus eſt) .i. nutritus (paruo lacte). virginis marie (per quē) sͨ xp̄um (nec) pro et nō (et ales) .i. nutrix. ſcʒ maria a qua xp̄s nutriebatur (nō eſurit) .i. nō paſſa eſt famem qꝛ matres lactantes pueros magis eſuriunt et ſitiunt alijs hominibꝰ ſed maria criſtuʒ lactabat. et xp̄us ip̄am regebat. ideo non plus ſitiuit nec eſuriuit. ¶ Tunc ibi.
Gaudet chorus. Et q̇a xp̄s natus eſt (chorus) .i. ſocietas (celeſtium) ſpirituū (gaudet) .i. letatur (et angeli) .i. throni ꝛ dominationes principatus et poteſtates et de ceteris (canūt) .i. cantāt (deo) glorioſo (qʒ) ꝓ ꝛ (paſtor et creator. omniū) rerum (fit palam) .i. manifeſtat̄ (paſtoribꝰ) iuxta turrim abnam. ad quem locum paſtores ſicut ꝛ mō ꝓ ꝯſuetudine habebāt vigilare ſuper greges ſuos. ꝛ erat ibi planicies terre apta paſtoribꝰ illius regionis ad ſeruandū ibi vigilias noctis ſup̱ greges eoꝝ

Feno iacere pertulit. preſepe non abhorruit. paruoqʒ lacte paſtus eſt. per quem nec ales eſurit
Gaudet chorus celeſtiuʒ. ꝛ angeli canūt deo. palamqʒ fit paſtoribꝰ paſtor creator omnium
Nuncium vobis fero de ſupernis natus eſt xp̄s dominator orbis in bethleem iude. ſic eni̅ propheta dixerat ante. Nunc canit letus chorus angelorum ſtella declarat veniunt eoꝝ principes dignuʒ celebrare cultum miſtica dona.

Nuncium vobis. Materia huius hymni eſt preꝑatio gaudij de natiuitate xp̄i redemptoris noſtri. ꝛ gaudium annunciatū eſt nob̄ per angelum apparentē paſtoribus ꝛ in via dicentē. Annuncio vobis gaudium magnū ꝛc. Cuius natiuitatis ſigna ꝛ miracula ſequuta ſunt. ſcʒ ſtella q̄ apparuit magis xp̄m q̄rentibꝰ. In cuiꝰ natiuitate herodes ꝛ q̇libet malꝰ cōfundit̄. Et doctrina t̄pis p̄teriti ceſſauit. ſ. ydolatria ꝛ ſacrificia vana Et vox angeli loq̄ntis (fero) .i. porto (vobis de ſup̱nis nūciuʒ) .i. q̄ (xp̄s dominator orbis natꝰ in bethleem iude) .i. in illa ciuitate. que forte accidit tribui iude (eni̅) ꝓ quia (ꝓpheta dixerat ſic ante) .i. prius
¶ Tūc ibi Nunc canit (Chorus angeloꝝ) exiſtens (letus canit hūc) ſpͨ xp̄m (ſtella) q̄ duxit magos (declarat) .i. maīfeſtat hūc. et (eoꝝ p̄ncipes .i. oriētales reges (veniūt celebrare dignū cultū. ꝛ sͨ offerre miſtica dona

¶ Tunc ibi. Thus deo. Iſti tres reges (meminere) .i. cogitauerunt (dare) .i. offerre (deo munera) .i. dona .ſ. (aurū thus ⁊ mirraꝫ) ⁊ meminere deo offerre (trocleten) .i. arborē rotundā. q̄ eſt arbor ſic dicta a loco in quo naſcitur. ⁊ habet aureū colorem. ⁊ declinatur ntō hec troclet. gtō huius trocletis (humando) .i. ad humandū ⁊ ſepeliendū. quia mortalis erat. ⁊ meminere offerre (regi decenti) .i. xp̄o regi regū (bracteas criſeas) .i. ianua aurea. quia criſis grece eſt idem quod aurum latine (dum colūt) .i. venerant (vnum) deū et meminere dare (terna) munera (trino) .i. trinitati. q2 vnum ſunt pater filius et ſpūſſanctus ¶ Tunc ibi Gloriā trine monadi. Et ergo nos xp̄iani (canamus) .i. perſoluamus (trine monadi) .i. trine vnitati (cum deo) patre (gloriam) .i. carmen leticie. ⁊ canamꝯ (diue genite proli) .i. filio dei gloriam. et canamus (ſancto flamini) .i. ſpiritui ſancto (fuſo) id ē ꝓcedenti (ab vtroqꝫ) .i. a patre et filio (fideli corde) .i. ſincera intentione

Thus deo mirram trocleten humando bracteas regi criſeas. dum colunt vnum meminere trino tres dare terna. Gloriam trine monadi canamus cum deo: diue geniteqꝫ proli. flaminiqꝫ ſancto ab vtroqꝫ fuſo corde fideli. Amen

Hoſtis herodes impie chriſtum venire quid times: non aripit mortalia qui regna dat celeſtia

Ibant magi (quam viderant) ſtellaꝫ ſequentes preuiam. lumen requirūt lumine. deum fatentur munere.

Hoſtis herodes impie. Materia huius hymni eſt ꝯclamatio quam facimus ꝯtra herodem quia audita xp̄i natiuitate amittere regnū timuit. ideo multos pueros interfecit eſtimans ſe etiam xp̄m interficere Intentio autoris eſt tractare de tribus miracul' magnis que in die epyphanie facta ſunt. ſcꝫ de trium magoꝝ apparitione ꝑ ſtellam. de aque in vinum transmutatōe. ⁊ de xp̄i baptiſmo in iordane. ⁊ etiā de pueris ꝑ herodem interfect. Et nota ꝙ hymnus iſte continuatur ſuperiori ita. q2 dixi ꝙ xp̄s natꝯ eſt. et paſſus eſt iacere in feno. vnde herodes de natiuitatē eius turbatus occidit multos pueros timens ne regnū ſuum amitteret. ſed ſtulte fecit. quia ille qui eſt rex regū ⁊ dominus daminantiū non venit vt ei regnum auferet. ſꝫ vt totum mundū tantis criminibꝯ inuolutū a peccatis liberaret. ⁊ hoc eſt qd̓ dt (O impie hoſtis herodes quid) .i. cur (times xp̄m venire) q2 ipſe (nō aripit mortalia) regna (qui dat celeſtia regna ¶ Tunc ibi Ibant magi (Magi) .i. reges (ibant) q̄ſitum xp̄m ⁊ adorare eū (ſeq̄ntes ſtellā p̄uiā) .i. p̄cedentē (q̄ꝫ viderāt. ⁊ req̄runt lumē) .i. xp̄m (luie) .i. cū ſtella (⁊ fatēt deū munere) .ſ. auro thure ⁊ mirra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi Lauacri puri (Celeſtis agnus) .i. xp̄s (attigit) .i. ſuſcepit (lauacra) .i. baptiſmum (puri gurgitis) ſcilicꝫ iordanis (⁊ ſuſtulit) .i. abſtulit a nobis (abluendo nos ꝑ baptiſmū̃ (pctā̃) .i. crimina (q̄) peccata (nō̃ detulit) .i. ſecū̃ nō̃ portauit. qꝛ ipē mundus erat ab om̄i peccato tam actuali ꝙ̄ originali. ¶ Tunc ibi (Nouum genus) .i. inauditum opus (potentie) ſcꝫ miraculoꝝ. qꝛ (aque infuſe ydrie rubeſcunt) .i. flaueſcunt. qꝫ ꝓ et (⁊ vnda) .i. aqua infuſa ydrie (iuſſa) .i. precepta (fundere) .i. effundere (vinū̃ mutauit originē̃) .i. naturam ſuā̃. quia ad verbum domini aqua facta eſt vinum

Lauacra puri gurgitis celeſtis agnus attigit. peccata que nō̃ detulit nos abluendo ſuſtulit

Nouum genus potentie aque rubeſcunt ydrie. vinumqꝫ iuſſa fundere mutauit vnda originem

Aue maris ſtella dei mater alma. atqꝫ ſemper virgo felix celi porta Sumens illud aue gabrielis ore. funda nos in pace mutās nomen eue. Solue vincla reis profert lumen cecis. mala noſtra pelle bona cuncta poſce

De maris ſtella

Materia huius hymni eſt de ſalutatione beate v̄ginis facta ab angelo ſic dicēte. Aue gratia plena dominus tecū̃ bn̄dicta tu in mulieribꝰ Et cum ipā reſpō̃diſſet ecce ancilla domini fiat mihi ſ̄m verbū̃ tuū̃. tunc virtute altiſſimi obumbrata eſt et ſolo v̄bo concepit filium. qui eſt xp̄s dn̄s noſter. Intendit etiam autor ipſam beatā̃ v̄ginem mariam inuocare. vt ipā nomen eue ꝑ quā̃ mors intrauit mutet. ⁊ vt ſoluat vincula peccatoꝝ noſtroꝝ. ⁊ preſtet nobis vitam eternam et vt nos a peccatis abſolutos mites faciat ⁊ caſtos. Hinc etiam laudare nos hortatur ⁊ glorificare huuc diem. ꝓpter hoc ꝙ euaſimꝰ de dominio dyaboli ꝑ ipām. et venimꝰ ꝑ fidem et grām̄ dei ad regna celoꝝ. Et innuit hoc ꝑ ſimile faciendo iſtam ꝯparationem ſicut em̄ ſtella maris preſtat ducatū̃ ipſis nautis. vt veniant ad portū̃. ita ꝑ ducatum v̄ginis marie veniemus ad portum .i. ad xp̄m. ⁊ hoc eſt quod d̄r (O ſtella maris) id eſt mū̃di (aue) .i. ſalue (o alma mater) .i. ſcā̃ genitrix (dei) et hom̄is (atqꝫ) pro ⁊ manens (ſemꝑ v̄go) ſcꝫ ante ꝑtum. in partu. et poſt ꝑtum. et (o felix porta) .i. ſancta ianua (celi) .i. paradiſi (aue) .i. ſalue ¶ Tunc ibi. Sumens illud. Et qꝛ tu (ſumens illud aue) .i. illā̃ ſalutationem angelicā̃. que fertur ab (ore gabrielis) illius angeli ſic dicti (funda) .i. confirma (nos in pace) .i. in eterna beatitudine. tu dico (mutās nomē̃ eue) in aue .i. maledictionē̃ eue in tuā̃ benedictionē̃. ¶ Tū̃c ibi Solue vincla. Et qꝛ tu virgo dicta es ſtella maris. et qꝛ mutaſti nomen eue .i. ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ledictionẽ eue deleuiſti. ⁊ impetraſti nobis benedictionẽ. ⁊ ꝯfudiſti mor-
tem tribuens nobis vitã ꝑpetuã. ideo (ſolue vincula). i. ligamina pecca-
torum (reis). i. peccatoribꝰ (profer). i. tribue (lumen cecis). i. infidelibus
et (pelle). i. remoue a nob (mala noſtra) id eſt pctã noſtra. et (poſce) id ẽ
poſtula a filio tuo (cuncta bona) ¶ Tunc ibi. Monſtra te. O ma-
ria (mõſtra). i. oñde (te
eſſe matrem (ſcꝫ placan
do filium tuum. ⁊ filius
tuus (ſumat preces). i.
depcationes noſtras (ꝑ
te. qui) filius (natus ex
te) virgine maria (ꝓ no-
bis) miſeris peccatoribꝰ
(tulit). i. ſuſtinuit (eſſe
tuus) filius

¶ Tunc ibi Uirgo
ſingularis. Et quia ſuſti-
nuit eſſe filius tuus ideo
(o v̄go ſingularis) quia
nulla eſt tibi ſimilis quia
fuiſti virgo ante partum
virgo in partu. et virgo
poſt ꝑtum (mitis inter
omnes) alias mulieres
et o virgo caſtitatis ma-
ter (fac nos ſolutos) ſcꝫ
a culpis. et fac nos (mi-
tes). i. manſuetos (⁊ ca-
ſtos (ſcꝫ in corpore et in
anima ſimul.

Monſtra te eſſe matrẽ · ſumat per te
precem. qui ꝓ nobis natus tulit eſſe
tuus Uirgo ſingularis inter om̃es
mitis nos culpis ſolutos mites fac et
caſtos Uitam preſta puraꝫ. iter pa
ra tutũ. vt videntes ihẽſum ſemꝑ col-
letemur. Sit laus deo patri. ſum-
mo xp̄o decus. ſpiritui ſancto trinus
honor ⁊ vnus: Amen

Uem terra pontus ethera co-
lunt adorant predicant trinam
regentem machinam clauſtruꝫ marie
baiulat

¶ Tunc ibi. Uitam preſta. Et q: es mater caſtitatis et ſuauita-
tis o virgo (preſta). i. dona (vitam puram) nob. ⁊ (para). i. tribue (iter
tutum). i. viam ſecurã (vt nos videntes ih̄m) filium tuũ (colletemur)
id eſt ſimul gaudeamus (ſemꝑ). i. in preſenti ei laudes ꝑſoluentes. et in
futuro eum plenius cognoſcentes gaudeamus ⁊ exultemus cũ dño no
ſtro filio tuo ¶ Tunc ibi. Sit laus Et q: deſcendit dñs deus noſter
in vterum virginis. ideo (laus). i. gloria (ſit deo patri. ⁊ decus). i. reue-
rentia ſit (ſummo xp̄o). i. excelſo filio dei. ⁊ (ſpiritui ſancto ſit honor tri
nus) in pſõnis (⁊ vnus) in eſſentia. Amen

Uem terra. Metrum in hoc hymno eſt idem quod in illo hymno
Nocte ſurgentes. Intentio huius hymni eſt. ꝙ autor vult oñde
re hoc (qđ ꝓphete de xp̄o nunciauerunt) in genitrice dei maria eſſe cõ-
pletum. oñdit ſimiliter q̄liter clauſtrum marie baiulauit xp̄m. Et nota
ꝙ deus fecit hominẽ de limo terre ⁊ poſuit eũ in paradiſo voluptatis. et
ꝓhibuit ei ne comederet de ligno vite. qđ erat in medio paradiſi. ſed dy
abolo ſuadente eue. ⁊ eua poſtmodũ ſiꝛr ſuadente ade ambo comeden-

tes de ligno vetito dyabolo placentes mortaliter peccauerũt. ⁊ poſt pec
catum tante tranſgreſſionis de ꝑadiſo terreſtri a dño eiecti ſe nudos eẽ
cognouerũt. Videns ergo deus ꝙ aliter non poſſet redimere genus hu
manũ niſi ꝑ feminã. vnde ⁊ in vterum virginis deſcendit humanũ cor-
pus aſſumens. ⁊ ita ſumus redempti ⁊ a peccato liberati ꝑ feminaz. vn-
de et ipſi grates reddere tenemur. Dictũ eſt etiã ſupra. ꝙ maria ſtella maris eſt mater dei. ⁊ quem celum et terra capere nõ poterant in gremio ſuo portabat ¶ Conſtrue (clauſtrũ) .i. venter beate virginis (marie baiulat) .i. portat illum deuz (regentẽ) .i. gubernantẽ (trinam machinam) mũdi ſcꝫ celũ terrã ⁊ mare. vel trinam machinaz anime. ſcꝫ ꝯcupiſcibilitatem. rationabilitatem et ſenſualitatẽ (quẽ) deum (terra) .i. boni homines (pontus) .i. mali hoies (ethera) .i. celeſtes creature (colunt) .i. honorãt (adorant) .i. ꝯmendant (predicant) .i. publicant

Cui luna ſol ⁊ omnia deſeruiunt per
tempora perfuſa celi gratia geſtãt pu-
elle viſcera

Beata mater munere. cuiꝰ ſupernus
artifex mundũ pugillo continens ven
tris ſub archa clauſus eſt

Beata celi nuncio fecũda ſancto ſpi-
ritu deſideratus gentibus. cuius per
aluũ fuſus eſt.

Glorioſa domina excelſa ſup
ſidera. qui te creauit prouide
lactaſti ſacro vbere

ſiue denunciãt. ¶ Tunc ibi. Cui luna. Dico ꝙ celum .i. celeſtes creatu
re. terra .i. terreni. ⁊ oĩa ſiue celeſtia ſiue terreſtria laudãt et adorant il-
lum quẽ celum ⁊ terra capere non poterant. ⁊ vere qꝛ (viſcera puelle) .ſ.
virginis marie (ꝑfuſa) .i. repleta (gratia celi) .i. de rore celeſti (geſtant)
id eſt portãt ſc xpm deum (cui) xpo (luna) .i. variatio lune (ſol) in cur-
ſu ſuo (⁊ oia) entia (deſeruiunt) .i. famulant̃ (ꝑ tpa) .i. temporaliter
¶ Tunc ibi. Beata mater. Et qꝛ portauit xpm poſſumus dicere
ꝙ eſt (btã mater munere) .i. dono filij (ſub cuius) matris (archa vẽtris
id eſt vteri (ſuꝑnus artifex) .i. ſummus creator (ꝯtinens mundũ) vni-
uerſum (pugillo) .i. ſub ſua poteſtate (clauſus eſt) .i. portatꝰ ¶ Tũc
ibi Beata celi. Et qꝛ ſuꝑnus artifex clauſus eſt ſub archa ventris virgi-
nis marie poſſumus bñ dicere. ꝙ virgo maria ſit (beata) .i. ſancta (nun-
cio celi) .i. angelica ſalutatione. ⁊ eſt (fecunda) .i. impregnata (ſctõ ſpiri-
tu (ꝑ cuius) ſc virginis (aluum) .i. vteruz (fuſus eſt) .i. natus eſt ille ꝗ
fuit (deſideratus) a cunctis (gentibꝰ) id eſt populis.

Glorioſa dña) Materia huiꝰ hymni eſt. ꝙ maria peperit ſaluatorẽ
Et qꝛ deus contulit ei tantam grãm ꝙ ſaluatorez pareret. ⁊c. facit
autor apoſtropham .i. conuerſationẽ ad deum. ⁊ qꝛ deus contulit ei tan-

ſtam grām ꝗ peperit ſaluotorem. conuertit ſermonē ſuū ad ipſam oſtendendo eam eſſe glorioſam dicēs (O glorioſa domina) .id ē.o ſponſa dn̄i noſtri (excelſa) id eſt eleuata (ſup ſidera).i.ſuper omnes celos.tu (lactaſti ſacro vbere) id eſt ex ſcō pectore illū (qui te creauit prouide).i.ſua eterna prouidentia ¶ Tunc ibi. Quod eua (Tu reddis) .i.reſtituis (almo germine).i. ꝑ ſcm̄ filium tuū s^c illud .i. paradiſum (quod eua) ex̄ns (triſtis) id eſt doloroſa. (abſtulit) a nobis (et es facta feneſtra celi) .i. xp̄i (vt flebiles) id eſt homines deflētes pctā ſua (intrent aſtra) .i. celos

¶ Tunc ibi. Tu regis Dico ꝗ homines deflentes peccata ſua intrēt celos. et vere quia tu facta es (ianua) .i. oſtium (alti regis) .i. xpi.⁊ tu facta (fulgida porta) i. ſplendida ianua (lucis) .i. xp̄i qui eſt vera lux que illuminat omnē hominē venientē in hunc mundū et o (gentes redempte) ſcꝫ a criſto (plaudite id ē gaudete (vitam datam eſſe per virginē) mariam

Quod eua triſtis abſtulit tu reddis almo germine intrent vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es.

Tu reg alti ianua . tu porta lucis fulgida vitam datam per virginem gentes redempte plaudite

Quod chorus vatum venerandus olim ſpiritu ſancto cecinit repletus in dei factum genitrice ꝯſtat eſſe maria. Hec deum celi dominum qꝫ terre v:rgo concepit peperitqꝫ virgo : atqꝫ poſtpartum meruit manere inuiolata

Quod chorus vatum. In hoc hymno agit autor de natiuitate xp̄i et q̄liter debet eſſe ꝯpletum in maria quod ꝓphete ꝑ̄dixerunt. quia maria cōcepit ⁊ peperit filium.et ſymeon gauiſus ſuſcepit eum in templo. Dicimus ergo. ꝗ ꝓphete ſenſerunt de aduentu ⁊ natiuitate chriſti Dicit em̄ Eſaias In medio duū aialiū cognoſceris.i.inter bouē et aſinum.⁊ alibi Egredieť virga de radice yeſſe. et Abbacuc ſentiēs de xp̄i aduentu ſiſr ait. In medio duum animaliū ⁊c. Et multi alij ꝓphete annunciauerūt ⁊ ꝓphetauerūt de xp̄o. hoc totum cōpletū eſt in maria . qꝛ xp̄s conceptus.uatus.baptiſatus.crucifixus.⁊ in templo pn̄tatus.⁊ a iuſto ſymeone ⁊ ab anna vidua ſuſceptus eſt . Unde a perſonis illis q̄ dn̄o obuiauerūt iſtud feſtū (in quo iſte hymnus cantať) hypapanti dm̄ dicit id eſt obuiatio dm̄. ¶ Cōſtrue.s^c illud (ꝯſtat eſſe factum) .i.impletum (in maria genitrice dei) .i. matre xp̄i (qđ venerandus chorus) .i. honorabilis ꝯgregatio (vatū) .i.ꝓphetaꝝ (repletus) .i. plenus (ſpiritu ſcō cecinit).i. ꝓphetauit (olim) .i.dudū. ¶ Tunc ibi. Hec deū celi.⁊c. Et vere conſtat eſſe factū qđ prophete cecinerūt.qꝛ beata virgo concepit do

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

minū) id ē chriſtū deum celi et terre (et virgo) ſcz maria (peperit illum quem geſſit) id eſt portauit (atqz) pro et (meruit) ſupple dicta vgo maria (inuiolata manere) id eſt manſit incorrupta poſt partum. ¶ Tūc ibi (Quem ſenex. Quem) id eſt chriſtum (ſymeon iuſtus ⁊ ſenex) id ē annoſus ſymeon ſacerdos (ſumpſit) id eſt ſuſcepit (in vlnis) id eſt in brachijs ſuis (in domo) id ē in tēplo (domini) ſupple ſymeon eſt (gauiſus) id eſt letat⁹ (videre) .i. aſpicere (xp̄m ſuo ꝓprio lumie) .i. ꝓprijs oculis (qd̊ optauit) id eſt deſiderauit per multa tempora.

Quem ſenex iuſtus ſymeon in vlnis
in domo ſumpſit domini gauiſus hoc
quod optauit proprio videre lumine
chriſtum: Tu libens votis petimus
precantum regis eterni genitrix faue
to claraqz celſi renitens olimphi reg-
na petiſti. Sit deo noſtro decus ⁊ po
teſtas . ſit ſalus perpes ſit honor per-
hennis . qui poli ſumma reſidet in ar-
ce trinus ⁊ vnus Amen

Quaz gloriſica luce choruſcās
ſtirpis dauidice regia ꝓles ſub
limis reſidens virgo maria ſupra celi
genas etheris omnes

¶ Tunc ibi. (Tu libens votis) O tu (genitrix) id eſt mater (eterni regis) ſcz chriſti qui caret principio ⁊ fine te (petimus faueto) id eſt ꝯcede (votis precātum) id eſt precibus famulorum (libens) id eſt libenter (⁊ tu renitens) id eſt ſplendens (petiſti) ꝓ accepiſti (clara regna olimphi celſi) id eſt alta celi ¶ Tūc ibi (Sit deo) dec⁹ et poteſtas (ſit deo noſtro perpes ſalus) id ē perpetua gloria (et perhēnis honor ſit) deo noſtro (qui) ſcz deus (reſidet in ſumma arce poli) id eſt in altitudine celi (trinus) in ꝑſonis (et vnus) in ſubſtantia

Quā gloriſica) Hoc metrum eſt tetrametrū Sunt aūt hic quatuor verſus. ⁊ in vno quoqz eoꝝ ſunt quatuor pedes . quorū primus eſt ſpondeus. ſecūdus iambus. tercius dactilus. quartus eſt ſpondeus ſiue trocheus. Materia huius hymni eſt duplex commendatio ipſius marie. tam a progenie q̄ʒ a meritis Commendatio a progenie eſt. quia ipſa eſt de regia ſtirpe. ſcz de ſtirpe dauid. Cōmendatio autez a meritis eſt quia ipſa peperit chriſtum ſaluatorem noſtrum . Cantatur autem hymnus iſte in tranſitu ſiue obitu beate marie virginis. qualiter ſcz trāſiuit de hoc mūdo ad regnū celoꝝ an ſolum amittendo ſpiritū vel vtrum aſſumpta fuit cum corpore. de quo dubiuz eſt . ſed tamen meli⁹ eſt vt credamus eam aſſumptam eſſe a patre cū corpore. O regia proles ſtirpis dauidice. o maria que es ramus ipſius dauid. Ipſe enim fuit

quercus a qua rami procedunt. ⁊ tu es ramus ſtirps et proles qui termini ponuntur pro eodem ſed non idez ſignificant. Eſt em̃ proles qđ aliunde habet iniciũ. Stirps idem eſt ꝙ truncus a quo ramꝰ velut a patre filiꝰ ꝓcedit. O (q̃3) .i. quantũ (glorifica luce) id ē glorioſa (choruſcans) id eſt ſplendida parens. o maria tu dico (ſublimis) id eſt ſtans in ſublimi .ſ. in celo (tu reſidẽs) id eſt ſedẽs ſuper omnes angelos (etheris celigenas) id eſt genitas in celo. quia in celo fuerũt creati angeli a deo.

Tu cum virgineo mater honore angelorũ domino pectoris aulam ſacris viſceribꝰ caſta paraſti: natus hinc deꝰ eſt corpore xp̃s Quẽ cunctꝰ venerãs orbis adorat. cui genu flectit oẽ a te petimus ſubuenient abiectis tenebris gaudia lucis Hoc largire pater luminis omnis natum per proprium flamine ſacro qui tecũ nitida viuit in ethera regnans ac moderans ſecula cuncta. Amen

Artyris ecce dies agathe virginis emicat eximię. quã chriſtꝰ eam ſociat. et dyadema duplex eam decorat

¶ Tunc ibi (Tu cum virgineo) O maria ſe exiſtens (mater cum virgineo honore) id eſt ꝑmanens v̄go (caſta paraſti aulam pectoris) id eſt pectus tuũ (domino angelorum) et ideo (hinc) id eſt ex illis (viſceribus ſacris natus eſt chriſtus deus) id eſt dignatus ē naſci (corpore) .i. quãtum ad corpꝰ. quia humanitatẽ ſumpſit a te.

¶ Tunc ibi (Quem cũctis (Quem venerãs orbis adorat) id eſt quez omnes homines venerãtur (cui) id ē ad cuiꝰ honorem (omne genu flectitur) id eſt oẽs homines flectunt genua. a quo ſcz chriſto nos (petimus gaudia lucis) ſcz eterne (te ſubueniente) id eſt auxiliãte (abiectis tenebris) .i. peccatꝫ remotis a nobis ¶ Tunc ibi (Hoc largire.) Superius fecit autor preces ad beatam mariam virginem. ſed hic facit preces ad deum patrem. vt ipſe dignetur nobis dare que promiſſa ſunt dicens. O (pater luminis omnis) .i. origo ⁊ factor totius claritatis (largire) .i. donare nobis (hec) .ſ. gaudia lucis. ⁊ largire inquam hoc (per proprium natum) id eſt amore filij tui. ⁊ (ſacro flamine) id eſt amore ſpiritusſancti (qui ſupple filiꝰ tuus (viuit tecũ in nitida) id ē munda (ethera) id eſt in celo (regnãs) id eſt gubernans (ac moderans ſecula (cuncta) .i. omnes gentes in hoc ſeculo exiſtentes.

Artyris ecce dies) Hunc hymnum Prudentius in honore ſancte agate compoſuit. in quo laudat deum q̇ tantam cõſtantiam ꝯtulit virgini agathe ⁊c. ¶ Cõſtrue (Ecce) id eſt videre (dies

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

agathe martyris eximie) id eſt magne v̄ginis (emicat) .i. valde ſplēdet (qua) ſcꝫ die (chriſtus ſociat) id eſt ꝯiungit eam ſibi (⁊ dyadema) id ē duplex corona. ſcꝫ martyrij et caſtitatis (decorat) id eſt honorat eam

¶ Tunc ibi (Stirpe decens (decens) id eſt nobiles (ſtirpe) ſupple fuit progenie (elegans ſpecie) .i. pulcra facie (ſed magis) sͨ eſt pulchra

Stirpe decens elegans ſpecie. ſꝫ magis actibus atqꝫ fide terrea proſpera nil reputās. iuſſa dei ſibi corde ligans

Fortior hec trucibuſqꝫ viris expoſuit ſua membra flagris pectore quā fuit valido: torta mamilla hoc docet patulo.

Delicie cui carcer erat paſtor ouem petrus hanc recreat. inde gauiſa magiſqꝫ flagrans cuncta flagella cucurrit ouans

Ethinca turba rogum fugiens huius et ipſa meretur opem. quos fidei titulus decorat his venerem magis quos premat.

(actibus atqꝫ fide) id eſt bonis operib⁹ f. dei (atqꝫ pro et (nil reputans) .i. eſtimans (proſpera terrea) id eſt terrenoꝝ proſperitatem. ⁊ (ligans) id eſt retinens (ſibi corde) .i. in mente (iuſſa dei) id ē precepta dei.

¶ Tunc ibi. (Fortior hec (Hec. ſ. agatha) fortior viris trucibus) .i. crudelib⁹ (expoſuit ſua mēbra) id eſt dedit (flagris) id eſt verberib⁹ et flagellis (mamilla torta) ſcꝫ a tortorib⁹ vexata (docet) id eſt manifeſtat (patulo) id eſt aperte (qꝫ) id eſt quātū ipſa agatha (fuit valido pectore) id ē forti mente et corpore

¶ Tunc ibi (Delicie cui (cui) ſcꝫ agathe (carcer erat delicie) id eſt pro delicijs vel loco deliciarū (paſtor petrus ouem) id eſt agathā (recreat) id ē conſolat. ⁊ (inde gauiſa) id eſt letata (⁊ magis flagrans) id eſt ardens in amore dei (cucurrit) id eſt libenter ſuſtinuit (cuncta flagella) id eſt tormenta (ouans) id eſt gaudens

¶ Tunc ibi (Ethnica turba rogum (Ethnica turba) id eſt gentilis vel pagana que iuxta montē ethnam habitauit (fugiens rogum) id eſt combuſtionē. quia mons ethna ſemper ardet. ſupple illa turba (meretur opem) id eſt auxilium ipſi⁹ agathe. vt ergo deus (magis premat) id eſt reſtringat (venerem) id ē luxuriam (his) id eſt illis hominibus ibidē habitātib⁹ (quos) ſupple homines (titulus) id ē honor vel ſignuꝫ fidei (decorat) id eſt honorat Et nota ꝙ quodam tempore mons ethna cepit tantum ardere vt multum periclitauit ciuitatē cathaginenſium ⁊ ideo pagani venerūt ad ſepulcrū ſancti agathe et acceperunt velum in quo erat inuoluta ⁊ ꝓiecerunt in ignem. et ſtatim ignis extinctus eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Tunc ibi (Jam renitens) Tu qui es ſtella (renitens) id eſt ſplen-bens (polo) id eſt in celo (quaſi iponſa) ſcz chriſti (ſupplica) id eſt aduo-ca (domino pro miſeris) id eſt pro peccatoribus (vt faciat coli) id eſt ce-lebrari (ſua feſta) id eſt ſuas ſolemnitates (vt faueat) id ē det auxilium (celebrantibꝫ ſe) ſcz feſta deuote ¶ Tunc ibi. (Gloria cum) Gloria

Jam renitens quaſi ſponſa polo pro miſeris ſupplica domino ſic ſua feſta coli faciat ſe celebrantibus vt faueat

Gloria cum patri ſit genito ſpiritui prouide ſacro: qui deus vnus eſt omnipotens hanc noſtri faciat memorez Amen

Xriſte ſanctorum decus atqz virtus. vita ⁊ forma via lux et autor ſupplicum vota pariterqz hymnum ſuſcipe clemens

Qui tuum dudum benedictuz ad te attrahens mire ſegregaſti mundo. vt probra mundi reprobare diſcens te ſe quentur

Cuius deuotum animum pueri gratia preſtans fidei valere qua valens mira precibus peregit mente fideli

et laus ſit genito) .i. filio cum patre ſpiritui ſacro) id eſt ſancto (ꝓuide) .i. etiā vide (qui deꝰ eſt omnipotens faciat hāc) ſcilz agatā (memorē noſtri) id eſt ꝙ agata ſit memor illis qui habent memoriam ſui Amen

Xriſte ſanctorum) In hͦ hymno agit autor de vita et habitu ſancti benedicti. ⁊ de miraculis eius. ſcz de capiſterio fracto in puericia ſua ⁊ iterū ſanato ⁊c. Intendit etiam rogare deuz vt noſtra vota benigne ſuſcipiat et noſtra peccata expellat. ⁊ fauorem ſuum tribuat et gratiā ſuā ꝯcedat meritis ſancti benedicti. O tu (chriſte decus) id eſt honor (ſanctorum atqz) ꝑet sͤ qui eſt (virtus) qꝛ ꝑ te virtuoſi ſunt (⁊ vita) quia ꝑ te viuūt (⁊ forma) qꝛ te imitari debent. vnde dixiſti Ego ſum via veritas et vita. (via) quia per te eunt ad patrem (lux) qꝛ per te illuminant̄ (⁊ autor qꝛ es dominus ſanctitatis. ⁊ tu qui es talis ſcz ita (clemens) id eſt pius vel miſericors (ſuſcipe) id eſt accipe (vota ſupplicum) id eſt p̄ces ſupplicantium. et (pariter hymnum) id eſt canticū laudis ¶ Tunc ibi (Qui tuū o tu (qui attrahens) sͤ fuiſti (dudū) .i. olim (tuū benedictuz ad te. ſegregaſti mire) .i. mirabiliter (mūdo) .i. a mūdo. ⁊ hoc ideo (vt diſcēs reprobare) .i. ſpernere (probra mūdi) .i. peccata (⁊ ſequent̄ te) qꝛ dixiſti qui ſequit̄ me nō ambulat in tenebris ſed habebit lucem vite

¶ Tunc ibi (Cuius deuotū animū) deuotū animū) id eſt religioſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

(cui⁹ pueri).i.benedicti(gr̄a fidei) ſupple xp̄iane.de qua plen⁹ erat ſanctus benedictus(preſtās valere).i.poſſe(qua) gratia fidei s^c benedict⁹.(valens pegit mira).i. miracula(precibus).i.orōnibus(mente fideli).i.cum firma ſpe.vt in libro dyalogoꝝ poteſt inueniri. ¶ Tunc ibi. De hinc extendēs(Dehinc).i.deinde s^c benedictus (extēdens pedem).i.viā (in remotis locis) ſcz in heremo (malēs).i. malis voleus(artus) id eſt mēbra (iuuenilis corporis cruciari).i. puniri et quare quia ipſe erat.(ardens) id eſt feruens (caſto amore).ſ. dei(ſcā deus) id eſt aſcendens.(ardua) id eſt ad excelſa q̇a quotidie ambulabat de virtute in virtutez ſp altiora petendo ¶ Tunc ibi. Gloriam patri ꝛc.

De hinc extendens pedē in remotis ardua ſcandens. cruciari malens corporis artus iuuenilis ardens amore caſto Gloriam patri reſonemus omnes. et tibi compar vtriuſqz ſemp ſpiritus alme vnus deus omni tempore ſeculi

Imbuit poſt hinc homines beatos regulis artis animos retūdi:et iugo ſemper domini poloꝝ ſubdere colla.

Exquib⁹ maurus ſedul⁹ miniſter obſequens patri: latice leuatum gurgite fontis puerum retractum. Huius o criſte meritis precamur vt arceas irā tribuas fauorem. gratiam preſtās veniāqz nobis mitis ad omnes

(Omnes reſonemus) id eſt perſoluam⁹ (gloriaz) id eſt laudem(patri) ꝛ o (alme ſpiritus).i.o ſancte ſpūs qui es(compar) id eſt equalis(vtriuſqz) ſcz patris et filij exiſtens (vn⁹ deus) cū eis (omni tempore ſeculi).i.in eternum (reſonemus tibi gloriam).i. laudem. Tunc ibi. Imbuit poſt hinc. ꝛc. ſp^c benedictus (imbuit).i.docuit vel replcuit(poſt hinc).i.deinde(beatos homines) id eſt bonos homines(artis regulis) id eſt ſtrictis obſeruantijs(retūdi) id eſt refrenari (animos) ſupbos ꝛ docuit (ſubdere colla) mentis ſemp iugo) id eſt precepto (domini polorum) celorum ¶ Tunc ibi. Ex quibus ꝛc. (Ex quibus) ſupple ſanctis hominibus ſanct⁹(maur⁹ fuit (ſedulus) id eſt aſſidu⁹ miniſter) ſcz ſancti benedicti (obſequēs) id eſt obediens(patri) ſcz benedicto(traxit puerum) ſcz ſubmerſum.puerum dico (retractū) id eſt attractum(gurgite fontis)leuatū.i.eleuatum(latice) id eſt ex aqua equoris. ¶ Tunc ibi. Huius o chriſte (O criſte precamur) id eſt nos rogamus (meritis) id eſt p merita (huius) ſcz ſancti benedicti (vt arceas) id eſt repellas a nobis(iram) id ē iracundiam.et(tribuas fauorem) id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

eſt auxilium (preſtans gratiam) virtutum (et veniam) peccatorū exiſtens (nobis) peccatoribus (mitis) .i. ſuauis reſpiciendo (ad omnes) ſc. homines. ¶ Tunc ibi. Prebe oramus (O alme deus) exiſtens (rector id eſt gubernator (oramus) id eſt deprecamur. et ideo (prebe) id eſt cōcede nobis (vt fides noſtra reſiſtat vicijs) id eſt peccatis (atqz miniſtret id eſt ſeruiat (ſtudijs virtutū puro pectore) .i. mundo corde

Prebe oramus deus alme rector. Vt fides noſtra vicijs reſiſtat. atqz virtutum miniſtret ſtudijs pectore puro. Gloriam patri reſonemus zc.

Iam xpe In hoc hymno rogat autor deum. vt in hoc ſacro tempore tribuat nobis cor penitens et quos longanimitate pietatis expectat ſua benignitate ad ſe conuertat. et hoc eſt quod dicit. (O criſte ſol iuſticie) id eſt ſplendor pietatis (tenebre noctis) id eſt peccata noſtra (recedant nunc et cecitas mentis eat) id eſt recedat (nūc) id eſt in pn̄ti tp̄e (z lux virtutuz) id eſt virtutes bonorum operum (redeat) id eſt reuertant.

Iam chriſte ſol iuſticie noctis recedant tenebre. nunc mētis eat cecitas: virtutum et lux redeat Da tempus acceptabile. et penitens cor tribue ne nos vacuos tranſeat hoc quod benigne prerogas.

¶ Tunc ibi. Da tempus. O chriſte (da tempus. acceptabile) .i. congruum ad penitentiam. q̄a ante chriſti paſſionem. ſcz in veteri teſtamento nouerat tale tp̄s qr ocul⁹ p oculo z dens p dente dabat̄. modo āt nō ē ſic (et tribue) nobis (cor penitēs. ne) p vt nō (vt hoc nō trāſeat) .i. nō p̄tereat (nos) pctōres vacuos) v̄tutib⁹ (qđ p̄rogas) .i. interpellas apud deū patrē (benigne) .i. miſericordit. Tūc ibi Quidđāqz zc. O xpe da (q̄dđā) .i. paululū (penitētie ferre) .i. pati (nobis) pctōrib⁹ (qđ) .i. pp̄t quā penitentiā (dēptio) .i. ablutio (criminum) .i. pctōꝝ (ſit licet) p q̄uis (grandiū) .i. magnorū pctōꝝ. et hoc (tuo munere) maiori om̄ibus criminib⁹. ¶ Tūc ibi Dies venit. Uere debes dare penitētiā. qr iudicij dies vel paſchalis feſtiuitas venit. qr nos ſum⁹ in q̄s fines ſeculoꝝ deuenerūt (Dies) ſcz paſchalis (venit) .i. appropinquat (dies dico tua. in q̄) ſc. die (oia) .ſ. mētes hoim (reflorent) .i. micāt v̄tutib⁹. ideo (letemur) .i. gaudeam⁹ (in hac) die ſolem

Quiddāqz penitētie da ferre licz grādium maiori tuo munere: quod demptio ſit criminū Dies venit dies tua in qua reflorent omnia letemur in hac vt per tuam per hanc reducti gratiaz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ni(vt reducti).i.ſicut redempti ſumꝰ(⁊ hanc tuā grām) quia gratis redemiſti nos a dyabolica poteſtate. et ſaluaſti nos a peccatis noſtris. ⁊c.

¶ Tunc ibi. Te rerum. Et ideo(o clemens trinitas)in perſonis et vnitas in eſſentia (vniuerſitas rerum).i.vniuerſa creatura(adoret te.⁊ nos) qui facti ſumꝰ(noui per veniā).i.per tuam gratiam(canamꝰ).i. decantemus(canticum nouū).i.iubiliū Jubilus em̄ eſt quod nec mēte concipi. nec voce exp̄mi poteſt

Te rerum vniuerſitas clemens adoret trinitas. et nos noui per veniam nouum canamus canticum

Preſta beata trinitas. concede ſimplex vnitas. vt fructuoſa ſint tuis ieiuniorum munera

Audi benigne cōditor noſtras preces cum laudibus in hoc ſacro ieiunio fuſas quadragenario

Scrutator alme cordium. infirma tu ſcis viriū. ad te reuerſis exhibe remiſſionis gratiam

Multū quidem peccauimꝰ. ſed parce confitentibus. ad laudem tui nominis cōfer medelam languidis

Sic corpꝰ extra conteri dono per abſtinentiam. ieiunet vt mens ſobria a labe prorſus criminum.

¶ Tunc ibi (Preſta beata trinitas) (O beata trinitas) in p̄ſonis(preſta).i.dona(⁊ o ſimplex vnitas)ſcilȝ in eſſentia(concede).i.tribue nobis. (vt munera ieiunioꝝ).i. abſtinentiarū noſtraꝝ(ſint fructuoſa).i.fructus bonos ferētia(tuis) ſupple fidelibꝰ.

Audi benigne ⁊c.

Materia hymni huius eſt ↄmendatio ieiunij. et hortat̄ nos ieiunare et deo ſeruire. ⁊ in h̄ tp̄e ieiunij in orōnibꝰ plꝰ q̄ȝ in alijs tp̄ibus inſiſtere debemus. vt in die iudicij vitam habeamꝰ eternam. et hoc eſt quod d̄r. (O benigne conditor).i. creator omniū rerū (audi preces noſtras cū laudibus).i. cum hymnis preces dico(fuſas).i.ef fuſas(in hoc ſacro q̄dragenario ieiunio).i.in numero q̄draginta dierum in quibus digne ieiunare debemus

¶ Tūc ibi. Scrutator. Et qr fundimus preces(o alme ſcrutator).i.inquiſitor (cordium) noſtroꝝ.bene dico ſcutator qr(tu ſis).i.cognoſcis(infirma viriū) ideo(exhibe).i.dona (reuerſis ad te).i.penitētibꝰ(remiſſionis grām) ¶ Tunc ibi Multū quidē(nos peccauimus quidem multū.ſed parce confitentibus) pctā ſua(⁊ confer languidis).i.pctōribꝰ (medelam).i.remiſſionē(ad laudē tui nois) ¶ Tūc ibi Sic corpus.Et ↄferēdo ſic medicinā(dona corpꝰ ↄteri).i.caſtigari (extra p̄ abſtinētiaȝ) et dona(vt ſobria mens ieiunet prorſus).i.oīno(a labe criminū).i.pctōꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſicio hymnorũ

Ecce nũc tp̄s In hoc hymno hortaẗ nos autor vt ab omni pecca-
to abſtineamus. ⁊ rogemus deum cũ lachrymis ⁊ precibꝰ vt ipſe re
mittat nobis peccata noſtra. et nos mundet ab omni vicio in tp̄e huius
ieiunij. quia xp̄s pius eſt ⁊ miſericors. et hoc eſt qḋ dicit. O fratres (ecce
tempus ydoneũ) .i. ꝯgruum ad peccata remittendũ qḋ tempꝰ eſt (me-
dicina peccaminũ) .i. peccatoꝝ (quibus) sᶜ peccatis (offendimus deũ corde) .i. vana cogitatione (verbis) id ē iniquis ſermonibus ⁊ turpiloquijs (operibꝰ) .i. prauis et illicitis actibus.

Ece nunc tempus ydoneum
medicina peccaminum quibꝰ
deũ offendimꝰ corde verbis operibꝰ.
Qui pius et ꝑpicius nobis pepercit
hactenus. ne nos cum noſtris perde-
ret tantis iniquitatibus
Nunc igitur ieiunijs cum precibus ⁊
achrimis multiſqꝫ bonis alijs place-
mus deuotiſſime
Ut nos a cunctis ſordibus purgans
ornet virtutibus. angelicis et cetibus
nos iungat in celeſtibus
Sit benedictus genitor: eiuſqꝫ vnige
nitus cum ſpiritu paraclito in ſempi-
terna ſecula Amen

Larum decus ieiunij monſtra
tur orbi celitus: qḋ xp̄s autor
omniũ cibis dicauit abſtinens

¶ Tunc ibi Qui pius) Dico ꝙ verbo et opere deum offendimus qui. ſ. deus exiſtẽs (pius ⁊ ꝑpicius) .i. miſericors (pepꝑcit nobis hactenus) id ē hucuſqꝫ. ne ſcḋm mala nr̄a opera (nos pariter cum noſtris tantis iniquitatibus pdꝫeret) .i. ꝯdemnaret. ſed ita pepꝑcit nobis vt mediante paterno auxilio ad chriſtũ veniamus et ammodo in bonis opibus pſeueremus.

¶ Tunc ibi Nunc igiẗ Et quia pepercit nobis miſericordiẗ ergo (placemus) .i. placatum nobis faciamꝰ (hunc) ſcꝫ deuꝫ et quõ (ieiunijs) .i. cum abſtinentia cibi et potus et (cuꝫ precibꝰ) .i. cũ orõnibus aſſiduis. quia ipſe ait. Petite et accipietis et alibi dicit. Amen amen dico vobis. quidquid orantes petieritis. credite et fiet vobis. ¶ Tunc ibi. Ut nos). Dixi ꝙ placemus eum deuotiſſime. vt ipſe purgans nos a cunctis ſordibus ⁊ peccatis ornet nos virtutibus. et faciat nos perſeuerare in eis. et ꝙ (iungat nos angelicis cetibus in celeſtibus) id eſt in regno celorum.
Tunc ibi. Sit benedictꝰ ⁊c. (Genitor) id eſt deus pater (ſit benedictus et eius vnigenitus) id eſt xp̄s q̇ eſt filius dei (cum ſpiritu paraclito) id eſt conſolatore (in ſempiterna ſecula) Amen
Larum decus In h̄ hymno hortaẗ nos ⁊ admouet autor ieiunioꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

humilitatem ⁊ inde autoritatem habere ⁊ a xp̄o efficatiã. ⁊ vt antiq̇ pa-
tres moyſes helyas ꝯſequuti ſunt vitam eternã. ita ⁊ nos ꝯſequamur
¶ Conſtrue (claruz decus) .i. ꝯmendabile ieiuniũ (monſtratur) .i.
datur (orbi) .i. mundo (celitus) .i. de celo (quod) ieiunium (xp̄s) exiſtẽs
(autor) .i. creator (omniũ) rerum (dicauit) .i. ſanctificauit (abſtinẽs ci-
bis) id eſt a cibis

Hoc moyſes carus deo legiſqꝫ lator factus. hoc heliam per aera curru leuauit igneo.

Hinc daniel miſteria victor leonum viderat. ꝑ hoc amicus intimus ſponſi iohannes claruit

Hec nos ſequi dona deus per exempla parſimonie. tu robur auge mentium dans ſpiritale gaudium

Preſta pater per filiuz. preſta per almum ſpiritum. cum his per euum triplici vnus deus cognomine

Ex more docti miſtico ſeruem⁹ hoc ieiunium deno dierum circulo ducto quater notiſſimo

Tunc ibi. Hoc moyſes (Moyſes factus eſt carus) .i. dilectus (deo hꝫ) ſupple ieiunio .i. ꝑ hoc ieiunium (qꝫ) pro et moyſes fact⁹ eſt (legiſlator) .i. dator legis diuine (hꝫ) .i. ꝑ hoc ieiuniũ. et (hoc) s. ieiunium (leuauit) .i. vexit (heliam) illũ ꝓphetam (igneo curru) .i. in q̄driga ignea (per aera) .i. per aerem. quia cũ helias tranſgreſſus eſſet iordanez cum diſcipulo ſuo helizeo fugiens ꝑſequutiones ihezabel; rapt⁹ eſt helias in curru igneo in paradiſum terreſtrẽ. pallio ſuo dimiſſo. helizeus ãt pallio leuato reuerſus eſt ad iordanẽ. et ꝑcutiẽs aquam cum pallio. ceſſit aqua iordanis. et tranſiuit propheta ſicco pede.

¶ Tũc ibi. Hinc daniel (Daniel) ille ꝓpheta exiſtens (victor leonũ) .i. leones nõ nocuerũt eũ (viderat) ꝑ ſpm̄ſanctuz (miſteria) .i. ſecreta que nemo alius ſcire potuit (hinc) .i. per hoc ieiunium. ⁊ (iohannes) baptiſta (claruit) .i. factus eſt (intimus amicus ſpõſi) .i. xp̄i (ꝑ hoc) s. ieiuniũ ¶ Tunc ibi Hec nos

Et q: iſti facti ſunt per hoc ieiunium (o deus dona) .i. concede (nobis) xp̄ianis. vt poſſumus (ſequi) .i. imitari (hec) s. ieiunia (ꝑ exempla parſimonie) .i. abſtinentie cibi ⁊ potus. ⁊ (tu auge robur) .i. fortitudinẽ (mẽtium) .i. cordium (dans) .i. donans (ſpiritale gaudiũ) .i. leticiã ſpiritus.

¶ Tunc ibi. Preſta pater (O pater preſta) .i. dona nobis hec que ſupꝑ petiuimus (ꝑ filium) tuum vnigenitum. et (preſta ꝑ almum ſpirituz) tu dico exiſtens (vnus deus) in eſſentia (cum his) .i. cum filio ⁊ ſpũſctõ (triplici cognomine) .i. ſub trib⁹ nominib⁹ diſtinctis (per euũ) id eſt eternaliter vel per imperpetuum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Ex more docti. Materia huius hymni eſt ꝯmendatio ieiunij.⁊ hor
tamur nos ieiunare ⁊ deo ſeruire. ⁊ hoc tp̄e ieiunij in orōnibꝰ et bo
nis opibus plus q̄ꝫ in alijs diebꝰ.vt inde habeamꝰ vitā eternā.et hoc eſt
quod dt O fratres (ſeruemus hoc ieiuniū) in quo modo ſumus ſcꝫ ca-
ſte ⁊ honeſte.nos (docti).i.inſtructi (ex miſtico more).i.ex figurata con
ſuetudine.⁊ h̊ (deno cir-
culo .i. denario numero
(dierū notiſſimo) .i. ma
nifeſtiſſimo (ducto) id ē
multiplicato (quater) .i.
per quatuor ¶ Tunc ibi
Lex et prophete (Lex)
data per moyſen (et pro-
phete) .ſ.helias ⁊ alij (ꝑ
tulerunt hoc) ieiunium
(primitus) id ē primo. ⁊
(xp̄s rex oim) hominuꝫ
(atqꝫ) ꝓ ⁊ (factor) .i.cre
ator (temporū ſacrauit)
.i.ſanctificauit illō (poſt-
modum).i.poſt moyſen
et ꝓphetas. qꝛ ieiunauit
ꝑ quadraginta dies do-
nans nobis exemplū. vt
etiā ieiunemus. Tūc ibi
Utamur ergo. Et qꝛ
ꝓphete ⁊ poſtea xp̄s ꝯſe-
crauerūt hoc ieiuniū (er
go vtamur parcius) id ē
tꝑantius (v̄bis) inutili-
bus (cibis et potibus) .i.
a ſuꝑfluitate comeſtiōis
et ab ebrietate. qꝛ mediā
te crapula nos labimur in peius.⁊ venter mero eſtuans de facili ſpumeſ
cit in libedinem.⁊ non ſolū iſtꝭ vtamur parcius.ſed etiā (ſomno) nimio
(et iocis) illicitis (⁊ ꝑſtemus).i.ꝑſeueremus (in cuſtodia) anime noſtre
¶ Tunc ibi. Uitemus ante. Dico ꝙ relictis vicijs ꝑſtemus in cuſtodia
virtutū.⁊ (vitemꝰ) .i. abijciamus a nobis (ante) .i.ꝑus (peſſima) .i. pec
cata vł praua oꝑa (queqꝫ ſubruūt).i.opprimūt (mētes vagas).i.ad ma
lum ꝓnas (qꝫ) ꝓ ⁊ (nullum) pro non ⁊ vllum (⁊ nō demus callido ho-
ſti).i.dyabolo (vllum locum) .i. aliq̄ꝫ occaſionem (tyrannidis) in nob̄

Lex et prophete primitus hoc ꝑtule
runt poſtmoduꝫ chriſtus ſacrauit om
nium rex factor atqꝫ temporum
Utamur ergo parcius verbis cibis ⁊
potibus. ſomno iocis et artius. per-
ſtemus in cuſtodia
Uitemus ante peſſima· queqꝫ ſubru
unt mentes vagas: nullumqꝫ demus
callido hoſti locum tyrannidis
Dicamus omnes cernui. clame
mus atqꝫ ſinguli. ploremꝰ ante
iudicem.flectamus iram vindicem
Noſtris malis offendimus tuā deus
clementiam: effunde nobis deſuꝑ re-
miſſor indulgentiam

Dicamus oēs. In hoc hymno hortat̄ nos autor vt rogemus deuꝫ
cum ꝓcibꝰ ⁊ lachrymis. vt ipſe auertat a nobis irā ſuaꝫ. et dimittat
nobis delicta noſtra. ⁊ hoc eſt qō dt (Nos omnes) exñtes (cernui) id ē
humiles (dicamus) .i.rogemꝰ (atqꝫ) ꝓ et (ſinguli) .i.oēs (clamemus)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ad deum.⁊ ploremus ante iudicē).i. xp̄m.⁊ (flectamus).i. placemus (vindicē iram) ſcꝫ xp̄i quā habet aduerſus nos ¶ Tunc ibi. Noſtris malis (O deus offendimus .i. irritauimus (noſtris malis).i. per pctā noſtra (tuā clementiā.i.tuā benignitatem.et qꝛ tu pius es et miſericors et dixiſti Nolo mortem peccatoris ſed vitā.et vt ꝯuertatur ⁊ viuat per cordis ꝯpunctionē (o remiſſor).i. o miſerator ⁊ ꝑdonator delictorū (effunde.i.mitte (nobis deſup).i.de celo (indulgentiam).i. remiſſionē peccatorum. ¶ Tunc ibi. Memento ꝙ Et emittere debes nobis de celo veniam. quia nos redemiſti ſanguine tuo. ⁊ ido o dn̄e (memento) id ē recordare (ꝙ ſumus tui) famuli (licet) pro q̄buis ſimus filij (caduci) id eſt fragilis (plaſmatis) ſcilꝫ ade (precamur).i.rogamus (ne des honorē nominis) ſcꝫ nos xp̄ianos qui a nomine vocati ſumus xp̄iani (alteri).i.inimico humani generis .ſ. dyabolo. ¶ Tunc ibi

Memento ꝙ ſumus tui licet caduci plaſmatis. ne des honorem nominis tui precamur alteri

Laxa malum qꝺ geſſimus. auge bonum qꝺ poſcimus. placere ꝙ tandem tibi poſſimus hic et ꝑpetim

Vexilla regis prodeunt. fulget crucis miſteriū. quo carne carnis conditor. ſuſpenſus eſt patibulo

Confixa clauis viſcera. tendens manus veſtigia redēptionis gratia. hinc immolata eſt hoſtia

Laxa malum. Et quia alter non debet occupare honorē nominis tui rogamus te (laxa).i.dimitte nobis (malum).i.peccatū (qꝺ geſſimus) id eſt quod malefecimus (auge).i.augmenta (bonū quod poſcimus) a te (ꝙ poſſimus.i.valeamꝰ tandem).i.vltimo (placere tibi) xp̄o (hic).i.in p̄nti (et perpetim).i.in perpetuum

Vexilla regis ꝓdeunt. Materia huius hymni eſt talis. vt dt beatus Ambroſius Paſſio dn̄i venit.et qꝛ venit debemꝰ de ipſa aliquid dicere Dicamus ğ ꝙ vexilla regis xp̄i iam ꝓdeunt.vexilla eīn xp̄i ſunt baptiſmus.ſacramentū altaris.⁊ alia ſacramenta eccl'e ¶ Cōſtrue (Vexilla).i. ſigilla (regis).i.xp̄i (prodeūt).i. apparent (miſteriū).i ſacrificiū (crucis fulget).i.claret.qꝛ expugnauit dyabolū (quo) miſterio (ꝯditor.i.creator (carnis ſuſpenſus eſt carne).i.cū corpore ſuo ꝓprio (patibulo).i.in cruce ¶ Tunc ibi. Confixa clauis. Ego dixi ꝙ xp̄s ſuſpēſus eſt patibulo.i.in cruce.⁊ ideo xp̄s eſt hoſtia immolata. vel talis eſt lr̄a.ſ. in ara crucis (gratia redemptionis.i.ſaluatio generis humani (tendens).i.extendens (manus).ſ.ſuas in cruce.⁊ (tendens veſtigia) ſanguinis ipſius et ꝑ hoc notat ꝙ ſanguis fluxerat ꝑ totum corpus ipſius. tendens dico viſcera innumerabilia.qꝛ in tantū fuit extēſus xp̄s in cruce ꝙ oīa mēbra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ſpſius poterant munerari(ↄfixa).i. ꝑforata (clauis) claui em̄ ſūt poſiti
in manib⁹ ⁊ pedib⁹ ſuis. ⁊ lancea in latere ſuo. ⁊ inde exiuit ſanguis ⁊ aq̄
exinde dico manauit ſanguis redemptiōis noſtre et aqua baptiſmatꝫ ex
quib⁹ nos xp̄iani regeneramur in fonte ⁊ in ſacro baptiſmate Tunc
ibi. Quo vulneratus. Ecce miſterium crucis fulget per totū mun-

Quo vulneratus inſuꝑ mucrone di-
re lancee. vt nos lauaret crimine. ma-
nauit vnda ſanguine
Impleta ſunt que cecinit dauid fide
lis carmine. dicendo nationib⁹ regna
uit a ligno deus
Arbor decora ⁊ fulgida ornata regis
purpura. electa digno ſtipite tam ſan
cta membra tangere
Beata cuius brachijs ſecli pependit
precium. ſtatera facta corporis. predā
q̄ tulit tartaris
O crux aue ſpes vnica hoc paſſionis
tempore auge pijs iuſticiā: reiſq̄ do
na veniam

dum. quia per crucē ha
bemus altare. ꝑ corpus
xp̄i. hoſtiam. per ſangui-
nem viuū. et ꝑ ſudorem
aquā. ex q̇b⁹ ſacrificiū fa-
cim⁹ ſingulariter. q² ex
immolatione crucis ſibi
fit altare. et ideo per cru-
cem habemus altare. in
quo ſacrificamus (quo)
.i. in quo patibulo ſupple
xp̄s fuit (vulneratus in
ſuꝑ) .i. ſuꝑ vulneratione
clauoꝝ(mucrone).i. acu
mine dire lancee).i. cru-
delis cuſpidis. et ad q̇d
ad hoc. ſ. (vt lauaret nos
a crimine).i. a peccatis
(vnda).i. aqua (mana-
uit) id ē effluxit (ſangui
ne) id eſt cum ſanguine.
¶ Tunc ibi. Impleta
ſtꝫ. Et ex eo tp̄e ꝑpetra-
ta ſtꝫ q̄ ſcripta ſtꝫ de criſto
per prophetas. vn̄ ipſe ſu
mēs acetum in cruce cū
ſpongia dixit Conſummatū eſt. ⁊ hoc eſt ꝙ ḋt. Illa(ſunt impleta) id ē
completa in xp̄o(que dauid cecinit).i. prophetauit. exiſtens (fidelis).i.
certificatus(carmine) ſcilꝫ in pſalterio(dicendo) id eſt ꝓphetando(na-
tionib⁹).i. omnib⁹ gentib⁹(deus regnauit a ligno)ſᶜ crucis. q² poſt paſſi
onem ⁊ mortem ſuam amariſſimam reſurexit eternaliter regnaturus
¶ Tunc ibi. Arbor decora) Et q² pependit in cruce poſcimus ꝓferre
vocū admiratiōis dicēs O q̄ (decora ⁊ fulgida arbor) iſta fuit(ornata)
.i. fulcita(purpura).i. ſanguine(regis).i. xp̄i. arbor dico(electa tāgere).i.
portare(tam ſancta membra) ſcꝫ xp̄i (digno ſtipite) id eſt ſancto trunco
Tūc ibi. Beata cuius. Uere(beata)fuit arbor vel crux. in (cui⁹ bra-
chijs).i. cornib⁹(preciū ſeculi).i. mundi(pependit) arbor dico(facta ſta
tera).i. trutina(corporis) xp̄i(qꝫ) pro et(⁊ tulit).i. abſtulit(tartaris).i.
ex infernis(predā).i. ſpolia. q² deſcendit ad inferna liberās aiās ſanctoꝝ.
Iam ſermo dirigitur ad crucē Tunc ibi. O crux. Et q² es ſtatera fa

cta. O crux (aue) .i. ſalue. tu dico vnica ſpes noſtra (auge) .i. multiplica iuſticiā (pijs) .i. pietatem habentibꝰ. hoc tꝑe paſſionis (⁊ dona veniam) id eſt remiſſionem peccatorum. ſcȝ reis. ¶ Tūc ibi. Te ſumma deus. Et q̄ꝛ nos redemit ſuo ſanguine. ideo (o ſumma trinitas) .i. o deꝰ omīpotēs. ois ſpūs collaudet te (⁊ q̂s) .ſ. hoies (ꝑ miſteriū crucis) .i. ꝑ paſſionem (ſaluas) .i. liberas rege ꝑ ſecula cūcta amen

Te ſumma deꝰ trinitas collaudat omnis ſpiritus. quos per crucis miſteriū ſaluas rege per ſecula Amen

Ange lingua glorioſi prelium certaminis et ſuper crucis tropheū dic triūphū nobilē q̄liter redemptor orbis immolatus vicerit. De parentis prothoplaſti fraude facta condolens quando pomi noxialis morte morſu corruit ipſe lignum tunc notauit. damna ligni vt ſolueret

Ange lingua) Hymnus iſte cōtinuatur ſuperiori. Dixerat enim quod dominus poſitus fuit in cruce ⁊ latus eius perforatuȝ. et ſic deprecamur eum ꝙ ſicut mortuus eſt id eſt ſicut corpus (quod aſſumpſit in ꝟgine et in cruce dimiſit. ⁊ ad inferna deſcendit et cum dyabolo pugnauit ⁊ eum ſuꝑauit) ſic faciat nos vincere cuncta nobis aduerſaria. ſ. dyaboluȝ ⁊ mundum cum concupiſcentia ſua ⁊ domeſticum inimicum ſcilicet carnem, de qua dicitur Quanto famoſior tanto periculo ſior. O lingua (pange. id eſt manifeſta (prelium certaminis glorioſi) id eſt victoriam quā christus obtinuit moriendo ſm̄ carnem quando vicit mortem morte ſua. vnde ipſe ait. O mors ero mors tua ⁊c. (et ſuper tropheum) id eſt de victoria crucis (dic triumphum nobilem) de inimicis fugatis (qualiter redemptor) id ē liberator tocius mundi (immolatus) in ara crucis (vicerit) id eſt vicit dyabolum. ¶ Et nota ꝙ ante paſſionem christi dyabolus duas manus. id eſt duas poteſtates. ſcȝ in corpore et in anima hominis habuit. quia quoſdam in corpore et in anima. quoſdam tantum in anima poſt mortem temporaleȝ trahebat ad ſe. ſed modo poſt paſſionem christi vnam habet. ſ. de duabus poteſtatibus et amiſit vnam.

¶ Tunc ibi (De parentis prothoplaſti fraude facta)

¶ In hoc loco apoſtrophat ſe autor aliquis forte diceret quare fuit criſtus immolatus Reſpondetur ſic. quia condoluit de deceptione primi parentis. ſcilicet ade. ⁊ hoc eſt christus condolens fraude facta. fraudulenti parentis noſtri ade prothoplaſti. id eſt primi formati quādo corruit primus parens (morte) id eſt in mortem (⁊ hoc morſu vetiti pomi noxialis) id eſt nociui (ipſe christus tunc necauit) preordinando ſignauit (lignum ſue crucis vt ſolueret) id ē recuperaret (damna ligni) ſcilȝ que venerant (per lignum) id eſt per pomum vetitum.

¶ Tunc ibi. Hoc opus. Bene dico ꝙ xp̄s tunc notauit lignum. vt ſolueret damna ligni. qꝛ nullo alio modo poterimus recuperari. ⁊ hoc aggredit̄ dicere. Ordo ſalutis (depopoſcerat hoc opus) .i. vt deus carnem ſumeret. ⁊ patibulum crucis ſubiret (Per lignū) vt damna ligni ſoluerentur (vt ars) .i. deus qui eſt artifex oīm reruꝫ (falleret) id eſt deſtrueret (artem multi formis proditoris) id ē dyaboli. vt illa res (ferret medelam) .i. ſalutem omniuꝫ gentium (inde) .i. ex illa re. ſ. a lingno (vnde) .i. de quo ligno (hoſtis) .i. dyabolus (leſerat) .i. nocuerat.

Hoc opus noſtre ſalutis ordo depopoſcerat multiformis proditoris ars vt artem falleret: et medelaꝫ ferret inde. vnde hoſtis leſerat. Quando venit ergo ſacri plenitudo temporis miſſus eſt ab arce patris natus orbis conditor: atqꝫ ventre virginali caro fructus prodijt. Uagit infans inter arta poſitꝰ preſepia. membra pannis inuoluta virgo mat̄ alligat pedes manuſqꝫ crura ſtricta cingit phaſcia. Gloria et honor deo vſquequo altiſſimo vna patri filioqꝫ inclito paraclito. cui laus eſt et poteſtas per eterna ſecula. Amen

¶ Tunc ibi. Quando venit. Ergo (quando) id eſt poſtq̄ꝫ (plenitudo tēporis) id ē quando vltima etas venit .i. quando deus ſacrificauit filium (conditor orbis) .i. chriſtus natus miſſus eſt (ab arce patris) in munduꝫ atqꝫ factus caro vel carnalis (prodijt) id eſt exijt de ventre virginali. Et nota quod ſicut flos ſine macula pulcher ⁊ olens ac ſuauis naſcitur. ita chriſtus ſine ſemine et ſine crimine de vtero virginis marie prodijt

¶ Tunc ibi. Uagit infans (Infans) id eſt chriſtus (poſitus inter arta) id eſt anguſtia preſepia (vagit) id eſt plangit. Et nota ꝙ vagire eſt proprium puerorum. virgo Maria mater ſua (alligat membra ſua) inuoluta pannis (et phaſcia) id eſt vitella cingit pedes et manus et crura ſtricta.

¶ Tunc ibi. Gloria et honor deo vſqꝫquo. Gloria et honor vſquequo ſit deo altiſſimo (vna) id eſt equaliter patri et filio (et inclito) id eſt glorioſo (et paraclito) id eſt ſpiritui ſancto ſit laus et gloria. ſimiliter eq̄lis gloria coeterna maieſtas. tribus perſonis ⁊ vni deo cui laus eſt et poteſtas per eterna ſecula Amen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Uſtra ſex qui iaȝ paracta tempus implens corporis ſe volente natus ad hoc paſſioni deditus agnus in cruce leuat̃ immolandꝰ ſtipite

Hic aceto fel arundo ſputa clauis lācea mite corpus perforatur. ſanguis vnda profluit. terra pontus aſtra mūdus quo lauantur lumine

Rux fidelis inter omnes arbor vna nobilis. nulla ſilua talem profert fronde flore germine: dulce lignum dulces clauos dulce pondus ſuſtinet.

Uſtra ſex. Nota ꝙ luſtra dicitur ſpacium quinqȝ annorum. ⁊ dicitur a luſtrando. eo ꝙ romani luſtrabant ꝑ ſpacium quinqȝ annoꝝ in capite totā Romā. et nos ſimiliter ꝑ quinqȝ etates debemus luſtrare totam romam. i. ſanctam eccleſiam vincentē inimicos.

¶ Hymnus iſte ſic continuat̃. xp̄s carnaliter erat. xxx. annoꝝ cum eſſet deditꝰ paſſioni. Luſtra ſex ⁊c. Et nota accuſatiui et ablatiui caſus pn̄t ibi legi. Ablatiui ſic legunt̃ (xp̄s qui ē implens tempus) .i. etatem corporis hūani) ſex luſtris iam ꝑactis) ⁊ eſt ibi litote caſus pro caſu. melius tamen ē vt accuſatiui ibi legantur ſic (xp̄s qui eſt (implens tempus) .i. etatem corporis humani. ſ. ꝑ ſex luſtra iam poſt acta natus (ſe volente) .i. ſpōte natus ad hoc vt pateretur (Agnus) id eſt chriſtus ſine macula deditus paſſioni (leuatur in cruce) a iudeis (immolandus) .i. ſacrificandus (ſtipite) id eſt in ligno.

¶ Tunc ibi. Hic aceto (Hic) id ē in cruce dederunt ei fel mixtū cum aceto (arundo) id ē calamus tradit̃ ei in ſignum deriſionis pro ceptro. ⁊ preter hec (ſputa) adhibita ſunt ei) corpus mite) .i. ſuaue (perforat̃ cum clauis ⁊ lancea (et inde ſanguis et vnda) .i. aqua (profluit) .i. exiuit de corpore eius (quo flumine) .i. pro qua ſanguinis effuſione (terra) .i. humiles (pontus) .i. fluctuantes vicio (aſtra id ē iuſti (⁊ mundus) .i. mundani (lauantur) .i. purgant̃. Per aquam debemus intelligere baptiſmum. Per ſanguinem chriſma. Et dicitur quidam ꝙ angeli boni purgati ſunt de labe quaȝ habuerūt de illis qui ceciderunt vt lucifer et ſui complices. et ideo dicit aſtra.

Rux fidelis. Et quia redemit nos in cruce leuatos omnes debemus clamare O crux fidelis arbor inter omnes (es vna) .i. ſola nobilis. quia nulla ſilua profert talem arborē (fronde) .i. ꝓtectioue (flore) .i. decore (germine) .i. radice (vel flore) .i. xp̄o qui vocatꝰ eſt flos a ꝓphetis. qꝛ ſicut flos ꝓcedit ſine feditate vel aliqua putredine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ita xp̄s ex vtero virginis proceſſit ſine aliquo pctō. Dulce lignum fuit illud qd ſuſtinet dulces clauos xp̄i et dulce pondus id eſt chriſtum ¶ Tunc ibi (Flecte ramos) Et precium mundi pependit in te ideo o arbor alta (flecte) id ē humilia (ramos) .i. brachia crucis (⁊ laxa) id eſt relaxa viſcera xp̄i (tenſa) .i. extenſa in te (⁊ ille rigor) id eſt duritia (lenteſcat) .i. molleſcat quez rigorem (natiuitas) id ē natura dedit tibi vt tendas (ſtipite) id eſt in cruce (miti) id ē humili mēbra ſuperni regis ¶ Tunc ibi. Sola digna. Tu ſola fuiſti (digna) ſcz ferre (precium ſeculi) id eſt ſuſtinere illuz qui fuit appreciatus triginta argenteis (atqz p̄parare portū) quaſi nauta (mundo naufrago periclitato) id eſt omnib⁹ periclitantibus (quem) mundum (ſacer cruor) id eſt ſanct⁹ ſanguis (per unxit) id eſt mundauit. ille dico fuſus de corpore agni

Flecte ramos arbor alta tenſa laxa viſcera et rigor lenteſcat ille. quez dedit natiuitas ⁊ ſuperni membra reg: miti tendas ſtipite. Sola digna tu fuiſti ferre ſeculi precium atqz portum p̄parare nauta mundo naufrago. quem ſacer cruor perungit fuſus agni corpore Gloria et honor deo vſquequo altiſſimo ⁊c.

Chorus noue hieruſalem noua meli dulcedinem promat colens cum ſobrijs paſchale feſtum gaudijs.

Chorus noue. Metrum eſt iābicum Autor eſt Ambroſius ⁊c. Materia huius hymni eſt imitari ad laudem feſti paſchalis cum militauerimus contra dyabolum. dicit ergo chorus noue ⁊c. ¶ Notandum eſt q̄ primo vocabat̄ ciuitas illa Jebus. ſecundo iebuſalem. tercio ſalem. quarto hieruſalem per quaz ſignificatur multiplex hominis ſtatus. Jebus eñ interpretatur conculcamen. et hoc eſt quando aliquis in adoleſcentia intonſus efficitur. Jebuſalem interpretur pax conculcationis. et hoc eſt quando aliquis habitat et delectatur in predictis. Salem interpretatur pax. et hoc eſt quando aliquis reuerſus eſt a vicijs Hieruſalem eñ interpretatur viſio pacis. et hoc eſt quando aliquis fruitur celeſti gaudio. Unde hoc nomen hieruſalem quatuor modis accipitur quo ad litteram. Hieruſalem eſt illa ciuitas paleſtine. analogice hieruſalem interpretatur eccleſia triumphans. ſcilicet chorus celeſtis patrie. In hoc loco accipitur ſic chorus noue hieruſalem id eſt noue anime ſcilicet cuiuſlibet hominis bene innouari et purgatia vicijs (promat nouam dulcedinem meli.) id eſt dulce melos. Melum dicitur a mel. quia ſicut mel fit ex diuerſis generibus rerum. ita et melum eſt quod fit ex diuerſis notulis nouum. Unde cantate domino

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

qꝛ ſicut mel fit ex diuerſis generibus rerum.ita et melum eſt quod fit ex diuerſis notulis nouū Un̄ dicitur. Cātate domino canticum nouum. Mel em̄ dicit̄ a miſcendo. vnde prohibetur in lege ꝙ nemo in ſacrificio poneret mel ſed ſemper ſal. Mel em̄ fit ex diuerſis generibꝰ rerū.hō eniȝ nō debet eſſe diuerſus ſed vniformis in bono. Un̄ vinū et ſiceram non bibet et ſumitur ibi vinū in mala ſignificatiōe. q̇a vinū in ſe eſt bonū.ſed ab vtentibꝰ vino nociuū eſt tam in corpore q̄ȝ in anima. Sicera fit ex diuerſis generibꝰ rerū. que ſimul mixta vnū corrumpit aliud. vt de ceruiſia. aut granum corrumpit aquam. aut aqua granū Ille ergo bibit ſiceram qui facit aliquid quod videtur eſſe de genere bonorum cum nō ſit. ergo ſobrie iuſte ⁊ pie viuamꝰ in hoc ſeculo. iuſte quo ad proximū. pie quo ad deum. ſobrie aūt quo ad noſmetipſos

Quo chriſtus inuictus leo dracone ſurgens obruto dum voce viua perſonet a morte ſanctos excitat

Quā deuorarat improbus predā refudit tartarus captiuata te libera iheſum ſequuntur agmina

Ipſum canendo ſupplices regeȝ precemur milites vt in ſuo clariſſimo nos ordinet palatio

Per ſecla mente neſcia patri ſupremo gloria. honorqȝ ſit filio et ſpiritu paraclito Amen

¶ Tunc ibi (Quo chriſtus(Quo) ſcȝ feſto paſchali (chriſtus inuictus leo(vt narrat Phiſiologus. Sicut leo rugitu ſuo reſuſcitat catuluȝ poſt triduū.ita pater in diuinis ſuū filium.quare dictꝰ eſt leo (ſurgens) id eſt reſurgens(dracone) id ē dyabolo(obruto) id eſt lapſo(dum viua voce pſonet vt genimina viperarū.q̇s docuit vos fugere a ventura ira Vel generaliter poteſt legi de angelis qui viua voce reſuſcitabunt mortuos ad iudiciū.⁊ ſic(excitat functos) .i. defunctos(a morte) .i.a peccato mortali ſm primā lecturam vel (a morte) ſcȝ quam omnis hō habebit ¶Tunc ibi (Quam deuorarat) Ipē ſcȝ deꝰ(refudit) id eſt retro fudit(predam) .i.rapinā quā (tartarus) id eſt infernus(improbꝰ) id eſt inſatiabilis(deuorat) id ē deglutiauerat(captiuata agmina) .i.detente anime ſanctoꝝ (libera) .i.liberata(ſequuntur te) ſcilȝ iheſum chriſtum

¶Tunc ibi.(Ipſum canendo) Nos(ſupplices milites) id ē humiles (precemur ipſum regē) .i. rogamus chriſtum(vt ordinet nos) id eſt diſponat nos(in ſuo clariſſimo palatio) id eſt in celo inter ſanctos. Un̄ in euangelio dicit̄. In domo patris mei manſiones multe ſunt ⁊c.

¶Tunc ibi (Per ſecla (gloria ſit patri ſupremo) id eſt excelſo) per ſecla) id eſt per ſecula.ibi ponitur per ſyncopam.gloria dico(neſcia mente) id eſt incomprehenſibilis mente humana.quia deus incomprehenſi

bilis eſt (et honor ſit ei) .ſ. patris in diuinis (cum filio) id ē iheſu chriſto (et ſpiritu paraclito) id ē ſpiritu ſancto. Amen.

Rex eterne domine rerum crea-
tor omnium. qui es et ante ſecu
la ſemper cum patre filius

Qui mundi in primordio adam plaſ
maſti hominem. cui tui imagini vultū
dediſti ſimilem

Quem diabolꝰ deceperat hoſtis hu-
mani generis. cuius tu formam corpo
ris aſſumere dignatꝰ es

Ut hominez redimeres quem ante
iam plaſmaueras. et nos deo coniun-
geres per carnis contubernium

Quem editū ex virgine paueſcit om
nis anima. per quem et nos reſurge-
re, deuota mente credimus

Rex eterne (Omnes iſti hymni habēt vnam materiam et vnā intentionē. q2 tractant de paſſione chriſti ꝛ de eius reſurrectione Oſtendit em̄ hic ꝙ ſicut chriſtus mortuus eſt ꝓpter delicta noſtra. ſic etiā reſurrexit ꝓpter iuſtificatiōez noſtrā et contulit nobis verum paſcha. id eſt tranſitum de terra ad celū. de inferno ad paradiſum. Item rogat vt ſua reſurrectio ſit noſtra redemptio. vt in paſchali tempore. vel gaudio id eſt in die iudicij defendat nos a periculo mortis. id eſt a damnatione Vel materia huius hymni eſt vt deū deprecemur ꝙ ſicut ipſe creauit adam et accepit corporis eius formā vt nos redimeret a poteſtate diaboli ꝛ iungeret nos deo patri. ita liberet nos ab omni delicto in hoc paſchali gaudio Et dicit ſic O dn̄e (eterne rex) id ē ſempiterne rex (creator) id eſt factor (omninm rerum. et qui ſemper es filius cuz patre an̄ ſecula) id eſt ante mundi ꝯſtitutionem ¶ Tunc ibi (Qui mundi (Qui) ſc deus (plaſmaſti) .i. formaſti (adam hominem in primordio) id ē in principio mundi (cui tue imagini) id ē ade (dediſti vultum ſimilem) ſcz mentem ſimilem ꝑ rationem vultus tui ¶ Tunc ibi (Quē diabolus) Quem .ſcz adam (diabolꝰ hoſtis) id eſt inſidiator (humani generis) id eſt hominis. quia nos in adam decreperat (cuius formā corporis) .i. ade ideo (tu ſcz filius dei (dignatus es) id eſt vt nos redimeres dignatus es aſſumere corpus humanū ¶ Tunc ibi. Ut hominem) Dico ꝙ dignatus es accipere formam ſerui tui ad hoc (vt redimeres) id eſt liberares (hominē. quē) .ſ. hominē (iam ante plaſmaueras) id eſt creaueras (vt nos) ſcz redimēdo (coniungeres deo) ſcz patri (per ꝯtubernium) id eſt per vnionem vel per habitaculum vel per cōiunctionem (carnis) id eſt humanitatꝭ q2 ſic nos liberauit a morte perpetua. Tūc ibi (Quē editū) Quez edi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

tum).i.natum(ex ꝟgine) ſcʒ maria (omnis anima) id ē omnis ſpiritꝰ rationalis(paueſcit .i.miratur (per quem credimus reſurgere nos) ſcʒ dū veneris iudicare viuos ⁊ mortuos (deuota mente).i.bona opatiōe ¶ Tunc ibi. Qui nobis. O tu xp̄e(qui donaſti nobis).ſ. oībus pie credentibꝰ (indulgentiam).i.remiſſionem ſcʒ originalis peccati(per baptiſmū qui tenebamur ligati vinculis ꝯſcientie.ſ.ꝑ peccatū. ¶ Tunc ibi Qui crucē. (Qui) sᶜ xp̄s(dignatus es ſuſcipere crucem).i. paſſionem crucis (ꝓpt hominē. dediſti tuum ſanguinem) in (precium noſtre ſalutis) qꝛ cuʒ ſanguine tuo redemiſti ⁊ emiſti nos

Qui nobis per baptiſmum donaſti per indulgenciā. qui tenebamur vinculis ligati conſcientie
Qui crucem propter hominem ſuſcipere dignatus es. dediſti tuuʒ ſanguinem noſtre ſalutis precium
Queſumus autor omniuʒ in hoc paſchali gaudio: ab omni mortis impetu tuum defende populum

Aurora lucis rutilat. celum laudibus intonat. mundꝰ exultās iubilat. gemens infernus vlulat
Cum rex ille fortiſſimus mortis confractis viribus. pede cunculcans tartara. ſoluit a pena miſeros

¶ Tunc ibi. Queſumus autor. Et quia tot et tanta feciſti o chriſte vt nos a morte ꝑpetua liberares. ideo o (autor omniū) rerum(queſumus id eſt rogamus te(in hoc paſchali gaudio) id ē in tua reſurrectione(defende).i.protege(populum tuum (a peccato redemptum (ab omni mortis impetu) id eſt ab omni periculo. Tūc ibi Aurora lucis rutilat

¶ Aurora lucis rutilat. Materia huiꝰ hymni eſt laudare deum ⁊ extirpare vicia et adherere virtutibꝰ. Et nota q̄ eccleſia ideo aurora dicit qꝛ ſicut aurora expellit tenebras. ita eccleſia extirpat vicia ⁊ peccata. Dicit ḡ ſic(Aurora lucꝭ rutilat).i.ſplendet.ſ.qñ aurora pullulat ⁊ incipit dieſcere(celū).i.celeſtis creatura(intonat).i.reſonat(laudibꝰ.mundꝰ exultans) gaudens(iubilat)id eſt gloriat̄. qꝛ homines credentes in deum cantabāt laudes deo(infernus gemens) id eſt dyabolus lugens (vlulat) .i.plangit.qꝛ dolet de amiſſione eorum quos tenebat mortuos.ſcilicet adam abrahā ⁊ alios ſanctos quos deus ſecum traxit ad requiē eternam. ¶ Tunc ibi. Cū rex ille. Dico q̄ celū tunc intonat laudibꝰ(cū) id eſt quādo(rex ille fortiſſimus) ſcʒ dominus iheſus xp̄us. ſupple fuit (ꝯculcans pede).i.pietate ſua (tartara).i.inferna(ſoluit) id ē liberauit (miſeros) ſcʒ hoīes(a pena).ſ.dyaboli (ꝯfractis viribꝰ mortis).i.infer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ni ſeu dyaboli ⁊c. ¶ Tūc ibi. Ille qui clauſus Vere ille rex ꝯfractis viribꝰ mortis.i.dyaboli ſoluit a pena miſeros hoies.qꝛ (ille qui clauſus eſt lapide) id ē monumento (cuſtodit̄) id eſt vigilat (ſub milite).i.ſub militibus ſingulare ꝓ plurali ꝑ ſynodochen (triūphans).i.vincēs (pompa nobili).i.victoria.qꝛ tūc aias ab inferis extraxit.⁊ (ſurgit).i. ſurſum erigit (de fenere) id eſt de morte ¶ Tunc ibi. Solutis iam ⁊c.

¶ Chriſtus erat victor (ſolutis) id eſt fractis et deſtructis (iam gemitibꝰ et inferni doloribꝰ).i.anguſtijs (angelis reſplendens) id ē valde nitens (clamat) dicens mulieribus Ite dicite diſcipulis eius et petro (qꝛ ſurrexit dominus) ſc a morte tēporali ¶ Tunc ibi. Triſtes erant. Ita dixerunt angeli mulieribꝰ ⁊ (apoſtoli erant triſtes) de nece).i. de morte (ſui domini (quez) ſc dominū (ꝺm impij).i.iudei (dānarant).i. damnauerāt (crudeli pena mortis).ſ. crucis. ¶ Tunc ibi. Sermone blando) Et quia apoſtoli erant triſtes de nece ſui domini.ideo (angelus predixit mulieribꝰ blando ſermone).i. ſuaui (dominus videndus eſt in galilea).ſ. a vobis (quantotius) id eſt ſubito ¶ Tunc ibi. Ille dū pergunt

¶ Ille) ſupple mulieres (dum) pro quando (pergunt concite).i. ſolicite (dicere) id eſt manifeſtare (hoc apoſtolis vidētes).i.reſpiciētes (eum) ſcꝫ chriſtum (viuere) id eſt vitam habere (oſculantur pedes dn̄i) id eſt locum vbi poſuerunt eum perfidi iudei. ¶ Tunc ibi. Quo agnito diſcipuli (Quo agnito) id eſt quo cognito vel audito ſcilicet ꝙ ſurrexit dominus (diſcipuli) id eſt apoſtoli (pergunt) id eſt viam peragunt (ꝓpere) id eſt feſtinanter (in galileam videre faciem domini deſideratāz) id eſt concupitam ab eis.

Ille qui clauſus lapide cuſtodit̄ ſub milite triumphans pompa nobili victor ſurgit de funere

Solutis iam gemitibus ⁊ inferni doloribus: quia ſurrexit dominꝰ reſplendens clamat angelus

Triſtes erant apoſtoli de nece ſui domini. quem pena mortis crudeli ſerui damnarant impij

Sermone blando angelꝰ p̄dixit mulieribus. in galilea dominus vidēdus eſt quantocius

Ille dum pergunt concite apoſtolis hoc dicere videntes eum viuere oſculantur pedes domini

Quo agnito diſcipuli in galileaꝫ propere pergunt videre faciem deſideratam domini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Claro paſchali. Sol (nitet) .i. ſplendet radio ſuo mundo in paſchali gaudio claro (cum) id eſt quando apoſtoli cernunt iam xp̄m viſu corporeo ¶ Tūc ibi Oſtenſa ſibi. Dicimus ꝙ q̃uis tunc apparuit diſcipulis tñ q̇dam illoꝝ ſcʒ thomas nō credidit. Vñ dñs oſtendit ei vulnera. et ait noli eſſe incredulus ſed fidelis. Et nota ꝙ quator de cauſis cicatrices vulnerū oſtendit dñs ſcʒ vt eſſet ſignum victore. vt deinceps de reſurrectione non dubitarent q̇ crediderunt illum fantaſticum corpus accepiſſe vt eſſet ad patrem interceſſio. Conſtrue Oſtenſa ſibi vulnera. id eſt oſtēſis vulneribus (ſibi) id eſt apoſtolis. et fulgida carne chriſti illi apoſtoli (fatentur) id eſt predicant voce (publica) id eſt manifeſta dominum reſurrexiſſe Tunc ibi. Rex chriſte. O chriſte tu dico clemētiſſime rex (poſſide) id ē guberna (corda noſtra) id eſt mentes ſimul cum corporibus vt (reddamus) id eſt perſoluam⁹ ad honorem tuum omni tempore laudes tibi debitas.

O cenam agni ꝛc. Materia huius hymni ē ꝙ nos inuacat autor ad cenam agni illi⁹. qui tollit peccata mundi ſcʒ ad accipiendum corpus et ſanguinē domini de quo dictum eſt qui ſumit corpus chriſti indigne iudiciū ſibi manducat et bibit. qui vero digne habebit vitam eternā. nos vero poſiti ad cenam agni id eſt ad accipiendum corpus ꝛ ſanguinem domini vel ad vltimum preceptū chriſti. q: ſicut poſt cenaʒ nullū reſtat prandium. ita poſt nouum teſtamentum nullum reſtat preceptū. ad cenā agni prouidi ꝛ agni candidi ſtolis albis. i. cū virtutib⁹ (canamus principi chriſto). i. laudemus eū de reſurrectione (poſt tranſitū maris) id eſt baptiſmū vel poſt gl'am reſurrectionis. ¶ Tunc ibi. Cuius corpus. Sanctiſſimuʒ corpus cuius

Claro paſchali gaudio. ſol mundo nitet radio. cum chriſtum iam apoſtoli viſu cernunt corporeo Oſtenſa ſibi vulnera in chriſti carne fulgida reſurrexiſſe dominum voce fatentur publica: Rex chriſte clementiſſime tu corda noſtra poſſide. vt tibi laudes debitas reddamus omni tempore

D cenam agni prouidi et ſtolis albis candidi. poſt tranſitū maris rubri. chriſto canamus principi. Cuius corpus ſanctiſſimum in ara crucis torriduʒ cruore eius roſeo guſtando viuimus deo

chriſti torridum. id eſt crematũ. quia paſſum in ara crucis. guſtando id ē ſuſcipiendo cum roſeo cruore viuimus deo. protecti. id eſt defenſi. Tũc ibi. Protecti paſce veſpere ⁊c. Dico ꝙ viuimus. deo protecti. id eſt defenſi vel ſeruati. veſpere paſce id eſt vltima etate. (ab ãgelo deuaſtãte) id eſt percutiente primogenita egypti (erepti). i. liberati (de duriſſimo imperio (pharaonis) id eſt dyaboli.

Protecti paſce veſpere, a deuaſtante ãgelo erepti de duriſſimo pharaonis imperio: Jam paſcha noſtrum chriſtus eſt, qui immolatus agnus eſt, ſinceritatis aſima caro eius oblata eſt
O vere digna hoſtia per quaꝫ fracta ſunt tartara, redempta plebs captiuata redit ad vite p̄mia Cũ ſurgit chriſtus tumulo victor redit de baratro. tyrannũ trudens vinculo et reſerans paradiſum

Eterne rex altiſſime redemptor et fidelium: quo mors ſoluta deperit, datur triumphus gratie

¶ Tunc ibi. Iam paſcha noſtrum ¶ Conſtrue. chriſtus eſt iam noſtrnm paſcha. id eſt tranſitus de vicijs ad virtutes. quia chriſtus eſt agnus. id eſt patiens (immolatus pro omnibꝰ nobis. Vel ſic. quia chriſtꝰ immolatus pro nobis eſt agnus ſinceritatis. id eſt puritatis caro eius oblata. id eſt ſacrificata eſt aſima id eſt ſine fermento vel ſine amaritudine aſima dicitur ab a quod eſt ſine ⁊ ſima quod eſt fermentum vł amarum. inde aſima quaſi ſine amaritudine. Tunc ibi

O vere digna hoſtia)
O vere digna hoſtia. id eſt ſacra per quam ſcilicꝫ hoſtiam tartara ſunt fracta. et ꝑ quam plebs captiuata. id eſt anime ſanctorum ſunt redempte et per quam. premia vite. ſ. eterne. ſunt reddita in vita eterna.

¶ Tunc ibi. Conſurgit xp̄s ⁊c. Cum. id eſt quãndo. chriſtus ſurrexit tumulo. id eſt de ſepulchro victor redit de baratro. id eſt de fouea inferni. trudens. id eſt claudens tyrannm. id eſt dyabolum cum vinculo. id eſt cum poteſtate ſua ⁊ reſerans paradiſum. fidelibus tuis. quia tua miſericordia hoc feciſti Ideo rogamus te Queſumus autor omnium ⁊c.

Eterne rex. O eterne rex. altiſſime et redemptor fidelium. quo. i. per quem. mors ſoluta deperit. id eſt deſtructa extitit. perijt inq̄ꝫ mors eterna. id eſt deſcenſus ad inferna. quia ſancti illuc modo non deſcendunt. vt ante paſſionē chriſti triumphus. id eſt victoria gra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

tie dat̄ iam glorificatis in anima ꝛ corpore ꝛ glorificādis in reſurrectiōe.
Tunc ibi Scandens tribunal. Tu es ſcandens. id eſt aſcendens. tri-
bunal. id eſt ſedens dextere patris. id eſt ad equalem patris. poteſtas om-
nium rerum eſt collata. id eſt attributa iheſu ſcꝫ xp̄o ꝛ hoc celitus. id eſt
diuinitus poſſumus dicere ꝙ ſolus eſt ad dexterā patris. ceteri ordines
ſanctorum ad ſiniſtram reſpectu claritatis filij que poteſtas non erat ei
collata humanitas id eſt
ꝙ̄diu vel quando erat in
mundo Tunc ibi Ut
trina rerum. Dico ꝙ
poteſtas datur diuinitꝰ
xp̄o que non erat huma
nitus (vt trina rerū ma-
china ſcꝫ celeſtium terre-
ſtrium ꝛ infernorꝫ con
dita ad te flectant genu
iam ſubdita .i. flectentes
genua celeſtes terreni et
infernales ſunt ſubdita.
id eſt humiliata (tibi) id
eſt ad honorem tui.
Tunc ibi. Tremunt vi
dentes Angeli viden
tes humanā formam vl'
naturam (tremunt) id ē
mirant̄. ſcilꝫ qꝛ videbant
humanam naturam (ꝑ
ipſum) id ē per xp̄m. i. ad
dexteram patris coloca-
tam ꝛ exaltatā. ꝛ hoc (vi
ce verſa mortalium) qꝛ
tenebant ꝛ mirabantur.
Et nota. ꝙ ante natiui-
tatem xp̄i angeli ab ho-
minibus ſe adorari pati-
ebantur ſed non pſtea. ſi
cut legimus de iohanne
qui cū vellet angelū ado
rare inquit āgelus iohā
ni. Noli me adorare ſeruus tuus eē̄ ſum ꝛ fratrū tuorꝫ (Caro ade cul
pat nos .i. ꝑ adam in pctm̄ cadimus. Caro xp̄i (purgat nos). i. ꝑ xp̄m de
vitijs ſurgimus. Caro dei. id eſt deus regnat. quia chriſtus deus et ho-
mo Tu eſto. o chriſte (tu eſto noſtrum gaudium manens preditum .i.
nobis paratum honoratū vel ſublimatum (olimpho) id ē in celo. tu qui
(regis). i. gubernas (fabricā) mūdi (vincens mūdana gaudia). Tūc ibi
Hinc te. Quaſi diceret deſpexiſti gaudia mundi. ꝛ hinc nos precantes

Scandens tribunal dextere patris
poteſtas omnium collata eſt iheſu celi
tus que non erat humanitus. Ut tri
na rerum machina celeſtium terreſtri
um infernorum condita flectant genu
iam ſubdita. Tremunt videntes an-
geli verſa vice mortalium culpat caro
purgat caro regnat deꝰ dei caro Tu
eſto noſtrum gaudium manens olim-
pho preditum. mundi regis qui fabri
cam mundana vincens gaudia. Hinc
te precantes queſumꝰ. ignoſce culpis
omnibus et corda ſurſum ſubleua ad
te ſuperna gratia. Ut cum rubente
ceperis clarere nube iudicis penas re
pellas debitas reddas coronas perdi
tas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

queſum⁹.i.depcamur te ignoſce culpis omnib⁹.i.dimitte nob pctã nr̃a et ſubleua.i.ſurſum leua corda ad te (ſupna gratia).i.p ſumma miſericordia ¶ Tũc ibi. Ut cũ. (Nos queſumus te vt cũ).i.qñ (nubes iudicis).i. xp̃i ceperit clarere repente Uel alia littera. Ut (cũ).i. quando (ceperis clarere).i.fulgere (nubes iudicis).i.xp̃i (rubente) id ẽ clareſcente.i.deo ipſo audiente a nobis repellas penas debitas per Adam (et reddas).i. tribuas per gratiam (coronas perditas) per culpam ⁊ inuentá et collatam ſm meritum per grãm.quia nõ neceſſitate cogente.ſed volũtate.i. gratis a morte liberauit et ſaluauit Tunc ibi. Gloria tibi domine O domine iheſu chriſte (qui ſcandis) ſuper omnes celos (gloria) id eſt laus et honor. ſit tibi cu̷ patre et ſancto ſpiritu in ſempiterna ſecula. amen id eſt ſine defectu

Gloria tibi domine. qui ſcandis ſupra ſydera cum patre ⁊ ſancto ſpiritu in ſempiterna ſecula. Amen

Ieſu noſtra redẽptio amor et deſideriũ. deus creator omnium homo in fine temporum: Que te vicit clementia. vt ferres noſtra crimina. crudelem mortem patiens vt nos a morte tolleres. Inferni clauſtra penetrans. tuos captiuos redimens victor triumpho nobili ad dexteram patris reſidens. Ipſa te cogat pietas vt mala noſtra ſuperes parcẽdo et voti compotes. nos tuo vultu facies

Ieſu noſtra redemptio (O iheſu noſtra redemptio) tu dico) amor ⁊ deſiderium noſtru̷) id eſt amor deſiderabilis (deus creator omnium qui es in fine temporum (factus (homo). Unde deus et homo et hoc tamẽ vltima etate. ¶ Tũc ibi. Que te vicit (Que).i. quanta (clemẽtia) id eſt pietas (vicit) id eſt compulit (vt ferres) id ẽ portares vel deleres (noſtra crimina) ſcilicet peccata tanq̃ (patiens crudelem mortem) crucis pro peccatis noſtris. Et quare tu (tolleres) id eſt liberares (nos a morte) id eſt dyabolo ¶ Tunc ibi. Inferni clauſtra penetrans. Tu penetrans id eſt frangens (clauſtra inferni redimens) ſanguine tuo (captiuos) q̇ tenebantur iuſte in inferno (reſidens ad dexteram patris manẽs victor triumpho nobili) id eſt mirabili victoria Tunc ibi. Ipſa te cogat. Ipſa pietas.que coegit te vt ſubires morte̷ crucis (cogat) id eſt vincat te (vt ſuperes noſtra mala) id ẽ dimittas nobis debita noſtra (⁊ facies nos compotes noſtri voti) id ẽ deſiderij (tuo vultu) id eſt tua preſentia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tu eſto noſtrū. Et tu qui es futurus noſtrū p̄miū (eſto noſtrum gau
dium) id eſt in preſenti et in futuro (et noſtra gloria) .i. laus (ſit in te
ſemper) id eſt in omni tempore per cuncta ſecula Amen De ſc̄to ſpiritu:
Eni creator. Materia huius hymni eſt ſpūſſctūs quez pater et
filius promiſerat quando dixit Joheli. Effundā de ſpiritu meo

Tu eſto noſtruz gaudium qui es futu
rus premium. ſit noſtra in te gloria p
cuncta ſemper ſecula Amen
Eni creator ſpiritus men-
tes tuorum viſita: imple ſu
perna gratia. que tu creaſti
pectora: Qui paraclit⁹ diceris donū
dei altiſſimi fons viuus ignis caritas
et ſpiritalis vnctio Tu ſeptiformis
grati. dextre dei tu digitus. tu rite
promiſſuz patris ſermone ditans gut
tura. Accende lumen ſenſibus infun
de amorem cordibus infirma noſtri
corporis virtute firmans perpetim.

ſuper omnem carnez Fi
lius promiſit quādo dix-
it. Si aſſumptus fuero
in celum mittam vobis
paraclitum. et apoſtolis
orantibus. in hora ter-
cia mūdus tonuit. ⁊ ſub-
ito venit ſpirituſſanctus
et apoſtoli inflammati
ſpirituſancto diuerſis lo
quebantur linguis mag
nalia dei. Intentio ē ro
gare deum vt purget pe-
ctora noſtra ſupno ſplen
dore et illuminet gratia
ſpirituſſancti. et expellat
a nobis viſibiles et inuiſi
biles hoſtes. vt habea-
mus vitam pmanentem
cum ipſo. O creator ⁊ o
ſancte ſpiritus dei) veni
et viſita) mentes tuorū
fidelium. ⁊ veniendo (im
ple pectora) ſuperna gra
tia (que tu creaſti) id eſt
feciſti. ¶ Tunc ibi Qui paraclitus diceris (Qui paclitus diceris) .i.
conſolator diceris donū dei altiſſimi (⁊ diceris) fons viuus (de quo) nō
communicat alienus Vel fons aque ſalientis in terram. ⁊ diceris ignis
quia corda hominum ad dilectionē dei et proximi accende (⁊ vicia) id ē
peccata conſumis (et diceris charitas) quia facis diligere deum ⁊ proxi
mum (et diceris ſpiritalis vnctio) quia de ſpirituali vnctione. id eſt de
ſpiritu ſaucto (vngis corda hominum) vt humiliētur in ſuſceptione ſa-
cri baptiſmatis ¶ Tunc ibi. Tu ſeptiformis gratie (Tu es donū ſepti
formis gratie) id eſt propter ſeptiformem gratiam. Septem enim ſunt
dona ſpirituſſancti. ſcilicet ſpiritus ſapientie ⁊ intellectus. ſpiritus cōſi-
lij et fortitudinis. ſpūs ſcientie pietatis et amoris. (tu es digitus) id eſt
potentia (dextre dei) quia ſicut modi digitoꝝ ſunt varij. ita varia ſunt
dona ſpirituſſancti. et tu es ꝓmiſſum patris (recte ditans) id eſt faciens
diuitias guttura vel pectora (ſermone rito) id eſt amore ſolito promiſ-
ſo patris ¶ Tunc ibi. Accende lumen ſenſibus). Et tu qui
operaris omnia (accende lumen ſenſibus) id eſt mentibus noſtris (et

Infunde cordibꝰ noſtris amorem) .i. delectationem dei (firmans infirma) id eſt debilia noſtri corporis (perpetim) id ē perhenniter. vel (per peti virtute) .i. mirabiliter cū virtute perpetua (et ſemper nos firmas) id eſt protegens ¶ Tunc ibi. Hoſtem repellas (Repellas longius hoſtem) id eſt remoueas eum procul a nobis (et dones pacem protinus) id eſt cito (vitemus omne noxium) id eſt peccatum (ſic te preuio) ſcilicʒ ductore ¶ Tunc ibi. Per te ſciamus. Da o ſancte ſpūs vt per te ſciamus patrem. atqꝫ noſcamus filium (et credamus te vtriuſqꝫ ſpiritum) id eſt procedentem a patre et filio om̄i tempore. Amē.

Hoſtem repellas longius. pacemqꝫ
dones protinus: ductore ſit te preuio
vitemus omne noxium Per te ſcia
mus da patrem noſcamus atqꝫ filium
te vtriuſqꝫ ſpiritum credamus omni
tempore:

Iam chriſtus aſtra aſcenderat
regreſſus vnde venerat promi
ſſa patris munera ſanctum daturus
ſpiritum Solemnis vrgebat dies.
quo myſtico ſeptemplici orbis volutꝰ
ſepties ſignat beata tempora.

Iam chriſtus Materia huius hymni ē eadē q̄ ⁊ in p̄miſſo ſpūs .i. conſolator vel aduocatus dicitur quia conſolatur nos cum ſumus in peccatis trahendo nos ad celeſtem patriam ip̄e ſpiritusſanctus cū ſplendore feruenti apparuit diſcipulis ſuis. quia ſermo igneus futurus erat. ideo in ignea lingua eis apparuit. qꝛ fecit eos ardentes in dilectione dei. et proximi. et perito ſermone affluentes. ⁊ hoc eſt ꝙ chriſtus aſcenderat iam ſ̄m humanitatem (aſtra) id eſt celos. chriſtus (dico egreſſus) id eſt reuerſus. vnde (venerat daturus) apoſtolis (munera promiſſa patris) ſpiritum ſanctum.

¶ Tunc ibi. Solemnis vrgebat (Solemnis) id eſt feſtiualis dies. (vrgebat) id eſt feſtinabat vel imminebat. ſepties ſemptem. que ſtʒ quadraginta et nouem. ⁊ vno addito quinquaginta. Per ſeptem intelligimus temporalia. id eſt corporalia. Per que ſeptem totum tempus vite noſtre voluitur. in quo debemus liberari a peccatis. vt perueniamus ad illam beatitudinem que intelligitur per vnum et quadraginta dies. in quibus ieiunare debemus. vt peruenire poſſimus ad diem ſabbati. id eſt ad requiem. quo die. (miſtico) id eſt figurato (ſeptemplici) id eſt per figuram ſeptemplicem (orbis) id eſt ſeptimana (volutus ſepties) id eſt per quadraginta et nouem dies (ſignat beata tempora. ſcilicet futura) id eſt eternam requiem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi. Dum hora. Et quia chriſtus aſcenderat dum hora tertia videbatur eſſe (cunctis) id eſt omnibus apoſtolis mundus intonat (repente) id eſt ſubito. et ille ſonus vel mundus nunciat deum veniſſe (orantibus apoſtolis) id eſt ſimul in vnum locum ꝯgregatis (et orantibus et expectantibꝰ promiſſionez dñi ſui) ſcz chriſti cum ipſe de illa promiſſione eius ante aſcenſionez locutus fuiſſet di. Uado et venio ad vos et mittam vobis paraclitum. id eſt conſolatorem qui docebit vos omnem veritatem. Et ita facti perfectiores in omni ſciẽtia erant. quia diuerſa genera linguarum loquebant̃ ꝛ predicabant magnalia dei

Dum hora cũctis tercia repente mũdus intonat orantibus apoſtolis deũ veniſſe nunciat De patris ergo lumine decorus ignis almus eſt. qui fida chriſti pectora calore verbi compleat. Impleta gaudent viſcera. afflato ſancto ſpiritu: voces diuerſas intonant. fantur dei magnalia.

Ex omni gente cogniti grecis latinis barbaris cunctiſqꝫ admirantibus. linguis loquuntur omnibus Iudea tũc incredula veſana toruo ſpiritu ructare muſti crapulam. alumnos criſti cõ crepat.

¶ Tunc ibi. De patris Et quando quidem pater miſit ſpiritum. ergo (ignis) id eſt ſpiritꝰ (decorus) id eſt pulcher (eſt almus) de lumine pr̃is qui ſpiritus (compleat) id eſt vt haberent ſcienciam loquendi. pectora apoſtolorum vel hominum (fida) id eſt fidelia chriſti (et hoc cum calore) id eſt ardore ſpiritus ſancti (verbi) id eſt filij.

¶ Tũc ibi. impleta gaudent. Uiſcera apoſtolorum (impleta) id ē ſaciata gaudent. quia fecit eos loquentes. et etiã ardentes in amore (et afflato). i. aſpirato ſpiritu ſancto intonant (diuerſas voces) id eſt generationes omnium linguarum. et fatentur vel fantur (magnalia dei) id eſt mirabilia dei. id eſt predicant nomen dei omnipotentis

¶ Tunc ibi. Ex omni gente cogniti grecis. (Ex omni gente) id eſt ex omnibus gentibus (cogniti ſunt apoſtoli) ſcilʒ a grecis. latinis barbaris (cunctiſqꝫ admirantibus apoſtolis loquuntur linguis omnibus. que ſunt quadraginta et decem.

¶ Tunc ibi. Iudea tunc. Ita loquebantur et omnes admirabantur ſic loquentes et credunt deum in eis eſſe (Sed iudea increpat eas) .i. plebs iudeoꝝ (incredula) .i. infidelis. illa dico (veſana) id eſt inſana (toruo ſpiritu) id eſt ſupbo (concrepat alumnos) id eſt diſcipulos xp̄i ructare crapulam muſti) id eſt conterminat loqui.

¶ Tunc ibi. Sed ſignis. Eſtimabant iudei ꝙ pro nimio potu muſti

id eſt per ebrietatem apoſtoli taliter loquebantur.ſed petrus (occurrit ſignis).i.miraculis et v̈tutibus(docet) id ẽ probat pfidos iudeos pba uit loqui falſa. Johelis pphete teſtimonio pbabat em̃ Johel ſic. Effundam de ſpiritu meo ſuper omnem carnẽ. et pphetabũt filij veſtri et filie veſtre ¶ Tunc ibi.

Sit laus. Laus ſit filio ſimul ⁊ (ſancto paraclito id ẽ ſpirituſancto (⁊ mittat nobis omnibus fidelibus (chariſma) id eſt donũ ſancti ſpũs vel donum ſancti ſpiritus

Beata nobis gaudia. Materia huius hymni eſt ſpiritusſcũs quem pater et filius promiſerunt ioheli di. (Effundam) de ſpiritu meo ſuper omnẽ carnem (et prophetabũt filij veſtri et filie veſtre. ⁊ filius dixit. (Si aſſumptus fuero) a vobis (in celum) mittam vobis paraclitum (et apoſtolis) orantibus (mundus intonat) et venit ſpirituſſanctus (in ſpecie ignis quo apoſtoli inflammati (loquebantur magnalia dei) varijs linguis

Sed ſignis et virtutibus occurrit et docet petrus falſos probauit pfidos. Johelis teſtimonio Sit laus patri cum filio ſancto ſimul paraclito nobiſqꝫ mittat filius chariſma ſancti ſpiritus Amen

Beata nobis gaudia anni reduxit orbita. cum ſpiritus paraclitus effulſit in diſcipulos.

Ignis vibrante lumine lingue figurã detulit verbis: vt eſſent proflui et charitate feruidi. Linguis loquuntur omnium turbe pauent gentilium muſto madere deputant. quos ſpiritus repleuerat.

¶ Queritur hic vtrum filius ſit a patre non factus ſed genitus ex preiacenti materia. Dico ex ſubſtãtiua patris. ⁊ non ex aliquo ſꝫ a prẽ. Similiter dico ex pceſſione ſpirituſſancti.quia ſit ex patre et filio. et de ſubſtantia vtriuſqꝫ coeqnalis eis et non ex aliquo factus.nec ex nihilo.

¶ Conſtrue (orbita) id eſt reuolutio anni (reduxit nobis) beata gaudia (cum ſpiritus paraclitus effulſit) id eſt reſplenduit in diſcipulos xp̃i ¶ Tunc ibi. Ignis vibrante. Conſtrue (ignis) id eſt ſpirituſſanctus. (cum ſplendore feruenti) apparuit diſcipulis quia (ſermo eorũ) futur⁹ ignis erat.et ideo in lingua et igne apparuit.quia fecit eos ardentes in dilectione dei et proximi ⁊ pariter ſermone affluentes quod dicitur hic. (Ignis) id eſt ſpirituſſanctus (detulit figuram lingue vibrante) id eſt feruente (lumine ſuo) id eſt ſplendore. vt illi apoſtoli et diſcipuli (eſſent proflui) id eſt facundi (et loquentes varijs linguis) id eſt varijs verbis (feruidi) id eſt calidi charitate. Linguis loquuntur. Iſti apoſtoli loquuntur linguis) omnium.et ideo turbe gentilium (pauent) id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

mirantur(et turbe ille deputauit) id ē valde putant(madere).i.habūdare (muſto).i. vino.illos quos ſpiritusſanctus ſuo ſplendore repleuerat. ¶Tunc ibi. Patrata ſunt. Cum filij iſrael.xlix.annis per deſertum erraſſent. in quinquageſimo anno iuxta montez ſynai cū fulgore et tonitruo legē acceperunt. Item in lege moyſi filij iſrael emebant ſeruos et ācillos ⁊ agros et poſſidebant.xl.⁊ ix.annos. in quinquageſimo enim anno omnes liberabantur. Inde dicitur annus iubileus id eſt remiſſionis. et ſignificat octauam diem reſurrectionis. in qua omnes liberati erāt de ſeruitute dyaboli (et hec myſtica)id eſt figuratiua (ſunt patrata.) id eſt completa (peracto)id eſt completo tempore paſce (ſacro numero dierum)id eſt quinquagenario (quo numero fit remiſſio) in lege moyſi.

Patrata ſunt hec myſtica paſce peracto tempore ſacro dierum numero quo lege fit remiſſio.

Te nunc deus pijſſime vultu p̄camur cernuo. illapſa nobis celitus largire dona ſpiritus.

¶Tunc ibi. Te nunc deus. O pijſſime deus (precamur te nunc) id ē in p̄nti (largire dona)ſpiritusſancti(illapſa nob̄ celitꝰ).i. diuinitꝰ infuſa

Ut queant laxis reſonare fibris mira geſtorum famuli tuorū ſolue poluti labij reatum ſancte iohannes. Nuncius celſo veniens olimpo te patri magnuz fore naſciturum nomen et vite ſeriem gerēdo ordine promit.

Ut queant laxis. Hymnus iſte vitam et morem habitum ⁊ conuerſationem ſancti Johannis baptiſte deſcribit orans et perſuadens.vt eius conſuetudinem imitemur. vt ad eiꝰ beatitudinez peruenire mereamur O ſancte iohānes(ſolue) id eſt relaxa.reatuz(labij).i.oris (polluti) id eſt inquinati.vt famuli tui (queant) id ē poſſint (reſonare mira) id eſt miracula(geſtorum tuorum) id eſt factorum fibris) id eſt venis(laxis) id eſt reſolutis vel apoſtolicis vocibꝰ exoratis ¶Tunc ibi. Nuncius celſo veniens olympo. Nuncius celſo eſt veniens (olympo).i. de celo.ſcilicet angelus gabriel veniens olympo. (promit) id eſt nunciat(te fore magnū naſciturum) patri ſuo zacharie et nomen tuum ſimiliter promit. quia dixit Johannes vocetur et promit ſeriem) id eſt ordinem vite gerende dicens Uinum ⁊ ſiceram non bibet (ordine) id eſt ſm ordinem quem geſſit.

¶Tunc ibi. Ille ꝓmiſſi (Ille) ſcꝫ zacharias (dubius).i. incredulis (promiſſi ſupni).i.celeſtis ꝓmiſſionis(ꝑdidit ꝓmte modulos loquele

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

id modum locutionis. Ambroſius dicit ꝙ zacharias vocem amiſerat in conſonantibus. quia eas formare nō poterat. ſed tu reformaſti o ſancte Johannes (genitus) id eſt natus (organa) id eſt inſtrumenta (vocis perempte) id eſt extincte vocis

Jlle promiſſi dubius superni perdidit prompte modulos loquele: ſed reformaſti genit⁹ perempte organa vocis. Uentris obſtruſo poſitus cubili ſenſeras regem. thalamo manentem hinc parens nati meritis vterqꝫ abdita pandit Antra deſerti teneris ſub annis ciuium turmas fugiens petiſti ne leui ſaltem maculare vitaꝫ famine poſſes. Prebuit hyrtum tegimen camelus artubus ſacris ſtropheum bidentes cui latex haſtum ſociata paſtum melle locuſtis. Ceteri tantum cecinere vatum corde preſago iubar affuturum tu quidem mundi ſcelus auferentem iudice prodis.

¶ Tunc ibi. Uentris obſtrouſo poſitus (Et tu poſitus) id eſt recūbens (cubili) id eſt vētre matris tue (obſtruſo) id eſt clauſo (ſenſeras regem) id eſt chriſtum (manentem) id eſt iacentem (thalamo) id eſt vētre marie (hinc) id eſt ex hoc ꝙ tu nouiſti chriſtuꝫ o Johānes (parens vterqꝫ) ſcilꝫ zacharias. et elizabeth. de meritis nati. pandunt (abdita) id eſt prophetauerunt. abſcondita. Pater autem dixit. Benedictus dominus deus iſrl'. et hoc non ſuis meritis. ſed filij. ſcilꝫ iohannis. mater autem dixit. Unde euenit mihi ꝙ mater domini mei venit ad me ¶ Tunc ibi. Antra deſerti. O ſancte iohannes tu fugiens (turmas) id eſt turbas ciuiū petiſti (antra) id eſt obſcuram ſpeluncam (deſerti) id eſt loci deſolati (ſub teneris annis) .i. in etate. xij. ānoꝝ ne poſſes maculare vitā ſanctam (famine) id eſt verbo ocioſo. ocioſum verbum eſt quod aut vtilitate rectitudinis. aut iuſte rōe neceſſitatis caret. famine dico ſalteꝫ leui id eſt ſine bono fructu. ¶ Tunc ibi. Prebuit hirtum. Camelus prebuit (hirtum tegimen) id eſt aſperū veſtimentuꝫ (ſacris artubus) id eſt ſacris mēbris (bidentes) .i. oues (prebuerunt ſtropheum) id eſt cingulum (cui) .ſ. iohanni (latex) id eſt aqua prebuit hauſtum. ⁊ cui mella prebuerunt paſtum. mella dico ſociata ſibi locuſtis id eſt volatilibus

¶ Tunc ibi. Ceteri tantum. Ceteri (vatum) id eſt alij prophete. cecinere) id eſt prophetarunt (tantum) id eſt tantūmodo (cordis preſago id eſt prouido (iubar eſſe affuturum) id eſt chriſtū venturum. ſed tu di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ſtinctꝰ es ab alijs ꝓphetis dicẽs. Ecce agnus dei ⁊c. (prodis) .i. oſtendis chriſtum. ſupple auferentem (ſcelus mundi) id eſt peccatum (indice id eſt cum digito dicens. Ecce agnus dei ⁊c. ¶ Tunc ibi. Non fuit vaſti. Quiſqꝫ homo genitus nō fuit ſanctioꝛ iohanne per ſpacium (vaſti oꝛbis) id eſt ampli mundi. vñ veritas ait Inter natos mulierum ⁊c. Quidam opponunt de xpo. ſed non valet. quia de ꝟgine natus eſt. qui

Non fuit vaſti ſpacium per oꝛbis ſanctioꝛ quiſquam genitus iohanneꝰ quī nephas ſecli meruit lauantem tingere limphis

Nimis felix meritiqꝫ celſi neſciens labam niuei pudoꝛis prepotens martyr heremiqꝫ cultoꝛ maxime vatum Serta terdenis alios coronas aucta crementis. duplicata quoſdam trina centena cumulata fructu te ſacer oꝛnant

iohannes meruit (tingere) id eſt baptiſare (limphis) id eſt aquis iordanis (lauantem) ſcꝫ chriſtum purgante (nephas id eſt peccatum (ſecli) id eſt ſeculi. et ē ibi ſyncopa Nimis felix. Et qm̄ meruiſti chriſtum tingere limphis. tu dico o nimis felix celſi meriti (neſciens id eſt ignoꝛās (labem) .i. ſoꝛdem (niuei pudoꝛis) .i. pulcre caſtitatꝭ (martyr) id eſt teſtis (prepotens) id eſt pre alijs potens dixiſti. Ecce agnus dei ⁊c. (vel martyr) id ē decollatus (⁊ cultoꝛ) id eſt habitatoꝛ (heremi) id eſt loci ſolitarij. Tu dico maxime vatū. qꝛ propheta et plus qꝫ propheta ¶ Tunc ibi Serta terdenis alios coronas. Tres oꝛdines hic notantur. ſcilicet triceſimus. ſexageſimus. et centeſimꝰ in quibus continentur omnium hominum oꝛdines. ſcilicet. continētes coniugati vel virgines. qui et deſignantur per tres viros. ſcilicet. Per Noe. per Daniel. per Iob. Per Noe deſignantur coniugati. Per Iob continentes. per Danielem virgines deſignantur. Unde legit̄ in euangelio. Alij ſunt in lecto. Alij in villa. Alij in agro hoc tractatū eſt de euangelio vbi dicitur de ſemine iacto. Aliud ſexageſimū. aliud triceſimū. aliud centeſimum fructum attulit. ideo dicitur hic in littera. Serta terdenis alios coronas (Serta) id ē corona (terdenis) id eſt triginta (coronas alios) ſcilicet coniugatos. qui habent ſecum fidem ſancte trinitatis ſcꝫ patris et filij et ſpiritusſancti. et adherent etiam decem preceptis legis diuine. et illa ſexta duplicata ſunt ſcilicet in ſexageſimum fructum et coronas quoſdam. ſcilicꝫ continentes. qui vixerunt in charitate dei et proximi. et qui habent ſex opera miſericoꝛdie et caſtitatis vel charitatis. ſcilicet paſcere ieiunos veſtire nudos potando ſcitientes ⁊c. ⁊ illa ſexta. id eſt triginta ſuꝑ ſexageſima cumulata ⁊ aucta ꝑ augmentationeꝫ denarij. ſcꝫ ꝑ decem centeno fructu. i. centeſimo coronas. o ſancte Iohānes quies ꝟgo. quia cēteſimus fructus (coronat) id eſt oꝛnat virgines

¶ Et vt breuius exponamus. A triceſimo fructu vel ordine ꝯiugari. a ſexageſimo continentes. a centeſimo virgines poſt diſſolutionem corporis ⁊ anime coronantur in eterna beatitudine ¶ Et nota ꝙ triceſimus numerus ſurgit a ternario et denario. qꝛ ꝯiugati habent fideꝫ ſancte trinitatis. ⁊ adherent decem p̄ceptis legis. ſexageſimus numerꝰ et ſenario et denario ſurgit quia continentes habēt ſex opera miſericordie et charitatis ſcꝫ paſcere ieiunos ⁊c. Virgines in centeſimo ordine ponuntur. et ſignificant perfectionem. quia centenariꝰ numerus ſurgit a trino triceſimo et denario. id eſt decem ſupaddito. et ita ſunt centum. Per. c. numerus ꝑfectus intelligitur. ⁊ in hoc ordine fuit beatus Iohānes nō abſurde immo aperte ſm̄ loquelam digitorum. Per triceſimum numerum coniugatoꝝ. et per ſexageſimum continentium per centeſimū virginem merces accipitur. Periti enim prima computatione articuloruꝫ (quam appellant loquelam digitoꝝ) dicunt qm̄ in ſiniſtra manu ꝑ quā vita temporalis intelligitur vſqꝫ in nonaginta nouem ſolebant ꝯputare Centum autem ⁊ deinde in dextera parte per quam celeſtis vita deſignatur. Unde de quodam centenario habemus in quodaꝫ libro ſic. Iaꝫ dextera computat annos. In hoc loco autor facit numerum ſuum per quinqꝫ digitos manus. ſcꝫ per policem. per indicem. per medium. medicum. et auricularem. Auricularis in palma poſitꝰ ſignificat vnitatem. Medicus cū ipſo poſitus duo ſignificat. Medius cum ipſis poſitis. ſcꝫ in medio. tria ſ̄cat. deinde nihil. Auricularꝭ erectus medcio ⁊ medio iacentibus quatuor ſignificat. Medicus cum illo erectus medio iacente in palma quinqꝫ deſignat. Medius cum illis erectus ſex ſignificat Item articularis in palma extenſus ſeptem ſignificat. Medicus eodē modo poſitus in palma octo ſ̄cat. Medius ſimili modo poſitus nouem ſignificat. Index qui vſqꝫ hoc nil fecit p̄dicto modo poſitus decem ſignificat. Amplexu pollicis adiunctus. xxx. ſignificat. ꝑ quem numerum ſatis congrue accipitur merces ꝯiugatorum propter illoꝝ mollem amplexum. et vite dilectionē et ꝯcordiam. Pollex ſiqdem cuꝫ indice firmiter aſtrictus ſexaginta ſ̄cat. Per quem numerū ſatis competenter accipitur merces ꝯtinentiū. graue em̄ eſt ab amplexu ⁊ voluptuoſa delectatione ⁊ ꝯſuetudine abſtinere. Un̄ ſcriptum eſt. Nil cōſuetudine maius In dextera dicit̄ centum. per numerū qui fit in dextra ꝑte vita celeſtis intelligit̄ ꝑ quē non immerito accipit̄ merces virginū. qꝛ in hac vita mūdam ⁊ immaculatā vitā celeſtem ⁊ angelicam inquantū pn̄t ducunt.

Nunc potens noſtri meritis opimis pectoris duros lapides repelle aſperum planans iter et reflexos dirige calles.

¶ Tunc ibi. Nūc potens. Et qꝛ tu talis es. o ſc̄e iohēs (potens nunc repellē) id eſt remouere (duros lapides) id ē incredulitates noſtri (pectoris (meritis opimis). i. fertilibus et magnis et fecundis. (planans iter aſperum). i. petroſum (⁊ dirige calles reflexos) id ē curuos in peccatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Ut pius. Ut pius ſator. ⁊ dicitur a ſero ſeris. i. creator mundi et redemptor mētibus puris (pulſa liuione). i. liuore abiecta (venenoſa ſorde) viciorum. ſaluator veniens (dignetur ponere greſſus ſacratos). id ē ſancta itinera (rite). i. ſine offenſione ¶ Tūc ibi laudibus ciues (Superni ciues). i. celeſtes angeli (celebrāt te laudibꝰ. o deus (ſimplex) ſcilꝫ

Ut pius mundi ſator et redemptor mentibus pulſa liuione puris rite dignetur veniens ſacratos ponere greſſus. Laudibus ciues celebrant ſuperni te deus ſupplex pariterqꝫ trine. ſupplices et nos veniam precamur parce redemptis

Elix per omnes feſtum mundi cardines. apoſtolorum prepollet alacriter petri beati pauli ſacratiſſimi. quos chriſtus almo conſecrauit ſanguine. eccleſiarum deputauit principes: Hi ſunt oliue due coram domino et candelabra luce radientia preclara celi duo luminaria. fortia. ſoluunt peccatorū vincula: portas olymphi reſerant fidelibus

ſubſtātia carens ꝑtibus (et trine). ſ. in ꝑſonis. pariter ⁊ nos (ſupplices). i. humiles (precamur veniam). i. indulgentiam (parce redemtis. id ē dimitte nob redemptis peccata noſtra quia redemiſti nos ſanguine tuo proprio (Amē). i. ſine fine Elix ꝑ oēs Hic laudat autor deum in cōmemoratione petri et pauli. qui deputauit illos eſſe principes eccleſie. et poteſtatem dedit illis ligandi et ſoluendi vincula peccatorum. vnde rogamus eos. vt reddant nos deuotos fide et ſpe robuſtos et repletos fonte gemine charitatis. impetrare ab eis viuere. poſt mortem apoſtolorum. (feſtum felix). i. beatum vel letum (prepollet alacriter). i. iocoſe pre alijs ſplendet (per omes cardines). i. ꝑ omnia elemēta. ſ. ꝑ oēs partes mundi. apoſtolorū dico petri beati pauli ſacratiſſimi. quos apoſtolos chriſtꝰ (conſecrauit almo ſanguine (et deputauit) conſtituit eos eſſe principes eccleſiarum ¶ Tunc ibi Hi ſunt oliue due. Hi ſunt due oliue et due arbores fructuoſe et redolentes. et ſunt candelabra radientia luce coram domino. ſcilicet cum lumine virtutū quia dominus non poſuit eos ſub modio abſconditos. ſed ſup candelabra. id eſt in maiori claritate ſiue charitate ſcilicet rhomana ciuitate. vel duo preclara luminaria celi ſoluunt ⁊ rumpunt fortia vincula peccatorꝫ (et reſonāt iſti duo portas) id ē aperiunt (olimphi) id eſt celi (fidelibꝰ). i. chriſtianis hominibꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſicio hymnorū

¶ Tunc ibi Habent ſupernā. Et ipſi ſcʒ petrus ⁊ paulus (hn̄t poteſtatem claudere ſupnas ſedes). i. celeſtes. ⁊ hn̄t poteſtatē claudere ſermone. i. ſolo verbo (vt). i. ſicut clauſit ananie ⁊ ſaphire cum petrus dixit. pecunia tecum ſit. i. peccata tecum ſint in perditionē (⁊ pandere). i. aperire (ſplendentia lumina poli. lingue eorum claues facte ſunt ſup alta ſydera id eſt ſuper omnes doctores eccleſiarum (⁊ repellunt laruas) id eſt culturas ydolatrie Larua quoddam monſtruʒ eſt. ⁊ in vultu hominis ē vt pauorem inferat per quod fantaſias nocturnas intelligimus peccatorum. quas apoſtoli repellunt ab eis. qui eos ſequuntur Nota ꝙ aliud eſt latria aliud lateracenſis cultura. aliud ydolatria. Latria eſt ſeruitus dei. Jdolatra eſt ille qui ſeruit ydolis. Ydolatria eſt cultura ydoli. ydolū eſt ymago. Jteʒ ydolatriū ē oblatio ydolorum. Jtem lateracenſis grece dr̄ ſeruitus latine deo qui debetur et homini ⁊ vnicuiqʒ. Dulia igitur dicitur cultura q̄ ſoli deo debetur Latria diſtincte accipitur de deo ⁊ de dyabolo. et componitur inde ydolatria cultura yduli. ⁊ declinat̄ hoc ydolū ydoli. ⁊ hec latria latrie. que eſt ſeruitus ⁊ ydolatria cultura ydoli dyabolo facta q̄ ſoli deo debetur ydolis datur quo oſtenditur ꝙ homo chriſtus vt deus adorandus ſit Dulia in tribus partibꝰ diuiditur. in magna. maiori. maxima. Maxima parte adoratur caro chriſti Jn maiori btā virgo Maria ⁊ omnes ſancti. Jn magna maiores noſtri adorantur. venerantur vltra limites mūdi. extra eccleſiam hactenus commendauit autor vtrumqʒ ſcilicet petrū et paulum. modo vult tantūmodo petrum ꝯmendare.

Habent ſupernam poteſtatem claudere ſermone ſedes pandare ſplendētia lumina poli ſuper alta ſydera. lingue eorum claues celi facte ſunt. laruas repellunt vltra mundi limitem.

Petrus cathenarum laqueos chriſto iubente rupit mirabiliter: cuſtos ouilis et doctor eccleſie paſtor gregis cōſeruator ouium arcet luporū truculentum rabiem

Petrus cathenarum. Beatus (petrus rupit laqueos cathenarum) quia ceciderunt cathene de manibus eius per angelū nūciantem (mirabiliter) id eſt fortiter (chriſto iubente et ipe cuſtos ouilis et doctor fidelis. eccl̄e et paſtor gregis) chriſtiani et (conſeruator omniū fideliū arcet) id eſt repellat (truculentum) id eſt crudelem (rabiem luporum.) id eſt demonum vel hereticorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Quodcunqꝫ vinclis. Quodcūqꝫ vinclis.i.vibꝛamine ſententiarū
cōſtrinxerit) id eſt conſtringet erit ligatum (in aſtris) .i.in celis.⁊ quod
ſoluerit in terris (arbitrio) id eſt iudicio ſuo erit ſolutum ſup radium ſo
lis vel celi et erit iudex ſe
culi in fine mundi.

Quodcunqꝫ vinclis ſuper terram
ſtrinxerit: erit in aſtris religatum fo,
titer ⁊ quod reſoluit in terris arbitrio
erit ſolutum ſuper celi radium in fine
mundi iudex ꝑ erit ſeculi Nō impar
paulus huic doctoꝛ gentium electio-
nis templum ſacratiſſimum in moꝛte
compar in coꝛona particeps ambo lu
cerne et decus ecce in oꝛbe claro cho-
ruſcat vibꝛamine. O rhoma felix
que tantoꝛum pꝛincipum es purpura
ta pꝛecioſo ſanguine excedis omnem
mundi pulchꝛitudinez non laude tua
ſed ſanctoꝛum meritis quos cruenta-
tis iugulaſti gladiis Uos ergo ſancti
glo͛ſi martires petre btē paule mūdi
liliū celeſtis aule triūphales milites
ꝑcibus almis noſtris nos ab omībus
munite malis. ferte ſuper ethera.

Tunc ibi. Non impar
Petrus erat talis qua-
lis ſuperius oſtenditur.
ſed paulus nō impar hu
ic ſcilicꝫ petro equalis do
ctoꝛ gentium et ſacratiſ-
ſimum (templum) id eſt
vas electionis et in moꝛ
te et in paſſione (cōpar)
id eſt equalis huic ⁊ in co
rona particeps concoꝛs
ambo illi lucerne ſunt et
(decus) id eſt honoꝛ ec-
cleſie choꝛuſcant (claro
vibꝛamine) id eſt magno
ſplendoꝛe (in oꝛbe) id eſt
in mundo. et autoꝛ rho-
mam cōmendat dicens.
Tunc ibi. O rho-
ma felix. O rhoma (fe-
liſi) id eſt beata es. que
(purpurata) id eſt deco
rata. pꝛecioſo ſanguine
martyrum. qui paſſi ſtꝫ
tantoꝛuꝫ (pꝛincipum) id
eſt tam magnoꝛum ſcili
cet petri et pauli (exce-
dis) id eſt excellis. omnē
pulchꝛitudinem mundi
ſed meritis. ſcilicet ſanc-
toꝛū ꝓpter ſanctos quos
iugulaſti. id ē interfeciſti
(gladijs cruētatis) id eſt
ſanguinolentis. q̇a in te
occiſi ſunt. Tunc ibi.
Uos ergo. Et qꝛ habe-
tis poteſtatē ligādi atqꝫ
ſoluendi. ergo o marty-
res glorioſi.ſ.petre ⁊ paule (liliū).i.oꝛnamētū vel flos mūdi ⁊ milites ce-
leſtis aule pallacij (triumphales) .i.victorioſi (munite) id ē defendite

nos ab omnibꝰ malis noſtris almis ꝑcibus ⁊ cõferte nos ſuꝑ ethera. id ē vſqʒ ad ethereũ celũ Tunc ibi Gloria deo (Gloria ſit deo prī ꝑ immē ſa ſecula). i. ꝑ immutabilia ſecula. o tu nate. i. fili dei viui (decus et imperium) qui imperas celo ⁊ terre ⁊ mari (ſit tibi honor ⁊ ptās ſit ſpũi ſancto indiuidua). i. inſeꝑabilis (ſalus ſit trinitati) q̄ trinitas ſcʒ vnus deus eſt ſalus oim gentium. ꝑ infinita ſecula ſeculorũ) id eſt ineternũ (Amen id eſt ſine fine.

Gloria deo per immenſa ſecula ſit tibi nate decus imperium honor poteſtas ſanctoqʒ ſpiritui ſit trinitati ſalus indiuidua per infinita ſeculoꝝ ſecula Amen·

Vrea luce et O lux lucis). i. filiꝰ patris (ꝑfudiſti om̄e ſeculũ) id ē repleſti (aurea luce). i. ꝑ̄dicatione apoſtoloꝝ lumina aurea dicta ſꝫ ꝓpter ſplendorem diuine bonitatis et bone vite q꞉ nos illuminãt (decore roſeo). i. rubeo martyrio. tu dico (decorãs celos). i. celeſtes creaturas. (inclyto martyrio). i. nobili paſſione (in hac ſacra die). ſ. in hac ſacra feſtiuitate. q̄ dies (dat veniam). i. indulgentiaʒ (reis). i. pctõ tibus ¶ Tũc ibi. Janitor celi (Janitor celi). i. petrus hoſtiarius) doctor orbis) id eſt predicator mundi. ſcʒ paulꝰ (pariter). i. ſimul (ſunt iudices ſeculi ⁊ ſunt vera lumina mundi alter) id eſt petrus (triumphans). i. vincens per crucem. alter). i. alius ſcilʒ paulus triumphans (enſe. laureati) id eſt coronati (poſſident ſenatum) id eſt principatum huius vite.

Vrea luce ⁊ decore roſeo lux lucis omne perfudiſti ſeculum decorans celos inclyto martyrio hac ſacra die que dat reis veniam Janitor celi. doctor orbis pariter iudices ſecli vera mundi lumina per crucem alter. alter enſe triumphans vite ſenatũ laureati poſſident: Jam bone paſtor petre clemens accipe vota precantuʒ et peccati vincula reſolue tibi poteſtate tradita. qua cunctis celum verbo claudis et aperis.

¶ Tunc ibi (Jam bone paſtor petre) Apoſtropham facit autor ad petrum ſic dicens (O bone paſtor petre clemens accipe vota precantum) id eſt preces (et reſolue vincula peccati poteſtate tibi tradita.) a chriſto (qua) poteſtate claudis et aperis celum) id eſt paradyſum) cũctis verbo). id eſt ſermone.

Doctoꝛ egregie. O paule doctoꝛ (egregie) id eſt nobilis (inſtrue) id eſt compone noſtros moꝛes et (ſatage) id eſt laboꝛa (transferre nos mente poli) id eſt in celeſtibus (donec) .i. quouſqꝫ perfectum ſcꝫ ab vtraqꝫ parte .ſ. anima et coꝛpoꝛe (largiatur) id eſt tribuatur nobis in futuro (plenius) id eſt deꝰ largiatur illud plenius (euacuato) id eſt penitus dimiſſa .ſ. moꝛtalitate quam gerimus (ex parte) id eſt in hoc moꝛtali coꝛpoꝛe. quaſi in aliam partem hominis (verſa fuerit) id eſt in futuro gloꝛiabitur homo plenius et perfectius data ſibi immoꝛtalitate vtriuſqꝫ patris coꝛpoꝛis et anime.

Doctoꝛ egregie paule moꝛes inſtrue. et mente poli nos transferre ſatage. donec perfectum largiať plenius. euacuato quod ex parte gerimus O liue bine pietatis vnice fide deuotos ſpe robuſtos charitatis gemine poſt moꝛtem carnis impetrare viuere Sit trinitati ſempiťna gloꝛia honoꝛ poteſtas. atqꝫ iubilatio. in vnitate cui manet imperium. ⁊ tunc ⁊ modo per eterna ſecula Amen

Ibi chꝛiſte ſplēdoꝛ patris vita virtus coꝛdium in conſpectu angeloꝛum votis voce pſallimus alternantes concrepando melos damꝰ vocibꝰ

Tunc ibi. O liue bine (O liue bine pietatꝫ) .i. due oliue pietatis (vnice) id eſt indiuiſe (fidei) id ē vnius amoꝛis (impetrate) id eſt poſtulate a deo nos viuere deuotos et (robuſtos) .i. firmos ſpe maxime repletos fōte gemine charitatis ſcꝫ dilectōis dei et ꝓximi inpetrate inqꝫ̄ dico (poſt moꝛtē carnis) .i. ſepatione corpoꝛis et aīe. Tunc ibi. Sit trinitati (Sempiterna gloꝛia) .i. eterna gloꝛia ſit trinitati in tribus perſonis et honoꝛ ſit eis (atqꝫ iubilatio) id eſt laudatio ſit ei trinitati in vnitate. ſcꝫ in vno deo illa trinitas que eſt in vnꝰ deus manet (imperiuꝫ) id eſt exiſtit precepto (ex tunc) id eſt ab exoꝛdio mūdi ⁊ modo in pꝛeſenti (per eterna ſecula) id eſt per omuia tempoꝛa (amen) id eſt ſine defectu.

Ibi chriſte. In hoc hymno intēdit laudare dominum. intendit etiam in hoc commento ratione ſancti michaelis gratia vel amoꝛe ipſiꝰ archāgeli collaudare om̄es angelos ſed maxime michaelem qui eſt pꝛinceps militie rogat itaqꝫ ⁊ pꝛecatur vt omnes angeli nobis aſſiſtant et demones a nobis repellant et mundos coꝛde et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

corpore nos reddant.et hoc eſt O chriſte qui es ſplendor patris vita et virtus cordium. quia ſicut viuit corpus per animam per criſtum pſallimus tibi in cōſpectu angelorum votis ac precibus vel corde ore et voce et damus(melos) id ē melodias vocibus noſtris(concrepando) id eſt reſonando(alternantes) vocibus deuotis decantantes

¶ Tunc ibi. Collaudamus. Nos bene collaudamus (omnes milites) id eſt angelos celi ſed precipue primatem celeſtis exercit⁹ ſcilicet michaelem conterentem(zabulon) id eſt diabolū in v̄tute crucis. Michael interpretatur quies vt dicit quis eſt ita fortis vt deus noſter qui creauit nos ad laudandū nos ſe ſcilicet chriſtum. Per hoc nomen michael oſtenditur. ꝙ nullus poteſt facere quod deus facit ¶ Tunc ibi. Quo cuſtode. Quo cuſtode.ſcꝫ michaele o chriſte (pijſſime) id eſt fortiſſime (procul pelle) abice longe(omne nephas) id eſt omne peccatum (inimici) id eſt diaboli ⁊ redde nos ſola vel ſancta clementia (tuo paradyſo id eſt in requiem nos dico mundos factos corde et corpore id eſt tuoꝝ operum exhibitōe. Tūc ibi Gloriam patri Et quo cuſtodie.ſ. michaele ip̄e expellit a nobis om̄e nephas inimici et facit nos mundo corde ⁊ corpore ideo perſonem⁹ gloriam patri(melodijs) id eſt dulcedinis vel dulcibus melodijs vt ſit ablatiui caſus (canamus gloriam criſto) id eſt eius filio et canamus ſiīiter eadem qualitate(gloriam).i. laudem et honorē paraclito) id ē ſpiritui ſancto(qui extat) id eſt manet deus trinus in pſonis ⁊ vnus in vnitate ſubſtantie (ante ſecula).i. ante omnia ſecula. Amen.i. fiat

Collaudamus venerantes omne celi milites ſed precipue primatem celeſtis exercitus michaelez in virtute conterentem zabulon Quo cuſtode procul pelle chriſte pijſſime omne nephas inimici mundo corde ⁊ corpore paradyſo redde tuo nos ſola clementia Gloriam patris melodis perſonemus vocibus gloriam chriſto canamus gloriā paclito. qui trin⁹ et vn⁹ deus extat ante ſecula

Chriſte ſanctorum decus angelorum rector humani generis et autor nobis eternum tribue benignus ſcandere celum

Hriſte ſanctoꝝ O chriſte ſanctoꝝ decus.angeloꝝ ſcōꝝ dico ad dn̄am malorum ¶ Et nota ꝙ autor facit hic inuocationē ad ſingulos angelos rector es humani gn̄is et autor tu beni-

gnus tribue nobis ſcandere.i.aſcendere(celum) id eſt regnum eternum ¶ Tunc ibi. Angelum pacis (Rogitamus mittas celitus) id eſt de celo dirigas (ad iſtam aulam) id eſt eccleſiam (michaelem angelum pacis) qui nos placat deo quotiens magna nunciant̃ nobis a deo mi- chael mittitur quâdo vero maiora gabriel mittitur. vt marie ⁊ zacharie

Angelum pacis michael ad iſtam ce litus mittas rogitamus aulam. nobis vt crebo veniente creſcant. proſpera cuncta: Angelus fortis gabriel vt ho ſtem pellat antiquum volitat ab alto. ſepius templum veniens in iſtud no- ſtri miſertus Angelum nobis medi cum ſalutis. mitte de celo raphael vt omnes ſanet egrotos pariter qꝫ noſ- tros dirigat actus. Hinc dei noſtri genitrix maria totꝰ ⁊ nobis chorꝰ an- gelorum ſemper aſſiſtat ſimul et bea- ta contio tota Preſtet hoc nobis dei tas beata patris ac nati pariterqꝫ ſan cti: ſpiritus cuius reboat in omni glo ria mundo Amen.

quando ad medelam ra phael mittitur. vt tho- bie raphael interpreta- tur medicina ad hoc er- go mittatur. (vt cuncta proſpera creſcant venien te) michaele angelo dei (crebro) id ē frequenter. Tunc ibi. Angelus for- tis. (Gabriel) interpreta tur (fortis angelus). id ē fortitudo dei. per quem intelligitur ꝙ fortis fuit et potens ad deuincen- dum fortitudinem dya- boli per virtutem ſancte crucis. et gabriel fortis angelus (volitet) id eſt volet (ab alto celi vt pel- lat antiquum hoſtem) id eſt dyabolum gabriel dico veniens (ſepius in iſtud templum).i.eccle- ſiam (miſertus noſtri ¶ Tunc ibi. Angelum nobis. O chriſte (mitte nobis angelum) rapha- elem (medicum ſalutis noſtre (raphael) interp̄- tatur medicina dei et ſignificat chriſtū ieſum qui tulit noƀ de celis (me dicinam) id eſt portauit nobis medicinaꝫ de celo. ſcilicet ſpiritusſancti. cuiꝰ gratia mūdati ſumus ab omni peccato ⁊ liberari ab hoſte antiquo (vt ſanet et curet nos omnes egrotos in mente ⁊ dirigat actus noſtros) id eſt noſtras operationes prauas ad bonam operationem angelorū vel inuocationem. ¶ Tunc ibi. Hinc dei noſtri. Hic facit inuocati- onem marie et etiam angeloꝝ di. O (maria genitrix dei noſtri. et totus chorus angeloꝝ aſſiſtas ſemper) id eſt omni tempore (nobis omnibus et tota concio beata) id eſt exercitus angeloꝝ nobis aſſiſtat ſimul om nibus diebus vt iſti intercedant pro nobis.

¶ Tunc ibi. Preſtet hoc (Beata deitas) ſcꝫ patris (ac nati).i. filij (et ſpiritusſancti preſtet) id eſt tribuat (nobis pariter) hec ſup̄dicta. Gloria

Cuius ſpiritus reboat .i. ꝑſonet in omni mundo(Amen) .i. ſine fine. Hriſte redemptor. Hic facit inuocationem ad omnes ordines angelorum ⁊ deprecatur eos vt ipſi aſſint nobis et a nobis omnia vicia repellant. ⁊ nos purificatos corde ⁊ corpore. et opere ad celeſtia regna perducant. O (chriſte redēptor omnium) ſcilicet fideliuȝ (conſerua tuos famulos) qui tibi famulantur tu dico (placatus ſanctis precibus beate marie virginis.

Hriſte redemptor omnium cō
ſerua tuos famulos beate ſem-
per virginis. placatis ſanctis precibꝰ
Beata quoqȝ agmina celeſtium ſpiri
tuum preſentia futura mala pellite.
Vates eterni iudicis apoſtoliqȝ do-
mini ſuppliciter expoſcimus ſaluari
veſtris precibus Martyres dei in
cliti confeſſoreſqȝ lucidi veſtris oratio
nibus nos ferte in celeſtibus
Chorus ſanctarum virginum mona
chorum omnium ſimul cum omnibus
conſortes chriſti facite Gentem
auferte perfidam credentium de fini-
bus vt chriſto laudes debitas perſol-
uamus alacriter Gloria patri in
genito eius vnigenitoqȝ vna cum ſanc
to ſpiritu in ſempiterna ſecula

¶ Tunc ibi. Btā quoqȝ (O beata agmina celeſtium ſpirituum) ſcȝ angelorum (pellite quoqȝ id eſt ſimiliter (preterita mala) id eſt vicia. et futura a nobis.

¶ Vates eterni. Vates id eſt o vos prophete (eterni iudicis) id eſt chriſti. O (apoſtoli domini. expoſcimus) id eſt deprecamur (ſuppliciter ſaluari veſtris precibus.

¶ Tunc ibi. Martyres dei O (martyres dei inclyti) id eſt nobiles et electi (et confeſſores lucidi) id eſt caſti (ferte nos in celeſtibus regnis veſtris orationibus

¶ Tunc ibi. (Chorus ſanctarum. (Chorus ſanctarum virginum et omnium monachoꝝ facite nos xp̄e ꝯſortes) .i. participes celeſti regni (cum omnibus ſanctis. Tunc ibi Gentem auferte (Auferte) id eſt remouete(gentem perfidam) .i. infidelem(de finibꝰ credentiū et ad quid vt perſoluamus alacriter id eſt iocoſe (chriſto laudes debitas. ¶ Tunc ibi Gloria patri ingenito.(Gloria) id eſt laus (ſit ingenito eiuſqȝ vnigenito) id eſt filio. Iheſu criſto dn̄o nr̄o (vna) id eſt pariter(cum ſancto ſpiritu in ſempiterna ſecula. Amen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

id eſt ſine fine vel defectu.

Ieſu ſaluator ſeculi. Hymnus iſte continuatur ſuperiori ſic ita dixi. o chriſte conſerua tuos famulos. et bene debes. quia redemiſti nos et hoc eſt. o iheſu ſaluator ſeculi ſubueni. id eſt ſuccurre redemptis ope. ſcȝ tuo auxilio. o pia (dei genitrix poſce). id ē impetra ſalutem animarum nobis miſeris.

Eſu ſaluator ſeculi redemptis ope ſubueni et pia dei genitrix ſalutē poſce miſeris. Cetus omnes angelici patriarchaꝝ cunei et prophetarum merita nobis precentur veniaꝫ Baptiſta xp̄i p̄curſus et clauiger ethereus cū ceteris apoſtolis nos ſoluant nexu criminis Chorus ſacratus martyrum ſacerdotum confeſſio et virginalis caſtitas nos a peccatis abluant.

Electorum ſuffragia omneſq̧ ciues celici annuant votis ſupplicum. et vite poſcant premium: Laus honor virtus gloria deo patri et filio ſancto ſimul paraclito in ſempiterna ſecula Amen

Nunc ibi. Cet⁹ omnes angelici (O omnes angelici cetus) id eſt omnes ſocietates ſeu exercitus (cunei) id eſt chori. (patriarcharum et merita prophetarum. precentur) id eſt poſtulant vel impetrant (nobis veniam) id eſt indulgentiā peccatorum

¶ Nunc ibi. Baptiſta chriſti (Baptiſta) iohannes (p̄uius) id eſt p̄curſor xpi (⁊ clauiger) ſcilȝ petrus (ethereus) id eſt celeſtis (cum ceteris apoſtolis ſoluant nos a nexu criminis) id eſt a vinculis peccatorum

¶ Nunc ibi (Chorus ſacratus (Sacrat⁹ chorus) id eſt ſacer cetus (martyrum ⁊ confeſſio ſacerdotum) id eſt iuſtorum (⁊ caſtitas virginalis) id eſt virginum (abluant nos a peccatis.

Nunc ibi. Electorum ſuffragia (Suffragia) id eſt patrocinia (electorum. et omnes celici) id eſt celi (ciues) id eſt angeli (annuant) id eſt faueant (votis) id eſt precibus (ſupplicum) id eſt humilium (vt poſcant) id eſt impetrant (p̄mium vite eterne. Nunc ibi. Laus honor (Laus) id eſt virtus (honor gloria) ſint deo patri (fil' paraclito in ſempiterna ſecula

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſitio hymnorum

Ex chriſte martini. Autor iſte commendat et laudat deum de conuerſione ⁊ habitu beati martini. quia hic pauper ⁊ modicus celum diues ingreditur. quia per conſtantiā fidei et in confeſſione trinitatis trium mortuoꝝ corpa quoruz anime detinebantur clauſe in inferno ſuſcitare ſupermeruit. rogat itaqz dominum iheſum chriſtuz vt ſicut per confeſſionez ſctē trinitatis tres mortuos ſuſcitauit ab inferno. ita ſuſcitet nos cum pctō. et ſicut induit pauperem parte ſue clamidis. ſic nos induat iuſticia. O (chriſte rex) eterne (decus) id eſt honor iſte. ſcilicet martinus (eſt tua laus (tu es ſalus illiꝰ martini. tu tribue nos colore et honorare te (in hunc) ſcilicet martinum quin .i. inſup tribue nob martinū colere in te .

Ex chriſte martini decus hic laus tua. tu illiꝰ tu nos in hūc te colere in ipſum quin tribue. Qui das per orbis cardines ꝙ gemma fulget preſulum. da quos premūt culpe graues. ſoluat per ingens meritum. En pauper hic et modicus celum diues ingreditur celi cohortes obuiant lingue tribus ouant Ut vita fulget tranſitus celis et aruo ſplendidus gaudere cunctis pius eſt cunctis ſalus ſit hic dies. Sit trinitati gloria martinus vt confeſſus eſt: cuius fidem per opera in nobis et ipſe roboret

¶ Tunc ibi. (Qui das) Tu qui das ꝙ gemma) exiſtens refulgentia (preſulum fulget) id eſt ſplendet. id eſt preſbyteꝝ (per cardines) id eſt per angelos (orbis) id eſt ꝑ quatuor partes mundi. (da) id eſt concede (vt martinus perſoluat ingens meritum nos quos graues culpe) id eſt criminalia peccata (premunt ita ſoluat vt non excludant nos a celo. ¶ Tunc ibi. En pauper hic et (En) id eſt ecce. (hic ſcilicet martinus (pauper in operibus ſuis et modicus) ſcilicet in perſona corporis ⁊ in paruis diuitijs. ſcilicet diues in virtutibus exeundo de mundo ingreditur celum. cohortes) id eſt exercitus celi obuiant ei (lingue) ſcilicet homines ttibus iſrael iudei (gentes) id eſt gentiles (ouant) id eſt applaudant Tunc ibi. Ut vita fulget (Ut) pro ſicut vita illius ſic (tranſitus) id eſt obitus eius (fulget) id eſt ſplendet (in celis) id eſt in celo (⁊ in aruo) id eſt in terra ſeu in mundo. tranſitꝰ dico ſplendidus. et ideo. quia fulget (pium eſt) id eſt dulce (cunctis hominibus (et hic dies) id eſt hoc feſtum ſit ſalus cunctis
¶ Tunc ibi. Sit trinitati (Gloria ſit trinitati) ſcilicet patri ⁊ filio ⁊ ſpiritui ſancto (vt) pro ſicut (ſicut martinus confeſſus eſt) ſcilicet fide et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

opere fidem cuius martinus et ipſe deus roboret in nobis.

Artine par. In hoc hymno cōmendat autor beatū martinum p conſtantiā fidei eius quā habuit in ſuſcitatione trium mortuorū quem in hoc ꝯparat apoſtolis. ꝛ hoc eſt (O martine par apoſtolis) id eſt equalis in reſuſcitatione mortuoꝝ trium. quia tres mortuos ſuſcitauit vt apoſtoli. Et quia globus igneus. id eſt ſpiritus ſanctus. deſcendit ſuper eum.

Artine par apoſtolis ſe ſtū tuuz colentes foue qui viuere diſcipulis vis aut mori nos reſpice. Fac quod olim geſſeras nunc. pſules clarifica. auge decus eſſe fraudes relige ſathane: Qui ter chaos euiceras merſos reatu ſuſcita diuiſeras vt clamidē nos indue iuſticiam Ut ſpiritualis glorie quondam recorderis tue monaſtico nunc ordini iam pene lapſo ſubueni

Exultet celum laudibus reſultet terra gaudijs apoſtolorum gloria ſacra canunt ſolemnia.

tu (foue nos). i. reſuſcita a peccato (colentes tuum feſtum q̇ vis viuere aut mori diſcipulis) id ē ad vtilitatem diſcipulorum. quia nec mori timuit nec viuere recuſauit. vnde et ipſe effundens orationez apud dn̄m ait. O dn̄e ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius. nō recuſo laborem. fiat voluntas tua. qꝛ nec viuere nec mori recuſaſti. ideo reſpice nos vt tuis meritis mundi corde et corpore exiſtentes aulam celi ingredi mereamur. ſicut feciſti in tempore tuos prelatos eccleſie famoſos

¶ Tunc ibi. Fac quod (Nunc) id eſt in pn̄ti. fac nos eſſe iuſtos quod geſſeras. id eſt feceras. (olim predicando clarifica) id eſt illumina (nunc preſules eſſe. id eſt prelatos (auge decus eſſe. relige) id eſt frange et reprimes (fraudes ſathane) id eſt dyaboli aduerſarij. nunc. ¶ Tunc ibi. Qui ter chaos (Qui euiceras) id eſt euacuaſti (chaos) id eſt infernum (ter) id eſt tres mortuos ſuſcitaſti tu qui ter intraſti in infernū reſuſcitādo tres mortuos (ſuſcita merſos reatu) id eſt a culpa primi parentis et propria. vt pro ſicut (diuiſeras clamidem pauperi. ſic indue nos iuſticia

¶ Tunc ibi Ut ſpiritualis gloria. O martine ſubueni. id eſt ſuccurre (monaſtico ordini) id eſt ordini monachorum (iam lapſo) id eſt relapſo in peccatis (pene) id eſt fere. ꝛ ad quid vt recorderis quondam ſpiritualis vel ſpiritalis glorie.

Exultet celū In h̔ hymno facit au. inuocatōez ad apl̄os vt ipi ꝓ nobis exultēt ꝛ ſuis p̄cibus a nobis vicia repellāt vt ipſi cum veniunt

ad iudicium non pꝛo reatu puniant. ſed completos eternis gaudijs fa ciant. Et nota ꝙ dies iudicij non dicit̃ ideo ꝙ tunc ſit dies. ſed appa rebunt nobis omnia ſicut in die (Celum) id ẽ celeſtis curia (exultet) ⁊ id eſt gaudeat laudibus (terra) id eſt terreni. ſcilicet homines (reſultent gaudijs) ſcꝫ (canunt) id eſt laudant (ſacra ſolemnia) id eſt gloꝛia apoſto loꝛum

Vos ſecli iuſti iudices et vera mũdi lumina votis pꝛecamur coꝛdium audi te pꝛeces ſupplicum. Qui celum ver bo clauditis ſeraſqꝫ eius ſoluitis nos a peccatis omnibus ſoluite iuſſu que ſumus. Quoꝛum pꝛecepto ſubditur ſalus et languoꝛ omniuꝫ ſanate egros moꝛibus nos reddentes virtutibus Ut cum iudex aduenerit criſtus in fi ne ſeculi nos ſempiternis gaudijs fa ciat eſſe compotes

Terna chꝛiſti munera apoſto loꝛum gloꝛia laudes canentes debitas letis canamꝰ mentibus Eccleſiarũ pꝛincipes belli triumpha les duces celeſt is aule milites et vera mundi lumina

¶ Tuncibi. Vos ſecli (Vos) apoſtoli iuſti iu dices (ſecli) pꝛo ſeclo (et vera lumina mundi) q̇a totus mundus illnmi natur eoꝛum pꝛedicati one (pꝛecamur vos votꝫ coꝛdium) id eſt pꝛecibꝰ coꝛdis (audite pꝛeces ſu pplicum) id eſt humiliũ

¶ Tunc ibi Qui celum Qui clauditis. ſcilicꝫ pec catoꝛibus (celũ verbo) id eſt ſermone (⁊ ſoluitꝫ) ſcꝫ hominis (ſeras) id eſt infirmitates (eius que ſumus) id eſt pꝛecamur. vos ſoluite) id eſt abſol uite nos a peccatis. om nibus iuſſu) id eſt pꝛece pto chꝛiſti.

Tunc ibi. Quoꝛum pꝛecepto Pꝛecepto quo rum) ſcꝫ apoſtoloꝛũ (ſa lus) id eſt ſanitas (⁊ lan guoꝛ) id eſt infirmitas omnium hominum ſub ditur. ſanate egros) id ẽ peccatoꝛes (moꝛibus) id eſt pꝛauis cogitationibus (reddentes nos virtutibus.

¶ Tunc ibi. Ut cum iudex. Et rogamus vos vt cum chꝛiſtus iudex aduenerit in fine ſeculi faciat nos eſſe compotes ſempiternis gaudijs

Terna chꝛiſti munera. Hymnus iſte cõtinuatur ſuperioꝛi. ſcꝫ exultet celum laudibus ⁊c (Nos canentes debitas laudes) chꝛiſto in honoꝛe apoſtoloꝛum (canamus letis mentibꝰ) id ẽ iocoſis ad gloꝛiam illoꝛum (eterna criſti munera) id eſt inenumerabilia

¶ Tunc ibi. Eccleſiarum pꝛinceps. Iſti ſunt pꝛincipes eccleſia rum. Iſti ſunt triumphales duces belli. id eſt triumphantes. Iſti ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

milites celeſtis (aule) .i. pallacij.⁊ ſunt vera mūdi lumina qr predicatio ne illorum illuminatus eſt mundus ¶ Tnnc ibi Deuota ſanctoruz Fides deuota ſanctorum).i.obedientia(inuicta ſpes credentiū(perfecta chriſti charitas) id eſt amor(triūphat) id eſt ſuperat principem mundi) id eſt dyabolum. vnde. Uenit princeps huius mundi et in me non hz quicq̄z. ¶ Tunc ibi In his paterna. Paterna gloria exultat i his ſcilicet apoſtolis. voluntas ſpiritusſancti exultat in his filius exultat in his quid dicam per ſingula celum repletur gaudijs ¶ Tunc ibi. Te nunc redemptor O redemptor queſumus te (nunc) id eſt in preſenti vt iungas precantes ſeruulos conſortio ipſorum ſcz apoſtolorū in ſempiterna ſecula. Amen.

Deuota ſacerdotū fides inuicta ſpeſ credentium perfecta chriſti charitas mundi triumphat principem. In his paterna gloria. in his voluntas ſpiritus exultat. in his filius celum repletum gaudijs. Te nunc redemptor queſumus: vt ipſorum conſortio iungas precātes ſeruulos in ſempiterna ſecula Amen.

Anctorū meritis inclina gaudia pangamus ſocij geſtaque fortia nam gliſcit animus promere cātibus victorum genus optimum

Hi ſunt quos retinens mundus inhorruit ipſum nam ſterili flore perari dum ſpreuere penitus teqz ſecuti ſunt rex chriſte bone celitus.

Anctorum meritis inclyta ⁊c. In hoc hymno laudat autor deū in conmemoratione ſanctoruz martyruz.quia mūdum cū pompis ſuis dimiſerunt vnde in terris laudantur et in celis honorantur. Intēdit itaqz rogare deum vt nos ſuos famulos iungat cōſortio ſanctorū martyꝝ. et hoc eſt. O ſocij (pangam⁹) id eſt cantemus(inclita gaudia).i.p̄clara merita ſanctoꝝ et fortia geſta eorum (nam animus meus gliſcit) id eſt cupit vel gaudet promere) id eſt laudare cum cantib⁹ optimum genus victorum) id eſt martirum ¶ Tunc ibi. Hi ſunt. Hi ſunt martyres quos mundus retinens (inhorruit) id eſt odio habuit. nam primi martyres ſpreuerunt penitus ipſum ſcilicet mūdum(per aridum) id eſt valde lici

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

tam (flore ſterili) .i. infructuoſo ⁊ ſecuti ſunt (celitus) .i. diuinitus te o chriſte bone ❡ Tunc ibi. Hi pro te Hi martyres (calcarunt) id eſt ſuſtinuerunt (pro te furias hominum) id eſt inſanias infidelium atq; (verbera ferocia) id ē crudelia et (ſeua) id eſt iniuſte illata. ⁊ (vngula) id eſt quoddā genus tormenti (ceſſit) id eſt locū dedit his martyribus. (lacerans) id eſt puniēs per q̄uis tormenta (nec) pro et non. ⁊ non carpſit penetralia martyrū vel apoſtolorum) id eſt non fuerunt tracta vł diuiſa eorum viſcera, et hoc virtute dei erat eis.

Tunc ibi. Ceduntur gladijs. Ipſi ceduntur) id eſt iugulant gladijs crudelibus (more bidentium) id eſt conſuetudine ouium. murmur eorum non reſonat (nec querimonia) id eſt lamentatio auditur. (ſed mens bene conſcia) id eſt boni meriti conſonat patientiam tacito corde. q; fortes patientes et firmi erant pro fide xp̄i in bello.

❡ Tunc ibi. Que vox.) Et quia hec omnia pro chriſti nomine patiebantur. igitur que vox que lingua poterit (retexere id eſt dicere vel explicare (munera) id eſt dona que tu martyribus preparas (nam ipſi rubri) id eſt rubei fluido) id ē fluente ſanguine ditantur id eſt coronantur (laureis) id ē coronis bene fulgidis Tunc ibi Te ſumma O ſumma deitas (nos ſupplices) .i. humiles (poſcim⁹) .i. rogamus te vt abluas) id eſt deleas (culpas noſtras) id eſt peccata noſtra et (ſubtrahas noxia) id eſt ipſa pctā a nobis ⁊ des pacē famulis tuis (q̄q;) id ē

Hi pro te furias atq; ferocia calcarūt hominum ſeuaq; verbera. ceſſit his lacerās fortiter vngula nec carpſit penetralia. Ceduntur gladijs more bidentium non murmur reſonet nec q̄rimonia: ſed corde tacito mens bene conſcia conſeruat patientiam Que vox que poterit lingua retexere. que tu martyribus munera preparas rubri nam fluido ſanguine laureis ditātur bene fulgidis: Te ſumma deitas ſupplices poſcimus vt culpas abluas noxia ſubtrahes. des pacem famulis nobis quoq; gloriam per cuncta tibi ſecula Amen

Iste confeſſor domini ſacrat⁹ feſta plebs cuius celebrat per orbem hodie letus meruit ſecreta ſcādere celi.

ſimiliter nos omnes demus (gloriam tibi) id eſt ad honorē tui p cuncta ſecula. Amen ¶ Tunc ibi Iſte confeſſor

Materia huius hymni eſt ꝙ totis viribus deuȝ ſuper omnia laudare debemus Intendit etiam autor in h̄ hymno tractare de aſcenſione illius confeſſoris. in cuius memoria preſens hymnus totis laudibꝰ celebratur. (Iſte confeſſor domini ſacratus a domino (letꝰ) .i. exultans (meruit hodie) id eſt in hac die (ſcādere) id eſt aſcendere ſecreta (celi) id ē ad celos feſta cuius ſancti plebs deuota celebrat per totū orbem ¶ Tunc ibi.

Qui pius prudēs humilis pudicus
ſobrius caſtus fuit et quietus vita dū
preſens vegetauit eius corporis artꝰ.
Ad ſacrum cuius tumulum frequen
ter membra languentum modo ſanita
ti quolibet morbo fuerint grauata reſ
tituuntur. Unde nunc noſter chorus
in honore ipſius hymnum canit hunc
libenter. vt pijs eiꝰ meritis iuuemur
omne per euum. Sit laus illi decus
atqȝ virtus. qui ſupra celi reſidens ca
cumen totius mūdi machinam guber
nat trinus ⁊ vnus Amen.

Ex glorioſe martyrum corona
confitentium. qui reſpuentes
terrena perducis ad celeſtia.

Qui pius. Qui ſcȝ confeſſor fuit caſtus corpore et in anima (pius) id ē ſanctus (prudens) id eſt ſapiens. humilis pudicꝰ in verbis (ſobrius in moribus et quietis.) id eſt tranquillus (dum) id eſt donec (vegetauit) id eſt nutriuit (artus) id eſt vmbrā corporis eius (preſens vita) id eſt qn̄ erat in hoc ſeculo. Tunc ibi Ad ſacrū. Ad ſacruȝ tumulum cuius) confeſſoris (membra languentum) id eſt egrotantiuȝ reſtituunt̄ (modo) id ē in preſenti (ſanitati) id eſt ſaluti frequēter (quolibet morbo) id eſt a quocunqȝ infirmitate illa membra fuerint ḡuata ¶ Tunc ibi. Unde nunc (Unde nunc noſter chorus noſtrorum fratrum canit hunc hymnū in honore illius confeſſoris (libenter) id eſt voluntarie et ad quid canamus vt iuuemur pijs (meritis) .i. patrocinijs et orationibus eius per omne euum .i. p cuncta ſecula Amen. ¶ Tunc ibi. Sit laus. (Salus) .i. gloria (decus) .i. honor atqȝ virtus ſemper ſit illi deo. qui reſidet ſupra (cacumen) .i. ſup̄ ceptrū celi trinus dico in perſonis ⁊ vnus in deitate ſubſtātie qui gubernat (machinā) .i. frabricā totius mundi ¶ Hymnus ſequēs eſt plurimoꝝ martyrum.

Ex glorioſe. Materia huius hymni eſt inuocare regē martiruȝ vt dirigat ad nos aures ſue clemētie. ſi qd delinq̄mus propt̄ merita ſcōꝝ in quoꝝ commemoratione preſens hymnus cātatur.

parcere vel ignoſcere dignetur ⁊ hoc eſt. O glorioſe rex (corona confitentium) id eſt confeſſor hominum q̇ perducis reſpuentes terrena ad celeſtia gaudia ¶ Tunc ibi Aurem benignam. Tu appone (aurem benignā protinus) id eſt ſtatim noſtris vocibus et ignoſce quod delinquimus qui pāgimus ſacra trophea) id eſt victoriaz martyrum. ¶ Tunc ibi. Tu vincis ſeuitiam tirannorum in martyribus parcendo confeſſoribus quia non vis vt ꝑ martyriū finiant vitam ſuam (tu vince) id eſt deſtrue noſtra crimina donando nobis indulgentiam. q̄ tu non vis mortem peccatores ⁊c.

Eus tuorum. O deꝰ tu (ſors) id eſt corona ⁊ pars tuorum militum. ſ. hereditas. vnde Dauid. Dominus pars hereditatis mee. et tu premiuz q̄ tu ſm̄ meritū tribuis abſolue nos nexu (criminis) id eſt laqueo peccatorum nos dico canentes laudes tuas. Tunc ibi. Hic nempe. Hic martyr (deputatus) id eſt penſans (rite) id eſt recte gaudia mūdi et blādimenta eſſe noxia et caduca peruenit (nempe) id eſt certe ad celeſtia regna ¶ Tunc ibi. Penas cucurrit. Et ipe cucurrit fortiter) id eſt conſtans forti animo delectatōes huius mundi trāſiuit ⁊ (ſuſtulit) id eſt ſuſtinuit illas penas viriliter effundens ſanguinē ſuū et ideo poſſidet eťna bona ¶ Tūc ibi Ob hoc p̄ca. Ob hoc) .i. ꝓpter hoc q̄ ꝓ te ſanguinē fudit o piiſſime pater nos ſupplices (poſcimus) .i. p̄camur te p̄catu in hoc triūpho) .i. in hac victoria martyris (dimitte noxā) id ē culpā ſeruulis

Aurem benignam protinus appone noſtris vocibus. trophea ſacra pangimus ignoſce quod delinquimus

Tu vincis in martyribus. parcendo confeſſoribus tu vince noſtra crimina donando indulgentiam

Eus tuorum militum ſors et corona premium laudes canētes martyris abſolue nexu criminis

Hic nempe mundi gaudia et blandimenta noxia caduca rite deputans ꝑuenit ad celeſtia. Penas cucurrit fortiter et ſuſtulit viriliter ꝓ te effundens ſanguinez eterna dona poſſidet

Ob hoc precatu ſupplices te poſcimus piiſſime in hoc triumpho martyris dimitte noxam ſeruulis. Laus et perhenniter ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Artyr dei. Materia huius hymni eſt vt relictis delectationibꝰ et vanitatibus huiꝰ ſeculi bona opa exercendo deum conſequamur O martir dei qui fuiſti victor hoſtibus tu dico triumphās ſequendo vnicum filium patris es modo fruens bonis.

Artyr dei (qui vnicum patris ſequendo filium) victis triumphans hoſtibꝰ victor fruens celeſtibꝰ Qui precatus munere noſtrum reatum dilue. arcens mali contagium. vite remouens tedium. Soluta ſunt iam vincula tui ſacrati corporis: nos ſolue vinculis ſeculi amore filij dei. Preſta pater pijſſime ⁊c̄.

Tunc ibi. Qui precatus Et quia talibus bonis frueris (dilue) id eſt extingue (reatum) id ē peccatum noſtruz. tu dico arcens (contagiū mali). i. dyaboli remouens tedium vite. ſcꝫ famen ſitim nuditatem frigus. ſ. nobis donando temporalia diſſimiliter Tunc ibi. Soluta ſunt iam. Et qa ſicut vincula tui ſacrati corporis iam ſoluta a nexibus huius ſeculi diſſoluta ſunt. ⁊ es cuz xp̄o ſic (ſolue nos a vinculis) id eſt abſolue nos a peccatis. tuis precibus et hoc a more dei.

Esu corona virginum: quem mater illa concepit. que ſola virgo parturit hec vota clemens accipe. Qui paſcis inter lilia ſeptus choreis virginū ſponſas decorans gloria ſponſiſqꝫ reddēs premia Quocūqꝫ ꝑgis virgines ſequuntur atqꝫ laudibꝰ. poſt te canentes curſitant. hymnoſqꝫ dulces perſonant

Hesu corona virginum. In hoc hymno laudat autor deum in cōmemoratione ſanctarum virginum qui domando fragilem ſexum meruerūt ſcandere ſecreta celi. Rogat itaqꝫ et deprecat̄ deū vt neſciamꝰ vulnera corruptionis. o ihesu corona virginum quem. ſ. te mater illa mirabilis concepit. ſcilicet ſancta maria que ſola mater inter alias virgo ꝑturit tu clemens (accipe) id eſt ſuſcipe (hec vota noſtra). i. has ꝓces. Tunc ibi.

Qui. Tu qui paſcis. i. delectaris (inter lilia). i. bona opa (ſeptꝰ). i. circundatus (choreis) id eſt ordinibus virginū et es (decorans) id eſt co

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ronans ſponſas gloria ⁊ reddens ſponſis premia ¶ Tunc ibi. Quocun
qꝫ pergis Quocunqꝫ.id eſt ad quēcunqꝫ locum pergis ille virgines ſe-
quuntur te atqꝫ canentes(curſitant) id eſt currunt poſt te laudib9 ⁊ p-
ſonant dulces hymnos) id eſt laudes ¶ Tūc ibi. Te deprecamur. Et
qꝛ v̄gines perſonant tibi laudes precamur te adauge (largius) .i. aug-
menta amplius noſtris ſenſib9.⁊ da(prorſus) id eſt omnino nobis omni
bus neſcire vulnera cor-
ruptionis.

Virginis proles.
Materia huius
hymni eſt cane-
re deo laudes ⁊ ſequi ve-
ſtigia eius. Commemo
ratio ſanctarum virginū
agitur in iſto hymno ⁊ h̄
eſt O proles.i.o fili ma-
rie virginis o (opifex) .i.
creator matris quem ſcꝫ
te virgo maria(geſſit) .i.
portauit virgo.ſcꝫ maria
(peperit) id eſt parturit
(te nos canimus feſtum
virginis tropheum) id ē
victoriam.ideo (accipe)
id eſt ſuſcipe (votū) id ē
preces noſtras. ¶ Tunc
ibi. Hec tua Hec tua
virgo eſt beata dulci ſor-
te.ſcꝫ caſtitate ⁊ virgini-
tate ⁊ martyrio (dū geſ-
ſit).i. laborauit (doma-
re) .i. macerare(fragilē
ſexum) .i. delere naturā
corporis.⁊ ilia (domuit)
id eſt deuicit (cruentū)
id eſt ſanguinolentū. vel
crudelem (ſetum) .i. dy
abolum corpore vt aga-
tha ⁊c. Tunc ibi. Un
de nec mortem Unde
quia domuit (fragilem
ſexum) id eſt corpus ſu-
um(nec) ꝑ nō ⁊ non fuit(paueſcens)id eſt timens mortem.nec ſeua ge
nera penarum nec fuit (amica mortꝭ) .i. dyaboli vel peccati et ideo ſan
guine(fuſo).i.ꝯſummato martirio ipſa meruit ſcandere ſecreta(celi) .i.

Te deprecamur largius: noſtris ad
auge ſenſibus· neſcire prorſus omnia
corruptionis vulnera. Preſta pater
piiſſime pariqꝫ compar vnice cum ſpi
ritu paclito in ſempiterna ſecula Amē

Virginis proles opifexqꝫ ma-
tris virgo quem geſſit pepe-
ritqꝫ virgo: virginis feſtum canimus
tropheum accipe votum Hec tua vir
go duplici beata ſorte: dum geſſit fra
gilem domare corporis ſexum domu
it cruentū corpore ſetum. Unde nec
mortem nec amica mortis ſeua pena-
rum genera paueſcens ſanguine fuſo
meruit ſecreta ſcandere celi. Qui9 ob
tentu deus alme noſtris parce iaꝫ cul
pis. vicia remittens. quo tibi pueri re
ſonemus almum pectoris hymnum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ad celos ¶Tunc ibi. Huius obtentu. Et quia meruit ſcandere celū o alme deus parce iam (culpis) id eſt peccatis (obtentu) id eſt prece vel oratione huius virginis ⁊ tu vicia remittens. quo pro vt. vt nos (puri) id eſt caſti reſonemus tibi almum (hymnū) id eſt canticum (cantenꝰ) id eſt ſanctam laudem (tibi) id eſt ad honorem tui.

Gloria tibi domine. qui natus es de virgine cum patre ⁊ ſancto ſpiritu in ſempiterna ſecula. Amen

Rbs beata iheruſalem dicta pacis viſio. que conſtruitur in celis viuis ex lapidibus et angelis coornata vt ſponſata comite. Noua veniens e celo nuptiali thalamo. preparata vt ſponſata copuletur domino. platee et muri eius ex auro puriſſimo. Tonſionibus preſſuris expoliti lapides ſuiſq; aptantur locis per manus artificis. diſponuntur permanſuri ſacris edificijs

Rbs beata In hac commemoratione celeſtis iheruſalem autor laudat deum qui hoc ſacro templo infudit iugiter ſuam benedictionem. qua propter rogat deum. vt in hoc templo ſancto ſuo omnes promereamur acquirere eterna bona ⁊ adepta cū ſuis ſanctis perhenniter poſſidere. (Hieruſalem beata vrbs) eſt ciuitas celeſtis cōſtituta vel conſtructa de animabus ſanctorum qui ſunt viui lapides. ⁊ eſt interpretata viſio pacis que hieruſalem conſtruitur in celis (ex viuis lapidibꝰ) id eſt ſanctis animabꝰ ſanctorum qui ſunt viui lapides. illa dico coornat. i. in angelis vt ſponſata (comite). i. ſicut mulier ornata eſt (viro). i. ſponſo ita eccleſia xp̄o. Tunc ibi. Noua veniens Iſta noua ſponſa) id ē ſancta eccleſia (veniens e celo) id eſt cum chriſto iſta dico (preparata nuptiali) id eſt virginali thalamo (vel lecto) id eſt lauacro baptiſmatis (vt) ꝑ ſicut ſponſata (copuletur) id eſt coniungatur domino (platee) id eſt minus perfecti ⁊ (muri) id eſt predicatores illius ſponſi ſcꝫ ex auro (puriſſimo) id eſt ex ſplendore ſanctoꝝ. qui ſplendidi efficiuntur ſicut aurum puriſſimum ¶Tunc ibi. Tonſionibus preſſuris (Lapides) id eſt ſancti martires (expoliti). i. aptati ad edificandū (tonſionibꝰ). i. percuſſionibꝰ ⁊ afflicti (preſſuris). i. tribulatōibꝰ Sicut lapides in muro hic edificati ita anime ſctōꝝ ſunt ordinate in paradiſo (qꝫ) ꝑ et (aptantur. i. ordinantur vel diſponuntur ſuis locis per manꝰ (artifices). i. per manus filij dei lapides dico permanſuri diu (ſacris edificijs). i. celeſtibꝰ edificiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Porte nitent. Porte.ſ.illius templi (nitent) id eſt ſplendent (marga ritis) .i.virtutibꝰ .aditis luminibus (patentibꝰ) .i apertis ſacris tēplis. (et hic) .i. in templo omnis chriſtianus (qui pro chriſti nomine premi⸗ tur) id eſt cruciatur.(illuc) ſcilicet in preſenti mundo (introducit̄) id ē in celeſtem hieruſalem (virtute meritorum) id eſt bonorū operum. ſcꝫ bonorum ſuorum.

Porte nitent margaritis aditis pa⸗ tentibꝰ ⁊ virtute meritorū illuc intro ducitur omnis qui pro chriſti nomine in hoc mundo premitur.

Ngularis fundamentuꝫ lapis chriſtus miſſus eſt qui compa⸗ ge parietis in vtroqꝫ nectitur. quem ſancta ſyon ſuſcepit in quo credens ꝑ manet Omnis illa deo ſacra ⁊ dilecta ciuitas plena modulis ⁊ laude ⁊ cano re iubilo trinum deum vnicūqꝫ cuꝫ fa uore predicat Hoc in templo ſumme deus exoratus adueni ⁊ clemēti boni tate precum vota ſuſcipe largam be⸗ nedictionem hic infunde iugiter

Ngularis fundamentū lapis Chriſtus dicit̄ lapis angularis qui a iu deis fuit reprobatꝰ. Un⸗ de dau id. lapidem quez reprobauerūt edi. ⁊c. tn̄ duos populos in vnum coniunxit .ſ. iudaicum et gentilem (qui chriſtus) id eſt filius dei . ſpeculat̄ quotidie eternam beati⸗ tudinem (ſummi regis) id ē dei pr̄is (chriſtus) .i. fundamentum totius ec cleſie miſſus eſt a patre eſt factus lapis angula⸗ ris qui lapis (nectitur) .i.coniungitur (compa⸗ ge).i.coniunctiōe (parie tis in vtroque) id eſt in duobꝰ populis . ſcilicet in iudaico ⁊ gentili quez .ſ.xp̄ꝫ ſyon ſuſcepit Sāc⸗ ta ſyon interpretatur ec⸗ cleſia vel ſpeculatio. in q̂ ſcꝫ chriſto vel eccleſia cre dens .ſ. chriſtianꝰ qui cre dit permanet firmiter in fide ſancte eccleſie ¶ Tunc ibi Om̄is ⁊c. Om̄is illa (ciuitas) id ē eccle⸗ ſia militans (deo) .i. ad dei honorem (eſt facta) id eſt ſacrata (et dilecta id eſt amata a deo ⁊ plena (modulos) id eſt cantilenis angelorum in lau de dei ⁊ (canore) id eſt cantu vel canore (iubilo) id eſt dulci exultatione

¶ Iubileus eſt gaudium illud quod eſt interius in homine quod omniuo non poteſt referri nec omnino tacetur pre animi exultatione. et ſancta eccl'a predicat trinum deum ſcilicet in ꝑſonis (vnicūqꝫ) .i. vnuꝫ in ſubſtantia. vel vnū quoqꝫ cum fauore predicant cum prece Tunc ibi. Hoc in templo ſumme deus ⁊c. O (ſumme deus exoratus ſci licet a nobis. id eſt tu deprecatus adueni per gratiam in hoc templo .i.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

in iſta eccleſia. ⁊ ſuſcipe vota precantū id eſt precū vel orationum Iſtud intrāſitiue legitur et eſt ibi figura que dicitur endiadis. que hȝ fieri qn̄ duo noīa ſubſtantiua ſil' ponūtur ꝙ vnuȝ illoꝝ adiectiuatur et alterum remanet ſubſtantiuuȝ ⁊c. (clementi bonitate) id ē moderata tua prece vel voce (infunde) id ē immitte (iugiter) id eſt perhenniter vel aſſidue

Hic promereantur omnes petita acquirere et adepta poſſidere cum ſanctis perhenniter. paradiſum introire tranſlati in requiem Amen

Corde natus ex parentis ante mundi exordium. alpha et o cognominatus ipſe fons et clauſula omnium que ſunt fuerunt queqȝ poſt futura ſunt ſeculorum ſeculis:

O beatus partus ille virgo cuȝ puerpera edidit noſtram ſalutem feta ſancto ſpiritu. ⁊ puer redemptor orbis os ſacratum protulit ſeculorum ſeculis

(benedictionem largaȝ) id eſt latam.

¶ Tunc ibi. Hic promereantur. (Hic) ſcilicet in ſacra eccleſia. vel (hic) id eſt in iſto loco (omēs) ſcȝ fideles homines (promereantur) id eſt bene mereantur (acquirere petita) ſcȝ iuſta ⁊ ſancta) et adepta) id eſt illa petita obtenta) poſſidere perhenniter) id eſt perpetue cum ſanctis) id eſt cum bonis et s^e dum ſumus (tranſlati in requiem). i. mortui. s^e mereamur introire paradiſum) id eſt regnum celorum.

Corde natus ex)

Materia huius hymni eſt duplex natiuitatis filij dei. Una videlicet eterna qua erat genitus ante initium mundi. ⁊ hoc ex corde ſui parētis. Alia autē eſt chriſti natiuitatis temporalis qua natiuitate filius dei erat natus in tēpore ex virgine maria. vt patet in ſequenti verſu. Et noīatur filius dei alpha ⁊ o. id eſt principium et finis. quia alpha eſt prima littera apud grecos. o vero vltima ¶ Conſtrue. ſupple fili⁹ dei eſt natus ex corde parentis. ſcilicet ſui parentis. et hoc (ante exordium) id eſt initium (mundi) id eſt ſeculi (⁊ ipē) ſupple chriſtus eſt (cognominatus) id eſt dictus (alpha) id eſt principiū et o) id eſt finis. ⁊ ipſe ſciliȝ filius dei eſt (fons) id eſt principium (et clauſula) id eſt finis (omniuȝ) ſupple rerū (que ſunt) ſcilicet in p̄ſenti. ⁊ que (fuerunt poſt) id eſt in preterito (et ſunt futura) ⁊ hoc in ſeculis ſeculorum) id eſt in viuentib⁹ in ſpiritum ſanctum ⁊c.

¶ Tunc ibi (O beatus partus) Hic proſequitur autor ſecundam natiuitatē chriſti videlicet temporalem. dicēs (O beat⁹) id eſt ſanctus (ille partus) s^e eſt (virgo cum puerpera) id eſt impregnata (edidit eſt peperit (noſtram ſalutem) id eſt filiū dei qui eſt noſtra ſalus. ip^e ipſa virgo (feta). i. repleta (ſpū ſancto (⁊ puer) s^e qui eſt (redemptor) ſcȝ totius orbis) id eſt mundi (protulit ſacratum os) id eſt ſanctum ſcȝ in pre

dicando ſacram doctrinā iudeis in templo (ſeculorum ſeculis) id ē eternaliter. ¶Tunc ibi Pſallat altitudo). Hic incitat omnes creaturas ad laudem dei. et primo celeſtes. Et dicit (altitudo celi) id eſt turba celeſtis (pſallat) id ē decantet natiuitatem chriſti. et (omēs angeli pſallant) id eſt laudant et (quicquid virtutis eſt vſq̄z) id eſt vbicūqz eſt aliqua virtus celeſtis (pſallat) id eſt iubilet (in laudem dei. et nulla linguarum ſileſcat) id eſt taceat quin laudet deum (et omnis vox) ſcilz totius mundi (conſonat ſcilicet in laudem dei (in ſeculorum ſeculis) id eſt eternaliter.

¶Tunc ibi (Ecce quem) Hic incitat omnes vniuerſaliter ad laudem dei dicens (Ecce cuncta) id ē omnia laudant deum (quem vates) id ē prophete (concinnabant) id eſt prophetabant (vetuſtis ſeculis id eſt hominibus q̄ tunc fuerunt. et (quem fideles pagine) id eſt ſcripture (prophetarum ſpopōderāt) id eſt promiſerant et (promiſſus) id eſt prophetiſatus ſcilicet filius dei (olim) id eſt dudum (emicat) id eſt ſplendet. .ſ. in natiuitate ſua (cuncta) id eſt omnia (collaudent deum ſeculorum ſeculis) id ē eternaliter.

Pſallat altitudo celi pſallant omnes angeli: quicquid eſt virtutis vſq̄z pſallat in laudem dei. nulla linguaram ſileſcat. vox et omnes conſonat ſeculorum ſeculis

Ecce quem vates vetuſtis concinnabant ſeculis. quem prophetarum fideles pagine ſpoponderant. emicat promiſſus olim cuncta collaudent deum ſeculorum ſeculis

Te ſenes et te iuuentus paruulorum te chorus turba martyrum virginum qz ſimplicis puellule voce concordes pudici perſtrepent concentib⁹ ſeculorum ſeculis

Tibi chriſte ſit cum patre agyoqz ſpiritu hymnus melos laus perhennis gratiarum actio honor virtus victoria regnum eternaliter ſeculoruz ſeculis. Amen

¶Tunc ibi. Te ſenes et iuuentus. Hic incitat nos omnia genera hominum ad laudē natiuitatis xpi dicens. O fili dei (ſenes) laudant te (et iuuentus laudat te et (chorus turba puulorū martyrum ⁊ virginum laudat te (ſimplices puelle) .i. virgines (pudici) id eſt caſti (voce cōcordes) id ē concordiam habentes (perſtrepent cōcentibus) id eſt laudent te carminibus ⁊c.

¶Tunc ibi (Tibi chriſte) Hic refert gratiarum actiones deo in perſo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ne trinitatis dicens. O chriſte (tibi ſit hymnus) .i. laus (et melos) id eſt dulcis cantus (et phennis laus) ſit tibi et (actio gratiarum) ſit tibi (cū agioq; ſpiritu) .i. ſancto ſpiritu (honor virtus ⁊ victoria et regnum (ſit tibi (eternaliter) ſcʒ viuentibus in ſecula ſeculoꝝ. ¶ Nota ꝙ melos eſt dulcis cantus. ⁊ dicit͛ a mel qđ eſt dulce. ⁊ edos cātus. q̄ſi dulcis cāt⁹

Eſtum nunc celebre magna qʒ gaudia: compellunt animos carmina promere. cum chriſtus ſolium ſcandit ad arduuʒ celorum pius arbiter: Conſcendit iubilans letus ad ethera ſanctorum populus predicat inclitum. cōcinit pariter angelicus chorus victoris boni gloriā Qui ſcandens ſuperos vincula vinxerat. donans terrigenis munera plurima. diſtinctus rediens arbiter omnium. qui mitis modo tranſijt.

Eſtum nunc celebre. Materia huius hymni eſt laudatio dei in aſcentione eius Primo em̄ dicit hoc feſtum eſſe laudabile. Secundo dirigit ſermonem ſuum ad beatā trinitatē rogando vt dirigat greſſus noſtros ad ſalutem eternam. Ultimo etiam oſtendit qualiter in die nouiſſima ſit reuerſurus manifeſtare occulta peccata dicens. primo ſic (Feſtum nunc id ē preſens vel inſtans ē (celebre et magna gaudia) ſcʒ iſtius feſti (compellunt) .i. cogunt (animos) ſcilʒ noſtros (promere) id eſt cātare (carmina) id eſt laudes (cum) .i. quando (chriſtus) pius arbiter) id ē miſericors ⁊ māſuetus iudex (ſcandit) .i. aſcendit (ad arduum ſolium) .i. tronum (celorum) id eſt regni ſui. ¶ Tunc ibi. Conſcendit iubilans) Hic autor oſtendit ꝙ dominus noſter iheſus chriſtus lete aſcendit in celum ⁊ ſecum duxit multos angelos decantantes gloriā et honoreʒ deo. dicens ſupple criſtus (ꝯſcendit) .i. ſimul cum multis alijs aſcendit. (iubilans) .i gaudens (et letus) id eſt hilaris (ad ethera) id eſt ad celos (et populus ſanctorum) id eſt turba celeſtis (predicat) id eſt clamat. ſupple chriſtum eſſe (inclitum) .i. valde glorioſum (qʒ) pro et (angelicus chorus) id eſt angeloꝝ congregatio (concinit) id eſt cantat (gloriaʒ boni victoris) id eſt chriſti. ¶ Nota differunt acr et ether. vt patet in hoc verſiculo. Aera dic noſtrum, ſed dic eſſe ethera ſummum.

¶ Tunc ibi (Qui ſcandens ſuperos.) Materia huius verſiculi eſt ꝙ ille q̇ aſcendit ethera ligauit diaboluʒ vinculis fortiſſimis in inferno et dedit hominibus plura munera. et tranſiens mitis et pius de hoc mundo rigidus iudex reuertetur. Et dicit (qui) ſupple criſtus (ſcādens id eſt aſcendēs (ſuperos) id eſt ſupra celos (vinxerat vincula) .i. ligauit dyabolum in inferno. et ſupple ipe criſtus eſt (donans) id eſt tribuens (terrigenis) .i. hoibus in terra habitantib⁹ (plurima munera) .i. dona

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

(rediens) id eſt reuertens(diſtrictus) id ē rigidus(arbiter) id eſt iudex hominum qui nunc de iſto mūdo (mitis) id eſt miſericorditer(trāſiuit .i.receſſit ¶ Tūc ibi Oramus domine. Hic deprecamur chriſtum. vt ſuos famulos cōſeruet ne liuor vel inuidia ſiue odium demonis eos demergat in infernum dicēs. O inclite domine conditor) id eſt glorioſe factor ⁊ creator nos (oramus) id eſt rogamus reſpice protegens) id eſt defendens (deuotos famulos) .ſ. tuos(ne edax liuor)id eſt horribilis ira (demonis) id eſt diaboli (nos obruat) id eſt rapiat vel circonueniat(vl' demerget in inferos) id eſt in inferna.

¶ Nota edax eſt nomē verbale et venit a verbo edo. et notat aſſiduitatē ſicut omnia nomina in ax. vnde edax eſt odium aſſidue vorans

¶ Tunc ibi. (Ut cum flammiuoma) Hic autor oſtendit qualiter criſtus reuerſurꝰ eſt in nouiſſimo die manifeſtare occulta peccata hominum. et ergo rogemus vt quando tēpus iudicij aduenerit ne horrida ſupplicia nobis donet ſʒ vitam etnā ⁊c.

Oramus domine conditor inclite de
uotos famulos reſpice protegens ne
nos liuor edax demonis obruat. de-
mergat vel in inferos.

Ut cū flammiuoma nube reuerteris
occulta hominū pandere iudicās ne
des ſupplicia horrida noxijs ſed iuſ-
tis bona premia

Preſta hoc genitor optima maxime
hoc tu nate dei et bone ſpiritꝰ regnās
perpetuo fulgida trinitas per cuncta
ſecula Amen

It porta chriſti peruia refer-
ta plena gratia. tranſitq̄ʒ rex ⁊
permanet clauſa vt fuit per ſecula.

¶ Cōſtrue. ſupple nos oramꝰ(vt cū reuerteris nube flāmiuoma).i.ſplendida nube (iudicās pādere) id eſt manifeſtare (occulta hominum) id eſt ſecreta(ne des) id eſt inferes (horrida ſupplicia) .i. horribiles penas (noxijs) id eſt peccatoribus(ſed iuſtis bona p̄mia) ſcʒ dona ¶ Tunc ibi (Preſta hoc) Hic dirigit ſermonem ſuum ad trinitatem dicens. O(optime genitor preſta) id eſt cōcede(hoc) .ſ. ne damnemur et o(maxime nate dei) id eſt fili dei (⁊ bone ſpiritꝰ) ſupple d a ne damnemur. ⁊ o(fulgida trinitas regnans) .i. gubernās (perpetuo) id ē in euum. et per cuncta ſecula) id eſt eternaliter.

It porta chriſti peruia) Materia huius hymni beate marie dei genitricis preconia continet ſolatiuʒ ſpem et refugium ab ea nobis illatum ꝑ hoc ꝙ digna ē fieri mater dei. atqʒ abſolutionē criminum et peccatorem noſtroꝝ. ꝯtinet etiā qualiter beate marie acceſſit ſummum ⁊ maximum gaudiū in pro generandꝰ chriſtū dei filiū ꝓpter

bene meritũ. gratiarum enim bonorum ⁊ operũ ⁊ virtutum premiũ eſt honor (Porta chriſti) ſcilicet maria. merito dico porta ab effectu. q̄r per eam ſalus hũano generi allata eſt (referta plena gratia) .i. repleta gratia diuine bonitatis (fit peruia) id eſt penetrabilis (qȝ) ꝓ ⁊ rex chriſtus (tranſit) ſcȝ ꝑ portam via generationis vel incarnationis. et dico porta (permanet clauſa) id ē incorrupta (vt fuit per ſecula) id ē ab eterno virgo ad generandum et cõcipiendum ihesum chriſtũ deputata fuit et creata ¶ Tunc ibi.

Genus ſuperni luminis. proceſſit aula virginis. ſponſus redemptor conditor ſue gigas eccleſie Honor matris et gaudium immenſa ſpes credẽtium per atra mortis pocula reſoluit noſtra crimina Deo patri ſit gloria eiuſqȝ ſoli filio. cum ſpiritu paraclito et nunc et ĩn perpetuum. Amen.

Ange lingua glorioſi corporis miſterium. ſanguiniſqȝ precioſi quem in mundi precium fructus vẽtris generoſi rex effugit gentium

(Genus ſuperni lumis) Quis autem ille ſit rex reſpondet (genus) id ē genitus vel proles (ſuperni luminis) id eſt altiſſimi patris (proceſſit) .i. exiuit (aula) .i. ex vtero (virginis) ſcȝ marie ſcilȝ operatione ſpiritus ſancti. ſupple rex exiſtẽs (ſponſus) id eſt amator fidelis (ſue eccleſie) quia ſempiterna inter eum et nos eſt vnio quẽadmodum inter coniuges. ſupple chriſtus eſt (redemptor) id eſt liberator (et conditor) id eſt creator et ſupple exiſtens (gygas) fortis athleta bellator (eccleſie) ſcȝ fidei per glorioſam ſue carnis reſurrectionem ¶ Tunc ibi. Honor matris. Et ideo o rex redemptor omnium ſupple exiſtens (honor matris) ſcȝ marie que meruit portare te ex humilitate (et gaudium) tuuȝ temporale ex angelica ſalutatione. tamen eternale ex ſummi boni (qui filiꝰ eſt) per fruitione (ſpes immenſa) .i. magna ſcȝ fidelium ⁊ credentiũ in chriſtum (reſoluit) .i. delet ⁊ abluit (noſtra crimina) .i. peccata. tegit (per atra) .i. nigra amara inuiſa (pocula) id eſt ꝑ potum et guſtũ (mortis) ſcȝ ſue crudeliſſime ¶ Tunc ibi. Deo p̄ri ſit gloria. Ne ergo beneficiorꝫ ſimus ingrati ⁊ immemores (gloria) .i. laus honor ⁊ reuerentia (ſit deo patri) cui nihil deeſt. quia eſt omnipotẽs (qȝ) ꝓ et (ſoli filio eius) .ſ. domino noſtro ihesu xp̄o concepto et genito in tempore ⁊ ab eterno (cuȝ ſpiritu paclito) id eſt cõſolatore ab ambobus procedente (nunc) id ē in hac vita (⁊ in ꝑpetuum) id eſt eterna patria..

Ange lingua glorioſi. Materia huius hymni eſt de laude et de veneratione venerabiliſſimi ſacramenti euchariſtie. quod inter cetera ſacramenta excellentiſſimum exiſtit ex patre rei contente. continet enim ꝙ verum corpus et ſanguis domini noſtri ieſu chriſti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

pro nobis ⁊ noſtra ſalute effuſus eſt ¶ Noſtru e. P(lingua) ſupple humana(pange) id ē canta (myſterium) id eſt ſecretum diuinū ſiue prefiguratum(glorioſi corporis) ſcꝫ chriſti (qꝫ) pro et (precioſi) id eſt digniſſimi ſanguinis(quem) ſcꝫ ſanguinem(rex gentium) ſcꝫ chriſtus exiſtens (fructus geneſoſi ventris) ſcꝫ caſtiſſime ꝟginis marie (effudit in precium) id eſt in redemptionē(mundi).i.orbis

Nobis natus nobis datus ex intacta virgine: et in mundo conuerſatꝰ ſparſo verbi ſemine. ſui moras incolatus miro clauſit ordine

In ſupreme nocte cene recumbens cum fratribus. obſeruato lege plene cibis in legalibus. cibum turbe duodene ſe dat ſuis manibus

Uerbum caro panem verum verbo carneꝫ efficit. fit qꝫ ſanguis chriſti merum. et ſi ſenſus deficit ad firmanduꝫ cor ſincerum ſola fides ſufficit.

¶ Tunc ibi. Nobis natus. Hic recommendat chriſtum de ſua generatione temporali atqꝫ eius cōuerſatione. nec non de ſanctiſſima predicatione. Et dicit. ſupple chriſtꝰ filius dei (natus eſt nobis) ſcꝫ in redēptionē noſtram. et datus eſt nobis) ſupple in ſalutem noſtram. et hoc (ex in tacta virgine) id eſt ex caſtiſſima virgine maria(et cōuerſatus) id eſt ambulauit(in mundo) ſcꝫ triginta tribus annis (ſparſo) id eſt dilectato (ſemine verbi) ſcꝫ predicando(et clauſit miro ordine moras) id eſt tarditatem (ſui incolatus) .i. ſue habitationis in hoc mundo ⁊c. ¶ Tunc ibi. In ſupreme nocte cene. Hic autor ponit inſtitutionē huiꝰ digniſſimi ſacramenti. et quando fuit inſtitutum et qualiter ¶ Et ſic exponit. ſupple chriſtus (recumbens) id eſt cōmedens(cum fratribus) id eſt cū ſanctis apoſtolis ſuis (in nocte ſupreme cene) .i. vltime cene(obſuata lege) ſcilicet veteri moyſaica(plene) id ē perfecte(in cibis legalibus) .i. in veteri lege deputatus. vt ſcribitur in leuitico(et dat ſe) .i. ſeipſum(ſuis manibus cibum turbe duodene) id eſt duodecim apoſtolis. et hoc inchoandum nouum teſtamentū. Ex quo notari poteſt ꝙ iudas etiam ſumpſit verum corpus chriſti. de ſacratiſſimis manibus ſuis ꝗ̄uis in ſui perditionem Unde dicit beatus. Auguſtinus ꝙ chriſtus dedit ſanctum corpus ſuum in cena cum alijs ſuis diſcipulis etiam dedit inde. vt nobis exemplum daret ꝙ peccatoribus occultis non eſſent ſacramēta deneganda. et etiam ideo non denegauit ſibi vt omnē occaſionem malefaciēdi ab eo auferret quam aſſumere potuiſſet ſi in aliquo ab alijs diſcipulis fuiſſet diſcretꝰ ante apertā maliciā et hoc habetur in canone ſicut iudas. de cōſecratione. diſtintione ſecunda. ¶ Tunc ibi. Uerbum caro panem verum. Hic autor ponit modum quo criſtus hoc excellentiſſimum ſacramentum inſtituit. Uñ

materia huius ſacramenti eſt panis et vinum. Forma vo verbo℞ eſt Hoc eſt corpus meum. Vlterius dicit et fires huius ſacramenti ad ſenſum videri nō poſſit.ſufficit tamen fides. Dicit namq3 Gregorius Crede et manducaſti. ¶ Conſtrue (verbum) id eſt forma verborum ad hoc deputatorum ſimul etiam (caro efficit verbo verum panem et carnem) ſcilicet chriſti (q3) pro et (merum) id eſt vinum (fit ſanguis chriſti et ſi ſenſus deficit) id eſt experimentum.tamē (ſola fides ſufficit ad confirmandum (cor ſincerū) id eſt clarum et purum.

Tantum ergo ſacramentum venere mur cernui. et antiquum documentū nouo cedat ritui. preſtet fides ſupplementum ſenſuum defectui

Genitori genitoq3 laus et iubilatio ſalus honor, virtus quoq3 ſit et benedictio. procedenti ab vtroq3 compar ſit laudatio. Amen

Aude viſceribus mater in intimis felix eccleſia. que ſacra replicas ſancte feſta Marie plaudant aſtra ſolum mare

¶ Tunc ibi. Tantū ergo ſacramentum. Hic autor exhortatur nos ad venerandum hoc egregium ſacramentum. qa dignius eſt antiquo teſtamento ⁊c. ¶ Conſtrue (ergo) id eſt ideo. (nos cernui) id eſt nos humiles (veneremur) id eſt honoramus (tantum ſacramentum) id eſt taz venerabile ſacramentū ſanctiſſimi corpo℞ ⁊ ſanguinis chriſti (et antiquum documentum) id eſt teſtamentum qđ fuit imperfectum (cedat) id eſt locum det (nouo ritu) id eſt nouo teſtamēto.⁊ (fides pſtet) id eſt det (ſupplementum defectui ſenſum) ſcilicet exteriorum ¶ Unde nota ꝙ ſenſus exterior in hoc ſacramento decipit quia ponūtur accidentia panis ſine ſubiecto ⁊ hoc ſupnaliter ⁊c.

¶ Tunc ibi. Genitori genitoq3. Hic autor agit gratias trinitati dicens ſupple ſit (laus genitori) id eſt deo patri (q3) pro et (genito) id eſt filio dei (⁊ iubilatio.ſalus honor. id eſt decus (quoq3) id eſt etiā (virtus et benedictio) qđlibet eo℞ (ſit) ſc3 genitori et genito (et compar) id eſt equalis (laudatio ſit pcedenti ab vtroq3) id eſt ſpiritui ſancto. qui nos adiuuet vt ſine hoc ſacramento digniſſimo non moriamur

Aude viſceribus mater. Materia huius hymni eſt de natiuitate beate marie virginis.et primo alloquitur ſanctam matrem eccleſiaz vt de hoc feſto gaudeat in quo nata fuit virgo maria Et bene dicit ꝙ eccleſia debet gaudere.quia eius natiuitas gaudium magnum annunciauit vniuerſo mundo Et nota ꝙ duplex eſt eccleſia ſc3 militans ⁊ triūphās. et de vtraq3 eccleſia loquitur autor.q2 celum et terra de pñti feſto gratulant̄ in quo nata fuit. Maria vgo pmanēs ante

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

partum et poſt partum. Ideo o(felix eccleſia mater gaude et letare in intimis viſceribus) id ē in intimo corde(que) id eſt qua eccleſia(repli-cas ſacra feſta marie) et que id ē in qua(aſtra) id eſt celum(ſolum) id ē terra ſcꝫ et mare(plaudant).i. gaudent de illo feſto

Cuius magnifica eſt generatio · cuiꝰ
vita ſacris claret actibus . cuius finis
honorem ſummum ſine tenet fine·

Que virgo peperit virgoqꝫ perma-
net lactauit proprijs viſceribus deuꝫ
portantemqꝫ gerebat vlnis prona tre
mentibus: Felix multiplici laude
puerpera regis porta ſui clauſa ꝑhen
niter. mundi ſtella fluentis. floris vir
gula regia Te nunc ſuppliciter ſancta
theotocos regis perpetui ſpōſaqꝫ po
ſcimus. vt nos ſemper vbiqꝫ miti mu-
nere protegas.

¶ Tunc ibi. Cuius magnifica. Hic ꝯmendat eius natiuitatem di-cens(Cuius) ſcilicꝫ marie (generatio) id eſt na-tiuitas(eſt magnifica) id eſt glorioſa (cuius vi-ta claruit) id eſt refulſit (ſacris actibus et claris id eſt bonis operibus. et (cuiꝰ) ſcꝫ marie (finis) id eſt mors (tenet ſum-mum honorem).i. ſum-mam beatitudinem (ſi-ne fine) id eſt eternaliter

¶ Tunc ibi. Que virgo peperit ⁊c.) Hic cōmendat beatiſſi-mam virginem mariam ex eo ꝙ genuit lactauit-qꝫ filium ſuum dominū noſtrum iheſum chriſtū di.(Que virgo) ſcilicet maria peperit) id eſt ge-nuit(qꝫ)ꝓ ⁊(virgo per manet) ſcꝫ poſt partum (lactauit) id eſt lacte nu-triuit(proprijs vberibꝰ.et prona) id eſt humilis(gerebat) id eſt portabat (portantem deum) id eſt portatorem totius mundi.et hoc (trementibꝰ vlnis) id eſt timidis brachijs. ¶ Tunc ibi. Felix multiplici. Hic ꝯmendat autor mariam ex parte multiplicis felicitatis ſue. ex eo ꝙ meruit eſſe genitrix dei. vult nāqꝫ et dicit ꝙ ipſa ſit ſponſa chriſti pariēs et porta eterni regis et ſtella maris ⁊ virgula floris. ¶ Conſtrue O maria ſupple tu exiſtens (felix multiplici laude) id ē munere. q̇a tu es felix (puerpera regis) ſcꝫ ieſu chriſti. et tu es(clauſa porta ſui) .ſ. regis et es(ſtella) id ē illuminatrix (mundi) id eſt vniuerſi orbis(fluentis) id eſt trāſientis (perhenniter) id ē ꝑpetue. ⁊ tu o maria es(regia virgula floris) .i. nobilitatis. fuit em̄ beata v̄go de nobili ꝓſapia ex ſtirpe dauid

¶ Tunc ibi. Te nunc ſuppliciter. Hic autor dirigit petitionem ad virginem mariam vt obtineat nobis veniam a filio ſuo dicēs. O maria ſupple tu exiſtēs(ſancta theotocos) id eſt dei gentrix(⁊ ſponſa regis per petui) id eſt eterni (nos poſcimus) id ē rogamus (te nūc ſuppliciter) .i. humiliter (vt protegas) .i. defendas(nos ſemper) .i. omī tpe(⁊ vbiqꝫ .i. omī loco. ⁊ h̄ miti munere) ¶ Nota ꝙ theotocos dr̄ dei genitrix q̄ſi to

ta diuina. Sed theoticos. i. diuinus. ⁊ dicit a theos grece quod ē deus latine. theos ēm apud grecos timor dr. vnde theos dr deus. qr eſt timor omnibus colentibus eum ¶ Tunc ibi Sanctis obtineas. Hic vltimo oſtendit ꝙ debeat impetrare nobis pacem atq; eterna gaudia. vult ergo (O virgo) maria (tu obtineas). i. impetres nobis (ſanctis precatibꝰ). i. tuis orōnibꝰ (dulce preſidium). i. auxilium (pacis diutine). i. diuturne (atq; ꝑhennia dona). i. eterna munera (beati regni). i. regni celoꝝ.

Sanctis obtineas virgo precatibus
pacis preſidium dulce diutine nobis
atq; beati regni dona perhennia.
Preſta ſumme pater·patris ac vnice
amborumq; ſimul ſpiritus annue. qui
regnas deus vnus omni tp̄e ſeculi.

Inuentor rutuli dux bone lu-
minis qui certis vicibus tēpo
ra diuidis. merſo ſole cahos ingruit
horridū. lumē redde tuis xp̄e fidelibꝰ
Quāuis in numero ſidere regiam lu
nariq; polum lampade pinxeris. in-
cuſſu ſilicis lumina nos tamen mon-
ſtras ſaxigeno ſemine querere

¶ Tunc ibi (Preſta ſumme Hic facit autor peticionem ad ipſam trinitatē. vt patet in lrā dicens (O ſumme pater. ac vnice fili pris preſta) hoc qd rogauimus. et o (ſpiritus ſimul amborū). i. patris et filij (annue). i. concede (qui regnas) exiſtens cum eis (vnus deus) per eſſentiaz (omni tp̄e ſeculi). i. eternalit.

Inuentor rutuli ⁊c.

Materia huius hȳni eſt ignis Et quia vt dicit moyſes. Deus tuus ignis ꝯſumens eſt et oēs tranſſerentes ſe ſḃm aliquā ſimilitudinem tranſſerunt ſe. ignis aūt ꝓprietates deo cōpetere poſſunt. q̄re deus ꝯuenienter aſſimilatur igni. ⁊c. Et ſic eccleſia in vigilia paſce ignem excitat de ſilice vel petra ſḃcans xp̄m eſſe lumen in petra repoſitū ſequenti die excitari. rogās nos conſeruari in agnitione veri luminis ſcz xp̄i. ⁊ ſicut multipliciter fouemus ⁊ nutrimus ignem. ita docere nos velit querere gratiā de ſaxigeno ſemine mediāte ſua paſſione dicens (O bone dux) xp̄e ieſu ſcz exiſtēs (inuentor rutuli luminis (id eſt fulgentis lucis ꝑ creationē ſolis et lune ⁊ totius firmamenti (qui diuidis). i. diſtinguis ſiue ordinas (tempora) ſcz dies annos menſes ⁊c. (certis vicibꝰ). i. debita et ꝯuenienti alteratione vel ordinatiōe (horridū cahos). i. horribilis confuſio vel tenebroſitas (ingruit). i. incidit (merſo ſole) ſcz te xp̄o occiſo ⁊ in monumento repoſito. q̇ es verus ſol iuſticie. ergo (o xp̄e redde). ſ. ꝑ reſurrectionē tuam (tuis fidelibus). i. tuis xp̄ianis (lumen) ſcz gratie vel agnitionē vere fidei (Tūc ibi. Quāuis in numero O xp̄e (q̄uis pinxeris). i. ornaueris (regiam). i. regalē domū tuaz

(in numero ſidere) .i. infinitis ſtellis quo ad nos ſaltem (qȝ ꝑ et (pinxeris) .i. ornaueris (polum) .i. celū (lunari lampade) .i. cum lumine ipſiꝰ lune. lampas ꝯtinens lucem ꝑ luce ponit (tamen monſtras) .i. oſtēdis vel doces (nos) xp̄ianos (incuſſu) .i. concuſſione (ſilicis querere) .i. q̄rē-do inuenire (lumina) .i. ignes illuminoſos (ſaxigeno ſemine) .i. ex natura lapidis vel ſaxi. et hoc litteraliter. Sed miſtice exponitur dupliciter. primo ſic. Voces nos querere lumen .i. grām ex cō-cuſſu ſilicis (ſaxigeno ſemine) .i. de xp̄o qui ſaxū vel petra dicit̄. Vel doces nos querere lumē .i. contritionem peccatorū ex cōcuſſu ſilicis (ſaxigeno ſemine) .i. ex indurato corde in peccatis.

Ne neſciret homo ſpem ſibi luminis in chriſti ſolido corpore conditaȝ. qui dici ſtabilem ſe voluit petram noſtris igniculis vnde genus venit

Pinguis quos olei rore madentibꝰ lichnis ac facibus paſcimus aridis q̄n et fila fauis. ſcirpea flores impreſſo melle prius collita pinguimus

Viuax flamma viget ceu caua teſtula ſuccum lintheolo ſuggerit ebrio ſeu pinus picem fert alimoniam. ſeu cerā teretem ſtuppa calens bibit

¶ Tūc ibi. Ne neſciret Et quia virtus conſeruat membra per influentiam capitȝ. ideo (ne homo neſciret) .i. cognoſceret. quia due negationes faciunt vnam affirmationem (ſpem luminis) .i. vere beatitudis eſſe (inditam) .i. conditā (ſibi) .i. ad ſuam vtilitatē (in ſolido) .i. infirmo (corpore xp̄i. qui) xp̄s (voluit) .i. precepit (ſe dici) .i. vocari (ſtabilem petram) .i. firmum fundamentuȝ (vnde) .i. de q̄ petra vel xp̄o (genus) .i. origo luminis (venit) .i. aduenit (noſtris igniculis) .i. ignibꝰ noſtre fidei. que ex petra. ſ. xp̄o excuſſa eſt ¶ Tunc ibi. Pinguis quos Quō ꝯſeruetur ignis excuſſus de petra dicit (quos) ſ. inniculos ⁊ ignes (paſcimus) .i. conſeruamus ⁊ nutrimus (lichnis madentibꝰ) .i. filis humefactis (rore) .i. pinguedine (pinguis olei ac) ꝑ et paſcimꝰ igniculos (aridis facibꝰ) .i. ſiccis lichnis. ſ. appoſitis (quin) .i. inſup (pinguimus) .i. cōponimus (fila ſcirpea) .i. de ſcirpo vel ex hm̄ōi iunco facta (collita) .i. intincta floribꝰ. id ē florentibꝰ rebꝰ et fauis. i. cum cera quā apes de floribꝰ ſumpſerunt (melle) .i. examine apū (preſſo) .i. extracto (prius) .i. antea. ¶ Tunc ibi Viuax flamma Non tm̄ nutritur ignis per ceram a floribꝰ et fauo expreſſam. ſed etiam (viuax flamma) .i. ardens teda in igne (viget) perſtat ⁊ in vigore manet (ceu) .i. ſicut fit quādo (caua teſtula) .i. concaua lampas que ex terra argilloſa coq̄tur. vel al's paruū vas (ſuggerit) .i. amminiſtrat (lintheolo) .i. paruo lineo pāno (ebrio) .i. humefacto vel oleo perfuſo (ſuccum) id ē liquorem vel alimentū (ſeu) .i. vl's^e viuax flamma viget ſicut (pinꝰ) ta

lis arbor(fert).i.amministrat(picem) illum humorē viſcoſum(alimoniam).i.in nutrimentū s^c ipi igni (ſeu).i.vel viuax flamma viget ſicut (ſtuppa) ſcz extenſa que fit ex ſupfluo canopi vel lini (calens).i.ardens vel incenſa bibit).i.attrahit vel aſſumit(ceram teretez).i.rotūdam cādelam cereā. Item teres teretis eſt omnis generis. ⁊ eſt ꝓprie rotunduz ſicut haſta vel candela. ſed rotundꝰ a um ꝓprie eſt idem quod ſpericum ſicut pomum dicitur rotundum. vñꝰ Haſtam dic teretem. pomum dic eſſe rotundum.

O res digna deus quam tibi roſide
noctis principio grex tuus offerat luce quā tribuis nil precioſius luce qua
reliqua premia cernimus
Tu lux vera oculis lux quoqz ſenſibꝰ
intus tu ſpeculum. ſpeculum tu foris.
lumen tu famulans offero ſuſcipe tinctum pacifici criſmatis vnguine
Splendēt ergo tuis pater muneribꝰ
flammis mobilibus ſcilicet atria. abſentēqz diem lux agit emula. nox qua
cum lacero victa fugit peplo

¶ Tunc ibi. O res digna. Et ſic habito et conſeruato igne. ad q̇d ġ erit ignis. dicit ſic. (O deus) s^c tu exiſtens (res digna luce).i.lumine. quia ſicut in ſpiritualibꝰ ſimpliciſſimū ens eſt deus. ſic inter corporalia vel materialia ſubtiliſſimum ē ignis et lux (q̄ꝫ) ſcilicet lucē.(tuus grex) id eſt tuus fidelis electus populus (offerat tibi) tanquam pro ſacrificio. (principio) in initio (noctis roſide).i.gratioſe ⁊ odorifere noctis(q̄ꝫ) ſcz lucem tu deus(tribuis.i.donas nobis.⁊(nil).i.nihil eſt (precioſius).i.dignius (luce) s^e vera tum quia eſt ṗma rerum creaturaꝝ. tum quia mediante luce videmus reliqua bona creata. quia lux eſt ratio videndi. ⁊ ergo dicit (qua) s^e luce (cernimus).i.videmus(reliqua).i.alia creata entia ¶ Tunc ibi. Tu lux. Quemadmodū aūt lux vel ignis eſt quoddā mediū videndi corporalia. ſic deus eſt mediū videndi ſpiritualia. ⁊ hoc eſt quod d̄t. O deus (tu es vera lux oculis) ſcz ſpiritualibus ſctōꝝ in patria ratōne deitatis (quoqz) ꝓ et. o deꝰ tu es(lux ſenſibus).i.oculis carnalibus ꝑ tui ſanctiſſimi corporis reſurrectōem rōne humanitatis. q̇bus oculis fruentur in patria om̄es ſancti. ⁊ o deus(tu es ſpeculum intus).i.interioꝝ et ſpūalium oculorum.ſ.per gratiaꝝ infuſionem. que relucēt ⁊ reſplendēt in nobis ⁊ o deus(tu es ſpeculū foris).i.ab extra.ſ. oculoꝝ corporaliuz grata viſio. ⁊ hoc per miraculoꝝ oſtenſionē. ⁊ o deꝰ(tu ſuſcipe).i.accipe(lumē ex ſilice excuſſuz. quod s^c lumen ego(famulans).i.ſeruiens(offero tibi ſcz tanq̄ꝫ pro ſacrifitio. ⁊ o deus ſuſcipe lumen(tinctum).i.humefactuz vel aſperſum(vnguine).i.vngento(pacifici criſmatis).i.ſpūſſancti. vel eius liquoris ab effectu dictu. eo ꝙ pacem faciat inter deum et nos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶Tunc ibi Splendent ergo. Et ſic ſuſcepto ſacrificio (o pater) in diuinis (atria ſcʒ) tua .i. templa in q̄bus modo ꝯſtituiſti (tuis muneribꝰ .i. donis datis. ſcʒ docēdo ignē excutere ex ſilice ꝛ fouere. atra dico (ſplendent) lucent (mobilibꝰ flāmis) epiteton ꝑpetuū. flamma em̄ ſemꝑ mouetur (qʒ) ꝓ et (lux) .i. ſplendoꝛ .ſ. ſolis (agit) .i. cauſat (abſentem diem) ſcʒ ꝑ radioꝝ extenſionez (quā) ſcʒ lucem (emula nox) .i. ꝯtraria diei exn̄s (victa) .i. ſupata ſcʒ a luce (fugit) .i. cedit (cū lacero peplo) .i. obſcuro velamine ſcʒ tenebrarū. vel miſtice diem pro nouo teſtamento ꝛ noctē pro veteri capere q̄s poteſt

Per xpm genitum ſumme pater tuū in quo inuiſibilis ſtat tibi gloꝛia. qui noſter dominus. qui tuus vnicus ſpiras de patrio coꝛde paraclitum

Per quem ſplendoꝛ honoꝛ laus ſapientia maieſtas bonitas et pietas tua regnum continuat triplci numine. texens perpetuis ſecula ſeculis

¶Tunc ibi Per xpm Et vt grata ſint et ḡtificata laudat diuinitatem dicens (o ſumme pater) ſuſcipe tinctū lumē ꝛ accenſum) per xpm genitū tuum) .i. ꝓpter filiū tuū (in quo) filio (inuiſibilis gloꝛia) .i. nō apparēs ſed occulta (ſtat) .i. manet (tibi) patri (qui) ſcʒ xps eſt (noſter dn̄s) ſcilʒ per emptionez et nature humane aſſumptionē ꝛ liberationē (qui) ſcʒ xps eſt (tuus vnicus) filiꝰ ſcʒ in tēpoꝛe natꝰ ꝛ ab ab etno genitus. ꝛ o ſumme pater (ſpiras) .i. emittis (de patrio coꝛde) tuo .ſ. cū filio tuo (paraclitū) .i. ꝯſolatorē vel ſpiritum ſanctuʒ ¶Tunc ibi. Per quem) ſͤ xpm filium dei (ſplendoꝛ) ſcʒ eternis. ꝛ (honoꝛ) .i. gl'a ꝛ (laus) ſcʒ eterna (continuat) .i. dilatat et ꝓlongat (regnum) ſcʒ tuū. quod non eſt aliud niſi ſummi boni viſio et fruitio ſempiterna. ꝛ (per quē) ſͤ xpm (ſapientia) .i. prouidentia tua et (maieſtas) .i. imperium tuum vel poteſtas tua. ꝛ (bonitas) ſͤ tua. quia tu es ſummū bonum. ꝛ (pietas) .i. benignitas tua (continuat) .i. ꝑſeueranter tenet (regnū) ſcʒ celoꝝ. et ꝑ quem. xpm tu ſumme pater es. texens. id ē diſponens et per fatum oꝛdinans (ſecula) .i. tempoꝛa vel regna trāſitoꝛia (perpetuis ſeculis) .i. eternis tempoꝛibꝰ ꝛ eternaliter (triplici numine) .i. cum triplici perſona vl' maieſtate diuinitatꝫ Fata em̄ regūt mundum ꝛ omnia ſtant ſub certa lege.

Ita ſanctoꝛum decus angeloꝛum vita cunctoꝛuꝫ pariter pioꝛum chꝛiſte: qui moꝛtis moꝛiens miniſtrum exuperaſti.

Ita ſanctoꝛum. Materia huius hymni deꝑcationē ꝯſtringit. vt qualiter xps palmaʒ et triumphū obtinens contra diabolum maxime in cruce et moꝛte ſua. ꝛ poſt glorioſam ſui coꝛpoꝛis reſurrectionez et aſcenſionē victoꝛ euaſit taliter. ꝛ in his feſtiuis diebꝰ paſcalibꝰ in victo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ria et gratia ſua ſurſum a carnis voluptatibus nos trahat ne finaliter a iudice ⁊ victore in profunda inferna p̄cipitemur ⁊ hoc ē quod dt (O xp̄e deus) exiſtēs (vita ſanctoꝝ) hominū.qꝛ dicis. Ego ſum via veritas et vita.⁊ sᶜ exiſtens(decus).i.honor (angeloꝝ).i. celeſtiū ſpirituum.et non ſolum illis es decus.ſʒ etiā es (pariter).i. ſimul (vita cūctoꝝ piorū vel iuſtoꝝ hominū.quia

Tu tuo letos famulos tropheo nunc
in his ſerua placidis diebus.in quibꝰ
ſacrum celebratur paſca per orbem.
Paſca quo victor rediens ab ymo at
qʒ cum multis alijs reſurgens ipſe ſuſ
ceptam ſuper alta carnē aſtra leuaſti.
Nunc in excelſis dominus refulgens
et ſupra celos eleuatus inde venturꝰ
homo iudicatus denuo iudex.

vires creſcendi in ꝟtutibus tribus. ⁊ o xp̄e (qui moriens) ſcʒ in cruce(exſupaſti).i. viciſti vel debellaſti(miniſtrū mortꝭ.i.dyabolū. qui eue ꝑſua dēdo ꝓmo induxit mortem ade. tandeʒ omnibꝰ poſteris.
Tunc ibi. Tu tuo A quo miniſtro ꝑ te liberati ſumus. ideo tu xp̄e (ſerua).i. cuſtodi.ſ. nos ab eo (nūc).i. in p̄nti tē pore (in his placidis diebus) ſcilʒ tibi placentes quia a te inſtituti (letos famulos tuos.gaudētes.tuo tropheo.i.victoria tua.per eam em̄ huma na caro reuixit ⁊ letatur.in quibus. diebus gaudij leticie vel liberatiōis vel exitus a captiuitate dyaboli.paſca.i.ſolemnitas paſcalis. celebratur .i.feſtiuatur.per orbem. id ē per totum mundū Tunc ibi. Paſca quo
Unde quia paſca hebraica dictio tranſitum ſignificat. q̄lis ergo tranſitus chriſti quem eccleſia cōmemorat vel celebrat fuerit dicit. Paſca.illud feſtum ſolemne.quo.id eſt in quo feſto paſchali.sᶜ chriſtus. rediens victor.id eſt triumphator.ab ymo. id eſt ab inferno.atqʒ.ꝓ et sᶜ chriſtus reſurgēs.a morte ſcʒ tercia die.cum multis alijs. ſpᶜ hominibꝰ. tu ipſe leuaſti.i.exaltaſti.carnem.tuā humanā.ſuſceptā. id eſt aſſumptā ex virgine maria.ſuper alta aſtra.i.ſuꝑ oēs celos. qꝛ ibi ſedes ad dexteraʒ patris
Tunc ibi. Nunc in excelſis Ex quo xp̄s ſic glorioſe aſcendit exn̄s dominus.ſuper omnes dn̄os.refulgēs.i.reſplendens. in excelſis.id eſt in celis sᶜ in omnibus ſanctis.in nobis quidem ꝑ caritatē et fidē ipſis vero per ſpēm ⁊ fruitōem. ⁊ chriſtus exiſtens.deus eleuatus ſupra celos. id eſt ſuꝑ omnes choros angeloꝝ.qꝛ ipē ſolus eſt altiſſimꝰ. ⁊ xp̄s exiſtēs.homo iudicatus. id ē ad mortem condemnatus a pylato. venturus eſt denuo. id eſt iterum.inde.id eſt de celo exiſtens.iudex ſcʒ viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ quia in die iudicij tremendi veniet cuʒ poteſtate magna ⁊ maieſtate iudicare oēs gentes ⁊ reddet vnicuiqʒ ſm̄ opa ſua Tunc ibi Corda tu ſurſuʒ
Cum aūt illud ipſiꝰ iudicis ſtrictiſſimū habebitur iudicium. ita ꝙ vix iuſtus ſaluabit̄. ideo.modo.id eſt in preſenti tempore gratie tu xp̄e tolle id ē trahe aſſume vel accipe. corda noſtra .i. mētes noſtras.ſurſum .i. ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

te.ꝛ ad eum locum(quo) .i.inquo loco es(reſidēs)eternaliter(in alto) .i.in celo exiſtens (dexter patri) .i.ſedet in optimis bonis omnipotentis dei patris(ne) ꝓ vt non(vt non facias) .i. non ſinas nos (reſurgentes) .ſ.a peccatis (ꝑcipitari) .i. inprouiſe cadere (in yma) .i. in ꝓfunda loca inferni ¶ Tunc ibi. Hoc pater. Et vt ab inferni penis liberemur rogamus te (pie xp̄e) .i. ſaluator (vt hoc) qd̄ petimus(pater) tuus(preſtet) .i. concedat et ꝑmittat nobis (tecum) .i.per tuam interpellationē vel̄ interceſſionē. et o pie xp̄e (ſacratus flatus) .i.ſpiritus ſanctus(amborum) ſcꝫ tā patris q̄ꝫ filij (preſtet hoc idem) qd̄ petimꝰ (cum quibus)ſcilicet patre et ſpiritu ſancto o pie xp̄e (regnas iugiter) .i. eternaliter exiſtens vnus deus) ꝑ eſſentiam (omni euo) .i.omni tp̄e.

Corda tu ſurſum modo noſtra tolle
quo patri dexter reſidens in alto. ne
reſurgentes facias in yma precipitari
Hoc pater tecum hoc idem ſacratus
preſtet amborum pie xp̄e flatus. cum
quibus regnas vnus deus omni iugiter
euo Amen

Gnoſcat omne ſeculum veniſſe vite premium. poſt hoſtis
aſperi iugum apparuit redemptio
Eſaias que cecinit impleta ſunt de
virgine. annunciauit angelus. ſanctuſ
repleuit ſpiritus

Gnoſcat omne ſeculū. Hymnus iſte incitat nos ad credenduꝫ ſine formidine filiuꝫ dei eſſe incarnatū Et ponit primo modum incarnatiōis miſcens figuras aliquas. Secundo deſcribit humilitatē incaruati. ibi Preſepe poni. Tertio ſubdit commoda incarnatōis xp̄i. ibi Adam vetus. hortando finaliter ad credendū. ꝓut facit in ꝑncipio dicens (Om̄e ſeculū) .i. totus mūdus (agnoſcat) .i. ſciat. ꝑmiū vite eterne ſcꝫ xp̄m. veniſſe. id ē natū eſſe in mūdum. ꝛ ita redēptio apparuit nobis. poſt iugum. id eſt poſt ſeruitutē. aſperi hoſtis. id ē dyaboli. de qua ſeruitute nos liberaturꝰ venit. ſicut et fecit poſt mortem ſuam deſcendens ad inferos. patres inde liberās, et ſecū tandem aſſumens in vitam eternā cuius etiā premiū ipſe hic in lr̄a tangitur ¶ Tūc ibi (Eſaias que. dat ordinem incarnatiōis Illa em̄. que eſaias. propheta cecinit. id ē ꝓphetauit dicens. Ecce virgo concipiet ꝛc. (completa ſunt) .i. ꝯſummata ſunt (in virgine) ſc̄ maria quia mō xp̄ꝫ peperit. vt poſtea dicetur. Etiā (angelus) gabriel (annunciauit) .i. predixit marie xp̄m naſciturū ex ea. vt patet in euāgelio. Luce ꝑmo. Miſſus eſt angelus gabriel ꝛc̄. ſed ſanctus ſpiritus repleuit .i. adimpleuit vel repleuit .i. beatam virginem gratia diuina illuminauit. ſtatim ſcꝫ vt angelo credidit ꝛ ꝯſenſit dicens. Fiat mihi ſm̄ v̄bum tuum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi. Maria ventre. Hic tangit͛ modus incarnationis xp̄i. (Maria concepit ventre) id ē in vtero ſuo ex (ſemine fidelis verbi) per angelum ſibi dicti. cui videlicet ipſa ꝯſenſum prebuit. ⁊ ſpūſſanct⁹ deū̄ ſuperuenit ⁊ ipſam fecundauit ⁊ ſic (viſcera puelle) ſcz marie (portāt) illū (quē totus orbis nō capit). i. plene capere ſiue intelligere nō poteſt

¶ Tunc ibi. Radix yeſſe. figuras adducit (Radix yeſſe) illi⁹ viri. ſcz maria orta de ſtirpe yeſſe (floruit). i. florez produxit (iam. et virga) ſcz aaron. per quā maria figuratur (edidit). i. produxit (fructū) ſcz xp̄m et maria (fecunda). i. fertilis ⁊ fructifera (ꝓtulit ꝑtum). i. filium. ⁊ tamē mater ꝑmanet virgo intacta et incorrupta.

Maria ventre concepit verbi fidelis ſemine. quem totus orbis non capit portant puelle viſcera

Radix yeſſe iam floruit. ⁊ v̄ga fructū edidit. fecunda partum ꝓtulit ⁊ virgo mater permanet

Preſepe poni ꝑtulit. qui lucis autor extitit: cum patre celos condidit. ſub matre pannos induit

Legem dedit qui ſeculo. cuius decez precepta ſunt. dignando factus eſt homo ſub legis eſſe vinculo

Adam vetus quod polluit. adam nonus hoc abluit. tumens quod ille deiecit: humilimus hic erigit

¶ Tunc ibi. Preſepe poni. Ad humilitatem filij dei incarnati oſtendendam nunc deſcendit. dicens Ille (qui extitit). i. fuit (auctor). i. creator (lucis) i. qui fuit tant⁹ vt lucem creauerit (pertulit). i. ſuſtinuit. ⁊ volūtarie paſſus es (poni). i. reponi (preſepe). i. in p̄ſepio. et qui (condidit) id eſt creauit (celos cuz patre) in diuis (induit pānos). i. veſtes (ſub matre) ſua maria. hoc eſt. dignatus eſt a matre pānis indui ¶ Tunc ibi Legem dedit. Ecce aliud argumentū humilitatis (Qui dedit). i. poſuit (ſeculo legem). i. modū viuēdi (cuius) legis (precepta ſunt decē). ſ. Unū crede deum ⁊c. (factus eſt hō. dignādo). i. volendo (eē ſub vinculo). i. ſub obedientia (legis) q̄ꝛ voluit circūcidi. ad tēplū preſentari ⁊c. ¶ Tūc ibi. Adam vetus. Recitat ꝯmoda. q̄ nobis per hm̄oi filij dei incarnationē ⁊ natiuitatē venerunt hoc modo. ſ. (Nouus adam). i. xp̄s mō natus (abluit). i. mundauit (hoc. qđ vetus adaz) purus homo (polluit). i. maculauit trāſgrediēdo mādatū dei ꝑ morſuz pomi vetiti. Et (hic). ſ. adā nouus exiſtens (humilimus erigit). i. erexit vel reſtituit tempus pro tempore (quod ille). i. vetus adam (tumēs) ſupbiens (deiecit). i. deſtruxit ⁊ effudit. ¶ Nota ꝙ bene vtitur hic illis ꝓnoibus hic et ille. hic ad proximū ferendo. ille vero ad remotum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſicio hymnoꝝ

¶ Tunc ibi Iam nata lux. Facit idem qḋ in verſu precedenti. inuitans finaliter nos ad credendum xp̄i natiuitatẽ (Lux) .i. redemptio (ẽ nata) nobis (iam ꝛ ſalus) futura eſt (ꝛ nox) .i. dãnatio (fugata) .i. expulſa eſt (ꝛ mors) .i. dyabolus (victa) .i. deuicta vel ſupata eſt (o gentes venite ꝛ credite) fidem adhibete. qꝛ (maria protulit) .i. peperit deum ſcilꝫ xp̄m ſaluatorẽ noſtrum.

Iſte verſus Gloria tibi dñe ꝛc. ꝯmunis eſt etiam alijs hymnis. quare hic omittitur

Iam nata lux eſt et ſalus. fugata nox et victa mors. venite gentes credite deum maria protulit. Gloria tibi domine ꝛc.

Celum choruſcans

Celum choruſcans intonet tellꝰ reſultans perſonet. infernus hians vlulet. humanitaſqꝫ iubilet

Hoc iuſticiam ſtillitet· hec veritatez germinet: hic detrimenta congemit. hec incrementa ſuſcipit.

Dum ſemper natus in euo· nõ in eui ſimulacro. de virginali vtero adeſt ruenti ſeculo.

Effectus preſentis hymni eſt cõgratulatio de xp̄i natiuitate ſumpta a diuerſis creaturis. videlicet a celo terra inferno ꝛ hominibꝰ cum orõne. vt idem dñs iam natꝰ nos eripiat a tenebris mentis. ſiue peccata a nobis amoueat. (Celũ choruſcans.) .i. fulmen ſiue ſplendorez emittens (intonet) .i. fortiter tonet. ſcilꝫ pro iocundo aduentu et natiuitate xp̄i. (tellꝰ) .i. terra (reſultãs .i. ex iocunditate ſe mouens ꝛ ſaliens (ꝑſonet) .i. ꝑfecte ſonet (infernus) .i. locus damnatoꝝ (hians) vt deuoret animas (vlulet) .i. ſonũ triſtẽ et gemebundũ faciat atqꝫ horribilem. quia clauſtra inferni ꝯfringentur. ꝛ preda inde auferet̃ (humanitaſqꝫ) .i. hominũ ſocietas (iubilet) .i. leticiam mentalẽ exhibeat de redemptione ſibi ventura per dñm iam natum. quaſi diceret om̃es creature letent̃ de aduentu filij dei in hunc mundũ. Et nota hic. apta adiectiua ꝛ vera pro vna quaqꝫ creatura hic nominata. ¶ Tunc ibi Hoc iuſticiã ſtillitet. Iſte verſus dependet ad precedentẽ amplíꝰ declarando. qḋ fit per ꝓnomen demonſtratm̄ hic. (Hoc) celum (ſtillitet) ſtillando emittat iuſticiam ſcꝫ filiuꝫ dei. vt ibi. et nubes pluant iuſtũ (hec) tellus. ſcꝫ beata v̾go (germinet) .i. germinando ꝓducat (veritatẽ) iuxta illud. Ueritas de terra orta eſt (hic infernus (congemit) .i. deflet vel deplorat (detrimenta) .i. damna ſua. ſcꝫ ſpolia ſibi auferenda (hec) humanitas (ſuſcipit incremẽta) .i. augmentat̃ ad ꝑfectũ. qꝛ deinceps quicũqꝫ homo q̃ velit ſaluari poterit ex gratioſa bonitate dei ſaluꝰ fieri vt ſequit̃ ¶ Tunc ibi. Dum ſemp (Dum) .i. quãdo filius dei. natus ſemp in euo. .i. ab eterno. qꝛ natus eſt ante ſecula ſm̃ eius diuinitatẽ. adeſt) .i. aſſiſtit

ruenti(ſeculo).i.cadenti et perituro mūdo (de virginali vtero) .ſ. ꝟginis marie.hoc eſt chriſt⁹ natus eſt in mundum ex virgine(nō in ſimulacro eui).i. euiternitatis.quia non modo eterno ⁊ diuino ſine immortalitatꝫ.ſꝫ tēporali . hūano. mortalitatis.et paſſibilitatis.ſicut clarius dicit

Et factus homo mortalis .quem hominem immortalis immortalem condiderat.mortalem nunc eripiat

Natus ergo in tempore ⁊ natus ante tempora. orto fidei ſidere . mētis tenebras amone

Gloria ſit ingenito.ingenitiqꝫ genito ingeniti et geniti.paraclito ſpiritui Amen.

Eſus reſulſit omnium pius redemptor gentium. totum gen⁹ fidelium laudes celebret dragmatum

ꝟſiculus ſequens. Simulacrū penultima producta venit a verbo ſimulo as are . ſicut lauacrum ⁊ aratrum contra prauam conſuetudinez multorum. Et ratio eſt quia ſyllaba naturaliter correpta ꝓduci bene poteſt propter mutam cuꝫ liquida ſequentem producta ꝟo corripi nequaꝙ poteſt Item euum pro eternitate hic ponit̄ prout diſtinguitur ſoluꝫ cōtra tempus.

¶ Tunc ibi. (Et factus homo) Aliqui libri habent in ſecunda perſona eripias cōdideras ⁊c. faciliter aūt a daptari pt̄ cōſtructio pro diuerſitate perſonaruꝫ In tercia perſona exponit̄ ſic (Et factus) .ſ.filius dei(homo mortalis) id ē mori potens tꝑaliter (eripiat nunc hominē mortaleꝫ)de dānatione perpetua(quem immortalis)ab eterno(cōdiderat) .i. creauerat (immortalem) .i. eternaliter victurum Vñ ante in obedientiā a de om̄is homo fuit immortalis.i.immortaliter creat⁹ . ſed poſtꝙ adā de ligno vetito guſtauerat factus eſt om̄is homo mortalis dupliciť. Primo ꝙtum ad corpus.quā nullus effugere poteſt Scđo ꝙtum ad aiam . ⁊ iſtam mortalitatem bene quilibet euitare pōt. per opa bona coopante gratia diuina.cui⁹ plenitudinē chriſtus iam natus ſecū adduxit ¶ Tunc ibi (Natus ergo) Orōnem facit in ſecunda pſona.et ſic reſpectu ꝟſuum p̄cedentiū apoſtrophat ſi in tercia pſona habeant̄.alias ꝯformiter ꝓcedunt om̄es in ſecunda perſona (Ergo) tu fili dei (natus in tpe) .i.ad mortalitatem(⁊ natus añ tpa) ſm diuinitatē (amoue) .i.remoue(tenebras) id ē peccata ſiue incredulitates(mentis).i.animi(ſidere).i.lumine claritatꝫ(fidei orto).i.apparente .ſ. nobis p natū ſaluatorem ¶ Tunc ibi.(Gloria ſit) In hoc verſu laudat autor ſcām trinitatē dicens(Gloria) .i.laus(ſit ingenito) .i.deo patri (qꝫ) ꝓ et(genito) .i.filio(ingeniti) .i.patris (et paraclito ſpūi ingeniti ⁊ geniti) .i.p̄ris ⁊ filij.q2 ſpūſſcūs ꝓcedit ab vtroqꝫ.⁊ ſic gl'a ſit toti trinitati.am̄

Expoſitio hymnorum

Eſus refulſit. Preſens hymnus ꝑtinet ad celebritatem epiphanie dn̄i. in quo ꝑmo inuitantur fideles ad laudandū ihm q̄ in terris apparuit. Deīn ꝯmemorātur ꝑ ordinem tria miracula dicte celebritatis et apud vltimum ſubditur deprecatio Finaliter laudatur ſcā trinitas. Dicit ꝑmo ſic. Jeſus pius redēptor omnium gentium) .i. hominum (refulſit) .i. apparuit modo in terris. et ergo (totum genus) id eſt vniuerſa ꝯgregatio (fidelium) ſcȝ chriſti (celebret) .i. celebriter et ſolemniter dicat (laudes dragmatum) id ē canticorum alternatim ſibi reſpondentium. Drama atis ſine g ſcribitur. ſed dragma e per ch vel ſm aliqs per g. quod eſt gen⁹ ponderis ſiue nummiſmatȝ

¶ Tunc ibi. Quē ſtella Quem. s[c] ieſuȝ (fulgida ſtella micās) .i. ſplendēs (in ethera) id ē per aera (mōſtrat natum) s[c] eſſe (qȝ) ꝓ et (preuia) id eſt precedens (duxit magos id eſt tres reges (ad cunabilia) ſcȝ preſepiā (ipſius) ſcilicȝ ieſu iam nati Hic tangitur primum miraculū ⁊ etiam in verſu ſequenti. ¶ Tunc ibi Jlli cadētes. Jlli) ſcilicȝ magi (cadētes) ꝓuoluti in terrā (adorāt paruulū id eſt paruū puerum ſcȝ ieſum (obſitum) id ē circūdatim ⁊ circūpoſitum pannis) veſtib⁹ ⁊ faſcijs. et (fatentur) .i. recognoſcunt paruulū (vt verū deū ferendo) .i. portādo ſecū ⁊ offerēdo (myſticū munus) .i. dona figurātia ponitur ſingulare ꝓ plurali. ſ. aurū thus et myrha ¶ Tunc ibi Denis ter Jn hoc vſu ⁊ ſequenti ponit̄ ſcdm miraculuȝ preſentis diei ſcȝ baptiſmatis dn̄i ſuſceptus a iohāne hoc die. Jeſus ergo (viuens iam denis ciclis) .i. reuolutionib⁹ (annoꝝ ter) hoc eſt triginta (ꝑte tp̄is) ſui petit) .i. accedit (lympham baptiſmatis) .i. aq̄ baptiſmi. tn̄ (carēs cunctis ꝯtagijs) .i. peccatis. in quoꝝ abſolutōem hmōi baptiſmus ordinabatur. ¶ Tunc ibi. Felix iohānes (Felix) .i. beatus (iohānes. ſ. baptiſta (tremeſcit) .i. tremere incipit (mergere) .i. baptiſare (illum) ſcȝ iheſum in (flumine) .ſ. iordane (qui p̄t tergere) .i. abluere (peccata coſmi) .i. mūdi (ſuo ſauguine) ſicut fecit tp̄e paſſionis ſue ⁊c. ¶ Tūc ibi (Nos chriſte) Hic ꝯmemorat̄ terciū miraculū. ſcȝ de aqua ꝯuerſa in vinū faciēdo per idem obſecrationem ad chriſtū. O (xp̄e) nos (p̄camur) id eſt ora-

Quem ſtella natum fulgida mon-
ſtrat micās in ethera. magoſqȝ duxit
preuia ipſius ad cunabula Illi caden
tes ꝑuulum pannis adorant obſitum
verum fatentur vt deum. munus ferē
do myſticum: Denis ter annorum ci
clis iam parte viuens temporis. lym-
pham petit baptiſmatis. cunctis ca-
rens contagijs Felix iohannes mer
gere illū tremiſcit fulmine. poteſt qui
ſuo ſanguine peccata coſmi tergere.
Nos chriſte ſubnixa prece om̄es pre
camur protege: qui precipis rubeſce-
re aquas potenter hydrie

mus(ſubnixa prece).i.humili et deuota(protege) id eſt protegas (nos omẽs) tu(qui precipis) id eſt mandas in nuptijs (potenter) quia diuina virtute(aquas hydrie) .i. vrne lapidee(rubeſcere) id eſt rubeas fieri ſcȝ in rubeum vinum cõuerti ¶ Tunc ibi (Laus trinitati) De his que dicta ſunt (debita laus) id eſt congrua (Honor poteſtas gloria) id eſt clarificatio ſeu glorificatio ſit(trinitati)reddendo ſingula ſingulis(ꝑhenniter) id ē perpetuo et deinceps (per omĩa ſecula ſeculorum) id ē eternaliter Seculum eſt ſpacium centum annorum quod repetitum in ſe perpetuitatem deſignat Simile eſt cum dicitur tp̃a temporum ꝛ in generatione et gñationem ꝛc.

Laus trinitati debita . honor. poteſtas. gloria perhẽniter ſit omnia per ſeculorum ſecula Amen

Deus creator omnium poliqȝ rector: veſtiens diem decoro lumine: noctem ſoporis gratia. Artus ſolutos vt quies reddat laboris vſui. menteſqȝ feſſas alleuet . luctuſqȝ ſoluat anxios. Grates peracto iam die : et noctis ex ortu preces . votis reos vt adiuues hymnum canentes ſoluimus

Deus creator . Materia huius hymni eſt deprecatio ad deum. vt per diem et noctem ſimus ab illo adiuti et defenſi a noxijs Tres verſus primi ſibi coherent ꝛ ita cõmode legentur ſimul. Primus verſus exordium ſumit a qualitatibus dei .et noctia hoc modo. O(deus creator omniũ) rerũ(qȝ) ꝓ et(rector poli.i.celi (veſtiens) id eſt exornãs (diẽ) ſcȝ artificialem(decoro lumine) id ē claro ſole.ꝛ veſtiens(noctem) id ē temp⁹ nocturnũ (gratia ſoporis) id eſt q̇ete dormitõnis.et hoc in finem ſequit̃. ¶ Tũc ibi Artus ſolutos.(vt) ſcȝ (quies) .i. requies nocturna. reddat).i.reſtituat(vſui).i.exercitio laboris.artus ſolutos.i.mẽbra diſſoluta ꝛ eneruata ꝑ motus diurnos(qȝ) ꝓ et (alleuet) .i.recreet(mentes feſſas).i.aĩos fatigatos ꝑ diẽ (qȝ) ꝓ ꝛ(ſoluat) .i.tollat (anxoĩs luctus) .i.anguſtas triſticias mentis.quaſi diceret A d hoc veſtit de⁹ noctẽ grã ſoporis vt aĩalia feſſa per labores diurnos intrinſece ꝛ extrinſece ꝑ req̇eȝ nocturnã reficerent̃. anguſtie q̃qȝ in die occurẽtes ꝑ eandẽ req̇em deponerent̃ ac obliuiſcerent̃ ¶ Tũc ibi. Grates peracto. Hic ꝑficit̃ ſentẽtia ꝟſuum p̄cedentiũ.et fit grãꝝ exhibitio cum orõne in hunc modũ O de⁹ creator oĩm ꝛc.nos(canẽtes hymnũ) hoc canticũ laudis(ſoluim⁹).i.reddimus tibi(votis).i.deſiderijs totis (grates) .i.gratias(die pacto).i.ad finẽ ꝓducto(iam).i. nũc.hoc eſt qꝛ feliciter diẽ pñtem trãſiuim⁹(et) ſᵉ ſoluim⁹ (p̄ces votis).ſ.oib⁹. in (exortu) .i. ꝑncipio aduent⁹ noctis (vt adiuues).i.auxilium des nos(reos).i.crimĩnoſos hoies Et breuit̃ vt ita cuſtodias nos nocte futura ſicut feciſti de q̃ grãs dicimus die preterita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi (Te cordis) Et ergo (yma) id eſt intima (cordis concināt id eſt laudent (te) ſcilicet deum. et (canora vox) id eſt dulciter canens (ↄcrepet te) id ē ↄcrepando laudet. et (amor caſtus) id eſt pudicus (diligat te. ⁊ ſobria mens) .i. ſobrie viuens (adoret te) q̄ſi diceret Ita adiuues o deus nos reos ⁊ qualificatos ſerues omni tempore. vt ex totis viribus te laudare ⁊ honorare poſſumus. Et eſt modus excellentis laudis deo exhibende ordinatus in finez qui ſequitur. ¶ Tunc ibi (Ut (vt cum) id eſt quando. (profunda caligo) id eſt denſa obſcuritas (noctium clauſerit) id eſt finierit (diem noſtrum extremum (fides noſtra (neſciat tenebras) id eſt hereſes ſeu peccata quib⁹ obſcuretur (et nox luceat) tamen (fidei) ita ꝙ noctis tempore virtus fidei in nobis ſemper eluceat ¶ Tunc ibi Dormire mentem) Et ob id o deus (ne ſinas) id eſt nō permittas (mentem) id eſt cor noſtrum (dormire) id eſt ſopori intendere ꝙ tuum ſeruitium per h̄ deficiat ⁊ negligatur. ſed (culpa) id eſt peccandi pronitas ſeu inclinatio (nouerit dormire) .i. quieſcere ceſſare (fides refrigeret) .i. frigidos faciat (caſtos) .ſ. nos pudicos. ſic ꝙ extinguat in nobis calores paſſionū noxiaꝝ. ⁊ tēperet) .i. mitiget (vaporē) .i. dulcedinem et delectaōem (ſomni) ne .ſ. indiſpoſiti fiam⁹ ad te laudandū omi tēpore ¶ Tunc ibi. Exuta ſenſu. Hic declarat̄ latius ꝟſus p̄cedens. ſic (alta) .i. eleuatōes cogitādi (cordis) ſcʒ noſtri (exuta) .i. denudata a. (lubrico ſenſu) .i. imūdo ↄceptu (ſomniēt te) .i. habeāt te ꝓ materia ſomniādi (ne pauor) .i. met⁹ vł fragilitas (ſuſcitet) .i. expgefaciat (q̇etos) nos in aīo (dolo) .i. ꝑ dolū (inuidi hoſtis) .i. diaboli. q̇ inuidet ſp paci. ⁊ trāquillitati animi nr̄i. ⁊ laborat ſuggeſtionib⁹ ſuis nos inſtigare ad p̄uos actus. ¶ Tūc ibi (Chriſtū rogem⁹) Iſta ē oratio ad ſcām trinitatē. ſᶜ nos (rogemus xp̄m) .i. filiū dei (⁊ p̄rez) in diuinis. ⁊ ſpūm chriſti patriſqʒ) .ſ. hoc modo o trinitas) ſᶜ exiſtēs (vnū) .i. vna eſſentia (potēs ꝑ om̄ia) .i. in celo et in terra ⁊c. (foue) .i. nutri. ⁊ ſuſcipe (precantes) .i. nos rogantes Amen

Te cordis yma concinant. te vox canora cōcrepat. te diligat caſtus amor te mens adoret ſobria

Ut cum profunda clauſerit diem caligo noctium. fides tenebras neſciat. et nox fidei luceat

Dormire mentem ne ſinas: dormire culpa nouerit· caſtos fides refrigeret ſomni vaporem temperet

Exuta ſenſu lubrico te cordis alta ſomnient ne hoſtis inuidi dolo pauor quietos ſuſcitet

Chriſtnm rogemus et patrem. chriſti patriſqʒ ſpiritum. vnum potens ꝑ omnia. foue precantes trinitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Iam ter quaternis. Tpe quadrageſimali iſte hymnus canit̄. eſt ei⁹ intentio hortari ⁊ incitare ad ſobrietatē ⁊ caſtitatē. vt nō ꝑ illuamus aiās noſtras ex crapula cibi ⁊ potus Et introducitur materia de qualitate tp̄is. videlicet ab horis quib⁹ dies currit ad finē ⁊c. et inde deſcēditur ad intentionem p̄dicta exponit̄ ſic (Dies trahitur) .i. ducitur (ad veſpeꝝ) .i. ad finem ſuū (iam) ſcꝫ circa feſtū beati Gregorij pape (ter q̄ternis horis) .i. duodecim. quib⁹ horis elſluxis (ſol) ille planeta eſt (prenuncians occaſum) ſuū et (tp̄a noctis redire) .i. q̄ redeant. ¶ Tunc ibi Nos ergo. Hic poſt deſignationem tp̄is mō currentꝫ incipit autor deſcendere ad intentionem ſuam dicēs (ergo nos tutemus) .i. tuta et ſecura faciamus (caſta pectora) id eſt munda corda. (ſigno domini) .ſ. crucis ſancte (ne) ꝓ vt nō (ille callidus ſerpens) id eſt aſtutus dyabolus (temptet) .i. querat vel inueſtiget (aditū) .i. aggreſſum (intrādi) in dicta noſtra pectora caſta. q̄ꝛ dyabolus circuit tanq̄ꝫ leo rugiens querēs quēꝫ deuoret

Tunc ibi. Sed armis Q̄ꝛ ōdependet his v̄ſus ad p̄cedentē (Sed vigil mens .i. cor vigilans (fulta) .i. ornata vel adiuta (armis pudicicie) id eſt caſtitatis (repellat) .i. expellat vl' amoueat (libere) .i. impune ⁊ ſine timore (improbū hoſtem) .i. malicioſum diabolū (ſobrietate comite) .i. comitante. ¶ Tunc ibi. Sed hec) Etiā non (crapula) .i. ſupfluitas (ciborum diſtendat) inertia faciat ⁊ pigra (corpora) noſtra (tandem) .i. finaliter (vt) ꝓ vt nō improbus hoſtis dyabol⁹ (polluat) .i. maculet vel cōtaminet ꝑ mali ſuggeſtionē (animā) noſtrā (ludificatā) .i. deceptā (per ſomnū. Et bn̄ q̄ꝛ venter mero eſtuans de facili ſpumeſcit in libidinē Et grauitas ſomni q̄ poſt crapulā venit. facit vt incautiores ſim⁹ ⁊ imbecilliores ad reſiſtendū inſidijs dyaboli. ¶ Tunc ibi. Gloria tibi Laudat̄ trinitas vt moris eſt p⁹ oēs hymnos O (trinitas) imp̄ſonis exn̄s (vna eq̄lis deitas) in eſſentia (gloria) .i. laus clara (ſit tibi ante cunta ſecula) .i. tp̄a (⁊ nunc) in p̄n̄ti (⁊ in ꝑpetuum .i. ſemper in futuro

Iam ter quaternis trahit̄ horis dies ad veſperū. occaſum ſol prenunciās noctis redire tempora Nos ergo ſigno domini tutemus caſta pectora. ne ſerpens ille callidus intrandi temptet aditum Sed armis pudicicie mens fulta vigil libere ſobrietate comite hoſtem repellat improbum. Sed nec ciborum crapula tandem diſtendat corpora ne vi per ſomnum animam ludificacam polluat.

Gloria tibi trinitas: equalis vna deitas ſit ante cuncta ſecula ⁊ nunc ⁊ in ꝑpetuum Amen

Expoſitio hymnorum

Ummi largitoꝛ. Hic hymnus ſeruit ꝓ tꝑe quadꝛageſimali In q̄ autoꝛ rogat deū vt dignetur ſuos deuotos famulos exaudire ꝯſciētias noſtras mūdare. ieiuniū quoqꝫ noſtrū acceptare. vt eo mediante digne capiamus paſcalia ſacramenta. Dicit ꝑmo ſic. o (largitoꝛ). i. datoꝛ (ſummi pꝛemij). i. etn̄e beatitudinis (qui es vnica ſpes mūdi). i. in quē ſolū mundus debet ſperare. ipe em̄ eſt ſolꝰ dn̄s a quo omne bonū deſcēdit. et alij ſancti ꝓ nobis intercedere poſſunt apō dn̄m. vt obtinere poſſimus rogata nr̄a ſed largiri nobis principal̄r non pn̄t. Etiam ſua incarnatione ⁊ paſſione necnō et moꝛte pꝛecipue redempti ſumus. ⁊ nō paſſionibꝰ alioꝝ ſanctoꝝ. quare merito dꝛ vnica ſpes mundi (intende). i. attēde ⁊ ſuſcipe (pꝛeces ſeruoꝝ) tuorū. noſtras videlicet (clamantū deuote). i. humiliter (ad te). i. ad tuā miſericoꝛdiam ¶ Tunc ibi.

Ummi largitoꝛ pꝛemij ſpes qui es vnica mundi pꝛeces intende ſeruoꝛum ad te deuote clamantum. Noſtra te conſcientia graue ſe offendiſſe monſtrat: quā emunda ſupplicamus ab omnibꝰ piaculis Si rennuis quis tribuet. indulge. qꝛ potens es. ſi coꝛde rogamus mundo. certe debes ex pꝛomiſſo Ergo accepta hoc noſtrum qui ſacraſti ieiuniū. quo miſtice paſcalia capiamus ſacramenta

Noſtra te. Hic moꝛe pacientis et infirmi detegit pꝛimo vulnus. i. defectū ſuum. ⁊ exinde opem medicantis implorat hoc modo. ſ. (Noſtra conſcientia) id eſt ratio diſcretiua (monſtrat) id eſt indicat ⁊ fatetur (ſe offendiſſe) id ē ad iracundiam pꝛouocaſſe et ꝯmouiſſe (te graue) id eſt grauiter (quam) conſcientiā nos (ſupplicamus) o xp̄e (emunda). i. purga (ab omnibus piaculis) id ē mendis et maculis peccatorum. ¶ Tunc ibi Si rennuis. Diſputat bono modo cū dn̄o. quia (ſi rennuis) id ē negas vel recuſas pꝛeces noſtras exaudire ⁊ cōſcientiaꝫ noſtram purgare a criminibꝰ (quis tribuet) quaſi diceret nullꝰ. quia tu ſolus pctā dimittis. ergo (indulge) id eſt pctā dimitte. adhibe medelam et ꝯdeſcende nobis ad ſubueniendū. qꝛ tu potens es. i. tu ſolus ex om̄ipotentia tua habes Tibi em̄ ꝓpꝛiū eſt miſereri ⁊ ꝑcere. quare qd̄ maius eſt (ſi nos rogamꝰ mūdo coꝛde). i. puro ꝯtrito ⁊ ꝯfeſſo coꝛde. tu (debes). i. teneris (certe). i. veraciter (ex ꝓmiſſo). i. ex ꝓmiſſione. Dixiſti em̄ ad petrū. ꝙ dimitteret peccata nō ſolū ſepties. ſed ſeptuagieſſepties. Et alibi dꝛ In quacūqꝫ hoꝛa ingemuerit pctōꝛ. iniquitatum eius nō recoꝛdaboꝛ Et ſic qꝛ ꝓmiſiſti o deus quaſi ex debito obligaris ¶ Tunc ibi. Ergo accepta. Concludit cū oꝛōne (Ergo) qꝛ tu potēs es ⁊ teneris pio mō ex ꝓmiſſo. tu (q̇ ſacraſti ieiuniū) ꝑſonaliter ieiunādo (accepta). i. ſuſcipe vel gratū habe (hoc noſtrū) ieiuniū qd̄ facimꝰ (q̄) mediāte vt (capiamus)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

.i.accipiam⁹(paſcalia ſacramēta).ſ.ꝯmunicationē corporis ⁊ ſanguinis tui(miſtice).ſ.ſacramētalr̄ ⁊ digne cū effectu. ¶ Tunc ibi. Summa nobis(ſumma trinitas)pſonaꝝ(in deitate ꝯferat nobis).i.tribuat vl' conferre dignetur(hoc)qd̄ ſtatim rogatū eſt(in qua)trinitate(vnus deus) per eſſentiā(gloriat̄).i.letat̄ ⁊ regnat(p cūcta ſecula).i.eternaliter. Amē

Summa nobis hoc conferat in deitate trinitas. in qua gloriatur vnus per ſecula cuncta deus Amen

Jeſu quadragenarie dicator abſtinentie. qui ob ſalutē mentium hoc ſanxeras ieiunium. Quo paradiſo redderes ſeruata parcimonia quos inde caſtrimergie huc illecebra depulit Adeſto nunc eccleſie: adeſto penitentie: qua ꝓ ſuis exceſſibus orat profuſis fletibus. Tu retroacta crimina tua remitte gratia. ⁊ a futuriſ adhibe cuſtodiam mitiſſime

Jeſu q̄dragenarie De recōmendatione ieiunij eſt hymn⁹ iſte. Dirigat̄ orō ad iheſum filium dei tanq̄ ad cām efficientez ieiunij et inſtituentez primitus ad finē. vt in lrā. Primi tres v̄ſus ꝯdependēt. vt patebit Jta ergo exponat̄ primus v̄ſus O(iheſu dicator).i. ſanctificator et ꝯfirmator(quadragenarie abſtinētie).i. q̄dragesimalis ieiunij Quadragenarius q̄nquagenari⁹ ⁊c. totū numerū collecti dicunt. ſed q̄dragesimus quinquageſimus ⁊c. dicunt dūtaxat vltimum ex nūero(qui ſan xeras) .i. inſtitueras ⁊ ſanctificaueras dū adhuc in terris cōuerſabaris q̄draginta dies ꝯtinuo ieiunās nobis in exemplū(hoc ieiunium) qd̄ ſeruandū ſingulis annis eccleſia de poſt ordinauit(ob ſalutē) .i. ꝓpter redemptionē ⁊ vtilitatē(mentiū) aiāꝝ nr̄aꝝ. ꝓut ſeq̄tur. Tūc ibi. Quo paradiſo(quo).i. vt tu(redderes)reſtitueres(paradiſo)celeſti. et hoc dico. pcimonia ſeruata.i. abſtinentia volūtaria cibi ⁊ potus cuſtodiat et obſeruata. s. illos hoies. quos illecebra.i. pctm̄ vel actio illicita. caſtrimergie. vel potins caſtimergie.i. caſtitatem mergentis. hoc eſt guloſitatis ⁊ inordinate ſumptionis cibi ⁊ potus. vnde cadimus in incontinentiam. eum a ꝯtrario ſine cerere ⁊ bacho frigeat venus. depulit.i. expulit. inde.i. a paradiſo. huc.i. in hunc mundū vallem lachrimaꝝ ⁊ miſerie. Tunc ibi Adeſto nūc. Hic pficit̄ ſūma prioꝝ verſuum ſic. O iheſu. Adeſto nūc eccleſie. tue militāti ꝯtra hoſtes ſuos. adeſto penitentia. vt te adiuuāte pficiat̄(qua)penitentia(orat eccleſia(ꝓ ſuis exceſſib⁹).i. peccatis ⁊ hoc dico. fletibus.i. lachrimis profuſis. id eſt effuſis ¶ Tunc ibi Tu retroacta Alia petitio in hūc modū. O ieſu. tu remitte.i. dimitte ⁊ indulge. crimina. noſtra. retroacta. id eſt pus facta. tua gratia.i. per tuaz benignitatem

et o(mitiſſime) ihū(adhibe cuſtodiā).i. ↄcede nobis grām cauēdi (a futuris) criminibꝰ. ⁊ ne recidiuemus in ꝑus ↄmiſſa. cōfeſſa. ⁊ iā remiſſa in finem ſeq̄ntem. ¶ Tūc ibi. Ut expiati (vt) nos expiati).i. mundati a peccatis noſtris (annuis victimis).i. ſacrificijs ſingulis annis fieri ſolitꝫ in ↄmemoratione actionis xp̄i (ieiunioꝝ. tendamus).i. ꝓcedamꝰ ⁊ ꝑueniamus melius diſpoſiti (ad gaudia paſcalia).i. paſchales ſolēnitates (colenda) agenda ⁊ exercenda (digne).i. debite laudabiliter ⁊ decenter Illa eſt etiā vna cā inſtitutionis ieiunij inter alias cōplures. vt ꝑ ipm̄ fiamus magꝫ ydonei ad celebrādum paſcha. ⁊ ad capiendum paſcalia ſacramēta ſicut tetigit hymnꝰ precedens in quarto verſu

Ut expiati annuis ieiuniorum victimis. tendamus ad paſcalia digne colenda gaudia

Unc tempus acceptabile. fulget datuꝫ diuinitus. vt ſanet orbem languidum. medela parcimonie. Chriſte decoro lumine dies ſalutis emicat. dum corda culpis ſautia reformet abſtinentia: | Hanc mente nos ⁊ corpore deus tenere perſice. vt appetamus proſpero perhēne paſcha tranſitu

Unc tempus ⁊c. Hymnus iſte q̄dragefimalis eſt. in quo autor glorioſum hoc tēpus ieiunij plurimū recōmendat. quatenꝰ ꝓderit cordibꝰ ſaucij rogās finaliter. vt hoc mediante ieiunio poſſit feliciter appetere ꝑhenne paſca Exordit̄ ergo primo ſic Acceptabile tempꝰ).i. ydoneū acceptū ⁊ delectabile (datū).i. ↄceſſum ordinatum ⁊ inſtituū (diuinitus).i. a deo (fulget).i. ſplendet apparet vl̄ currit (nūc) ad hoc ſcꝫ (vt medela).i. medicina (ꝑcimonie).i. ieiunij (ſanet .i. ſanū reddat (languidū orbem).i. infirmū genus humanū. quo ad corpus. ſ. q2 natura hoc tp̄e ſe purgare ſolet adiuta ꝟtute natuli ſolis aſcendentis. ⁊ quo ad animā. vt dicet verſus ſequens ¶ Tūc ibi. Xriſte decoro. O (xp̄e dies ſalutis) ſcꝫ vt redeamus ad te (emicat).i. ſplendet (decoro lumine).i. pulchra claritate (dum) ꝓ q̄n (abſtinētia) cibi et potus (reformet).i. reparet vel iteꝝ ſanet (corda ſaucia).i. vulnerata (culpis) .i. peccatis Abſtinētia em̄ hoiem q̄lificatū facit. ad recogitandū ſe et redeundū ad cor. Et qua re ſequi ſolet contritio ⁊ ↄfeſſio et ſuſcipi ac perfici condigna penitētia. que ſunt medicina ⁊ ſalus ſaucie ⁊ peccatricꝫ anime quare orat vt ſequitur ¶ Tunc ibi. Hanc mente. O (deus perfice) id ē fac (nos tenere).i. ſeruare (hanc) abſtinentiā (mente).i. in anima (⁊ corpore) in illum finem videlicet (vt appetamus).i. deſideremꝰ (ꝑhenne paſcha) id eſt chriſtum ihesum poſt hanc vitam (proſpero tranſito) id eſt felici curſu in hac vita.

o Nazarene dux. Iſte hymnus pulcherrimus eſt pro quadrageſima diuini miſterij pariter ⁊ humilitatis ſtudij locupletiſſimꝰ habens complures verſus preter hos tres. ſ3 illi cōmuniter non cantantur Quibus omiſſis in horū trium verſuum primo autor inuocat chriſtuz vt ſanctificet noſtrū ieiunium. In ſecundo recōmendat ipſum ieiuniū

Nazarene dux bethleem. verbum patris. quem partus alui virginalis protulit. adeſto caſtis criſte parcimonijs. feſtumq3 noſtruz rex ſerenus aſpice ieiuniorum dū litamus victimam Nil hoc profecto purius miſterio. quo fibra cordis expiat liuidi intemperata quo domentur viſcera. aruinam putrez ne reſudans crapula obſtrangulate mentis ingenium premat Sit trinitate in vnitate glā. vnitati in trinitati gratia. poteſtas. honor. atq3 iubilatio noſtra benigne cum beniuolentia ieiuniorum acceptanti munera Amen

In tercio laudatur trinitas. Primus verſus hoc dicit. (O xp̄e ieſu nazarene) .i. de nazareth. quia ibi nutritus erat iheſus. (dux bethleez) vbi erat natus. iuxta illud Bethleem non es minima ⁊c. ex te em̄ exirt dux ⁊c. (verbum) .i. filius (patris) in diuinis (quez) chriſtū (partus) .i. generatio (virginalis alui) .i. vteri virginis marie (protulit) .i. produxit in mundū (adeſto caſtis pcimonijs) .i. faueas ⁊ auxilio ſis abſtinentijs caſtitatem inducētibꝰ. vt debite impleātur a tuis fidelibꝰ (q3) p et tu exn̄s (ſerenus rex) .i. clarus vel inclitus rex (aſpice noſtrum feſtum) .ſ. gratā habe noſtrā feſtiuitatē et ſolemnizationē (dum) p qn̄ (nos litamꝰ id eſt ſacrificamus vel offerimus (victimam) id eſt ſacrificium (ieiuniorum) q̇bus ieiunamus in tui ieiunij memoriam et honorem Nunc ibi Nil hoc profecto.

Profecto) .i. certe (nil) .i. nihil eſt (purius) .i. clarius melius vel mundius (hoc miſterio) ſcz ieiunio. qd miſticam virtutem ⁊ opatōem in ſe h3 vt ſequit (quo) miſterio (fibra) .i. vena ⁊ meatus (liuidi cordis) .i. inuidi (expiat) .i. expurgat. ita q p vtutem ienuij omnis inuidia a corde repellat ⁊ h̾ pmo (quo) inſup miſterio ieiunij (intpata viſcera .i. male diſpoſita interiora ad ſanitatē ⁊ ſeruitiū deo exhibendū (domenť) .i. corrigant (ne) p vt nō (vt c̄pula) .i. guloſitas (reſudans) .i. ſtillās ⁊ iteruz p ſudorem emittēs (putrem aruinā) .i. putrida ⁊ innaturalem pinguedinem (p̄mat) .i. deſtruat vł ſuffocet (ingeniū) .i. intellcm̄ (obſtrāgulate mētis) .i. ſuffocatis cordi ſiue aīe p nimiā crapulā Intellectus etiā nr̄ depēdet a ſenſu. ⁊ ſenſus ab organis corporeis. q̇bꝰ impeditis et grauatis p crapulam ſequitur eciā impedimentū in vtute intellectiua. ⁊ h̾ ſcdo. Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ſic ex hoc textu colligi p̄nt duo effectus ieiunij. ſ. inuidie a corde expulſio et organoꝝ corporeoꝝ melior diſpoſitio. vt exinde intellectus liberi⁹ ſuas habeat opationes ¶ Tūc ibi. Sit trinitati (Gloria). i. laus (ſit trinitati) pſonaꝝ (in vnitate) eſſentie. ⁊ (grā). i. fauor ⁊ dilectio (ſit vnitati in trinitate) ſiſr (ptās honor atq; iubilatio). i. leticia. ſ. ſit trinitati dico et vnitati (acceptanti benigne) id eſt recipienti pro grato (cum beniuolentia) id eſt pietate ⁊ bono animo ſiue volūtate (munera). i. dona. in idē redit (ieiunioꝝ) noſtrorū. hoc eſt. Gloria ſit trinitati ⁊ vnitati ⁊c. de hoc ꝙ benigne. recipiat nrā ieiunia tanq̄ ſibi grata ⁊ accepta. quod vt fiat etiam orauit verſus p̄mus

Vltor dei memento te fontis
et lauacri rorem ſubiſſe ſanctum te criſmate innouatum

Fac cum vocante ſomno. caſtum petis cubile. frōtem locumq; cordis crucis figura ſignet

Crux pellit omne crimen. fugiunt crucem tenebre. tali dicata ſigno mēs fluctuare neſcit

Vltor dei. Autor p̄ntis hymni dicit̄ fuiſſe Prudentius et ſolet cantari ab eccleſia q̄dragesimali tpe. in quo hymno idem Prudenti⁹ alloqtur quēlibet xp̄i fidelē. vt ſit memor beneficioꝝ dei cū ꝯſilio. vt iturus ad quietē nocturnam ſignet ſe ſigno ſancte crucis Cui⁹ rōnem ſubdit. ⁊ deīn exclamationē facit ꝯtra ſegniciē ſomnioꝝ. atq; verſutiaꝝ dyaboli. apoſtrophando ad eundē. ſicut videbim⁹ in ꝓceſſu. Dicit ſic (o cultor dei). i. o xp̄i fidel' colens deū (memento). i. recordare (te ſubiſſe). i. intraſſe (ſcā rorē font; et lauacri). i. te mundatum eſſe ſpirituali lotione in ſacra baptiſmate. ac per hoc mundatū ab originali peccato. Et o cultor dei memento (te innouatū). i. regeneratū (criſmate). i. oleo ſancto. ac ꝑ hoc ꝓtectū ⁊ armatū ꝯtra impugnatōes dyaboli. Ecce duo magna bn̄ficia collata homi xp̄iano a deo Primo ꝙ baptiſatus ſit ꝯtra pctm̄ originale. Scōm ꝙ ſit criſmate vnctus ꝯtra impugnatōes dyaboli. Cui regi etiam aliud cōſilium ſubiungit circa q̇etem nocturnā in ſequenti vſu. ¶ Tūc ibi. Fac cū vocante. O cultor dei (fac cum) ꝑ qn̄ (petis). i. accedis (caſtū cubile). i. mundū ⁊ tuum locum nocturne quietis (ſomno vocante). i. ſopore id exigente ⁊ incitāte ꝙ (figura). i. ſignū ſancte cruc; ſignet (frontē locū q; cordis). i. pect⁹ tuū ꝓpter miſteriū paſſionis dn̄ice. qd ꝑ ſignū repſentatur ⁊ effectū opatur ſequentē. ¶ Tunc ibi. Crux pellit (crux). i. ſignū crucis vel paſſio dn̄i (pellit). i. remouet vel fugat (omne crimen). i. peccatum ſeu malum. ⁊ (tenebre). i. picula tenebraꝝ ſiue miſerie nocturne (fugiunt crucem nox em̄ eſt amica predonib⁹. i. dyabolis nocturno tempore hominē inuadentib⁹. ⁊ ꝯtra illos facit ſignū crucis nō ſolū q̄tum ad corpus. ſed etiā q̄tum ad aiām q; (mens). i. aiā (dicata). i. ſignata

vel ꝯfirmata(tali ſigno) ſcē crucis(neſcit fluctuare).i.debitare de fide. et errare a ꝯſcientia intētionis virtuoſe ꝓpter pigriciem ⁊ portenta ſiue apparitōes vanas ſomniorum. contra ſe exclamat verſus ſequens. vel ꝓpter ſuggeſtiones dyaboli. de quibꝰ ſunt verſus alij deinde ſequentes ¶ Tunc ibi. Procul o procul. Exclamat contra ſomnia ⁊ contra inuentorē ſiue preſentatorem ſomniorum (Potentia) id eſt ſigna (ſomniorum vagantum) id ē apparitionum vagaruꝫ in ſomnis. ſint (procul) id eſt longe vel remote(o ꝓcul) reſumit cauſa maioris vehementie.et o tu (preſtigiator).i. deceptor ⁊ illuſor ſenſuum humanoꝝ dyabole(ꝑnicaci aſtu).i.ꝑſeueranti violenta et importuna ſiue ꝓterua ac improba calliditate decipiendi (eſto).i.ſis (procul) id ē longe Item preſtigium ē ſpēs. magice artis.qua ludificantur ⁊ decipiunt̄ oculi hominū. vt ſcꝫ appareat id quod non eſt

Procul o procul vagantuꝫ portenta ſomniorum procul eſto pernicaci preſtigiator aſtu

O tortuoſe ſerpens qui mille per meandros fraudeſqꝫ flexuoſas: agitas quieta corda.

Diſcede. criſtus hic eſt. hic chriſtus eſt liqueſce. ſignum quod ipſe noſti damnat tuam cateruam

Corpus licet fatiſcens iaceat recliue paululum.chriſtuꝫ tamen ſub ipſo meditabitur ſopore

¶ Tunc ibi. O tortuoſe. Apoſtrophat ad eundē preſtigiatorē dyabolū obteſtans vt recedat a nobis. Et legant̄ duo ꝟſus ſimul hoc mō(O tortuoſe ſerpens).i.malicioſe demon(qui agitas).i.turbas et ꝯmoues(quieta corda).i.pacificas mentes(ꝑ mille meādros).i.ꝑ varios modos decipiendi. Meander ꝓ flexuoſitate animi ponitur hic metaforice ſtat pro obliqs ⁊ indirectꝫ circuitionibꝰ dyaboli ad decipiendū(qꝫ) ꝓ et(flexuoſas fraudes).i.inuolutas intricatas deceptōes tuas. Flexuoſum dꝛ qd plures flexuras.i.curuaturas ⁊ inuolutōes hꝫ.vt ſerpēs cum ſe inuoluit hic aūt metaphorice ponit̄.qui eīn defraudare intendit recta via nō ꝓcedit.ſꝫ oblique ⁊ flexuoſe. ¶ Tunc ibi diſcede. O tortuoſe ſerpens(diſcede).i.fuge ⁊ recede.qꝛ(xp̄s eſt hic).i.adeſt nobis.⁊(liqueſce) i.euaneſce metaphora eſt.ſicut cera dꝛ liqueſcere a calore ſolis. qꝛ (xp̄s eſt hic) ſcilꝫ ad defenſionem nrām. Reſumit̄ illa clauſula xp̄s eſt hic ⁊c. ad exp̄mendū vehementiā indignatōis ꝯtra dyabolū ⁊ ad incutiēdū illi maiorē terrorē.ymmo (ſignū) ſcꝫ crucis(qd tuipſe noſti).i.nouiſti(dānat).i.deſtruit(tuā cateruā).i.tuā ſocietatē. ¶ Tunc ibi Corpꝰ lꝫ Reſpondet ad id qd dyabolus obijcere poſſet de torpore ⁊ imbecillitate corꝑis dormientis.ne ſibi in illa re ꝯfidere debeat dyabolus.credēs ſe ꝑ illaꝫ liberiꝰ inuadere poſſe hoiem qeſcentē qꝛ (licet).i.q̄uis(corpꝰ fatiſcēs).i.fatigatū

Expoſicio hymnorū

ex laboribꝰ diurnis (iaceat paululū).i.modicum (recliue).i.baſſuȝ ⁊ requie capienda (tamen) nichilominus (meditabit̄ xp̄m).i. cogitabit de xp̄o (ſub ipſo ſopore).i. tp̄e ſomni ⁊ dormitōis ſue. iuxta illud Media nocte ſurgebāt ad ꝯfitendū tibi. Jſtud etiā ſic poteſt intelligi. Quāuis nunc fragiliter decline. hō a mandatis dei. ſtatim tn̄ diuina gratia cooperante in cognitione dei. et emendationem vite debet recipiſcere poſſe et reuerti.

Tunc ibi. Gloria etern o patri) dicit̄ ſancte trinitati laus. Expoſitio ſatis clara eſt.

Gloria eterno patri. ⁊ chriſto vero regi paraclitoqȝ ſancto. ⁊ nunc in perpetuum. Amen

Agno ſalutis gaudio letetur omne ſeculum. ieſus redemptor omnium ſanauit orbem languidū

Sex ante paſce ferias aduenit in bethaniam. vbi pie poſt triduum reſuſcitauit lazarum.

Nardi maria piſtici: ſumpſit libram mox optimi. vnxit beatos domini pedes rigando lachrymis.

Agno ſalutis ⁊c̄ ad dominicā palmaꝝ ꝑtinet pn̄s hymnꝰ Jn quo autor p̄o p̄mo hortatur omne ſeculum ad gaudium ſuper ſui redemptione. Deinde narrat hyſtoriam ingreſſus dominici hac die in ciuitatem iheruſalem longius repetendo ab aduentu ſuo in bethaniam. et ibidem de reſuſcitatione lazari. ac rigatione pedū domini tractatur que per mariam magdalenam. Tandem exclamat de excellenti humilitate domini. quia in aſino venire voluit ⁊c. Primo dīt ſic (Om̄e ſeculum).i. quilibet xp̄ifidelis de hoc ſeculo (letetur) gratuletur (magno gaudio ſalutis).i. multiplici leticia ob ſalutem ſuaȝ. vt ſit regimē finale. Rō ſequitur. qꝛ (ih̄s redemptor omniū) hoim (ſanauit).i. ſaluauit vel redemit (languidū orbem).i. infirmū mundū ex p̄uaricatione ade. Et iſtō fecit dn̄s ꝓpria morte ſua volūtarie aſſumpta ꝓ nobis Cuiꝰ paſſionis tēpus mō appropinq̄bat. ⁊ initiū habebat vt ſequitur.

Tunc ibi. Sex ante paſce. sc̄ ieſus (aduenit in bethaniā ante ſex ferias.i. dies (paſce).i. illius ſolēnitatis iudeoꝝ (vbi).i. in qua bethania idem ieſus (reſuſcitauit).i. a morte reuocauit ad vitā (pie).i. ex pietate ſua. (lazarum) fratrē marthe ⁊ marie magdalene ſoroꝝ et hoſpitaꝝ domini (poſt triduū).i. poſt tres dies quibus lazarus mortuus fuerat ⁊ ſepultꝰ et ita in aduētu ſuo dn̄s quadriduanū fetentē in ſepulchro ip̄m inuenit et reſuſcitauit. Hiſtoria videri poteſt in euāgelio Tūc ibi. Nardi maria ⁊c (Maria) magdalena (ſumpſit mox).i. ꝯfeſtim (librā).i. pondus vl̄ menſurā quandā (optimi piſtici nardi).i. fidelis ⁊ nō ſophiſticati aromatis ſiue vnguēti. Piſtin em̄ grece dr̄ fidele latine. ⁊ eſt vnguentū factū de intrinſeco nardi. i. de ſucco talis arboris Et (vnxit).i. liniuit (beatos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

pedes domini) cū dicto vngento (rigando) .i. humectando et lauando
eoſdem pedes cum (lachrimis) ſcz ſuis. Rōne cui⁹ obſequij beata ma-
ria magdalena multū placuit dño. ita vt dimitteret ei dn̄s peccata mul
ta. qr ipſaz valde dilexerat. ſicut iam patuit. qr primo meruit videre do-
minū poſtq̄ reſurrexit. ¶ Tunc ibi (Poſt hec iugalis) Jaz venit au-
tor ad factuz huius diei

Poſt hec iugalis aſine iheſus ſuper
nus arbiter pullo ſedebat. inclitam ꝑ
gebat iheroſolimam. O q̄ ſtupenda
pietas mira dei clementia. ſeſſor aſelli
fieri dignatus autor ſeculi
Honor decus imperium ſit trinitati
vnice patri nato paraclito per infinita
ſecula Amen

Rex criſte factor omnium redē-
ptor et credentium: placare vo-
tis ſupplicum te laudibus colentium.
Cuius benigna gratia crucis per al-
ma vulnera. virtute ſoluit ardua. pri-
mi parentis vincula.

In quo apparuit maḡ
humilitas chriſti. de quo
exclamat verſus ſequēs
Et dicit (Poſt hec) id
eſt predicta (iheſus ſuꝑ-
nus arbiter) id ē celeſtis
iudex ſiue mediator in-
ter deū ꝛ peccatorē (ſede
bat pullo) .i. ſuꝑ iumen-
tum (iugalis aſine) ſcz q̄
ad iugum ire ſolet Jugū
dicit illud lignuz qd col-
lis boū imponit ad aran-
dum. et (pergebat) .i. tē-
debat (inclitam iheroſo-
limam) .i. ad preclarā ci-
uitatem iheruſalem. in q̄
dn̄s paſſionez ſuā ſubitu
rus erat ¶ Tunc ibi
O q̄ ſtupenda (O q̄)
id eſt q̄tum (ſtupenda)
id eſt admiranda eſt (pie
tas) .i. benignitas dei. o
q̄ mira clemētia dei) .i.
mirabilis bonitas. qr (autor ſeculi) .i. creator mūdi (dignitas eſt) .i. vo-
luit (fieri ſeſſor aſelli) .i. equitator pulli aſine. qui potuiſſet ſibi habuiſſe
preciotiſſimū equū totius mūdi ſi voluiſſet. ſed noluit vt exemplū humi-
litatis nobis daret. Omis em̄ chriſti actio nr̄a eſt inſtructio. vt ibi. Diſ-
cite a me. qr mitis ſum et humilis corde ¶ Tunc ibi (Honor decus)
(Honor dec⁹ imperiū) .i. poteſtas (ſit) reddēda ſingula ſingulis (vnice.
in eſſentia (trinitati) ꝑſonaꝝ. ſcz (patri nato) .i. filio (paraclito) ſpiri-
tui ſancto (per ſecula infinita) hoc eſt eternaliter. Amen

Rex chriſte) Jſte hymnus ſolet decantari tꝑe paſſionis dn̄i. Et
eſt materia ei⁹ obſecratio ad xp̄m ꝑ paſſionē ꝛ humiliatōem ſuā
que recitant̄ in ordine cum ſignis certis tunc intercurrentibus.
Et dōt. O (rex chriſte factor omniū) rerū (ꝛ redemptor credentiū) id eſt
fideliū tuoꝝ (placare) vt reconcilieris de offenſis (votis) .i. deſiderijs et
bonis affectib⁹ (ſupplicū) .i. deuotoꝝ tuoꝝ (colentiū) .i. hōrantiū (te lau
dib⁹) ſuis. Tunc ibi. Cuius benigna (Cui⁹) ſcz xp̄i (benigna gratia)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

volūtaria bonitas (ſoluit) id eſt diſſigat (vincula primi parētis) ſcʒ ade quibus vinculis tenebamur ligati ꝓpter peccatū ade. ardua virtute. id eſt magna poteſtate. quia eſt diuina. et hoc per alma vulnera crucis. id eſt inflicta ſibi in cruce. qꝝ vulnerū liuore ⁊ dolore ſanati ſumus de peccato originali ade ⁊ reſtituit regno dei. Nemo em̄ ad illā rē aſſumandū inueniebat̄ ydoneꝰ niſi filiꝰ dei. q̇ ꝓpterea ſemetipm̄ hūiliauit ⁊ fecit vt partim iam dictum ē. et etiam vt ſequitur.

Qui es creator ſiderum. tegmen ſub iſti carneum. dignatꝰ hāc viliſſimam pati doloris formulam.

Ligatus es vt ſolueres: mundi ruentis ꝯplices: per probra tergens crimina. que mundus auxit plurima

Cruci redemptor figeris. terram ſed omnem concutis. tradis potentez ſpiritum. nigreſcit atqꝫ ſeculum

Mox in paterne glorie victor ſplendens culmine. cum ſpiritus munimine: defende nos rex optime

¶ Tunc ibi. Qui es (qui es creator ſyderū) id eſt ꝯditor ſtellaꝝ (ſub iſti). i. induiſti (carneum tegimen). i. humanū corpus ex maria virgine (dignatus). i. volens ꝓ nobis (pati hāc viliſſimam formulam). i. deſpectiſſimū genꝰ (doloris). i. pene. ſ. crucis. que mors inter alias penas turpiſſima dicit̄ et ignominoſiſſima. iuxta illud. Morte turpiſſima ꝯdemnemꝰ eum ſcʒ crucis

¶ Tunc ibi. (Ligatꝰ es) et quia contraria contrariis curantur. ergo tu chriſte. ligatus es. i. ligari voluiſti (vt ſolueres). i. relaxares a vinculis dictis primi noſtri parentis (ꝯplices). i. ſocios cōpeccantes (mundi ruentis). i. declinantis a bono. (tergens crimina). i. delens peccata (que mūdus iſte ruens. auxit) i. cumulauit (pluria). i. valde multa. ⁊ hoc (ꝑ probra). i. opprobria. ꝯtumelias. ⁊ improperia que tu paſſus es pro nobis. ꝯtra delectatiōes inordinatas et gaudia illicita quibꝰ peccata ꝑpetrata erant a mundo. ¶ Tunc ibi. (Cruci redemptor) Verſus iſte dicit quō xp̄s affixus erat cruci in ea tradēs ſpūm. cum certis ſignis ſiue miraculis que tunc ꝯtigerūt. Dicens ſic. O (redēptor). i. liberator chriſte. tu (figeris). i. affligeris (cruci) i. ad crucem (ſed tñ tu (ꝯcutis). i. ꝯmoues ⁊ tremere facis (omnem terrā) q̄ factꝰ erat terre motus. ecce primū ſignū. Et tu (tradis). i. emittis cōmendando in manus patris (potentē ſpūm) animam diuine nature vnitā (atqꝫ ſeculū ingreſcit). i. mūdus tenebroſus fiebat. Sol em̄ cōpatiebat̄ ſuo creatori ſicut et alie creature. Vñ tenebre facte ſunt ab hora ſexta vſqꝫ ad horam nonā. vt habet̄ in euangelio. ecce ſecundū ſignum.

¶ Tunc ibi. (Mox in) In hoc verſu dimiſſis illis que poſt acta ſunt cū dño tranſitur ad eundē iam glorificatū cū introductione ſancte trinitatis vt moris eſt. Dicens O (optime rex) chriſte ieſu fili dei (victor) id eſt triūphator de inferno ſuperato ⁊ morte (reſplendēs). i. fulgēs iam et

gloꝛificatus(mox).i.ſtatim poſt aſcenſionez tuã (in culmine).i. excelſo habitaculo celoꝝ(paterne gloꝛie).i.patris(defende).i.ꝓtege nos(cum munimine).i.defenſione et p̄ſidio(ſpũs) ſancti. Amen

Loꝛia laus) Hic hymnus ad proceſſionez canit ipſo die palmaruz in quo tractatur laus chriſti iheſu.que longius repetitur. Primo a pueris hac die oſanna canentibus Deinde a meritis ꝑſonalibꝰ ieſu. Tercio a diuerſis creaturis deſcendendo tandem ad hebreos ſiue iudeos qui h̾ die ſpecialem dño honorem exhibuerunt.et nos ſil'r facẽ conamur vt placeamus dño. ſicut et iudei in illo placuerũt eidem. Sic autoꝛ alloquitur chriſtũ. O (rex chriſte) ieſu(redemptoꝛ(noſter(gloꝛia laus et honoꝛ ſit tibi) reſumẽdo v̈buz ſit ad quẽlibz ntm̄ (Cui

Loꝛia laus et honoꝛ tibi ſit rex chꝛiſte redemptoꝛ Cui puerile decus pꝛomſit oſanna pium

Iſrael es tu rex dauidis ⁊ inclita proles. nomine qui in domini rex benedicte venis

Cetus in excelſis te laudat celitus omnis. Et moꝛtalis homo. et cuncta creata ſimul

ſcz chriſto(puerile decus).i.pueroꝝ reuerentia.tibi occurrẽtiũ in introitu tuo in iheruſalem (pꝛomſit) id eſt decantauit ſeu pꝛomulgauit et in aperto dixit(pium oſanna) id eſt hoc verbum oſanna plenum pietatis Sonat eñ oſanna idem ꝙ obſecro.ſaluifica.vel ſanctifica ſcilz munduz in quo reperit̾ ſingulare officium pietatis ⁊ clemẽtie quod pueri a domino optauerunt nobis fieri ¶ Tunc ibi. Iſrael es tu. Laudatur hic chriſtus a meritis ꝓpꝛijs dicens ſic. O (benedicte rex) ieſu chriſte (tu es rex iſrael) ſcz populi iſraelitici (⁊ inclita pꝛoles) id ē clara ⁊ nobilis (dauidis) ſcz regis.vt patet ibi Liber generationis ⁊c. Dauidis legi debet media pꝛoducta.ita etiam habet menſura verſus.et hoc bene licet.quia ꝓpꝛia nomina etiam in medijs ſyllabis ponuntur ad placitum (qui venis) ſcz hodierna die in ciuitatem iheruſalem paſſurus pꝛo nobis miſeris pctõꝛibus(in nomine domini) id eſt in virtute dei patris ⁊c. Vel ſic poteſt exponi (Rex iſrael) id eſt rex populi celeſtis videntis deũ) dauidis ſcz dei patris(venis).i.deſcendis ſcz de ſinu dei patris in hunc mũdum.miſſus ab eodem patre ad redimendum nos ⁊c.

¶ Tunc ibi. (Cetus in excelſis) Hic refert autoꝛ quomodo dominus noſter ih̄s chꝛiſtus laudatur ab omnibꝰ creaturis.vt per hoc nos inducat et aminet ad laudandũ eundẽ dominũ ieſum xp̄m. Dicẽs(Omnis celicus cetus) id eſt celeſtis turba (laudet te) ſcilicz criſtum (in excelſis) id eſt in celis (Et moꝛtalis homo) id eſt coꝛruptibilis ſiue potens moꝛi (et cuncta creata).i. omnes relique creature(ſimul id eſt pariter laudant te. Et etiam hoc die cuius rei anima memoꝛia pꝛo nunc in eccleſia celebꝛatur ⁊c,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi. Plebs hebrea (hebrea plebs) .i. iudaicus populus (venit obuiā) .i. in occurſum (tibi) .ſ. venieti in ciuitatē iheruſalē (cū palmis) ꝛ ramis arboꝝ ad honorē tuū ſtratis in via (ecce) nos ſimilit̄ (aſſumus) id eſt pſentes ſumus (tibi cum prece) .i. orōne noſtra (voto) .i. deſide- rio ꝛ deuotiōe. ꝛ (hymnis) .i. canticis laudū . quaſi diceret nos ſimiliter hodierna die te chriſtum redemptorē noſtrū q̄ꝫtuꝫ in nobis eſt laudare vo- lum⁹ et effectualiter lau damus ¶ Tunc ibi.

Hi tibi. (Hi) ſc hebrei ſiue iudei (ſoluebāt) red debant et exhibebant (ti- bi paſſuro) q̇ pati adhuc debebas (munera) id ē debita (laudis) ſcꝫ reue rētie et honoris. pari for- ma (ecce nos pangim⁹) id eſt decantamus (tibi regnanti) modo in celis (melos) .i. dulce canticū laudis. ¶ Tunc ibi (Hi placuere.) O (pie rex) .i. benigne . et o cle- mens rex) .i. mitis et mi ſericors (cui cūcta bona placent) .i. queqꝫ officia laudis bona mente exhibita accepte ſitꝫ (noſtra deuotio) .i. ſupplex ora- tio ſiue famulat⁹ (placeat) .i. g̃ta ſit tibi. eo mō quo (hi) .ſ. hebrei (placu ere tibi) .i. placuerūt ꝑ ſuū obſequiū reuerentie quā tibi exhibuerunt. Sunt aūt adhuc multi alij verſus. ſed quia illi non cantantur in eccleſia ideo ſufficiant iſti pro preſeuti.

Plebs hebrea tibi cnm palmis ob- uiam venit Cum prece. voto hymnis aſſumus ecce tibi
Hi tibi paſſuro ſoluebāt munera lau dis Nos tibi regnanti · pangimus ec ce melos
Hi placuere tibi placeat deuotio no ſtra Rex pie rex clemēs cui bona cun cta placent

Salue feſta dies toto venerabi- lis euo Qua deus infernum vi cit et aſtra tenet

Salue) Iſtud ē dictamē ſuauiſſimū. in quo autor dirigit ſermo neꝫ ſuū ad diē paſche ſalutans ꝛ recōmendans illum de his que in ea acta ſunt . deducens quomodo oīa terrenaſcentia circa h̄ tempus ſanctum ꝯgratulentur domino reſurgenti in eodem die. quo- modo etiam nemora faueānt domino triumphanti de inferni victoria frondes ſcꝫ ꝛ gramina ꝓducendo. inſuꝑ laudent dn̄m meantem et am- bulantem ſupra aſtra creature diuerſe ꝛc. Exorditur itaqꝫ ſic. O (feſta dies) id ē celebris dies paſche (ſalue) id eſt ſis ſalutata (venerabilis) ho norabilis et celebrabilis (toto euo) id eſt ſemper et in perpetuum. Et ſubdit autor rationem dicens ſic. (Qua) ſcꝫ die (deus) id eſt dominus noſter iheſus chriſtus (vicit) id eſt ſuperauit glorioſe (infernum) id eſt tartarum ipſum. ſ. effringendo et patres ſanctos ſecum ex inferno ducē do (et tenet aſtra) id eſt habitat in celis. quia ipſe regnat in celis et domi natur aſtris. vbi nos venire ꝯcedat Amen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi (Ecce renaſcentis) Ecce gratia mūdi renaſcentis) .i. diſpoſitio bona ꝓductiua terrenaſcentiū iſtius mūdi inferioris. qm̄ illa ter renaſcentia poſt frigora quib⁹ perierūt denuo incipiūt pullulare creſcere reuiuiſcere (teſtat̄) teſtimoniū dat. ꝛ oſtendit omnia dona) .i. munera ſua.ſcꝫ gramina folia flores ꝛ fructus (rediſſe) .i.redijſſe ꝛ reſtituta eē cum ſuo dn̄o) qui ſub pilato ꝓcurantib⁹ iudeis crucifixus mortu⁹ et ſepult⁹ eſt. hac die redijſſe hoc ē reſurrexiſſe a mortuis perhibetur. Et ita vult autor dicere ꝙ ſicut dominus mortu⁹ hodie reſurrexit. ita ſil'r terrenaſcentia mortua ꝑ hyemem iam videntur renaſci et reſurgere. ꝛ ſic reſurrectioni dn̄ice cōgratulari. ſicut magis ſpecifice proſequitur infra.

Ecce renaſcentis teſtatur gratia mū di. Omnia cum domino dona rediſſe ſuo.

Namqꝫ triumphanti poſt triſtia tartara chriſto Undiqꝫ fronde nemus gramina flore fauent

Legibus inferni oppreſſis ſup aſtra meantem Laudant rite deum. lux po lus arua fretum

Qui crucifixus erat deus ecce ꝑ omnia regnat. Dantqꝫ creatori cūcta creata precem

¶ Tunc ibi. (Namqꝫ triūphanti (Naqꝫ) ꝓ qꝛ (gramina) herbe ſiue ter renaſcentia (fauent) id ē arrident ꝛ ꝯgaudēt (vndiqꝫ) .i. vbiqꝫ ſiue in omī tp̄e (flore) ſuo quē ꝓducunt. vel flore .i. florib⁹ ponendo ſingulare ꝓ plurali. ꝛ (nem⁹) .i. ſil ua fauet. ita ꝙ hic ſit hypozeugma. qꝛ hoc vbū fauēt in fine poſitū ꝯformat̄ poſteriori ntō.ſ.gramina (frōde) .i. frondib⁹ et folijs (criſto) ieſu (triūphāti) qui mō vt victor triumphat (poſt triſtia tartara) meſta ꝛ deſolata qꝛ iam per dominum noſtrum iheſum chriſtum effracta eſt et ſuperata. Itē nemus locū dicit arboribus multis ꝯſitum. ꝛ exponi p̄t nemus. id eſt arbores intelligendo contentum pro continente per metonomiam.
¶ Tunc ibi. Legib⁹ inferni) Iſte verſus ſeruit magis ꝓ die aſcenſionis domini. Et eſt ſententia talis (lux) id eſt claritas luminariū lucentium ſuper terram. vel id eſt pulcritudo aeris. iam exiſtens (polus) id ē celum ſeu curia celeſtis (arua) campi ꝛ prata (fretū mare et aque (laudant) .i. honorant ſuo felici ꝛ leto ſtatu gratulantia (rite) .i. legaliter ꝛ debite (deum) iheſum chriſtū (meantem) id ē ambulantem (ſuper aſtra) .i. orbes ꝛ loca aſtroꝝ. hoc eſt laudant chriſtum qui iaꝫ aſcendit ad celos et hoc dico (legib⁹) id eſt iurib⁹ (inferni oppreſſis) id eſt ꝯculcatis et ſup peditatis ꝛc. ¶ Tunc ibi Qui crucifixus (ecce deus) et homo. ſ. criſtus (qui erat crucifixus) id eſt cruci affixus ꝓ nobis (regnat) .i. dominatur iam (per om̄ia) .i. ſup om̄ia (qꝫ) pro et (cuncta creata) .i. oēs creature (dant) dicūt eidem crucifixo (creatori) ſuo (precem) laudem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſitio hymnorum

Eſu ſaluator ſeculi verbum pa
tris altiſſimi. lux lucis inuiſibi-
lis. cuſtos tuorum peruigil
Tu fabricator omnium diſcretor at-
qꝫ temporum. feſſa labore corpora no
ctis quiete recrea
Te deprecamur ſupplices. vt nos ab
hoſte liberes. ne valeat ſeducere tuo
redemptos ſanguine
Ut dum graui in corpore. breui ma-
nemus tempore ſic caro noſtra dormi
at vt mens ſoporem neſciat

Eſu ſaluator) Materia huius hymni eſt oratio ad iheſum vt corpora noſtra laboribꝰ diuturnis fatigata nocturna quiete ve-lit recreare ⁊ ab hoſte dyabolo nos defendere ⁊ liberare. ac ne ita caro dormiat ꝙ mens in ſoporem ꝑniciosum incidat. Primi duo v̾ſus legentur ſimul. Et ponit pl̾a attributa ieſu laudatiua ⁊ beniuolētie cap-tiua hoc mō. O (Jeſu) chriſte (ſaluator). i. redē-ptor (ſeculi). i. mūdi (ver-bum). i. filius (altiſſimi patris) ſcꝫ dei. Et iſta generatio difficulter ca-pi poteſt. qꝛ generationeꝫ eius quis enarrabit dicit Jſaias Jtē (lux inuiſibi-lis lucis) ſcꝫ productiua hoc eſt claritatis glorie celeſtis. que videri non poteſt carnalibus oculis ſed diuinis tm̄ et glorifi-catis. Uel (lux). i. filius (inuiſibilis lucis) ſcꝫ dei patris qui ſimiliter vide-ri nō pt̄ ab oculis carna-libꝰ Juxta illud. Nō vi-debit me hō ⁊ viuet Jtē (peruigil cuſtos). i. dili-gens obſeruator ⁊ tutor (tuoꝝ) ſcꝫ fidelium ¶ Tunc ibi. Tu fabricator (tu fabricator) id eſt creator (omniū) ſcꝫ rerum (atqꝫ diſcretor). i. diſtinctor ⁊ diſpoſitor (tem-poꝝ) ꝑ motū celi quē tu ſolus gubernas. tu (recrea). i. refoue ⁊ refocilla (corpora). ſ. noſtra (feſſa). i. fatigata (labore). ſ. diurno (quiete noctis) id eſt per dormitiōem nocturnā. vt ſcꝫ ſpūs depreſſi in nobis vigilantibꝰ ꝑ labores reparenẗ et reſtaurenẗ per ſomnum ¶ Tunc ibi (Te depre-camur) Jſta eſt principalis depc̄atio in hoc hymno. nos ſupplices) de-uoti tui (deprecamur) id eſt rogamus te. Et ſic illa prepoſitio de auget aliqn̄ ⁊ qn̄qꝫ diminuit. vt apud Ouidiū. Sepe precor mortem mortem quoqꝫ deprecor idem. id ē minime precor. immo vt mors nō veniat pre-cor (vt liberes nos ab hoſte). i. dyabolo (ne). i. vt nō ipſe (valeat). i. poſ-ſit aut ſufficiat (ſeducere). i. defraudare ⁊ illaqueare (redemptos). ſ. nos (tuo ſanguine) effuſo pro nobis tempore paſſionis tue. Etiā in finem q̄ ſequitur ordinatur dicta deprecatio ¶ Tunc ibi. Ut dum (vt dum) id eſt q̄ꝫdiu donec (manemus) ſumus et ꝑſeueramus (breui tp̄e) quo hic viuimus (Tempꝰ em̄ vite noſtre breue dicitur cōparatiue ad vitam celeſtem. quia mille anni nō ſunt momentū reſpectu vite celeſtis. vt di-cit pſalmiſta. Quoniā mille anni ante oculos tuos tanq̄ꝫ dies heſterna que periſt. et vix poteſt homo hodie centum attingere. quia in potenta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

tibus.id eſt in bene ꝯplexionatis octaginta anni ſunt.et amplius eoꝝ vita eſt labor ⁊ dolor(in graui corpore) quod mole carnis ſubiectū multis paſſionibꝰ et miſerijs grauatū redditur et impotens ad reſiſtendum hoſti dyabolo et torpidū ad ſeruiendum deo. Et hoc tangit phs primo methaphiſice dicēs ꝙ humana natura multipliciter eſt ancilla.vel(corpore graui) grauato mole criminum.Et ergo ne ſuccūbamus qualitercū‑qꝫ vł in miſerijs vel in criminibꝰ(caro noſtra) ſenſualitas (dormiat) id eſt quieſcat viuat ⁊ gerat ſe (ſic vt) ꝙ (mens).i.rō noſtra ſiue ſpiritus(neſciat ſoporem).i.pigriciam inordinatam ſomni.ex ꝗ redditur ipſa imbecillis ad operandū bona et leuanduꝫ ſe a ſordibus peccatoꝝ.quin ymo peruigil cuſtos ieſus chriſtus ſic caruem noſtram dormire permittat. vt anima nihilominꝰ agilis ⁊ vigilans permaneat ad ſibi ſeruiendum. et hoſti maligno fortiter per fugam peccatoꝝ reſiſtendum.

Erbuz patris principium. proles beata celitus(narrare queꝫ nemo valet) dimiſſus terris apparet Homo videris deitas manens quod apud patrem eras. omnipotēs inſpiceris.et cerneris hic mortalis

Erbū patris) Hymnus iſte in natiuitate dñi certis in locis canitur ad laudes. Cuius materia eſt. ꝙ deus filius a celo dimiſſus mō in terris apparuit hō factus ⁊ mortalis.manens nihilominꝰ deus ſicut erat apud patrē prius ꝙ̄ ab illo in terris mitteretur. Dicit ergo ſic (vbū patris).i.filiꝰ dei (principiū) vt in euāgelio dr Principiū ꝗ et loquor vobis.⁊ (beata proles) ſcꝫ marie vginis. Et ſic tangit hic duplex generatio.ſcꝫ diuina.qꝛ filius dei patris. et humana.qꝛ proles beate marie(quē) sͨ chriſtū dei filiū.⁊ ſic eſt relatio ad rem(nemo valet uarrare).i.plene exprimere. ꝯprehendere vel ſatis laudare (dimiſſus celitus) id eſt emiſſus de celo a deo patre (apparet) id eſt natꝰ eſt in(terris) de ꝗ gaudium venit vniuerſo mundo ¶ Tunc ibi. (Homo videris) Apoſtrophat autor ad deum filium dicens O(deitas).i. deus fili. ponēdo abſtractū pro ꝯcreto (tu videris).i. es factus(hō) ſcꝫ ꝓpter nos hoies ⁊ nr̄am ſalutē. Iſta dictio videris hic veritatē dicit ⁊ nō apparentiā(manēs) tñ id (qđ eras apud patreꝫ).i. manens deus ſicut fuiſti ab eterno apud patrē anteꝙ̄ deſcenderes noſtri cā in hūc mundū.⁊ tu (inſpiceris) a beatis lumine glorie(omīpotens).i. oīa potens.qui ſcꝫ in celis tui vultus viſione fruunť. Uel tu(inſpiceris)ad fidelibꝰ tuis lumine fidei(oipotens) rōne deitatis. que ad extra nō apparuit (⁊ cerneris).i. videris lumine oculoꝝ carnaliū (hic).i. in terris (mortalis).i. potens mori rōe humanitatis aſſumpte.in qua tu corporaliter viſus es cuꝫ hominibus ꝯuerſari ⁊ vna cū eis miſerias dolores penas et labores huius mundi ſuſtinere ac pati. vt fragilitatem humanaꝫ agnoſcens et expertus facilior eſſes ⁊ benignior ad miſerendū hominū imbecillitati atqꝫ ad eorum crimina miſericorditer indulgendum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Nunc ibi. (In mariam vite viam) Iſte hymnus eſt de viſitatōne beate marie v̄ginis. et eſt materia ſumpta de euangelio illo. Exurgens autem maria. Luce p̄mo. cum extenſione aliqua iuxta merita et qualitates beate marie viſitātis ⁊ elyſabeth viſitate. ꝓut patebit ꝑ ſingulos verſus. et in vltimo verſu fit oratio ad mariam viſitantez Pro intrc ductiōe ſciendum eſt ꝙ angelus gabriel in annūciatione ad beataz mariam virginem ſignificauit eidem elyſabeth cognataz ſuam ſterilem impregnatam eſſe in ſexto menſe ⁊ ex illo mota ſtatim poſtq̄ꝫ maria ꝯſenſum dedit cōcepit abijt ad viſitandum elyſabeth p̄dictam vt habetur. Luce primo Unde viſitatio iſta ſtatim ſecuta eſt annūciationem. quare ab annunciatione repetenda principium facit autor in hoc hȳno dicens.

In mariam vite viam matrē veram viuentium. pie venit qui redemit peccata delinquentium

Greſſum cepit dum concepit. maria multum properans. viſitauit confortauit elyſabeth compatiens

Salutatur inflammatur elyſabeth ⁊ filius. inaudita fiunt ita de dono ſancti ſpiritus

Ille (qui redemit) id eſt deleuit (peccata delinquentiū) id ē peccantium hominū ſua morte in ligno crucis (venit) id eſt intrauit. ſ. cooperatione ſpiritusſancti (pie) id eſt de ſua pietate ⁊ gratuita ac volūtaria bonitate (in mariam) ſcꝫ virginem (viā vite) que ſcꝫ maria eſt via vite. quia mors intrauit in hunc mundū per euam. et vita ſcꝫ iheſus criſtus intrauit mūdum per mariam (veram matrem viuentium) ſcꝫ hominum. quibus ad ſe ꝯfugientibus pia mater. alitrix. adiutrix. et protectrix eſt. Poſt autem iſtum aduentum filij dei in beatam mariā factuꝫ eſt vt ſequitur Nunc ibi. Greſſum cepit (maria dum) id eſt poſtq̄ꝫ (concepit) id eſt in vtero recepit filium dei. ex tūc (cepit greſſum) id eſt incepit iter. Et ſic cepit venit a cepi verbo defectiuo. vel (cepit) id ē arripuit. ⁊ ſic venit ab hoc verbo capio. Cepi defectiuū cū oe dypthongo ſcribitur. cepi aūt a capio non. ſed ſm aliquos per ae (properās multum) id eſt valde feſtinans. quia cum feſtinatione vt dicit euangelium Luce p̄mo (viſitauit) et (confortauit elyſabeth ſcꝫ cognatam ſuam (compatiens) id eſt compatientiam habens ſcꝫ ſup laborib⁹ impregnationis.

Nunc ibi. (Salutatur imflammatur (Elyſabeth ſalutatur) ſcꝫ a beata maria (⁊ fili⁹). ſ. iohānes clauſus in vtero elyſabeth (inflammatur) q̄ꝛ exultauit infans ⁊c. vel etiam (inflammatur) quia per preſentiam domini in vtero beate marie ſanctificatur. et ſic (inaudita) id eſt ea que p̄us non ſunt audita (fiunt ita). i. taliter (de dono). i. gratia (ſancti ſpūs) videlicet ꝙ beata virgo maria ꝯceperit. ⁊ etiaꝫ ꝙ elyſabeth ſterilis ꝯceperit atq̄ꝫ impregnata fuerit. ⁊ ꝙ infans ſic exultauerit ad preſentiaꝫ domini ſui. Iſta inaudita proſequitur verſus ſequens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Tunc ibi. Impregnata Elyſabeth (ſterilis olim) .i. ꝑus non fructifera ꝓpter nimiam ſenectutē Olim tempus preteritū dicit. inuenit tm̄ ꝓ futuro Virgili⁹ Forſan ⁊ hec olim meminiſſe iuuabit Et ꝓ pn̄ti Uirgili⁹ At iam olim ſectas poſuit cū vinea frondes (impregnata) .i. feta ⁊ in vtero hn̄s effecta. ⁊ (grauidata) .i. grauida facta (fit mater) ſcilʒ

Impregnata grauidata fit mater
olim ſterilis infans datus nonduʒ natus exultat criſto iubilans.

Seruit maior. gaudet minor. maria
fert ſolatium viſitatis preparatis ad
ſpiritum propheticum

Precurſorem ⁊ doctorem maria manu indicat. qui rectorem purgatorem
digito mundi nunciat

Leua gregem. duc ad regem. maria
cunctos viſitans. vt ſaluetur ⁊ letetur
cum tuſis mater medians

Johānis baptiſte. ⁊ hoc eſt vnum inauditū (Infans datus) a deo ꝯtra naturalē ꝯditionem tp̄is quia in ſenectute (natus nondū) .i. adhuc non (exultat) geſtu et motu ſuo quē facit pn̄te dn̄o (iubilat xp̄o) filio dei ſil̄r exn̄ti in vtero ac nondū nato. ⁊ hoc eſt aliud inauditū de quo meminit verſus precedens. ¶ Tunc ibi Seruit maior. Iſte verſus tangit quomodo ſe habuerit beata v̾go tp̄e medio quo fuit cum elizabeth. et d̾t ſic (maior) ſcʒ maria mater dn̄i (ſeruit) elizabeth et zacharie iam grandeuis (minor) ſcʒ elyzabeth (gaudet) de aduentu domine ſue et ſic (maria fert ſolatiū) .i. dat ꝯſolationē (viſitatis) .ſ. elizabeth ⁊ zacharie. ⁊ (prepatis) .i. diſpoſitis (ad ſpiritū ꝓpheticū) quia elizabeth repleta ſpiritu ſancto ꝓphetauit dicens. Benedicta tu inter mulieres ⁊c. Et zacharias de poſt nato filio iohāne ſil̄r repletus ſpiritu ſcō ꝓphetauit dicens Benedictus dominus deus iſrahel ⁊c. ¶ Tunc ibi Precurſorem (Maria iudicat) .i. monſtrat (manu) ſua (precurſorem ⁊ doctorē) .ſ. iohannē adhuc in vtero manentē. qui fuit precurſor dn̄i qꝛ fuit vox clamātis in deſerto ⁊c. ⁊ docebat baptiſmū penitentie. Qʒ aūt maria ſic puerū manu ſua monſtrauerat euāgeliſta non dicit. ſʒ pie credi ⁊ elici poteſt ex circūſtantijs qui) precurſor ⁊ doctor iohānes baptiſta (nunciat) oſ̄dit et mōſtrat (digito) ſuo (rectorem ⁊ purgatorē mundi. ſcʒ dn̄m ihm̄ xp̄m dicens Ecce agnus dei ⁊c. vt habetur Johānis p̄mo Tunc ibi Leua gregem ⁊c. Aliqui libri hn̄t mina gregem .i. age Differunt minare ⁊ minari. qꝛ minare eſt agere gregem ſʒ minari eſt minas inferre. hoc dt̄m regit. illud vero accm̄. In hoc v̾ſu fit orō hoc mō. O maria viſitans cunctos. hoīes in ſuis tribulationibus ⁊ anguſtijs (leua) .i. erige recrea excita vel iuua (gregem) .i. ppl̄m tuū. Grex ꝓpie eſt multitudo ꝑuorū animaliū videlʒ ouiū ⁊ caprarū. Armentū ꝓprie eſt maiorꝫ animaliū puta

boū ⁊ ſimiliū. hic gregem trāſſumptiue ſumitur (duc ad regem) iheſuȝ xp̄m filium tuum (vt ſaluetᷣ et letetur) grex tuus vł deuoti famuli tui Rōnem ſubdit (cum) .i. quia (tu ſis mater medians) .i. mediatrix inter deum et hominē. quare merito id facies ex officio ſuo.

En gratulemur spiritu voti co
lentes debita hec feſta. que ſo
lemnibus martinus oꝛnat gaudijs
Tu ſupple chriſte quod minꝰ vis no
ſtra languens efficit. tu da quietos tē
poꝛum nobis dies pꝛeſentium
Martinus autē pꝛeuius fac vt ſit ho
ris omnibus. ne demonum fallacia.
pes noſter impactus ruat
Hic erma nobis celica inſtante pug
nat conferat. hoc pꝛeliante cominus
hoſtis fugetur noxius

En gratulemur. Ad honorē ſancti martini ep̄i dicitur hic hymnus In q̃ autoꝛ hortatᷣ nos ad congaudendū de feſtiuitate diei pn̄tis implorans auxiliū diuinuȝ et petens ab illo quieteȝ tempoꝝ. que vtiqȝ req̇ritur ad leticiā. vn̄ animus gaudens etatē facit floꝛidam. ⁊ ſp̄us triſtis exſiccat oſſa. Et debemꝰ ac ſolemus nos cōfoꝛmare tēpoꝛi. Tpe em̄ triſti et inquieto difficile eſt cuiq̄ȝ gaudere. ꝗ ⁊c. Deinde ibi. Martinus aūt vſqȝ in finē oꝛat autoꝛ ad dominū. vt beatus martinus poſſit nobis eſſe pꝛeſidio in diuerſis ꝑiculis. que per ſingulos verſus noiantur. Dicit pꝛimo ſic (En) .i. ecce nos (gratulemur) .i. letemur (ſpiritu) in animo ⁊ ſpiritualiter (colentes) .i. agētes (debita voti) .i. deſiderij noſtri. videlicȝ (hec feſta) que deſideramus feſtiue ꝑagere (que) feſta (martinus) ep̄s (oꝛnat ſolemnibꝰ gaudijs) .i. annuis ⁊ celebꝛibꝰ leticijs Et vt hoc votum ⁊ deſideriū noſtrū debite ꝯpleatur. ¶ Tunc ibi. Tu ſupple xp̄e O (chriſte tu ſupple) id (quod noſtra vis languens) .i. infirma ⁊ debilis (minus efficit) .i. efficere nō valet. Hoc eſt tu xp̄e ſuppleas nr̄m impfectū. vt eo potentius poſſimus hodie letari ⁊ gaudere. Efficere .i. ad finem vſqȝ facere. ſiue ꝑficere. Et (tu da nobis quietos dies) id ē trāquillos et pacificos (pꝛeſentiū tempoꝝ) vt eo inclinatioꝛes ſimus ex tpe ad gaudendū in hoc feſto. qꝛ tp̄s pꝛeſtat altera ⁊ altera ſapere. ⁊ tp̄s facit hoiem aliter ⁊ aliter ſe habere. ¶ Tunc ibi Martinus aūt Hic incipit autoꝛ oꝛare dn̄m. vt beatus martinꝰ nobis ſit auxilio. Et pmo ꝯtra demones dicens. (Autē) ꝓ ſed. o xp̄e (fac vt martinus ſit ꝑuius) .i. pꝛeceſſoꝛ nr̄ in (omnibꝰ hoꝛis) ſemꝑ (ne) pꝛo nō (vt pes noſter impactus) .i. nō bene ꝯpoſitus vel nō firmiter ſtās (non ruat) .i. nō cadat (fallatia) .i. ꝑ fallaciā (demonū) Hic eſt ſynodoche. qꝛ pars ſcȝ pes ponitᷣ pꝛo toto homine. ⁊ alio noīe vocatᷣ intellectio. Hoc eſt. ne nos decipiamur fallacia demonum. Impactus .i. non pactꝰ nomen ſit ratione cōpoſitionis

Impingo em̄ in ea significatōe non dr. ¶ Tunc ibi Hic arma nobis Ex alia metaphora ad idem tēdit iste ꝟsus sicut p̄cedēs. vn̄ (hic) martinus (ꝯferat nobis celica arma) scz bona opa (pugna) nr̄a (instante) .i. immi nente (noxius hostis) .i. dyabolꝰ hostis noster antiquus (fugetur) .i. ex pellat̄ (hoc) martino (preliante) .i. pugnāte (cominus) .i. ꝓpe nos ⁊ no biscū Uel pt poni comi nus pro eminus .i. ꝓcul t tū c determinabit hoc ꝟbum fugetur ¶ Tunc ibi. Hic nos) Hic petit autor auxiliū beati mar tini ꝯtra mundū ex me taphora nauigationis h̄ modo. scilz (Hic) mar tinus (gubernet nos ꝑ vndas) .i. ꝑ aquas. hoc est ꝑ oblectationes qui bus mergimur (seculi) .i. mūdi (prospera claua)

Hic nos per vndas seculi claua gu bernet prospera. ne forte nostraz spu mea puppim caribdis sorbeat. Hic nos triūpho nobiles et laureatos mi stice aptet tuis conspectibus cunctos supernis ciuibus Amen

Otiua cunctis orbita lucis triū phans gratia. qua scandit astra vernula maria xp̄i fulgida.

Claua est ꝓprie instru mentum in fine plumba tum. quo feritur pila. hic aūt ponit̄ pro fuste. quo dirigitur gubernaculum nauis. qd̄ potiꝰ ꝑ clauum significat̄. vn̄ Uirgi lius. Clauūqz ad littora torquent. Et ita (claua ꝓspera) .i. prospere diri gente in portū (ne forte spumea caribdis) .i. spumā multā in mari gene rans (sorbeat) .i. ꝯsumat vl' demergat (nostrā puppim) .i. nauim Carib dis ē periculū maris. qd̄ fit ex fluctuū ꝯcursu. vn̄ colliduntur ⁊ absorbētur queqz intercepta. vn̄ Ouidius. Ut vomit epotas dira caribdis aquas. et scribitur s̄m aliq̄s ꝑ ch. ⁊ ꝑ y grecū in penultima. Tunc ibi. Hic nos (hic) martinus (aptet) .i. optos ⁊ dignos faciat (tuis ꝯspectibꝰ) .i. aspecti bus (nos) hoies (nobiles) .i. claros (triūpho) .i. victoria aduersariorum nr̄oꝝ. s. carnis mūdi ⁊ deōnis (⁊ laureatos) .i. laurea ornatos (mistice) .s. ex bonis opibꝰ nr̄is (iunctos supnis ciuibꝰ) .i. celestibꝰ. qd̄ ē vltima nr̄a felicitas. Item triūphus est honor maximus. qui dari solet ducibꝰ ro manis cū victoria redeūtibꝰ. sz hic ꝓ ipsa victoria ponit̄ Laurea dr cono na qua poete coronabant̄ apollini sacrata. h̄ ꝟo pro quacūqz corona siue premio ꝟtutis ponitur Nobilis dr clarus quasi notus fulgore q̄dā vir tutū. vnꝰ Nobilis est ille quē nobilitat sua ꝟtus Et ad dignitatē gene ris interdū refert̄. vn̄ Salustiꝰ in Catilinario Nobili genere natus fuit.

Otiua cūctis. Hymnus iste de btā maria magdalena canit̄. Mate ria est ostendere sanctitatē qua maria magdalena triūphauit de h̄ mūdo ⁊ celū possidet. cū orōne ad eandem. ibi Te q̄sumus ⁊ glorificati one scē trinitatis. ibi Regi celoꝝ. Incipit autor a die transitꝰ marie ex hoc mūdo in celū. illam laudare hoc mō (Orbita) .i. reuolutio (lucis) .i. diei est (votiua) .i. desiderabilis (cunctis) hominibꝰ. in (qua) sc die

(maria)magdalena(fulgida ꝟnula xpi).i.famula fidelis ⁊ dilecta(ſcan dit aſtra).i.celos(triumphans).i.triũphum hñs ex(gratia).i.ex ſpeciali dono ſanctitatꝫ ſue a dño ſibi ꝯceſſu. q̃re meruit in celis coronari ⁊ cũ tri umpho recipi. Itẽ orbita ſignificat rotam vł viam rote. Inde exorbita re.i.a via recedere ⁊ errare.hic aũt ꝓ reuolutiõe ponit̃. De triũpho pa tet in hymno precedenti Verna .i. famulꝰ vel fa mula Inde vernaculus

Calcans beata luridam. ſeculi ruen tis machinam. ardore ſancti ſpiritus ignes ſubegit lubricus

Hec ſacras ihesu lachrymis plantas rigauit intimis. terſit capillis oſculãs vite tenebras expians.

Te queſumus gratiſſimam nobis de poſce veniã· celeſtis aule tinnulis quo perfruamur organis

Uernacula verba dicũ tur que nõ ſunt greca. ſʒ nobis ex latino familia ria. ¶ Nũc ibi Calcans beata. Narrat ſanctita tem marie magdalene.⁊ in qua illa ſteterit.vñ(be ata)maria(calcans) ſub pedibꝰ terens(luridam machinã).i. fetidã ⁊ im mundã vel ſqualidaʒ fa bricam. diſpõnem vel at tractionẽ.vel melius pe riculoſam ꝯuerſationeʒ (ſeculi ruentis).i.mũdi trãſeuntis ⁊ ꝑ euntis.qui nos ſuis oblectamẽtis allicit. et vna cũ ipſis in interiũ vadit(ſubegit).i.ſubiugauit.ſupp̃ſſit.⁊ extinxit(lubricos ignes) .i.malas ꝯcupiſcẽtias(ardore).i.igne gratie(ſancti ſpũs) quo erat reple ta et ꝯfortata ad reſiſtendũ carnis ꝯcupiſcentijs et mundi delectationi bus illicitis. Luridus.i.ſqualidus ſiue marcidus ⁊ tabidus. Dĩt labi lis ⁊ lubricus. vñꝰ Labilis eſt fluuius dicatur lubricus anguis. qꝛ cadit dum tenetur. ¶ Tunc ibi Hec ſacras Hic ponit autor obſequium illud qđ fecit maria dño ihesu. vnde obtinuit ſuoꝝ pctõꝝ indulgentiã(Hec) maria(rigauit).i.humectauit vł lauit(ſacras plantas).i.ſanctos pedes (ihesu.intimis lachrimis).i.ex intimis precordijs venientibꝰ ⁊ effuſis. et(terſit).i.exſiccauit(capillis)capitꝫ ſui(oſculans)eaſdẽ plantas et ꝑ hoc(expians).i.expurgans in ſeipſa(tenebras vite).i.peccata.quibꝰ mul tiplr̃ erat grauata Hyſtoria habetur in euangelio. Rogabat ihm ⁊c. Luce.vij. Plante dicunt̃ arbores ſeminate ſiue primũ ſate vł noue her be ad trãſferendũ apte.hic aũt pro pedibꝰ ponũtur ¶ Nũc ibi. Te q̃ſu mus Hic facit autor orõem ad mariam magdalenã dicens. Nos(que ſumus).i.rogamꝰ(te gratiſſimã).i.acceptiſſimã nobis(depoſce).i.vt depoſcas(nobis veniã).i. amiciciã dei ac gratiaʒ.vel veniã.i.remiſſionẽ peccatorũ noſtrorũ(quo).i.vt(ꝑfruamur tinnulis organis).i. ſonoris inſtrumẽtis muſicis(celeſtis aule).i.regni celoꝝ Itẽ tinnio is ere ẽ ver bum factũ a ſono.vt es aut cymbalũ tinniens dicitur Inde tinnulus a um adiectiuum.i.tali modo ſonum faciẽs Et tintinnabulum,i.parua nola vel campanula tinniens de ere vel ſtanno facta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi (Regi celoꝝ) Hic glorificatᷣ beata trinitas (gloria) id eſt ho nor ſit (regi celorū) ſcȝ deo patri (eiuſqȝ ſoli filio) .i. vnico ieſu chriſto. cū ſpū paraclito in ſempiterna ſecula id eſt ſemper Amen
M martyris. Ad diem ſancti Laurentij ſpectat ille hymnus cꝰ ma teria eſt ꝙ beatus laurentius fide armatus mortez eternam morte ſua tpali ſuperauit cui volūtarie ſeſe impendit. Quā etiā mortē futurā eidem ſixtus papa cruci affixus predixit ſub forma verboꝛuȝ que hic ponitᷣ. ibi (Deſiſte) et ita vt predixerat ſixtꝰ euenit beato laurētio vt ſequitᷣ in littera. Finalitᷣ addi ſolet verſus cōis de gloꝛificatione ſancte trinitatis. Primus verſus ſic cōſtruitᷣ. (En) .i. ecce (fides armata .i. bene radicata ⁊ ꝯfirmata ꝑ gratiam dei (laurentij martyris) .i. teſtis xp̄i ꝑ paſſionē ſuā (pugnauit) ſcilȝ ꝯtra hereticā prauitatez et per talem pugnam fecit qḋ ſequitᷣ (nā) ꝓ quia

Regi celorum gloria eiuſqȝ ſoli filio. cum ſpiritu paraclito in ſempiterna ſecula Amen

En martyris laurētij armata pugnauit fides. nā morte mortem diruit: ac ſemet impendit ſibi

Fore hoc ſacerdos dixerat iam ſixtꝰ affixus cruci. laurentium flentem videns crucis ſub ipſo ſtipite

Deſiſte deceſſu meo fletum dolenter fundere: precedo frater tu quoqȝ poſt hoc ſequeris triduum

(diruit) .i. deſtruxit ſupauit (mortē) eternā (morte) ſua tpali (ac impendit) .i. volūtarie dedit (ſibi) .ſ. morti tpali (ſemet) .i. ſemetipm̄. Impendere tercie ꝯiugatōis ē dare. offerre. vel ad expenſas agendas imponere Inde impenſa .i. talis ꝯtributio. Sȝ impendere ſcđe ꝯiugationis eſt imminere ⁊ ꝓpe pendere quaſi ſtatim caſurū. ita gladius impendet capiti ita impendēt pericula .i. imminēt. Tūc ibi (Fore hoc (Sixtus ſacerdos) papa ꝗ laurentiū ſibi in miniſtrū ⁊ leuitam aſſociauit (affixus iam cruci. dixerat hoc fore) .i. futurū eſſe. vt ſcȝ etiam paterecᷣ mortē (videns laurentiū flentez ſub ipſo ſtipite crucis) qḋ erat ſignū excellentis inter ſe mutui amoris Vnde cū beatus ſixtus ducerecᷣ ad crucē beatꝰ laurentiꝰ dixit. Quo ꝓgrederis ſine filio pater. ꝗ ſacerdos ſancte ſine miniſtro ⁊cᷣ Tunc reſpondit btūs ſixtus. Non ego te deſero fili ſed maiora tibi debentᷣ ꝓ fide criſti certamina ⁊c. poſt triduū me ſeq̄ris ſacerdotem leuita ¶ Tunc ibi. (Deſiſte) Uerba ſixti ſunt. O (frater) laurenti. Fratres dicuntᷣ qui de vno collegio ſunt. ita laurentius frater ſixti fuit. qꝛ eidem aſſociatꝰ fuit ad curā dn̄ici gregis (deſiſte) .i. ceſſa (fundere fletū) lachrymas (dolenter) cū triſticia. ſup vel de (meo deceſſu) .i. morte ſeu migratione ab hac luce. Item dn̄t diſcedere et decedere. Naȝ diſcedere eſt a loco recedere. ſed decedere .i. mori. licet etiā diſcedere inueniatᷣ pro mori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

et hoc improprie. ego (p̄cedo) id eſt prius patior mortem (tu quoqꝫ ſeq̄ris) ſcꝫ in futuro (poſt hoc triduū) id eſt poſt hoc tres dies. Interim beatus laurentius diſpenſauit de theſauris eccleſie quos ſixtus eidem cōmiſerat diſpenſandos. Triduum biduum quadriduū decendium ⁊c̄ cum numero dies dicunt

Extrema vox. epiſcopi prenūciatrix glorie. nihil fefellit. nam dies predicta palmam preſtitit

Anſcendat vſqꝫ ſidera celiqꝫ pulſet intima vox. atqꝫ cantus omnium te deum collaudantium

Adeſt namqꝫ feſtiuitas et dies venerabilis. in qua celum pro meritis laurentius ingreſſus eſt

¶Tunc ibi (Extrema vox) Et predicta (extrema vox) id eſt vltimum verbum (epiſcopi ſcꝫ ſixti pape. ſupple deſiſte ⁊c̄ (prenunciatrix) id eſt predictrix (glorie) id eſt premij celeſtis (nichil fefellit) id eſt mentita eſt (nam pro quia (predicta dies) ſcꝫ que erat poſt triduum (preſtitit palmam) id eſt dedit victoriam. Tunc etiā laurentius cōprehendebatur et agebatur cuꝫ eo vt in hiſtoria clarius habetur Palma ſepe ponitur pro manu. Inde palmula.i. extrema pars remi. quia ad modum palme ſiue manus humane formata eſt. et ꝓ ipſo remo ponitur. Palma etiam dicitur ramus ſiue arbor quedā. qua victores ſolent honorari. ⁊ inde eſt ꝙ pro victoria ponitur. Ille verſus aūt Deo patri ⁊c. ꝯmunis eſt. ⁊ ergo nō ponitur hic

Anſcendat (Hymnus alius de ſancto Laurentio in quo primo petit autor vt vox ⁊ cantus laudantiū deū in hac die beati laurē tij penetret celos. ita vt audiatur pariter et exaudiatur. Secundo petit vt ipſe beatus laurentius pro nobis rogare velit dñm ⁊c. ibi. (Ipſe dignetur) Dicit ḡ ſic (vox) .i. oratio (atqꝫ cantus omnium) .ſ. deuotoꝝ hominū (collaudantiū) id ē ſimul laudantiū (te deum ꝯſcendat) .i. aſcēdat (vſqꝫ ſydera) .i. aſtra (qꝫ) pro et (pulſet intima) .i. interiora et ſecretiſſima (celi) vbi ſcꝫ eſt deus cum ſanctis ſuis. ſic vt vox noſtra audiatur ⁊ exaudiatur. eo modo ſicut in veteri teſtamento. quando fumꝰ ſacrificij oblati aſcendit in celum. qꝛ hoc erat ſignū ꝙ acceptū eſſet apud deum. Simile eſt apud pſalmiſtam. Dirigatur domine oratio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo ⁊c. Sidus et ſtella differunt. qꝛ ſidus ꝓprie coactio ſtellarum eſt. vt thaurus aries. Stella vero vnica eſt et ſola ¶Tunc ibi (Adeſt nāqꝫ (Namqꝫ) pro quia (feſtiuitas) id eſt ſolemnitas (adeſt) preſens eſt (et venerabilis dies) .i. celebris et honorabilis (in qua) ſcꝫ die beatus laurentius ingreſſus eſt celum pro meritis) id eſt ꝓpter merita ſua. bona opera ⁊ virtutes in retributionem premij prout clarius ſpecificatur in verſu ſequenti. Martyrium autem qd̄ hodie colitur beati laurentij et eius virtutes hanc diem venerabilem ⁊ feſtiuam reddunt. quemadmodū bene dicit littera.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tūnc ibi (Qui ſuperatis (Qui) ſcilicet laurentius (ignibꝰ) carbo-
nū (ſuperatis ⁊ impijs tortoribꝰ) .i. crudelibꝰ punitoribꝰ. qꝛ miniſtranti-
bꝰ prunas inſultabat leuita xp̄i eos deridendo et prunas ip̄as pro nihilo
reputādo. vñ dixit valeriano. Carbones tui mihi ſunt refrigeriū. tibi
aūt ſuppliciū eternū. Et ad Deciū dixit. Aſſatus ſum. iam verſa et man-
duca Et ſic (gaudet nūc in celeſtibꝰ) ⁊ hoc dico ſeuis hoſtibꝰ deuictis) .i. diabolis ſuperatis. Seuus a um .i. crudelis. ſeuerus .i. magnꝰ et fortis ¶ Tūc ibi (Ipſe dignetūr) Subiungit̃ petitio que elicit̃ ex verſu p̄cedē-ti hoc mō. Quia beatus laurentius ignem carbonum ſuperauit et hoſtes dyabolos cōuicit. ergo a ſit̃ i (Ipſe) ſcꝫ laurentiꝰ (dignet̃ rogare) .i. velit orare (clementiſſimū dominū) noſtrū ieſum xp̄ꝫ (vt) idem dñs (ſoluat) id eſt liberet (nos ab eternis ignibꝰ) inferni (⁊ demonibꝰ) id eſt dyabolis Clemens dr̄ qui de iuſto multū remittit ⁊ qui
non eſt multum iraſcibilis. Deo patri ⁊c. patet ſatis per ſe

Qui ſuperatis ignibus ⁊ impijs tortoribus. ſeuis deuictis hoſtibus nūc gaudent in celeſtibus

Ipſe dignetur dominum rogare clementiſſimum. vt ab eternis ignibus nos ſoluat et demonibus

Maria mater domini eterni patris filij. fer opem nobis omnibus ad te confugientibus.

Deum de deo genitum: tu genuiſti filium. qui non habet initiū in te ſumpſit exordium

Maria) Iſte hymnus dirigit̃ ad dñam noſtrā qui cantat̃ in natiuitate ſua Et diuidit̃. qꝛ autor p̄mo ponit opē fieri ab ea omnibus ad eā ꝯfugientibꝰ Scd̄o ad recōmendatiōem marie virginis ōt quō deꝰ ex ea incarnatus eſt. ibi (Deū de deo) ſubiūgens illius rei vtilitatē ibi (Hinc naſci) Dicit ergo p̄mo M (maria mater dñi) xp̄i ieſu ſm̄ humanitatē (filij eterni patris ſm̄ diuinitatē (fer) .i. da (nobis om̄ibꝰ ꝯfugientibꝰ ad te) .i. acceſſuꝫ habentibꝰ (opem) .i. auxiliū. ⁊ bene potes. qꝛ filius tuꝰ te nihil negans honorat ¶ Tunc ibi. (Deum) Hic ponit modū incarnatiōis verbi dei ex maria, ac per id obſecratio noſtra de ope ferēda ꝯfirmat̃. quaſi diceret fer opem. ⁊ merito. qꝛ (tu genuiſti) dñm a quo om̄e bonū ⁊ om̄e auxiliū pendet (filiū) ieſum xp̄m exiſtētem (deū) filiū (genitū de deo) patre. h̄ eſt dei patris deū filiū. et (q̇ nō hꝫ initiū) diuinitatis. qꝛ eternus (ſumpſit) accepit (exordiū) humanitatis ſue p̄ncipiū (in te) ſcꝫ maria. De deo .i. a deo. ⁊ ſic deponit̃ improprie ⁊ nō prout dicit circūſtantiā cauſe materialis Exordium ꝓprie initiū loquēdi dicit apud oratores a quo incipiunt beniuolentiam auditoꝝ captantes. hic vero ponitur pro principio incarnationis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶Tūc ibi (Celum terramqꝫ) Plura dt hic ad recōmendationem matris marie (Qui regit celum terramqꝫ) ſcꝫ deus dominꝰ omnium. cui obediunt celeſtia ⁊ terreſtria (extitit) id eſt fuit (formatus) .i. factus de ſpiritu ſancto (in te ſcꝫ maria. et ille (quem totus mundꝰ non capit) .i. nō ſufficit plenarie capere ꝯprehendere ſeu intelligere. quia incōprehenſibilis. immenſus. et infinite ꝟtutis eſt. ⁊ ſic a virtute finita capi ⁊ intelligi nō poteſt (iacuit) id ē quieuit (in tuo ventre) id ē in tuo vtero ſcilꝫ carnaliter. Et in iſto elucet ſpecialis dignitas et ſingularis gratia virginis marie quatenus digna fuit dn̄m et creatorē celi et terre in vtero ſuo portare et in mundū edere

Celum terramqꝫ qui regit in te formatus extitit. quē mundus totus nō capit in tuo ventre iacuit

Deus et homo naſcitur vnus et chriſtus colitur. ieſus redemptor omniuꝫ ſaluator atqꝫ gentium

Hunc naſci nobis profuit: a morte nos eripuit. pro nobis ipſe mortuus ⁊ nos per illum viuimus

¶Tunc ibi (Deus ⁊ homo) Clarius hic deſignat fructū vētris glorioſe virginis marie. quia deus ⁊ homo fuit ⁊c. In quo etiam oſtendit̄ maxima beniuolentia dei ad nos homines. maxima quoqꝫ humilitas. vt de ſolio glorie ſue deſcenderet in vterum ꝟginis marie. dolores et miſerias humane fragilitatis vna nobiſcum et ꝓ noſtra redemptione paſſurus. Dicit ergo ſic. (Deus et homo naſcitur) ſcꝫ ex te ꝟgine maria. Deus em̄ fuit. ⁊ homo factus eſt. non tamen duo ſed vnus eſt chriſtus. quare ſequitur (et colitur vnus criſtus) non homo ꝑ ſe. nō deus per ſe. ſed vnus chriſtus ex duabus illis naturis. q̄ nominat̄ (ieſus redemptor) id eſt liberator) atqꝫ ſaluator omniū gentiū.) id eſt hominū. Uel ſic poteſt cōſtrui (Ieſus redemptor ⁊c. naſcit̄ deus et homo ⁊ colitur vnus chriſtus) Ieſus interpretatur ſaluator. ⁊ ſic aptum nomen eſt filij dei ꝓ nobis incarnati. qđ et ab angelo impoſitum eſt ei prius q̄ꝫ in vtero cōciperet̄ Luce .ij.

¶Tunc ibi (Hunc naſci) Ponit hic vtilitatē incarnationis et natiuitatis dominice ex ꝟgine maria. dicens (Hunc) ſcꝫ filium dei (naſci) in hūc mundum (profuit) .i. vtile fuit (nobis) ſcꝫ hominibus. q: ip̄e (eripuit nos) .i. liberauit (a morte) ſcꝫ a ꝑpetua damnatione. quaꝫ incurrimꝰ ex peccato primi noſtri parentis ade. vn̄ (ip̄e mortuus in patibulo crucis (pro nobis) .i. ꝓpter nos ab eterna morte liberandos. Iuxta illud. O mors ero mors tua ⁊c. (et) ſic (nos viuimus) .i. vitā eternam habeamꝰ (per illum) ſcꝫ ieſum xp̄m. Propter pctm̄ ade om̄es eiecti eramꝰ et excluſi a vita eterna ſiue gloria celeſti ad quā nūc pertingere poſſumꝰ ſi volumus beneficio paſſionis et mortis dominice. Vel (viuimus) tam vita inferiori qꝫ ſuperiori. q: ſemper ſtamus ſub gubernatione chriſti. Vn̄ Siue viuimus ſiue morimur domini ſumus.

ymnum canamus gratie criſto
qui rex eſt glorie. martiris vic-
toriam ducamus ad memoriam

Aſſunt ſacra ſolemnia. quibus docet
eccleſia. qua ſit virtute preditus lam-
bertus martir inclitus

Inuictus in certamine athleta criſti
nomine. fidem ſinceram tenuit. ⁊ cari
tate micuit.

Crimen pippini prohibens curam ſo
lerter adhibēs. inceſtus damnat nup
tias vere ſaluti noxias

Imnum canamus In laudē beati Lamberti epiſcopi ⁊ martiris
factꝰ eſt hic hymnꝰ In quo admouemur laudare xp̄m regē glorie
de victoria martiris lamberti que hodie colit̄ declaratis meritis ⁊ ꝟtuti
bꝰ ſanctitatis ſue Et in fine ponit̄ ⁊ narrat̄ occaſio mortis ſue. ibi Crimē
pippini. Sic hortat̄ nos autor (canamꝰ) .i. cātemus vel dicamus (hym
num) .i. canticuꝫ laudis
(gratie) .i. ſc q̄ gratia dei
nos donat. vel (gratie)
.i. gratificatōis ſiue grati
arū actiōis (xp̄o qui eſt
rex glorie) .i. celeſtis leti
cie ⁊ beatitudinis (⁊ du-
camus) .i. reuocemꝰ (vi
ctoriā martirꝫ) lamberti
(ad memoriā) noſtrā. re
uoluendo ⁊ repetēdo vi-
tam et innocentē mortē
iuſtiſſimi viri. ¶ Nūc ibi
Aſſunt ſacra (ſacra ſolē-
nia) feſta (aſſunt) .i. pre
ſentia ſunt in (quibꝰ ec-
cleſia) catholica (docet)
.i. p̄dicat (qua virtute in
clitus) .i. inſignis et nota
bilis (martir lambertus
ſit preditus) .i. ornatus
Item ſolēnia tm̄ eſt plr̄is
numeri. ⁊ dicuntur ſacra
que ad honorē dei ⁊ ſanctoꝝ certis tp̄ibꝰ fiunt. Inclytus in ſc̄da ſyllaba
ꝑ y grecū ſcribitur. ⁊ ſ̄cat idem qd̄ nobilis. eximius clarus ⁊ precipuus
Nunc ibi. Inuictus. Hic exprimitur ꝟtus qua preditꝰ fuit btūs Lam-
bertus in verſu precedente Quia (inuictus athleta) .i. inſuperabilis pu
gil ſiue pugnator (in certamine) paſſionis ſue (noīe xp̄i) .i. ꝓpter xp̄m. ⁊
ꝓpter veritatē que xp̄s eſt. quā ipſe ↄſtanter docuit et affirmauit. quare
interemptus fuit. ſicut dicet verſus ſequens (rennuit ſincerā fidē) .i. pu
rā integrā ⁊ impmixtam aliqua heretica p̄uitate (⁊ micuit) reſplenduit
vel clarus fuit (caritate) .ſ. ad deū ⁊ ꝓximū. Nūc ibi. Crimen puppini
Hic ſingularizatur illud in q̄ inuictitudo ſua ⁊ alia merita beati viri pn
cipaliter claruerūt. Et eſt occaſio interfectōis ſue. Pro cuius intellecto
ſciendū eſt ꝙ btūs lambertꝰ increpauit pippinū regem francoꝝ de mere
trice quadā quā tenebat Cuiꝰ rei occaſione dodo meretricis frates con
gregato exercitu domū epiſcopi circūquaqꝫ obſedit. Beatꝰ ꝟo lamber-
tus ꝑ puerū quendā auiſatꝰ deliberauit nō manu forti ſe defendere vel
le. ſed potius ꝓ veritate moriēdo triūphare. Et ſic impij irruētes in eū
in orōne proſtratū interimerūt. Hoc vult dicere ꝟſus iſte Beatus ergo
lambertꝰ (prohibens crimen pippini) regis francie cū meretrice (adhi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

dans curā ſolerter).i.dans operam diligenter (damnat).i. culpat ⁊ ar-
guit(nuptias inceſtus).i.adulterij.vel in alijs libris(inceſtas).i.nō rite
factas ſ₃ ꝓhibitas ⁊(noxias).i.nociuas(ve ſaluti).i.ad verā ſalutē. In-
ceſtus us ꝓprie dꝛ coitus cū ſanguinea vł ſancta vel ſancti moniali. ſed
hic pro adulterio ponit̃ Pippinus em̃ vxorem legittimā habuit ⁊ ſuper
hoc cū meretrice ſe ꝯmiſ-
cuit. Vñ inceſtuoſus qd̓
adulter dici poteſt. Ad-
ulteriū em̃ ꝯmittit̃ cum
cōiugato vel coniugata
Stuprum ꝯmittitur in
ꝟginē. vel etiā in viduaʒ
honeſtā. Dicitur etiā in-
ceſtns a um .i. pollutus
non rite factus.ſed cōtra
ꝓhibitionē iuris et eccle-
ſie. Tūc ibi. Hinc vt ſu-
matur Iſte verſus co-
heret p̄cedenti.quia em̃ ſanctus Lambertur arguit pippinū de adulte-
rio cū meretrice p̄dicta.ergo fecit dodo frater meretricʒ vt hic ſequit̃. vñ
(preſul).i.epiſcopus lambertus (datur ſupplicio).i. in ſuppliciū mortʒ
(vt vltio).i. vindicta (ſumatur hinc).i. de hac renarrata in precedenti
verſu Et beatus lambertus(ſuffert).i.patitur(alacriter).i.lete vel for-
titer(penam) mortis(quaʒ) mortem (cauſa) ſcʒ veritas ⁊ iuſticia quā
defendebat(placat).i.ꝯtentat mitigat remunerat (iugiter).i. ꝑpetuo
qꝛ exinde obtinuit vitā ſempiternā in retributionē a domino deo Itẽʒ
ſuppliciū a ſupplicare venit.qd̓ eſt ꝓprie plicare genu ⁊ ceruitiū ꝓut in
rogando fieri ſolet.⁊ ſic ꝓ rogare ſiue petere cū tali geſtu ponitur Qua-
re ſuppliciū proprie p̄catio dicitur. ſed qꝛ in pena ſumenda etiam preca-
tio quādoq₃ interuenit pro pena ipſa tranſſumitur.eo modo quo trium-
phus quod eſt honor ob victoriam illatus poni inuenitur pro ipſa victo-
ria propter quam fit triumphus

Hinc vt ſumatur vltio: preſul datur ſupplicio: penam ſuffert alacriter. q̃₃ placat cauſa iugiter.

Ecus ſacrati nominis. vitam q₃ nomen exprimit. hoc te decorum predicat crucis beate gloria

Ecus ſacrati. Ad ſanctum andream apoſtolū dirigit̃ hic hymnus
In quo autor thema ſumit ab interp̄tatione nomĩs andreas. illam
adducens ꝑ laudem ſancte crucis.in qua ſanctus andreas trāſuerſaliter
affixus mortem paſſus eſt Dem̃ ibi. Iam nos faueto. orōnem facit ad
ſanctū Andream Dicit ergo ꝑmo ſic. O andrea (nomen) tuū ſcʒ andre-
as(exprimit).i.dicit ſignificat vel importat(decus).i.honorem(ſacrati
nominis).i.ſancte ⁊ bone fame(q₃) ꝓ et(vitam) bonā. Vnde andreas
interp̄tatur decorus qualis fuit in vita ſua.⁊ vt nomen conueniat apti⁹
rei ſignificate ꝑ ſanctā crucē ſacratū eſt.quia in ea ipſe obtinuit vt meri-
to decorus diceretur. Unde ſequitur(gloria).i.honor(beate crucis)in
qua tu pependiſti(predicat).i.dicit(te decorū).i.pulchrum(hoc)momi-
ne. Itẽ decus dicit̃ honor ſiue honorificentia ex reb⁹ bene geſtis impen-
ſa Decor eſt pulchritudo rei vel ꝑſone Etiā honeſtas dꝛ ſi ad virtutem
referatur. ¶ Tunc ibi Andrea chriſti. O(andrea apoſtoli chriſti.) id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

o nuncie filij dei. Apoſtolus grecū vocabulū dicitur latine nuncius vel miſſus. tu (idez ſignaris) .i. interp̄taris (iam hoc ipſo vocabulo) .i. hoc noīe andreas (miſtice) .i. miſterialiter (iſto noīe decorus) qꝛ andreas interp̄tatur decorus. Item miſteriū prima cū greco y dicit̄ honor funebris. vel archanū. vel allegorica ⁊ ſpiritualis ſ̄catio. Iñ miſticus a um. i. allegoricus vel interp̄tatiuus ſpiritualiter. Tūc ibi Quem crux.

Andrea criſti apoſtole hoc ipſo iam vocabulo ſignaris iſto nomine decorus idem miſtice

Quē crux ad alta ꝓuehit. crux quem beata diligit cui crux amara preparat lucis futura gaudia

In te crucis miſterium cluit gemello ſtigmate. dum probra vincis per crucem. cruciſqꝫ pandis ſanguinem

Iſte verſus ōt in quo reſedet ille decor a quo ſanctus andreas decorꝰ recte appellet̄. ſic (quez) andream (crux prouehit) id ē leuat ⁊ erigit (ad alta. i. in aera. vel (ad alta id eſt ad altos honores in celis apud deū. et in terris apud hoīes (quez beata crux diligit) amat. Ipſe em̄ audacter ⁊ conſtāter gloriam beate crucis predicauit. quare merito crux ſiue xp̄us crucifixus dilexit ipm̄. Unde ⁊ andreas mirabiliter dilexit crucem. qꝛ dixit o ſancta crux amator tuꝰ ſemꝑ fui. ⁊ deſideraui te amplecti o bona crux. et ſic hic fuit mutuus ⁊ reciprocus amor. q̇ verus amor dicit̄. Male em̄ amat q̇ non redamat̄ (cui) andree (amara crux p̄parat) .i. diſponit vel obtinere facit (futura gaudia lucis) ſcz celeſtis Crux dicit̄ amara. quia penalis plurimū ⁊ ignominioſa fuerat Non em̄ erat illo tēpore ignominioſus ⁊ turpius genus mortis qꝫ per crucem. quare etiam beato Petro vt extraneo dabatur crux. ſed beato Paulo tanqꝫ ciui rhomano dabat̄ gladius. ¶ Tunc ibi. In te crucis Expreſſus tangitur hic ⁊ declaretur decor ſancte crucis in beato andrea. quia (miſterium) id eſt honor ⁊ gloria (crucis cluit) id eſt apparet Et venit a verbo cluo is cre. id eſt defendere et ſplendere vel apparere (in te) andrea (gemello ſtigmate) id eſt duplici cycatrice vel ſigno relicto in te. Primum ſtigma eſt (dum) pro quādo tu (vincis) id eſt ſuparas (probra) id eſt improperia et contumelias (per crucem) id eſt per mortem crucis. quia mors finis malorūz eſt Secundum ſtigma eſt (qꝫ) pro et (pandis) id eſt aperis vel effundis (ſanguinem crucis) id eſt tu facis crucē ſanguine tuo manare. ſicut ſanguine xp̄i magiſtri tui in ipſa pendentis manauit ⁊ rubefacta fuit.

¶ Item ſtigma atis, id eſt cycatrix Unde de beato Franciſco dicit̄ qꝫ habuerit ſtigmata quinqꝫ vulnerum xp̄i in corpore ſuo. Et ad Galathas ſexto habetur. Ego em̄ ſtigmata dn̄i iheſu in corpore meo porto. i. cycatrices eius. Item probū. i. dedecus ignominia vel conuicium. Iñ opprobrium ⁊ exprobrium. i. ſcandalum vel improperiū Iñ opprobrare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

et exprobare.id eſt conuiciari vel improperare

Tunc ibi Jam nos Oro eſt ad beatam andreaʒ hoc mō. O andrea apoſtole xpi (foueto).i.refocillato vel iuuato (iā nos languidos).i.infirmos ⁊ debiles ex defectu bonoꝝ opeꝝ(qʒ) ꝓ et (ſuſcipe).i. aſſume in te (curā).i.cuſtodiam ſiue curationē vł ſanādi opam (noſtri) de nob Fouere multa ſt.ſ.nutrire aſꝑgere ꝯſtituere recreare tueri ⁊c.(quo).i.vt. ⁊ ſic quo eſt ꝯiunctio cauſalis dicens cām finalem ſicut vt et qui Qʒ aūt ⁊ quia dicūt cām efficientem (petamus).i.accedamus nos (patriaʒ celi).i. regnū celorū. Celum dr domicilium ſiue habitacio btōꝝ Et vocaꝰ a theologis patria.et locus iſte terreſtrꝫ vocatur via.(ꝑ victoriā crucis).i.quam habuiſti in cruce de malis oibꝰ ⁊ incōmodis huius ſeculi triūphando vt in verſu ꝑcedenti dicebatur.dū probra vincis per crucem.

Jam nos foueto languidos. curanqꝫ noſtri ſuſcipe. quo per crucis victoriā celi petamus patriam

Katherine collaudemus virtutum inſignia. cordis ei preſentemus ⁊ oris obſequia: vt ſpe certa reſpiremus per eius ſuffragia.

Fulta fide katherina iudicem maxentium non formidat. lex diuina ſic format eloquium. ꝙ confutat ex doctrina doctores gentilium

Katherine collaudemus Hymnꝰ iſte eſt de beata katherina.Et ꝑmo incitat nos ad laudes et obſequia virginis ſancte katherine. Scdo ibi Fulta fide. ⁊ deinceps vſqʒ ibi Huius ergo.recitat hyſtoriam Et in vltimo v̄ſu noīato iam orōnem facit. Jta exordiꝰ.nos xpifideles (collaudemus).i.ſimul laudemus ⁊ recōmendemus(inſignia) id ē preclara ⁊ precipua ornamenta(virtutum) id eſt bonorū operum (katherine) v̄ginis.⁊(preſentemus) id eſt offeramꝰ (ei obſequia) id eſt ſeruitia (cordis ⁊ oris) noſtri.ꝑfecte videlicet ⁊ intime deuotionis.qn̄ cor concordatori.sᶜ in illū finem(vt reſpiremus).i. reſurgamus. vires reſumamꝰ vel iterū viuamꝰ ſub(certa ſpe) eterne beatitudinis obtinēde(ꝑ ſuffragia).i.ſubſidia depcationis ꝓ nobis apud deum(eius) katherine Jteʒ obſequi.i.inſeruire vel ꝓ ꝯplacere poniꝰ. Jn̄ obſequiū.i.ſeruitiū vł obtēperatio ad grām ⁊ ꝯplacentiā vn̄. Therentiꝰ. Obſequium amicos veritas odiū parit. Suffragiū ꝓprie eſt auxiliū ſiue patrocinū qd̄ preſtat aduocatus Et etiam opus depcationis ꝓ aiābꝰ factū. Tūc ibi Fulta fide. Jncipit hyſtoria(Katherina fulta).i.ornata.armata.adiuta.ꝓtecta vel ſuſtentata ſiue ꝯfirmata. Fulcio is ire.i.ornare vel ſuſtinere. vn̄ v̄gilius. Atlantis duri cerū q̊ vertice fulcit.hoc eſt ſuſtinet. Suffulcire.i. iuuare vel ſuſtentare(fide).i. ꝑ fidem catholicā (non formidat).i. non timet(iudiceʒ maxentiū).i.impatorē.qui oēs circūquaqʒ ad alexandriā ꝯuocauit ad immolandū dijs ⁊c. videaꝰ hyſtoria(lex diuina) q̄ꝫ edoc

ta fuit. vel id eſt celeſtis gratia(ſic format eloquiū) .i. ſermonē ſeu eloquentiā virginis katherine qn̄ diſputabat in preſentia maxentij iudicis cū doctoribꝰ per eū ꝯuocatis (q ꝯfutat) .i.ꝯfundit ⁊ vincit(doctores gē tilium) .i. infidelium (ex doctrina) eoꝝ ſcʒ ꝑncipijs pħie. Confutare .i. confundere refutare ſpernere vel reicere.

Victi chriſtū cōfitentur relictis erro
ribꝰ: iudex iubet vt crementur. nec pi
lis nec veſtibus nocet ignis. ſed torrē
tur iniuſtis corporibꝰ. Velut aurum
qd probauit fornacis aduſtio. nam
quos foris conſeruauit chriſtus ab in
cendio · coxit intus et purgauit fides
et ꝯfeſſio. Poſt hec blandis rex moli
tur virginem ſeducere. nec ꝓmiſſis e
molitur. nec terretur verbere. cōpedi
tur cuſtoditur tetro clauſa carcere

¶ Tunc ibi. (Victi chriſtum) Doctores ꝑtacti (victi) ꝑ beatā katherinā(ꝯfitent̄ chriſtū)in eū credendo (erroribꝰ) gentilitatis ſue (relictis) .i. poſtpoſitis. quare ꝯmotus maxētius (iudex iubet vt crementur) id eſt ꝯburent̄ Et factū eſt miraculū. qr(ignis nec nocet)non(pilis) .i.crinibꝰ (nec feſtibꝰ) ꝑ ꝑſeruatione dei (ſed torrentur) .i. voluuntur ⁊ vertuntur igne(corporibꝰ) eoꝝ(inuſtis) .i. nō cōbuſtis . ita q mortui ſunt ex hmōi ꝯcrematōe . ſed ad extra nō apparuit. qr igne conſumpto corpora illeſa inuenta ſunt. et ſic depoſiti ſepeliuntur. Torrere ſ͞cat vertere aſſanda apud ignē. vel rapide voluere aquā. Jn̄ torrens.i.aqua impetuoſe fluens. vel ſ͞cat cremare. vt ibi. Jn ara crucis torridū.i.crematū Jn ꝑma ſ͞catōe videt̄ hic poni. vel etiā in tercia ſi ad interiora referat̄ ¶ Tunc ibi.(Velut aurū) Comparationem facit iſte verſus. Et dicit(nam) pro qr(fides) ſuſcepta (coxit intus).i.ab intra(et ꝯfeſſio) erroꝝ ſuoꝝ. ⁊ peccatoꝝ(purgauit) .i.emūdauit illos doctores(quos) xp̄s(ꝯſeruauit).i.cuſtodiuit(foris).i.ab extra (ab incendio) .i.ignis leſione(velut) .i.ſicut (aurum.qd aduſtio) ignis (fornacis ꝓbauit) .i.examinauit ⁊ depurauit. Sicut em̄ ignis ſeparat ⁊ depurat oēm aliam minerā ab auro nihil auri conſumēdo.ita ignis iſte depurauit et ſeparauit oēm peccati ſcoriā et gentilitatis errorem . fide et ꝯfeſſione accedentibꝰ ⁊c. Aliter ꝑt ordinari iſta ꝯſtructio ſic(ſed torrentur) .i.cremant̄.ſ.ad intra(inuſtis corꝑibꝰ) .ſ. ad extra (velut aurū) ⁊c. et ſic melius ꝯcordat cū verſu ꝑcedenti ¶ Tunc ibi. Poſt hec(Poſt hec) que dicta ſūt.qr non potuit proficere (rex molit̄) .i.laborat et conatur(ſeducere).i.a fide abducere(ꝟginē) katherinā (blandis) .i. dulcibꝰ ꝟbis(nec emollit̄) .i.nec mollior fit. ſeu inducit̄ ad ꝯſentiendū regi (ꝓmiſſis) .i. ꝓmiſſionibꝰ regis(nec).i.etiā non(terret̄ ꝟbere) .i.verberibꝰ qr ſcorpionibꝰ ceſa fuit Ecce tres vias quibꝰ erat rex aggreſſus ꝟginem katherinam.ſ.blandicijs.ꝓmiſſionibꝰ.⁊ verberibꝰ. Et qr poſt omīa iſta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

adhuc cõſentire recuſauit (compeditur) id eſt ꝯpedib⁹ claudit̄ ꝛ ligatur et (cuſtoditur) ſcʒ per famulos regis (clauſa) id eſt recluſa in (tetro carcere) .ſ. fedo ꝛ obſcuro. Moliri .i. conari. molere eſt grana terere ſiue frãgere. Mollire. id eſt mollificare. Tetrum dicitur qđ eſt fetidum. amarũ impium. obſcurum. et in alijs qualitatibus ſemper ad malam partem pro conditione materie trahitur ſignificandam. Tunc ibi. Hinc rex furit (Hinc) id eſt poſt hoc (rex) ſcʒ maxentius (furit et tabeſcit) id eſt in animo pturbatur et conſternitur Item tabes ē putredo de corpore fluens. Inde tabeo es ere. id eſt tabidum et fetidum eſſe. Inde tabeſcere verbuʒ inchoatiuum pro eodem. ſed ſi ad animam referatur pturbatio dicitur. Tabes etiaʒ extrema macies eſt. quia poſt longum fluxum ſaniei corpus ad extremã tabem. id ē maciem peruenit. quaſi nõ ſit vlterior materia ſaniei procreande relicta (nec intra cor) ſuũ (capitur) id eſt intelligitur (ꝙ nox neſcit ibi) in carcere (noctem) id eſt obſcuritatem. quia (nox vertitur in diem quia celeſti lumine carcer illuminabatur a dño deo. et (multa turba) .ſ. angeloꝝ apparentiũ ibidem (creſcit ſoli) id eſt ſolitarie ꝟgini katherine et etiã (ieiuna reficitur) .i. cibatur alitur per colũbam candidam que de celo eſcam ibi portauit Juſſit eñ iudex vt per duodecim dies fame. cruciaretur. ſed interim refecta eſt vt hic dicitur.

Hinc rex furit et tabeſcit. nec intra cor capitur. ꝙ nox ibi noctẽ neſcit nox in diem vertitur. ſoli turba multa creſcit. ieiuna reficitur|

Clauſe lumẽ ne claudatur elucet porphirio. qui regine federatur fidei collegio. quorum fidem imitatur ducentena concio

¶ Tunc ibi (Clauſe lumen) Pro intellectu notandũ ꝙ rex alijs negotijs impeditus habuit aliquid recedere a loco. Interim regina cũ porphirio duce militie amore virginis viſitande media nocte carcerẽ intrauit. et vidit carcerem magna claritate illuminatum atqȝ angelos vulnera ſua perungentes. quos katherina poſt lõgã pdicationẽ ad fidem cõuertit et cum eis ducentos de familia regis. qui omnes ꝑ regem carnificati ſunt. ſicut hiſtoria longius narrat Hoc dicit iſte verſus qui ſic exponit̄ (ne lumen) ſcʒ celeſte (claudatur clauſe) katherine. in teſtimonium veritatis illius rei ꝛ miraculi oſtenſionem (elucet) etiaʒ (prophirio. qui federat̄) .i. concordat̄ ꝛ ꝯiũgitur (regine. collegio) id eſt ſocietati (fidei) quia omnes ſimul fidem receperũt (quoꝝ) .ſ. porphirij ꝛ regine (fidem ducentena concio) id eſt ducentorum militum multitudo (imitatur) id eſt ſequitur. Collegę eñ dicuntur duo vel plures ad vnũ negocium deputati. ꝛ ſic tales dicũtur vni⁹ poteſtatis quaſi pariter electi. Inde dicitur collegium .i. talis ſocietas. Concio dicitur multitudo populi congregata. Dicit̄ etiã illa oratio quã orator facit ad congregationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi(Huius ergo) Finaliter ad verſum p̄cedentem annectitur oratio.dicens(ergo) nos(ſuperemus vim).i.amaritudinē et duriciem(humane paſſionis).i.quam homiues nobis inferre poſſunt(pari patiētia).i.ſimili ⁊ ꝯcordi ꝯſtātia).i.vnanimi ꝑſeuerātia (huiꝰ concionis) p̄dicte(vt letemur cū bonis in gl'a) celeſtiū.q̄ſi diceret. Sicut dicta concio ſua conſtantia et patientia humana tormenta ſuperauit. et eterna gaudia ꝑ hoc obtinuit. ita ſil'iter cōcedat nobis deus. vt ſic faciamꝰ

Huius ergo concionis concordi conſtātia.vim humane paſſionis pari patientia ſuperemus vt cum bonis letemur in gloria. Amen

Ante dei precioſe prothomartyr ſtephane. qui virtute charitatis circumfulſus vndiqꝫ. dominum pro inimico exoraſti populo

Funde preces pro deuoto tibi nunc collegio vt tua propiciatus interuentu dominus nos purgatos a peccatis iungat celi ciuibus

Gloria et honor deo vſquequo altiſſimo.etcetera:

Ancte dei)preſens hymnꝰ cōtinet orationem ad beatū ſtephanū in duobꝰ ꝟſibꝰ qui ſibi ꝯdependent Et in vltimo dr gloria ſancte trinitati, Dicens. O(ſancte ſtephane p̄cioſe) id eſt glorioſe (prothomartyr dei).i.p̄me martyr Sāctꝰ em̄ ſtephanus fuit primus martyr poſt paſſionē dn̄i et aſcenſionē eiuſdem qr eodē anno tercia die menſis auguſti (qui circūfuſſus).i.circūornatus(virtute charitatis) diuini amoris (vndiqꝫ) ex om̄i ꝑte (exoraſti dominū ꝓ inimico ppl'o).i. pro te lapidantibꝰ.inter quos fuit ſaulus. q̇ ex hac orōne poſtea ꝑ dominū conuerſus eſt. Et ita bene dicit̄ exoraſti.i, induxiſti orone tua dominū.vt tibi in petitiōe tua cōdeſcenderet ſicut in ſaulo fecit Actuum ix. Item dr̄n̄t exorare et orare.qr orare eſt ſimpliciter rogare. ſed exorare ē rogare et impetrare ſiue negādo inducere.nihilominus planius ſtat hic pro orare. Item ꝙ beatus ſtephanus pro inimicis ſuis orauit.habetur Actuū.vij.vbi dr. Poſitis aūt genubꝰ clamauit voce magne dicēs.domine ne ſtatuas illis hoc peccatū In quo claruit magna perfectio caritatis.nobis in exemplum vt ſimile faciamus.

¶ Tunc ibi (Funde preces) Hic perficitur ſentētia prioris ꝟſus O ſtephane qui exoraſti ⁊c.(funde nunc preces pro collegio) id ē.ſocietate (deuoto tibi)dedito ⁊ dedicato ſupplicanti(vt dominus ꝓpiciatus).i. ꝓpicius factus ſiue reconciliatus(tuo interuentu) ꝑ tuā interceſſionē (iūgat ciuibꝰ celi nos purgatos a peccatis) noſtris. ¶ Tunc ibi(Gloria) Require ſupra in hymno Luſtra ſex ⁊c.qr ibi expoſitus eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Expoſitio hymnorum

Reco preclarus ſacer et ꝓphe
ta regis eterni paranymph⁹ al-
mi. voxq; clamantis: dño potẽter diri
ge callem. Qui redemptorem digito
notaſti. rite tollentẽ ſcelus om̃e mun-
di. intimans agnum pietate cũctũ ſol
uere mũdũ. Angelus cũ tu vocitaris
alti. iura formantez flagita tonantem
quatenus ſanctis ſociemur aſtris arce
polorum

Reco. Hymnus iſte ad ſanctum iohãnem baptiſtam dicit᷑. ⁊ eſt oratio quedã ad eũ. cuius ſententia pͥmo ꝯpletur in tercio verſu Primus em̃ v̓ſus ntm̃ hʒ. ſecũdus relatiuũ ꝑ implicationẽ. tertius v̓bum. ⁊ ſic tandem reſultat vera euocatio. Et in vltimo verſu petit᷑ ideʒ a ſcã trinitate. Prim⁹ v̓ſus ꝯtinet diuerſa nom̃ia iohannis baptiſte. Dicit ſic Tu (p̄clarus preco) id ẽ notabilis nũcius ſiue proclamator (et ſacer ꝓpheta) vt ibi. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis (paranymph⁹) p̄curſor (almi eterni regis) id ẽ chriſti almi ab alendo. quia nos alit Paranymph⁹ grece dr̃ ꝓnubus vl̓ auſpex latine. qui ſcʒ de nuptijs auſpiciũ capiebat. ex p̄te viri ad hoc datus et exhibitus. Pro nub⁹ ex p̄te mulieris. Sed q᷑ hm̃oi auſpicia chriſtiana religio nõ recipit. ſacerdos ſic dici p̄t qui in locũ auſpicioris alia officia facit. Hic p̄curſor dici p̄t (q;) et (vox clamãtis) in deſerto (dirige). i. para (dño callem). i. viã (potẽter) cũ potentia. ſicut dicit᷑ Eſaie. xl. Ego vox clamãtis in deſerto parate viã dñi rectas facite ſemitas ei⁹ Et habetur recitatiue Iohĩs p°. Marci p° Math. iij. Lu. iij. In p̄dictis nomib⁹ ſ̓cant᷑ diuerſa merita beati iohĩs baptiſte. q᷑ in precone p̄rogatiua p̄dicatõis. In ꝓpheta p̄rogatiua cognitõis. In p̄curſore p̄paratoris In voce humilitatis. Et in angelo p̄rogatiua v̓ginitatis. quib⁹ om̃ib⁹ ſanctus iohãnes clarus fuit. ⁊ ob id merito dictis noĩb⁹ noĩatur ¶ Tũc ibi. Qui redẽptorẽ (Qui notaſti). i. mõſtraſti (redemptorem) ſcʒ ieſum (digito) tuo dicẽs. Ecce agn⁹ dei ⁊c. Iohĩs pͥmo (tollentez). i. auferentẽ (rite). i. bñ (om̃e pctm̃ mũdi). i. pctm̃ hominũ de mundo. per metonomiã ꝯtinẽs ꝓ ꝯtento. Et q᷑ agnus pius ẽ (intimans). i. ſ̓cans (agnũ) ſcʒ ieſum (ſoluere). i. liberare (cũctũ). i. totũ (mũdũ. ſua pietate) id ẽ miſericordia. ¶ Tũc ibi (Angel⁹) Nũc ꝑficit᷑ ſm̃a h̓ mõ (cũ). i. quia (tu p̄co p̄clarus q̄ notaſti ⁊c.) vocitaris (angel⁹). i. nũci⁹ (alti). i. excelſi dei. vt ibi. Ecce ego mitto angelũ meũ ante faciẽ tuã ⁊c. Hic venit oratio (flagita) id eſt ora (tonantem) ſcʒ iouem ſummũ deũ (formantẽ). i. ꝯſtituentẽ (iura). ſ. naturalia. poſitiua. ⁊ diuina (quaten⁹) vt ſociemur ſanctis aſtris) id eſt electis dei. in (arce) id eſt in ſummitate (poloꝝ) id ẽ celoꝝ. Flagitare eſt vehementer ⁊ plus q̄ȝ poſtulare. qd̓ eſt exigere et rẽ quaſi debitam pro meritis petere. Item quatenus ſignificat vt vl̓ quoniam. vel in q̄ȝtum. vel pro qua re ⁊c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

¶ Tunc ibi. Hoc quocūqꝫ. Idem fit hic ad ſanctā trinitatem qđ in verſu pcedente ad iohānem (qꝫ) ꝑ ⁊ nos (pcamur). i. rogamus o (tu ſupne genitor). i. pr̄ in diuinis (preſta hoc) qđ dictū eſt. et o tu (nate ſupni). i. o fili dei altiſſimi (dator ac redemptor (preſta hoc) Et etiaꝫ o tu ſpūs rector tribue) hoc (per omne euū). i. ſemꝑ Amen

Hocqꝫ tu preſta genitor ſuperne. nate ſuperni dator ac redemptor. ſpiritꝰ rector tribue precamur omne per euū Amen

Ratres vnanimes federe nexili. mecum participes luminis annui. quo ſolis hodie fulminat orbita. martini reuehens feſta celebria: Cantemus pariter carmem amabile martini meritis: opido nobili clerus cum populo cōſonet organo. grandi nam volupe eſt pſallere gaudio

Ratres vnanimes Ad laudē bti martini epiſcopi iſte hymnus decātatur In quo autor primo inuitat nos vna ſecū cantare ſancto martino. Secundo ponit cauſam quare id merito faciemꝰ ſubdens merita et virtutes pclari viri. ibi. Martinꝰ qm̄. Tercio ꝯcludit merito btō viro eſſe pſallendū. ipſi ꝯdeſcendendo in eo qđ approbat vel improbat. petendo finalit̄ a xp̄o vt beatꝰ martinus ꝓſpera faciat noſtra tempora. ibi. His nos ſubſidijs Primus verſus depēdet ad ſecundū. ⁊ ibi ſententia pficitur Exponitur ergo ſic. O (fratres) nos (vnanimes). i. ꝯcordes (nexili federe) id eſt ꝯnexa vnione ſacre fidei Nexile enī dr̄ qđ nexum eſt. ſicut tinctile quod tinctum eſt (participes). i. pticipātes (mecum). ſ. cum autore preſentis hymni (annui luminis). i. ſingulis annis illucetis (quo) lumine (orbita id ē reuolutio vel tranſitus (ſolis reuehens). i. reducens (celebria feſta martini) epiſcopi (fulminat). i. choruſcat vel refulget (hodie). i. hac die Quid ſit orbita dictū eſt in hymno Votiua cūctis. Quaſi diceret vos fratres in vna fide concordes ac religione. qui mecū gaudetis de annuo lumine pn̄tis diei feſti ſancti martini nūc reuoluti. Cantemus ⁊c. ita vt ſit ꝯceptio pſonaꝝ indirecta ſic. vos cum me cātemus. ſicut tu cū me debemus. ponendo pſonā ꝯcipientē in ablatiuo. ¶ Tunc ibi Cantemꝰ pariter. Nos xp̄iani (cātemus pariter). i. ſimul (amabile carmē). i. dulce et delectabile canticū ſup (meritis martini) epiſcopi. ymmo qđ maius eſt (clerus cū populo). i. doctus cum indocto (ꝯſonet). i. canat (opido). i. valde. ⁊ eſt media ꝓducta (nobili organo). i. bene apto. ſ. puro corde. Cauſam reddit (nam pſallere). i. cātare (grandi gaudio). i. magna leticia ad honorem beati martini (eſt volupe) id ē delectabile et voluptuoſum. qꝛ pium eſt ꝯgaudere martino. ¶ Tunc ibi. Martinus qm̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Martinus quoniam vota fideliū at-
tendit. tribuens cuncta ſaiubria. con
fert hic famulis rite canentibus ſtel-
lis aureola ſerta micantibus
Cunctis candelabrum luminis exti-
tit a multis tenebras et expulit. virtu
tum ſtatuit creſcere germina. in quo-
rum fuerant pectore crimina:
His nos ſubſidijs vndiq́ꝫ prediti pā
gamus proprio cantica preſuli. laude-
mus parili voce q̇ꝺ opprobat: dāne-
mus vigili mente quod improbat

Hic dat cauſam quare pſallandū et cantandū eſt ſancto martino. Vñ volupe eſt pſallere ⁊c.(quoniā martinus attendit).i.aſpicit ⁊ grata recipit(vota).i.deſideria(fidelium).i.deuotoꝝ ſuoꝝ(tribuens).i.donans (cūcta ſalubria).i.ſalutaria ipſis. que ſcꝫ ab eo deſiderant. vel ſi habeat (accēdit).i.ardere facit ⁊ aſcendere corā deo.ita vt accepta ſint apꝺ deū Et (confert).i. cōcedit (famulis)ſuis(canentibus) eidem (hic).i.in hꝫ mundo vel in hoc tpe(rite).i.debite(aureola ſerta).i.aureas coronas cuꝫ (ſtellis micantibus) id ē cum choruſcantibus lapidibꝰ celeſtis claritatis. Aureolus a um.i.aureus. Inde aureola.i.aurea corona.que a deo cōfertur martiribus doctoribus ⁊ virginibus in ſignum ſpecialis meriti et prerogatiue. Sertū em̄ dicit̄ corona de floribꝰ facta virginibus imponi ſolita.vñ Virgilius. Serta procul capiti tantum delapſa iacebunt

¶ Tunc ibi. Cunctis candelabrū Hic ponit plura merita beati martini dicēs. Martinus(extitit).i. fuit(cūctis hominibꝰ ſuo tpe exiſtentibus(candelabrū luminis).i.exemplum bone vite.vt patet in euāgelio Sic luceat lux veſtra coram hominibꝰ vt videant opa veſtra bona.et glorificent patrem veſtruꝫ qui in celis eſt)et expulit a multꝭ)hominibꝰ(tenebras mortis).i.peccata quoꝝ ſtipendiū eſt mors.hoc eſt eterna damnatio.per ſuam doctrinā ⁊ ſuā ſanctā conuerſationem(ſtatuit germina).i.fructus ꝑmo pullulātes(virtutū).i.bonoꝝ operū(creſcere)in illis(in quoꝝ pectore).i.corde(crimina).i.pctā(fuerant) quia tales per ſuaꝫ ſanctam ꝯuerſatōem ad fidem conuertit ⁊ ad rectam viam ¶ Tūc ibi His nos ſubſidijs Concludit ex p̄dictis. Ergo(nos prediti his ſubſidijs).i.habētes dcā ſubſidia beati martini. Vel prediti).i.ornati vel armati(vndiqꝫ).i.ab omni pte(pangamus)id eſt cantemus(proprio preſuli).i.ꝓprio epiſcopo noſtro martino cantica) .i.carmina. Et ſic(laudemꝰ parili voce).i.vno ⁊ eodē ꝯſenſu illud (q̇ꝺ) ipē(approbat).i.laudat.vt eſt bonū ſiue virtꝰ⁊(damnemꝰ).i.reprobemꝰ (vigili mente).i.corde vigilanti id(quod) ipſe (improbat) id eſt reprobat ⁊ arguit.ſicut eſt malum ſiue peccatū.quaſi diceret proſeq̄mur cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

ipſo bona.⁊ fugiamus ſilr mala cum ipſo. ¶ Tunc ibi Martinū precibꝰ Rogatio eſt hoc mō (gens gallica). i. populus francie (ſollicitet modo) .i. ſollicite aggrediat ⁊ pulſet nunc (martinū dignis precibꝰ) .i. debitis et congruis orōbꝰ (qꝫ) p̄ et (noſtra patria) .i. noſtra dyoceſis ſcꝫ traiectenſis vel ſilr̄is vbi canit̄ hic hymnꝰ. etiā ſollicitet ⁊c. q̄ ſcꝫ (martinus faciat proſpera tēpora) vite noſtre. vt feliciter et quiete viuamus in hoc ſeculo.

Martinum precibus gens modo gallica dignis ſollicitet. noſtraqꝫ patria martinus faciat tēpora proſpera mundi chriſte ſalus o tibi gloria

Alue crux ſancta. ſalue mundi gloria. vera ſpes noſtra. vera ferens gaudia. ſignum ſalutis. ſalus in periculis. vitale lignum vitam portās omnium. Te adorandam. te crucem viuificam in te redempti dulce decus ſeculi. ſemper laudamus. ſemper tibi canimus. per lignum ſerui. per te lignum liberi.

Finalit̄ glorificat chriſtum dicens (o xp̄e ſalꝰ mundi) .i. redemptor vel ſaluator (gloria) .i. honor (ſit tibi) Amen

Alue crux.) Ad ſanctā crucem dicit̄ hic hymnus. In quo primo ſalutatur ſancta crux diuerſis nominibꝰ laudatiuis deſignata. Secundo oſtēdit ſanctam crucem adorandā eſſe. ibi. Te adorandā. Tercio ponitur effectus eius. ibi Originale Quarto fit orō ad chriſtum quatenus nos defendat a morbis corpoꝝ et anime. ibi Protege Vltimo laudatur ſancta trinitas. Sic ergo dicit p̄mus verſus. O (ſctā crux ſalue. i. ſis ſalutata. o (gloria) .i. honor (mundi ſalue) que es (noſtra vera ſpes. ferens) .i. donās (vera gaudia) ⁊ que es (lignum ſalutis) id ē̄ noſtre redēptionis. ⁊ que es (ſalus) .i. ſaluatio (in periculis) .i. in neceſſitatibꝰ anguſtijs ⁊ terroribꝰ. qꝛ tunc ſigno crucis noſipſos ſignamus contra dyabolum. ne ſe immiſceat. ſed vt effuget̄. iuxta illud. Crux fugat omne malum. Periculū a pereo is ire. i. diſcrimen ſalutis. ſed a perior verbo antiquo vnde peritus dicitur experimentū Jn̄ periculū facere. i. experiri (vitale lignū) .i. viuificum. quia (portans vitam omniū) .ſ. ih̄um xp̄m. q̄ in ligno crucis pro nobis mortuꝰ. nos per peccatū primi parentis mortuos reuiuificauit. ¶ Tunc ibi Te adorandā. Hic oſtendit ſanctā crucē fore adorandā his verbis. O (dulce decus) .i. honor (ſeculi) .i. mundi nos (redempti in te) .i. p̱ te crucem (laudamꝰ) .i. commēdamus (ſemp̱ te adorandā) .i. dignam adorari. ⁊ (te viuificā crucem) .i. vitā facientē ſiue dantē. Et nos (canimꝰ tibi ſemp̱) qui prius eramus (ſerui) .i. ſeruilis cōditionis (per lignum) ſc̄ paradiſi. de cuius fructu contra mā-

datum dei adaꝫ guſtauit.ac per hoc in ſeruitutē redactus eſt.⁊a paradyſo expulſus.ſed modo(liberi) id eſt liberati(per te) lignū ſancte crucis. Vñ dt paulus Nos aūt gloꝛiari opoꝛtet niſi in cruce domini noſtri iheſu chꝛiſti.in quo eſt ſalus vita et reſurrectio ⁊c. ¶ Tunc ibi Oꝛiginale crimen Hic ponitur effectus ſancte crucis cum depꝛecatione ad xp̄m

Oꝛiginale crimen necās in cruce nos a pꝛiuatis chꝛiſte munda macul': humanitatem miſeratus fragiliter. per crucem ſanctam lapſis dona veniam.

Protege ſalua benedic.ſanctifica populum cunctum crucis per ſignaculū moꝛbos auerte coꝛpoꝛis ⁊ anime:hoc contra ſignum nullum ſtet periculum

Sit deo patri laus in cruce filij. ſit coequalis laus ſancto ſpiritui· ciuibus ſummis gaudium: ſit angelis honoꝛ. in mundo crucis exaltatio vel inuentio: Amen

O(chriſte)ieſu. qui es (necans).i.delens vl'extinguens(oꝛiginale crimen).i.peccatū. videlicꝫ ade pꝛimi noſtri parentis.in quo oꝛiginatuꝫ eſt et ab eo in poſteros tranſmiſſum. et ita ineſt toti hūanitati (in cruce) moriēdo in ipſa (mūda nos a pꝛiuatis macul').i.occultis delictis.vel (ꝓuatis malis)id ē a delectis vniciuiqꝫ ꝓpꝛijs.Et breuius ſic. O xp̄e ſicut tu deleſti crimen oꝛiginale omnibꝰ hominibꝰ qñ pependiſti in cruce. ita ſil'r delere velis per virtuteꝫ ſancte crucis in nob̄ omnia noſtra ꝓpa crimina vel occulta crimina. Et tu (miſeratus fragilem humanitatē).i.debilem et inconſtantē humanā naturā(dona lapſis)ſc' nobis in peccatum(veniam).i.indulgentiā ⁊ remiſſionē peccatoꝛum (per ſanctā crucem) quā tu ꝓpꝛio coꝛpoꝛe tuo ſacraſti ⁊ ꝓpterea in ea multa mirabilia opaꝛis

¶ Tunc ibi Protege ſalua. Oꝛatio eſt. O xp̄e(pꝛotege.ſalua.benedic ſanctifica cunctum populum) criſtianū(per ſignaculum).i. ꝑ ſignum ſancte (crucis) Et(auerte).i.remoue(moꝛbos).i.infirmitates(coꝛpis et anime) ⁊ ſic tandem(nullum periculū ſtet).i.ſtare ⁊ durare poſſit.cōtra hoc ſignū)crucis Auerto is ere actiuū.i.remoueo. Sed auertoꝛ deponentale.i.ſperno.vñ Boetius Heu heu ꝙ̄ ſurda miſeros auertit' aure. Tūc ibi. Sit deo patri. Hic laudat' ſancta trinitas hoc modo (Laus .i. laudatio(ſit deo patri in cruce filij) ſui.ſ.ieſu xp̄i domini noſtri(coequalis laus).i.ſimilis gloꝛia(ſit ſpiritui ſancto).i.paclito. ⁊ (gaudium) id ē leticia et exultatio(ſit angelis ſummis ciuibꝰ).i.ce[illegible]bꝰ incolis.⁊(exaltatio).i.ſublimatio vel(inuentio).i.repertio(crucis)ſancte. qꝛ duo ſūt feſta.ſit(honoꝛ) id eſt reuerentia(in mundo) qꝛ totus mundus gaudꝫ et exultat in ſolemnitate ſancte crucis

Remigius preſul. Iſtud eſt carmē heroycuꝫ qđ loco hymni dr de ſcō. Remigio remenſis eccleſie archiepiſcopo Iſte beatꝰ remigius regē ⁊ gentē francoꝝ ad fidem cōuertit. ſicut tangit hec ꝑma ps Et claruit miracul̄. multꝫ remedia p̄ſtādo. ſicut dr ps ſcda. Qui vt nobis ſil̄r ſubueniat petit ps tercia. Partes patebūt in ꝓceſſu. Dicit primo ſic (Remigiꝰ preſul) .i. epiſcopus (venuſtus) .i. pulcher vel decorus (meritis) .i. ꝟtutibꝰ (ortuqꝫ) .i. origine parētum. Venuſtus dr a venere .i. pulcher ſuauis vl̄ decorus (peperit) .i. ꝓcurauit predicationibꝰ ſuis (dño frācoꝝ) .i. regi francie clodoneo (gentez luculentā) .i. pulchrā ⁊ fulgidam luce ſacre fidei. q̄ ſanctus Remigius hanc gentē illuſtrauit Luculentū dr pulchrū bonum perſpicuū a luce. hic ponitur ꝑma breui. vix p̄t excuſari. cum lux lucis ſit prima longa.

Remigius preſul meritis ortuqꝫ venuſtus. Francorū domino gentez peperit luculentam
Remedium preſtans magnū precibꝰ miſerorum. Hic membris redolendo ſacris pius ac venerandus
Subueniat nunc magnificus noſtris quoqꝫ votis Eterne patrie ciues fore quo mereamur.

¶ Tunc ibi. Remediū preſtās ſupple beatus remigius (preſtās precibus miſeroꝝ) .i. hoīm defectuoſorum (magnū remediū) .i. auxiliū ⁊ medelaꝫ (hic) remigius exn̄s (pius) .i. benignus (venerandus) .i. honorandus (redolendo) bene olendo (ſacris mēbris) hoc de reliquijs in tumba ſepulchri incluſis intelligi p̄t. qꝛ bene redolebant. ⁊ patientibꝰ remedia ab eis ꝓuenerūt Remediū ꝑma breuis eſt. ⁊ hic longa ponit̄. qua autoritate neſcit̄ Apparet ꝙ autor huius hymni plus ſententiā q̄ꝫ metri menſurā penſauit. Et ſil̄r in multis hymnis videbit̄. q̇ ꝓpterea richmi potius q̄ꝫ metra appellari merebunt̄ Tunc ibi. Subueniat Oratio eſt que elicitur ex p̄dictis hoc mō Idem remigius qui ſolet preſtare remediū precibꝰ miſeroꝝ (magnificus) .i. glorioſus diuerſis meritis ⁊ ꝟtutibꝰ (ſubueniat nunc) .i. in pn̄ti (quoqꝫ) ꝓ etiā (noſtris votis) .i. deſiderijs l̄ petitionibꝰ (quo) .i. vt mereamur fore ciues) .i. incole ⁊ inhabitatores (eterne patrie) .i. regni celeſtis. quod nobis tribuat qui nunc ſuper omnia regnat. AMEN

¶ Hymnarius cum bona expoſitione notabiliqꝫ cōmento magna cuꝫ diligentia correctus. cum q̄ꝫ pluribꝰ alijs hymnis prius non additis elaboratiſſime. Delf impreſſus. per me Chriſtianum Snellaert. Anno domini. M.CCCC.Xcvi. die vndecima menſis auguſti.

Sequitur tabula hymnoꝝ ſm numerum foliorum

¶ A ſolis ortus	fo.xviii
Agnoſcat omne ſeculum	fo.liiii
Ales diei nuncius	ix
Aurora iam ſpar.	xv
Aue maris ſtella	xx
Angularis fun.	xlvii
Audi benigne	xxv
Aurora lucis	xxxi
Ad cenam agni	xxxii
Aurea luce	xxxix
¶ Beata nobis gau.	xxxv
¶ Criſte qui lux	vi.
Celi deus ſancte	xi
Celum choruſcans	lv
Conſors pa.	ix
Chorus noue	xxix
Conditor alme	xv
Conſcendit	lxix
Criſte redemptor gen.	xvii
Criſte ſcōꝝ decus atqꝫ ꝟgi.	xxi
Clarum decus	xxv
Criſte redēptor omniū	xliij
Crux fidelis	xxix
Corde natus	xlviii
Criſte ſanctoꝝ decus an.	xli.
Cultor dei memēto	lx
¶ Dicamus omnes	xxvi.
Decus ſacrati	lxxi
Doctor egregie	xxxix
Deus tuorum	xlv
Deus creator	lvii.
¶ Eterne rerum	ij.
Ecce nunc tempus ydo.	xxv
Ecce iam noctis	iiij
Eterna celi gloria	xiij
Ex more docti	xxvi
Eterne rex al.	xxxiij
Exultet celum	xliij
Eterna xp̄i	xliii
En gratulemur	lxvi
En martiris	lxviii
¶ Feſtum nunc celebre	xlix
Felix per omnes	xxxviij
Sit porta chriſti	xlix
Fratres vnanimes	lxxiii
¶ Gloria laus	lxiii
Gaude viſceribus	li.
¶ Hoſtis herodes	xix
Hymnum canamus	lxx
¶ Iam lucis orto	iiii.
Immenſe celi	viij
Iam xp̄e ſol	xxiiii
Iheſu noſtra redēptio	xxxiii
Iam ter quaternis	lviii
Iheſus refulſit	lvi
Iheſu quadragenarie	lix
Iam xps aſtra	xxxiiii
Iheſu ſaluator	xlii
Inuentor rutuli	xlii
Iheſu ſaluator ſeculi	lxiiij
Iſte ꝯfeſſor	xliii
Iheſu corona	xlvi
Linquit poſt hinc	xxv
In mariam vite vitam	lxv
¶ Katherine	lxxii
¶ Lucis creator	vi
Lux ecce ſurgit	xij
Luſtra ſex qui	xix
¶ Magne deus	xij
Maguo ſalutis	lxi
Martiris eccleſie	xxii
Martine per apl'is	xliij
Martir dei qui	xlvi
¶ Nocte ſurgentes	iij.
Nunc ſancte nobis	v
Nunc tempus accep.	lix
Nox et tenebre	x
Nox atra	xi.
Nuncium vobis	xix
¶ O lux beata	xv
O glorioſa domina	xxi
O ꝙ glorifica luce	xxij
O nimis felix	xxxvii
O nazarene	lx.
¶ Primo dieꝝ oim	fo.pmo
Plaſmator hominum	xiiij

Pange lingua xxviii
Petrus cathe. xxxviij
Quem terra pontus xx
Rector potens v
Rerum creator x
Rex xp̄e martini xlij
Rex criſte lxij
Somno refectis vii
Summe deus clementie xiiii
Salue feſta dies lxiii
Sancte dei precioſe lxxiii
Te lucis ante ter. vi
Tu trinitas xiiii
Verbum ſupernum xvi
Veni redemptor xvii
Vexilla regis prodeunt xxviii
Ut queant laxis xxvi
Urbs beata iheruſalem xlvii
Votiua cunctis orbita lxix
Preco preclarus lxxiii
Pange lingua glo.cor. fo.l
Quod chorus vatum xxiii
Rerum deus v
Rex eterne domine xxx
Rex glorioſe mar. xlv
Remigius prelul lxxvi
Splendor paterne vii
Sanctorum meritis xliiii
Summi largitor lviii
Salue crux lxxv
Tellurisingen.con. x
Tibi xp̄e ſplendor lx
Vox clara ecce xvi
Verbum patris lxv
Veni creator ſp̄us xxxiiii
Virginis proles xlvi.
Vita ſanctorum liiij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
169 G 101